

Översiktsplan 2050

Norrtälje kommun

Samrådsförslag antaget av kommunstyrelsen 2023-02-06

INNEHÅLLS- FÖRTECKNING

INLEDNING OCH UTGÅNGSPUNKTER

<u>Inledning</u>	4
<u>Utgångspunkter</u>	8

UTVECKLINGSINRIKTNING

<u>Strategier för kommunens utveckling</u>	18
<u>Utvecklingsinriktning</u>	23
<u>Bebyggelse</u>	23
<u>Gröna och blå strukturer</u>	25
<u>Infrastruktur</u>	26

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

<u>Mångfunktionell bebyggelse</u>	32
<u>Sammanhängande bostadsbebyggelse</u>	35
<u>Landsbygd</u>	49
<u>Randzon Norrtälje stad</u>	50
<u>Verksamheter och industri</u>	51
<u>Grönstruktur</u>	54
<u>Vattenområden</u>	56
<u>Infrastruktur</u>	57

ALLMÄNNA INTRESSEN

<u>Gestaltad livsmiljö</u>	63
<u>Bostäder och samhällsservice</u>	65
<u>Näringsliv och turism</u>	74
<u>Grön- och blåstruktur</u>	77
<u>Kulturmiljö</u>	99
<u>Trafik och mobilitet</u>	108
<u>Miljö, hälsa och säkerhet</u>	118
<u>Teknisk försörjning</u>	132
<u>Regionala och mellankommunala intressen</u>	144
<u>Riksintressen</u>	146

GENOMFÖRANDE OCH KONSEKVENSER

<u>Genomförande av översiktsplanen</u>	156
<u>Hållbarhetsbedömning</u>	160

Upphovsrätt för samtliga bilder i dokumentet: Norrtälje kommun om inte annat anges

INLEDNING OCH UTGÅNGSPUNKTER

Inledning

Vad är en översiktsplan?

En översiktsplan är kommunens samlade strategi för hur all mark, vatten och bebyggelse ska användas. Alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan som anger en inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. I översiktsplanen anges en övergripande riktning för hur kommunen ska utvecklas på lång sikt, men översiktsplanen fungerar också för vägledning i beslut här och nu. Planen antas av kommunens högsta beslutande organ, kommunfullmäktige.

Översiktsplanen har en viktig roll som måldokument och som ett strategiskt vägvisande dokument för att nå en hållbar utveckling. Planen samordnar olika intressen och underlättar kommunens planering och utbyggnad av infrastruktur, service och bostäder. Översiktsplanen fungerar därmed som kommunens verktyg i den interna handläggningen och i dialogen med andra aktörer i samhällsbyggandet. Planen fungerar också som plattform för kommunens medverkan i den regionala utvecklingsplaneringen.

Vad säger lagen?

I plan- och bygglagen finns bestämmelser om vad som ska redovisas i översiktsplanen och hur processen för att ta fram eller ändra en översiktsplan ska se ut. Enligt lagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas, och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

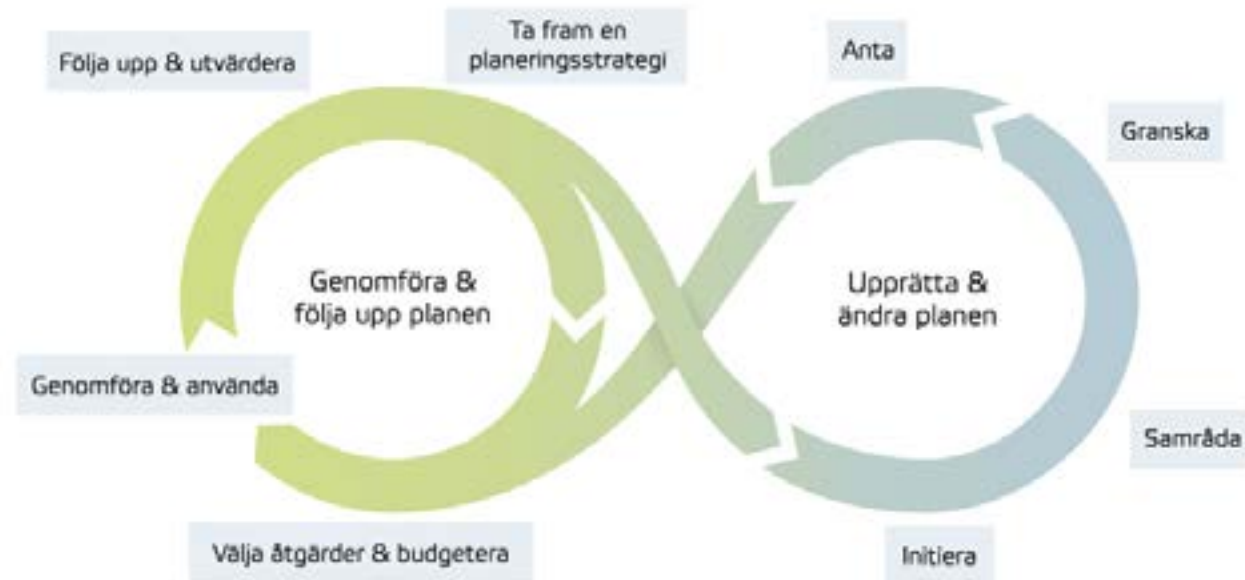
Översiktsplanen är inte juridiskt bindande. Det är ett strategiskt dokument som antas av kommunfullmäktige och visar kommunens viljeinriktning för hur den fysiska miljön ska utvecklas på lång sikt. I översiktsplanen ska kommunen även visa hur riksintressen tillgodoses, hur miljö kvalitetsnormer ska följas samt hur förhållanden av väsentlig betydelse i övrigt beaktas. Olika allmänna intressen vägs och prioriteras mot varandra i översiktsplanen. I planen finns även redovisningar för hur kommunen avser att ta hänsyn till och samordna relevanta nationella och regionala mål och planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.

En översiktsplan anger normalt förutsättningar som medför en betydande miljöpåverkan. Det kan exempelvis vara förutsättningar för tätortsbebyggelse, industri-

områden, byggande av vägar och olika anläggningar för turism och friluftsliv. När en plan medför betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras. Syftet med en strategisk miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas. Hur den strategiska miljöbedömningen går till och vad den ska innehålla regleras i miljöbalken.

Processen

Att ta fram en översiktsplan är en tidskrävande process som ofta pågår under minst ett par år. Processen för översiktsplanen regleras i plan- och bygglagen vilket innebär att vissa krav behöver uppfyllas vid framtagande eller ändring av en översiktsplan. Enligt lag ska förslaget samrådats med myndigheter, kommuner och andra som

Process för översiktsplanering och strategisk miljöbedömning. Källa: PBL Kunskapsbanken, Boverket

är berörda. Efter samrådet bearbetas förslaget och kommunen ska låta förslaget granskas för att slutligen antas av kommunfullmäktige.

För att översiktsplanen ska fungera som vägledande dokument är det viktigt att den hålls uppdaterad och aktuell. Kommunfullmäktige ska under varje mandatperiod besluta om översiktsplanen är aktuell eller om den behöver revideras. Detta görs genom att beslut om en planeringsstrategi tas under första halvan av varje mandatperiod. Planeringsstrategin är avsedd att utgöra dels en bedömning av om den gällande översiktsplanen är aktuell, dels en viljeyttring i fråga om kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering.

Norrtälje kommuns process för översiktsplanen

Arbetet med Norrtälje kommuns översiktsplan, Översiktsplan 2050, påbörjades våren 2021. Samråd planeras under februari-april 2023, granskning under december-februari 2023/2024 och antagande i augusti 2024.

Under hösten 2021 hölls två inledande workshops med den politiska styrgruppen gällande översiktsplanens utgångspunkter samt övergripande viljeinriktning. En tidig medborgardialog genomfördes under september-oktober 2021 för att ta del av hur invånare i kommunen ser på Norrtäljes utveckling till år 2050. Resultatet från medborgardialogen visar vad invånare i Norrtälje kommun uppskattar särskilt i kommunen samt vad de ser kan förbättras till år 2050 och finns sammanställt i en rapport. I medborgardialogen gavs det även möjlighet att markera favoritplatser i kommunen på karta.

Under vintern 2021 genomfördes även en tidig hållbarhetsbedömning för att identifiera viktiga knäckfrågor kring hur översiktsplanen kan bidra till en hållbar utveckling. De inledande workshoparna, den tidiga medborgardialogen samt den tidiga hållbarhetsbedömningen resulterade i fem strategier och en utvecklingsinriktning, läs mer i kapitlet om utvecklingsinriktning. Beslut om utvecklingsinriktning och strategier togs i kommunstyrelsen den 7 februari 2022 och lades som grund för det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

Organisation

Förslaget till översiktsplan har tagits fram av en projektorganisation bestående av en mindre projektgrupp, en politisk styrgrupp med bred politisk representation, en tjänstemannastyrgupp bestående av kommundirektör, samhällsbyggnadsdirektör, avdelnings- och bolagschefer samt en referensgrupp bestående av representanter från kommunstyrelsekontoret, samhällsbyggnadskontoret,

barn- och utbildningskontoret, kultur- och fritidskontoret, socialkontoret, trygghets- och säkerhetskontoret, tekniska kontoret, Kommunalförbundet sjukvård- och omsorg i Norrtälje kommun, Norrtälje Energi, Campus Roslagen och Roslagsbostäder.

Huvudsakliga konsulter har varit Norconsult AB (översiktsplan) och WSP (hållbarhetsbedömning).

Översiktsplanens avgränsning

Översiktsplanen omfattar hela Norrtälje kommun, både för kommunens geografiska område i sin helhet samt för hela kommunorganisationen. Översiktsplanens tidshorisont är år 2050.

Översiktsplanen ska uttrycka kommunens vilja och fungera som ett viktigt styrdokument för markanvändning och bebyggelseutveckling. Det är därför viktigt att översiktsplanen är aktuell.

Norrtälje kommuns process för arbetet med att ta fram en ny översiktsplan

Favoritplatser i kommunen enligt resultat från den tidiga medborgardialogen

Norrtälje kommuns gällande översiktsplan, Översiktsplan 2040, antogs år 2013 och består förutom av huvuddokumentet även av ett planeringsunderlag, ortsanalys och markanvändningskarta. I översiktsplanen ingår formellt också alla fördjupningar av översiktsplanen och tillägg till översiktsplanen. Hösten 2017 gjordes en aktualitetsprövning av översiktsplanen inklusive alla antagna fördjupningar och tillägg. För varje plan som analyserats har en genomgång gjorts om planens förutsättningar är aktuella, om inriktningen är aktuell, om planen utgör ett bra stöd för kommunens handläggare samt om planen ska fortsätta att gälla eller om en ny plan bör tas fram. Vid tidpunkten för aktualitetsprövningen fanns åtta gällande fördjupningar av översiktsplanen och två tillägg. Ett av tilläggen, utbyggnad av cykelvägar i kommunen (2011), har dock ersatts av Gång och cykelprogram för landsbygden i Norrtälje kommun (2017) och har upphört att gälla.

Aktualitetsprövningen av Översiktsplan 2040 visade att förutsättningarna ändrats så pass mycket sedan antagande att en ny kommunomfattande översiktsplan bör tas fram. Vidare bedömdes att ett par nya fördjupningar bör tas fram samtidigt som andra bedömdes vara fortsatt aktuella. Se tabell på nästa sida för en sammanställning av samtliga nu gällande fördjupningar och tillägg, hur de bedömdes i aktualitetsprövningen samt hur de hanteras i Översiktsplan 2050.

Karta över samtliga nu gällande fördjupningar av översiktsplanen

Gällande fördjupningar och tillägg	Bedömning i aktualitetsprövningen	Hantering i Översiktsplan 2050
Fördjupningar av översiktsplanen		
Fördjupad översiktsplan för Rimbo samhälle (2010)	Ny fördjupning bör tas fram enligt aktualitetsprövningen.	Arbete med att ta fram en ny fördjupning för Rimbo pågår (planen har varit på samråd), fördjupningen ska gälla tillsammans med ÖP 2050.
Fördjupning av översiktsplanen för Älmsta samhälle (2006)	Fördjupningen ansågs vara fortsatt aktuell.	Fördjupningen arbetas in i ÖP 2050 och upphör att gälla i samband med att ÖP 2050 antas.
Fördjupad översiktsplan för Nordrona (2005)	Ny fördjupning bör tas fram enligt aktualitetsprövningen, ska ingå i FÖP Norrtälje stad.	Arbete med att ta fram en ny fördjupning för Norrtälje stad pågår (samråd planeras samtidigt som för ÖP 2050), fördjupningen ska gälla tillsammans med ÖP 2050.
Fördjupad översiktsplan för skårgården (2005)	Fördjupningen ansågs vara fortsatt aktuell.	Fördjupningen arbetas in i ÖP 2050 och upphör att gälla i samband med att ÖP 2050 antas.
Utvecklingsplan Norrtälje stad (2004)	Ny fördjupning bör tas fram enligt aktualitetsprövningen.	Arbete med att ta fram en ny fördjupning för Norrtälje stad pågår (samråd planeras samtidigt som för ÖP 2050), fördjupningen ska gälla tillsammans med ÖP 2050.
Fördjupad översiktsplan för Hallstavik (1999)	Fördjupningen ansågs vara fortsatt aktuell.	Fördjupningen arbetas in i ÖP 2050 och upphör att gälla i samband med att ÖP 2050 antas.
Fördjupad översiktsplan för Edsbro (1995)	Fördjupningen ansågs vara fortsatt aktuell.	Fördjupningen arbetas in i ÖP 2050 och upphör att gälla i samband med att ÖP 2050 antas.
Fördjupad översiktsplan för Svanberga (1993)	Fördjupningen ansågs vara fortsatt aktuell.	Fördjupningen arbetas in i ÖP 2050 och upphör att gälla i samband med att ÖP 2050 antas.
Tillägg till översiktsplanen		
Bryggplan (2007)	Tillägget ansågs vara fortsatt aktuellt.	Tillägget arbetas in i ÖP 2050 och upphör att gälla i samband med att ÖP 2050 antas.

Tabell med en sammanställning av samtliga nu gällande fördjupningar av översiktsplanen, Översiktsplan 2040, hur de bedömdes i aktualitetsprövningen samt hur de hanteras i Översiktsplan 2050.

Utgångspunkter

Norrtälje kommun ska utvecklas hållbart för att säkerställa att höga värden bevaras och stärks samtidigt som utvecklingen bidrar till att nyttja Norrtäljes potential. Hållbar utveckling ska också säkerställa att framtida generationer har tillgång till lika höga värden som vi har idag. För Norrtälje innebär det att omsorgsfullt använda ett starkt och livskraftigt näringsliv och ekonomiska resurser till att bygga upp samhällsliga och sociala värden, utan att minska de höga gröna och blå kvaliteterna som den rika naturmiljön, kust och skärgård samt den utpräglade kulturmiljön utgör.

Både på internationell, nationell och kommunal nivå finns övergripande mål och strategier för ett hållbart samhällsbyggande. Översiktsplanen ska ange hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling. Det är kommunen som avgör vilka mål som är relevanta att ta upp i sin översiktsplanering. Här redovisas därför ett urval av globala, nationella, regionala och kommunala mål med särskild vikt för den fysiska planeringen i Norrtälje kommun.

Norrtälje kommun i världen

Norrtälje kommun är en del av sin omvärld och påverkas av såväl utveckling och trender som sker globalt. Globalisering, urbanisering, ett förändrat klimat och en mer digitaliserad värld är ett par av de trender som sker globalt som har betydelse för den fysiska planeringen. Norrtälje kommun ska utvecklas på ett robust sätt för att vara resilient i en föränderlig omvärld, både sett till säkerhetspolitik, klimatförändringar och ekonomiska konjunkturer.

FN:s globala mål för hållbar utveckling

Beslut som tas inom EU och FN påverkar hur vi i Sverige bedriver fysisk planering. Det kan handla om miljölagstiftning eller policydokument inom EU eller konventioner inom FN som Sverige förbundit sig till att följa. Dessa internationella mål, styrdokument, planer och program behöver beaktas i den fysiska planeringen även på nationell och kommunal nivå.

FN:s globala mål för hållbar utveckling (Agenda 2030)

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som innehåller globala mål för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Agenda 2030 består av 17 mål och 169 delmål som alla medlemsländer förbundit sig till att arbeta efter för att nå

en hållbar värld till år 2030. Hållbar utveckling definieras av FN som utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Agenda 2030 ska minska fattigdom, orättvisor och ojämlikheter, främja fred och rättvisa samt lösa klimatkrisen till år 2030. De globala målen är integrerade och odelbara. Det innebär att samtliga mål är vägledande för en hållbar samhällsutveckling i Norrtälje kommun.

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen)

FN:s konvention om barnens rättigheter, barnkonventionen, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Konventionen är uppdelad i 54 artiklar och innehåller en lång rad rättigheter som gäller för varje barn

i hela världen. Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Bland annat ska det i alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Sedan dess har ett större fokus riktats mot barns rättigheter och att barn ska få större plats. Norrtälje kommun ser skäl att stärka tillämpningen av barnperspektivet i den fysiska planeringen, dels utifrån ambitionen att främja en barnvänlig samhällsutveckling och attrahera barnfamiljer till Norrtälje kommun, dels i ljuset av att barnkonventionen blivit lag. I samhällsplaneringen talar man ofta om att beakta barnperspektivet som ett sätt att säkerställa att barnkonventionen uppfylls i arbetet med till exempel översikts- och detaljplaner. Det handlar om att ta särskild hänsyn till barnen i planeringen och även om att involvera dem i planeringsprocessen genom medborgardialog och samråd.

Samtliga artiklar i barnkonventionen är viktiga att beakta i den fysiska planeringen men de artiklar som berör att barnets bästa ska beaktas i beslut som rör barn (3), att barn har rätt att komma till tals i frågor som berör dem (12,13) och att barn har rätt till lek, vila och frid (31) är särskilt relevanta för översiktsplanen.

Norrtälje kommun i Sverige

Det finns även ett flertal nationella mål som är relevanta för översiktsplaneringen och av vikt för Norrtälje kommun att beakta i efterföljande beslut som stödjer sig på översiktsplanens inriktning. Norrtälje kommuns översiktsplan redovisar de nationella mål som bedöms ha störst relevans för kommunens planering.

Miljömålen

Sveriges miljömål består av ett övergripande generationsmål, 16 miljökvalitetsmål med preciseringar och ett antal etappmål som beskriver den långsiktiga målsättningen och inriktningen för Sveriges nationella miljö- och klimatarbete. Det övergripande syftet med miljöarbetet är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de

stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Genom att uppnå miljömålen uppnås den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 i Sverige. Norrtälje kommuns översiktsplan strävar mot att nå de nationella miljökvalitetsmålen och klimatmålen. Kommunerna har både ett ansvar och en stor möjlighet att påverka utvecklingen i

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Gifrfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergodning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Sveriges 16 miljökvalitetsmål

miljön genom sin roll som verksamhetsutövare, upphandlare, inköpare, myndighet, kunskapsspridare, inspiratör och föredöme. Kommunerna har också en viktig roll i att vara värd för miljöfrågorna på lokal nivå och bjuda in det lokala näringslivet, föreningar och medborgare i det gemensamma miljöarbetet, samt i regionala nätverk för miljö- och naturfrågor. Vidare har kommunerna ett ansvar för att minimera miljökonsekvenserna vid olika typer av olyckor och samhällskriser. Norrtälje kommuns miljö- och klimatstrategi styr kommunens arbete på miljö- och klimatområdet utifrån den beslutade löstesformuleringen att Norrtälje kommun ska förvaltas och utvecklas på ett miljö- och klimatområde hållbart sätt. Strategin beskriver vad som ska åstadkommas till år 2030, och klargör prioriterade åtgärdsområden för att leva upp till den av kommunfullmäktige beslutade ambitionsnivån.

Folkhälsomål

Hälsa handlar om det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Samhällsplaneringens möjligheter är stora när det gäller att påverka människors livsmiljö och därmed också folkhälsan. De mest relevanta målområdena i den nationella folkhälsopolitiken utifrån planeringsperspektiv är mål 5 om boende och närmiljö, och mål 7 om kontroll, inflytande och delaktighet.

Norrtälje kommun arbetar aktivt med att stärka folkhälsan i samverkan med Region Stockholm (Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON). Människors välbefinnande påverkas av den fysiska miljöns utformning. Kommunen arbetar bland annat med att ta fram kommunala riktlinjer för friytor vid förskolor och

skolor i syfte att stärka barnperspektivet i planeringen och öka barns förutsättningar till aktiv rörelse och välmående under skoltid. Folkhälsomålen går dessutom hand i hand med många av de målbilder som finns i översiktsplanen gällande mångfunktionell bebyggelse och riktlinjer kring trafik och mobilitet om att underlätta för invånarna att välja gång och cykel i vardagen.

Mål för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken ska bidra till ett mer jämlikt och rättvist samhälle. Fysisk planering ska bidra till att bygga städer och samhällen utifrån principen om universell utformning. Detta handlar om att utforma städer och stadsmiljöer så att de i största mån kan användas av alla. Det är viktigt att tillgänglighetsfrågan får hög prioritet; vid efterföljande planering bör tillgänglighetsperspektivet ingå i samtliga steg i plan- och byggprocessen.

Friluftslivsmål

Friluftslivet är värdefullt för Sverige, både för den enskilda människan och för samhället i stort. Ett rikt friluftsliv har positiva effekter både på den fysiska och psykiska hälsan, och bidrar till vår gemensamma folkhälsa. Friluftslivet stärker också den regionala utvecklingen genom att vara drivkraften till en stark besöksnäring. Det övergripande nationella målet för friluftslivspolitikerna är, med allemansrätten som grund, att stödja människors möjlighet att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv. Det finns ett antal mål som är fastställda som har särskild relevans för den fysiska planeringen. Det är: tillgänglig natur för alla, tillgång till natur för friluftsliv, attraktiv tätortsnära natur, hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, skyddade områden som resurs för friluftslivet, friluftsliv för god folkhälsa. I Norrtälje kommun ska över-

siktsplanen sträva mot att nå de uppsatta friluftslivsmålen och skapa möjligheter för alla invånare att utöva friluftsliv.

Energi- och klimatmål

Sverige antog år 2017 ett klimatpolitiskt ramverk. Ramverket består av en klimatlag, klimatmål och ett klimatpolitiskt råd. Det långsiktiga målet innebär att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp.

Från den 1 januari 2022 gäller även krav på klimatdeklaration vid uppförande av nya byggnader. Det innebär att byggherrar ska redovisa vilken påverkan på klimatet en ny byggnad har. Syftet med lagen om klimatdeklaration för nya byggnader är att bidra till att minska klimatpåverkan från byggskedet. Det betyder att nya byggnader som uppförs där bygglov söks efter 1 januari 2022 berörs.

Hur Norrtälje kommun kan bidra till att de nationella energi- och klimatmålen uppnås beskrivs i kommunens miljö- och klimatstrategi. Inom samhällsbyggnad påverkas vår miljö och vårt klimat både av framställandet av material, den faktiska byggnationen samt vid användning av den infrastruktur och de bostäder vi bygger. En ekologiskt hållbar samhällsutveckling gynnas exempelvis av en bebyggelsestruktur som främjar kollektivtrafik, cykelpendling, fjärrvärme och kommunal VA-utbyggnad. Det är därför viktigt att använda livscykelperspektiv när klimatpåverkan och energianvändning ska analyseras för till exempel byggnader. I arbete med översikts- och detaljplanering bör miljö- och klimatfrågor beaktas på ett sätt som gör att den fysiska planeringen blir ett verktyg för bättre miljö och lägre klimatpåverkan. I Norrtälje kommun är miljö- och klimatstrategin ett viktigt styrdokument

för att bidra till att de nationella energi- och klimatmålen uppnås. Kommunens trafik- och mobilitetsstrategi är också av stor betydelse för hur kommunen arbetar för att nå klimatmålen då syftet med strategin bland annat är att ange en planeringsinriktning för hur kommunen ska bidra till Sveriges klimatmål om nettoutsläpp av växthusgaser till år 2045.

Kulturmiljömål

År 2014 togs beslut om fyra nationella kulturmiljömål som alla är relevanta för fysisk planering. Målen Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas samt En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen är särskilt relevanta för Norrtälje kommuns översiktsplan.

Transportpolitiska mål

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. De nationella målen är uppdelade i funktionsmål och hänsynsmål som ska ses som jämbördiga.

Funktionsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, dvs. likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Hänsynsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt, bidra till att det övergri-

pande generationsmålet för miljö och miljö kvalitetsmålen nås samt bidra till ökad hälsa

I Norrtälje kommun pekar trafik- och mobilitetsstrategin ut riktningen för hur transportsystemet ska utvecklas samt hur kommunen kan bidra till att de transportpolitiska målen nås.

Havsplan Östersjön

Havsplanering är till för att havet ska användas hållbart och effektivt, nu och i framtiden. Arbetet med att ta fram Sveriges första havsplaner påbörjades år 2015 och leds

av Havs- och vattenmyndigheten. Havsplaneringen omfattar Sveriges tre havsplaneområden: Västerhavet, Östersjön och Bottniska viken. Östersjön är det största av de tre planområdena och täcker storstadsregionerna Stockholm och Malmö och Gotland och Öland. Det omfattar administrativt sju länsstyrelser, 30 kommuner och gränsar till åtta grannstater.

Norrtälje kommun har som kustkommun en viktig roll i havsplaneringen. Översiktsplanen är förenlig med den statliga havsplanen för Östersjön i de delar som berörs.

Båt vid ön Rödlöga

Utdrag ur regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF5)

Norrtälje kommun i regionen

Nationella mål omsätts i vissa fall i regionala mål, planer och program eller strategier. Det är ett sätt att underlätta tillämpningen av de nationella målen utifrån de förutsättningar som råder i vårt län. Nedan presenteras utgångspunkter och frågor som är viktiga för Norrtälje kommun att samverka regionalt kring.

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF5 2050

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050, ger vägledning och långsiktig riktning för översiktsplaneringen och andra regionala utvecklingsfrågor. Den är en sammanvägning av rumsliga och icke-rumsliga utvecklingsfrågor på regional nivå. RUF5 2050 pekar ut utveckling av flera regionala stadskärnor som ska komplettera centrala Stockholm och avlasta transportsystemet. Inriktningen innebär stadsutveckling i de bästa kollektivtrafiklägena och goda förbindelser dem emellan, sammanhängande grönstruktur samt robust vattenmiljö. Visionen är att Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva storstadsregion och för att uppnå det innehåller planen ett antal mål och delmål. Den rumsliga inriktningen som formuleras i följande punkter är ett stöd för kommunernas utvecklingsplanering:

- Stadsutveckling i de bästa kollektivtrafiklägena
- Sammanlänkade regionala stadskärnor
- Resurseffektiva system för människor och gods
- Sammanhängande grönstruktur och robust vattenmiljö
- Starka kopplingar mellan stad och land
- Tillgängliga innovations-, företags- och beslutsfattarmiljöer

I plankartan pekas prioriterade områden för bebyggelse ut. De centrala delarna av Norrtälje stad pekas ut som strategiskt stadsutvecklingsläge och utkanterna av staden pekas ut som primärt och sekundärt bebyggelseläge. Med strategiskt stadsutvecklingsläge avses områden med hög kollektivtrafiktillgänglighet med hög potential att utveckla täta och sammanhängande stadsmiljöer. Bergshamra, Rimbo, Hallstavik och Älmsta pekas ut som landsbygdsnoder. En landsbygdsnod är en ort som har betydelse för den omgivande landsbygden och som bedöms ha potential att utvecklas både nod och bostadsort. RUFSS 2050 pekar också ut flera större områden med stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden.

Översiktsplanens förenlighet med regionplanen

Norrtälje kommuns förslag till ny översiktsplan, Översiktsplan 2050, är i huvudsak förenlig med den regionala utvecklingsplanen för Stockholm, RUFSS 2050. RUFSS 2050 utgör till stor del utgångspunkt för översiktsplanens förslag till markanvändning och bebyggelseutveckling. Norrtälje stad är kommunens centralort där merparten av tillkommande bebyggelse och utveckling väntas ske. I översiktsplanen har dock Rimbo och Hallstavik getts större betydelse för bebyggelseutvecklingen i kommunen och markerats som kommuncentrum till skillnad från att de i RUFSS anges som landsbygdsnoder. Kommunen bedömer att Rimbo och Hallstavik har större betydelse för kommunens utveckling och för omgivande landsbygd än övriga landsbygdsnoder och serviceorter.

Enligt regionplanen behöver minst 22 000 bostäder per år tillkomma i Stockholmsregionen för att nå målet om en tillgänglig region med god livsmiljö. Totalt bör det enligt

regionplanen tillkomma mellan 10 000–16 000 bostäder i Norrtälje kommun till år 2050.

Översiktsplanens inriktning för bostads- och befolkningsutvecklingen i kommunen stämmer relativt väl överens med regionplanens utpekade bostadsbehov. Kommunen anser att befolkningsutvecklingen bör ligga på omkring 650–1 000 invånare per år. Då finns förutsätt-

ningar att balansera utvecklingen mot stora investeringar i infrastruktur, tekniska anläggningar och samhällsservice. En sådan befolkningsutveckling förutsätter att det tillkommer omkring 9 000–14 000 bostäder till år 2050. Den övre delen av spannet ligger i linje med den genomsnittliga utveckling som RUFSS 2050 utgår ifrån för hela Stockholmsregionen. Antalet tillkommande bostäder behöver kunna variera mellan åren och mellan olika delar

Rimbo centrum

av kommunen. Det kan innebära att regionplanens mål om tillkommande bostäder per år fram till år 2030 kan bli svårare att nå även om det totala antalet bostäder till år 2050 ligger i linje med regionplanen.

Översiktsplanen lyfter fram Östernäs som prioriterad replipunkt till Gräskö i stället för Furusund som är markerad som replipunkt i RUFSS 2050. Ett byte till Östernäs skapar kortare restider från denna del av skärgården.

Översiktsplanen redovisar de gröna strukturerna som stråk med pilar till angränsande kommuner i stället för de avgränsade områden som visas i RUFSS 2050. Kommunens syn är att det i ett regionalt sammanhang är viktigt att ge förutsättningar för värdefulla grönområden att hänga samman och kopplas till värdetrakter i angränsande kommuner för att säkerställa spridningskorridorer för växter och djur.

Stockholm Nordost (STONO)

Norrtälje kommun ingår i Stockholm Nordost, ett kommunövergripande samarbete tillsammans med Danderyd, Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna. Syftet med samarbetet är en långsiktigt hållbar utveckling i regionen genom varierande stadsstrukturer, effektiva transporter, näringslivsutveckling och en utveckling av den regionala stadskärnan Täby-Arninge. Stockholm Nordost yttrar sig gemensamt i samband med framtagande av nationell infrastrukturplan, länsplan för regional transportinfrastruktur och andra beslut på nationell och regional nivå som nordostsektorn gemensamt påverkas av eller har intresse i.

Viktiga frågor för samarbetet är:

- Förbättrad regional tillgänglighet och kapacitet i kollektivtrafiksystemet
- Utveckling av Roslagsbanan med dubbelspår, förlängning till Stockholm city, Arlanda och Rimbo
- Utveckling av den regionala stadskärnan Täby centrum-Arninge samt förbättrade

tvärförbindelser till och från andra regionala stadskärnor.

- Förstärkt framkomlighet på Norrortsleden, Arningevägen och E18
- Utveckling av regionala cykelstråk

Buss 676 mellan Stockholm och Norrtälje

Andra regionala planer och strategier av betydelse

Stockholms län har genom RUFSS 2050 i stor utsträckning omsatt de nationella mål som rör samhällsbyggnad till regional nivå genom vision, mål och strategier samt även mark- och vattenanvändning och bebyggelsestruktur men det finns ett antal andra regionala planer och strategier som också är av betydelse.

Det finns många transportpolitiska planer och program inom Stockholmsregionen. Länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län är ett exempel. Länsplanen är en del av den statliga infrastrukturplaneringen och visar på investeringar i transportsystemet i länet. Vidare finns en godsstrategi för Stockholmsregionen, ett framkomlighetsprogram som beskriver Trafikverkets inriktning för hur Storstockholms primära vägnät används på bästa sätt samt Kollektivtrafikplan 2050 där Region Stockholm tagit fram ett förslag till en långsiktig plan för kollektivtrafikens utveckling i regionen.

Det finns också regionala styrdokument som behandlar grönstruktur, en regional vattenförsörjningsplan, en landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen samt en klimatfärdplan 2050. Klimatfärdplanen vägleder Stockholmsregionen i omställningen mot netto-noll klimatutsläpp. Den bidrar till att stärka genomförandet av RUFSS 2050 på klimatområdet.

För Norrtälje kommun är flera av dessa regionala planer och strategier av betydelse för översiktsplanen. Både transportinfrastruktur, grönstruktur, vattenförsörjning och klimat är frågor som inte kan hanteras enbart inom varje enskild kommun utan som kräver mellankommunalt samarbete.

Norrtälje kommun gränsar till Uppsala län och påverkas i hög grad av utvecklingen och den regionala planering som sker där. I Regional Utvecklingsstrategi för Uppsala län ser man en utveckling där länet utvecklas i ökande grad mot en integration med Stockholm och Mälardalsregionen. Denna utveckling ger en större arbetsmarknad för både Stockholms och Uppsala läns invånare, och ger möjlighet för företag och organisationer att hitta rätt kompetens. Detta ger i sin tur ökad attraktivitet för investeringar och spetskompetens.

Kommunala visioner, mål och styrdokument

Norrtälje kommun har en vision och en värdegrund samt ett flertal kommunala styrdokument som har betydelse för översiktsplanen. Här visas ett urval av ett par kommunala planer som är av särskild vikt för översiktsplanen.

Kommunens vision och värdegrund

Global livsstil, lokalt liv

Norrtälje kommun har en vision om framtiden. Den pekar ut färdriktningen för kommunens engagemang på kort och lång sikt i strävan att skapa attraktionskraft, tillväxt och en kommun som ger möjlighet för alla invånare att leva det liv var och en vill leva. Visionen handlar om att Norrtälje kommun ska vara en kommun där alla är välkomna, där invånarna har en frihet att leva som de önskar och där historiska rötter tillvaratas samtidigt som det blickas framåt i strävan om en hållbar utveckling av både stad och landsbygd. Visionen består av tre delar:

- Frihet - Ditt sätt att leva
- Förtroende - Trygghet på dina villkor
- Framtid - Hållbar tillväxt i attraktiv miljö

Invånaren först - Allas lika värde - Höga förväntningar

Norrtälje kommun har en värdegrund som beskriver vilka värden som är viktiga och gemensamma i kommunen.

Det handlar om att arbeta för invånarna och vara lyhörda för deras behov, att respektera alla individer oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, etnicitet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning och att ha höga förväntningar på såväl medarbetare som invånare.

- Invånaren först
- Allas lika värde
- Höga förväntningar

Illustration av hur värdegrunden sprider sig i organisationen

Söderarms fyr

Mål och budget – 2022–2024

Mål och budget är Norrtälje kommuns främsta styrdokument och innehåller kommunfullmäktiges inriktning och uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna samt kommunalförbundet och de kommunala bolagen. Det beskriver bland annat hur skattemedlen ska användas, vilka prioriteringar kommunen väljer att göra och vad kommuninvånarna kan förvänta sig framöver.

Kommunfullmäktiges långsiktiga mål - sju löften till år 2030

Kommunfullmäktiges långsiktiga mål har formulerats i sju löften till invånare och företagare. De har formen av målområden som beskriver hur Norrtälje kommun ska utvecklas i ett längre perspektiv med sikte på år 2030. För varje löfte finns en ambitionsnivå som används som riktmärke utifrån vilket gradvisa framsteg årligen kan mätas och redovisas. De sju löfterna lyder att Norrtälje kommun ska:

- Ha en sund och hållbar ekonomi
- Förvaltas och utvecklas på ett miljö- och klimatomfattigt hållbart sätt
- Ha en innovativ och serviceinriktad kommunal organisation – som sätter invånaren först
- Vara en kunskapsinriktad skolkommun – där barn och unga rustas väl för framtiden och ges möjlighet att nå sin fulla potential
- Vara en trygg och säker kommun – i både vardag och kris
- Vara en sammanhållen och företagsvänlig kommun – där människor utvecklas och entreprenörskap uppmuntras
- Vara en inkluderande kommun – som främjar människors livskvalitet, egenmakt och egenförsörjning

Kommunala mål och utgångspunkter

Norrtälje kommun har ett flertal styrdokument. Kommunens förtroendevalda har genom styrdokument möjligheten att beskriva hur den politiska viljan ska realiseras. Styrdokumentet visar hur kommunen ska arbeta inom ett visst område och innehåller vanligtvis mål och handlingsplaner. Styrdokument kan förändras, revideras, läggas till eller tas bort över tid. Ett par av de styrdokument som är särskilt väsentliga för översiktsplanen är:

- Miljö- och klimatstrategi (Antagen av kommunfullmäktige 2020-10-12)
- Trafik- och mobilitetsstrategi (Antagen av kommunfullmäktige 2022-03-07)
- Landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogram (Antagen av kommunfullmäktige 2018-06-11)
- Norrtälje kommuns vattenplan (Antagen av kommunfullmäktige 2022-07-20)
- Dagvattenstrategi för Norrtälje kommun (Antagen av kommunfullmäktige 2017-11-06)
- VA-plan för Norrtälje kommun (version 1.0, 2020)
- Trygghets- och säkerhetsstrategi (Antagen av kommunfullmäktige 2021-11-15)
- Parkeringsstrategi för Norrtälje stad (Antagen av kommunfullmäktige 2016-12-19)
- Gång- och cykelprogram för landsbygden i Norrtälje kommun (Antagen av kommunfullmäktige 2017)

För tillfället pågår arbete med flera olika styrdokument i kommunen. Läs mer om kommunala styrdokument inom olika områden i kapitlet Allmänna intressen.

UTVECKLINGSINRIKTNING

Strategier för kommunens utveckling

Översiktsplanen har fem strategier som på en översiktlig nivå visar ett förhållningssätt till kommunens utveckling:

- **Norrtälje kommun ska utvecklas i en hållbar takt** och ges goda kopplingar till noder i angränsande kommuner och i Östersjöregionen
- **Ett gott företagsklimat** och goda förutsättningar för näringslivet ska utveckla nya och befintliga företag
- **Hela kommunen ska växa** och nya bostäder ska tillkomma i attraktiva livsmiljöer med goda pendlingsmöjligheter
- **Norrtälje stad ska stimulera tillväxt** och bidra till positiv utveckling i hela kommunen
- **Övriga orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas** utifrån sin karaktär och sina förutsättningar

Norrtälje kommun ska utvecklas i en hållbar takt och ges goda kopplingar till noder i angränsande kommuner och i Östersjöregionen

Norrtälje kommun är en del av Stockholmsregionen och angränsar till Uppsala län. Kommunen ingår i Stockholm Nordost, ett kommunövergripande samarbete tillsammans med Danderyd, Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna. Syftet med samarbetet är en långsiktigt hållbar utveckling i regionen genom varierande stadsstrukturer, effektiva transporter, näringslivsutveckling och en utveckling av den regionala stadskärnan Täby-Arninge. Kopplingar till noder i både Stockholm, Uppsala, Östhammar och Östersjöregionen är viktiga för att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling där Norrtäljes karaktär och roll i regionen tas tillvara och stärks. I kopplingarna mellan Norrtälje och omgivande noder samt inom kommunen, ska hållbara transporter och kollektiva färdmedel prioriteras.

Norrtälje kommun ska utvecklas avseende bostäder, samhällsservice, arbetsplatser och infrastruktur i en takt som samspelar med befolkningens och näringslivets behov. Här finns småstaden, en levande landsbygd med närhet till natur och kulturmiljöer, kust och skärgård samtidigt som det är nära till storstadens utbud. Utvecklingen ska säkerställa god hushållning med mark och vattenområden utifrån både socialt, ekonomiskt och ekologiskt perspektiv. Utbyggnad av nya bostäder ska gå hand i hand med utbyggnad av samhällsservice och andra bo-

stadsnära funktioner.

Det innebär både att prioritera utbyggnad av bostäder där det redan idag finns tillgång till samhällsservice och att samhällsservicen ska byggas ut i takt med befolkningsutvecklingen. Kommunen strävar efter en god demografisk fördelning och att vända dagens trend av en åldrande befolkning.

Befolkningsutvecklingen bör ligga på omkring 650–1 000 invånare per år, vilket i genomsnitt motsvarar en ökning om 1–1,5 % per år och att befolkningen uppgår till mellan 84 000–94 000 invånare år 2050 (se diagram på nästa sida). En sådan utvecklingstakt ger förutsättningar att balansera utvecklingen mot stora investeringar i infrastruktur, tekniska anläggningar och samhällsservice. Utvecklingstakten kan variera över åren och mellan olika delar av kommunen. Det ger också förutsättningar att ta hänsyn till platsens förutsättningar. Känsliga natur- och kulturmiljöer ska värnas – dels för områdenas värden i sig, dels för att kunna fortsätta erbjuda attraktiva livsmiljöer i ett långsiktigt perspektiv.

Den tänkta befolkningsutvecklingen utgår från RUFSS 2050 och tidigare befolkningsutveckling i Norrtälje kommun. Den övre delen av spannet ligger i linje med kommunens befolkningsutveckling de senaste 8–10 åren och den genomsnittliga utveckling som RUFSS 2050 utgår

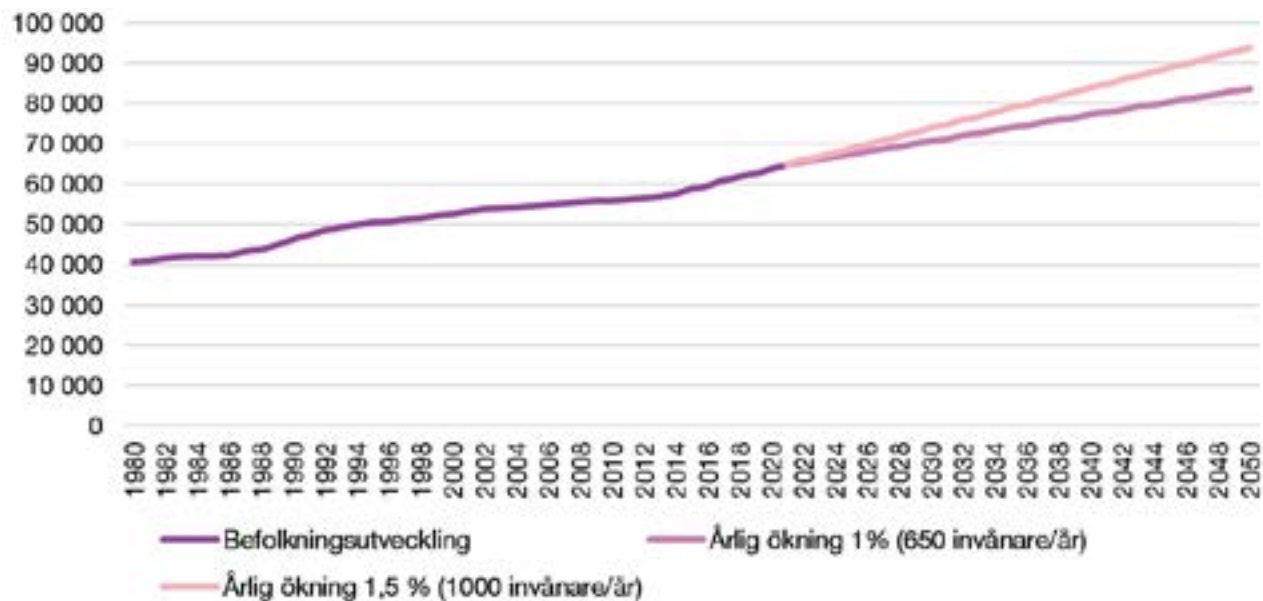

ifrån för hela Stockholmsregionen. Den lägre delen av spannet ligger i linje med den genomsnittliga befolkningsutvecklingen i Norrtälje kommun de senaste 30 åren.

Ovan beskrivna befolkningsutveckling medför att det behöver kunna tillkomma cirka 9 000–14 000 bostäder och omfattande ytor för verksamheter till år 2050 (i genomsnitt 300–500 bostäder per år). En del av bostäderna kan tillkomma genom omvandling av fritidshus till åretruntbostäder. Småhus i det befintliga beståndet kan frigöras om det tillkommer andra bostadstyper med olika upplåtelseformer och storlekar genom att det initierar flyttkedjor.

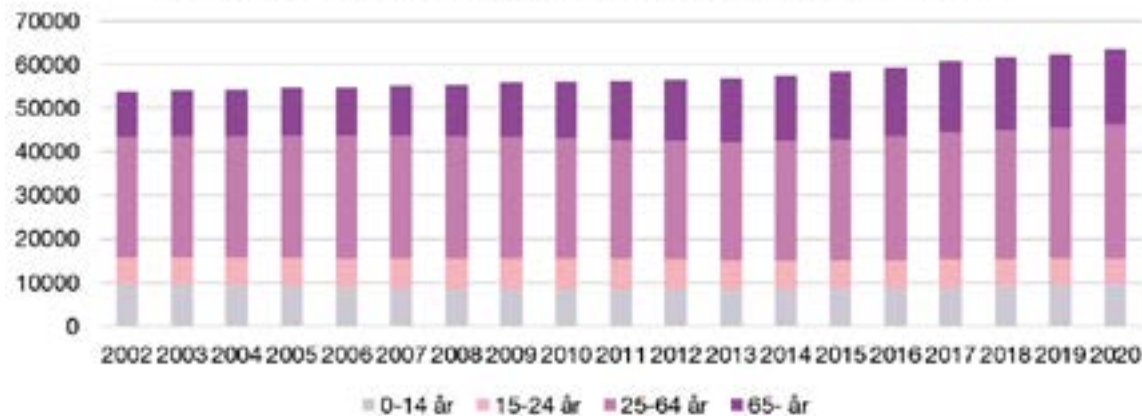
Andelen äldre har ökat i Norrtälje kommun under åren 2002–2020. I början av denna tidsperiod var cirka 19 procent av befolkningen över 65 år. År 2020 hade andelen ökat till 27 procent. Under samma tid sjönk andelen invånare i förvärvsarbetande ålder (25-64 år) från 51 till 48 procent och andelen barn och unga (0-24 år) sjönk från 29 till 25 procent. En ökad andel äldre och en lägre andel i arbetsför ålder medför stora utmaningar gällande försörjningskvot och behov av service och sjukvård.

Översiktsplanen ger planberedskap för betydligt fler bostäder än vad lämplig befolkningsutveckling förutsätter. Det innebär att delar av utpekade utbyggnadsområden kommer att finnas kvar som en outnyttjad resurs efter denna översiktsplans tidshorisont. Vid planläggning är det alltid en osäkerhet vilka projekt som genomförs och inte. Läs mer i avsnittet Genomförande av översiktsplanen. En del av de områden som markeras som lämpliga för utvecklad eller ändrad användning i översiktsplanen kanske aldrig genomförs, andra kanske genomförs först på längre sikt.

Tabell som visar befolkningsutveckling till år 2050. 1980 uppgick befolkningen till drygt 40 000 invånare. 2021 är befolkningen nästan 65 000 invånare. Översiktsplanen tar höjd för att befolkningen kan uppgå till mellan 84 000-94 000 invånare år 2050.

Demografisk utveckling, Norrtälje kommun 2002-2020

Tabell som visar demografisk utveckling i Norrtälje kommun under åren 2002-2020.

Pågående planläggning samt detaljplaner som kommunen avser att påbörja, möjliggör ungefär 9 000 bostäder samt ytor för verksamheter och samhällsservice. Merparten är i Norrtälje stad (nästan 8 000 bostäder). Resterande är i Rimbo (cirka 800 bostäder) samt i Bergshamra (cirka 100 bostäder). Därutöver förväntas ett antal bostäder tillkomma på landsbygden via bygglov utom plan. Pågående planläggning kommer att balanseras mot nödvändiga investeringar i tekniska anläggningar och utbyggnad av samhällsservice. Tidplaner kan därför förskjutas och vissa detaljplaner kan komma att avbrytas eller ändras avseende innehåll. Siffrorna om bostadsinnehåll i pågående planer kan därför komma att justeras.

Bebyggelse i Grisslehamn

Ett gott företagsklimat och goda förutsättningar för näringslivet ska utveckla nya och befintliga företag

Kommunen ska ha planberedskap för företagens behov av mark och en god företagservice. Goda kommunikationslägen ska eftersträvas. Det behövs olika typer av områden för att passa ett brett spektrum av branscher. Centrala lägen och andra platser med god tillgång till kollektivtrafik prioriteras för personal- eller besöksintensiva företag, medan områden intill större vägar och trafikplatser prioriteras för stora etableringar som i viss mån kan vara störande och behöver god regional tillgänglighet för godstransporter.

Ett gott lokalt företagsklimat och goda förutsättningar för näringslivet ger fler och växande företag och fler arbetstillfällen. Det medför i sin tur att fler kan välja en arbetsplats nära sin bostad utan pendling eller att boende i angränsande kommuner kan pendla hit. Tillgång till högre utbildning är också en viktig faktor för att skapa förutsättningar för ett blomstrande näringsliv.

Norrtälje kommun ska utvecklas som en stark besökskommun med fler arbetstillfällen inom besöks- och turismnäringen. Värden som främjar Norrtälje kommun som destination och besöksmål bör därför stärkas i planeringen. Kulturmiljöer och naturområden som är viktiga för kommunens attraktionskraft för invånare och besökare ska så långt möjligt bevaras, integreras och tillgängliggöras vid utveckling av urbana miljöer och på landsbygden.

Hela kommunen ska växa och nya bostäder ska tillkomma i attraktiva livsmiljöer med goda pendlingsmöjligheter

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling där hela kommunen ges möjlighet att växa. Kommunen är positivt inställd till enstaka ny bebyggelse utom plan i hela kommunen, där platsens förutsättningar så medger. Kommunen vill stötta initiativ som kan utveckla kommunens olika delar och ta tillvara invånarnas engagemang.

Trygga, hälsosamma och attraktiva miljöer ska vara ledord vid planläggning av ny sammanhållen bebyggelse. En robust, väl sammanhållen och klimatsmart struktur ska eftersträvas.

Natur- och kulturmiljöer är viktiga för att kunna fortsätta erbjuda attraktiva livsmiljöer i ett långsiktigt perspektiv. Värdefulla bebyggelsemiljöer, landskapsbilder och kulturlandskap ska värnas och hållas levande för kommande generationer. Tillgång till bostadsnära natur och större naturområden med fridfulla och tysta miljöer ska värnas såväl i tätort som på landsbygd. Utbyggnad ska prioriteras i områden med goda pendlingsmöjligheter och tillgång till samhällsservice.

Idag finns god kollektivtrafik främst i Norrtälje stad och Rimbo. Kommunen ska verka för utökad kollektivtrafik i stråk mot Hallstavik, Älmsta, Bergshamra och Rådman-sölandet. Kommunen ska även verka för utbyggnad av gång- och cykelvägar samt pendlarparkeringar för att öka valmöjligheten och underlätta för hållbara färdmedel. Bilen kommer samtidigt att ha en viktig roll i trafiksystemet för Norrtälje kommun. Kommunen ska verka för att fordonsflottan ställs om till förnybara drivmedel för att bidra till de nationella klimatmålen.

Samhällsservice såsom förskolor, skolor, äldreboende med mera ska byggas ut i takt med befolkningsutvecklingen i framför allt centralort, kommundelscentrum och landsbygdsnoder.

Planläggning av ny sammanhållen bebyggelse bör företrädesvis ske:

- I anslutning till befintliga tätorter och sammanhängande bebyggelse
- För verksamheter vid trafikplatser

Norrtälje stad ska stimulera tillväxt och bidra till positiv utveckling i hela kommunen

Norrtälje stad ska utvecklas och vara en tillväxtmotor för hela kommunen. På samma sätt som Norrtälje kommun gynnas av att Stockholmsregionen, Uppsalaregionen och Östersjöregionen växer, gynnas också kommunens övriga orter, landsbygd och skärgård av att staden växer. Kommunen kan då erbjuda ett ökat utbud av arbete, utbildning, vård, service, handel och nöjen. Norrtälje stads utveckling skapar samtidigt ett ökande resursbehov som utgör marknad för landsbygdens näringsliv.

Övriga orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar

Arholma brygga och lanthandel

Kommunen har många mindre tätorter som fyller en viktig roll som serviceorter för omgivande landsbygd. Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling där hela kommunen ges möjlighet att växa. Olika delar av kommunen har olika karaktär och förutsättningar. Vissa delar kan utvecklas med nya bostäder i attraktiva lägen medan andra delar kan utvecklas avseende areella näringar, friluftsliv eller besöksnäring.

Gröna näringar är viktiga och ska kunna utvecklas. Jordbruksmark ska särskilt värnas för att bibehålla dess produktionsförmåga samt för att bevara ett öppet landskap, biologisk mångfald, kulturmiljövärden, friluftsliv och för besöksnäringen.

Norräljes identitet och attraktivitet som en kommun med skärgård, sjöar, vattendrag, odlingslandskap och skogar i ett småskaligt landskap stärks genom att naturmiljöer och grön infrastruktur bevaras, förstärks och används som en resurs vid utveckling.

Utvecklingsinriktning

Översiktsplanens utvecklingsinriktning anger en målbild och övergripande inriktning för kommunens utveckling till 2050 avseende bebyggelse, blå och gröna strukturer och infrastruktur.

Bebyggelse

Utvecklingsinriktningen för bebyggelse redovisar prioritering och långsiktig utveckling av bebyggelse på en övergripande nivå

Översiktsplanen tar höjd för att det ska kunna tillkomma cirka 9 000 – 14 000 bostäder och omfattande ytor för verksamheter till år 2050. Merparten av ny bebyggelse ska tillkomma i centralort, kommundelscentrum och landsbygdsnoder. Därutöver ska övriga orter kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Enstaka ny bebyggelse utom plan ska kunna tillkomma i hela kommunen, där platsens förutsättningar så medger. En del av bostäderna kan tillkomma genom omvandling av fritidshus till åretruntbostäder. Småhus i det befintliga beståndet kan frigöras genom att bygga andra bostadstyper med olika upplåtelseformer. Bebyggelse ska utformas för att klara ett framtida klimat med ökade risker för skyfall och höga vattennivåer.

Centralort

Norrtälje stad ska fortsätta utgöra centralort för kommunen med brett näringsliv, bred service i form av barnomsorg, skolor, äldreomsorg, handel, kultur- och fritidsanläggningar mm samt bostäder i olika typer, upplåtelseformer och storlekar. En stor del av kommunens bebyggelseutveckling bör ske här. Exploateringsgraden bör vara högre än i övriga delar av kommunen. För nä-

ringslivets behov prioriteras personintensiva verksamheter så att många får nytta av det goda pendlingsläget med kollektivtrafik, för att bibehålla en attraktiv stadskärna och ge förutsättningar för ett ökat stadsliv.

Norrtälje stad föreslås utvecklas med ungefär 12 000–14 000 bostäder och ytor för verksamheter och samhällsservice. Utvecklingstakten ska balanseras mot nödvändiga investeringar i tekniska anläggningar (framför allt nytt reningsverk) och utbyggnad av samhällsservice. Delar av utvecklingen i Norrtälje stad kan därför komma att tillkomma efter översiktsplanens tidshorisont 2050.

Kommundelscentrum

Rimbo och Hallstavik utgör kommundelscentrum som ska fylla en funktion för omgivande landsbygd och utvecklas med mer bebyggelse i form av bostäder i olika typer, upplåtelseformer och storlekar, lokaler för näringslivet, samhällsservice, handel samt kultur- och fritidsanläggningar. En relativt stor del av kommunens bebyggelseutveckling bör ske här.

Rimbo föreslås på sikt utvecklas med ungefär 2 000 bostäder och ytor för verksamheter och samhällsservice.

Hallstavik föreslås utvecklas med 500–1 000 bostäder och ytor för verksamheter och samhällsservice. Hallstavik har god tillgång till energiförsörjning som kan nyttjas för energikrävande verksamheter. Delar av utvecklingen i såväl Rimbo som Hallstavik kan komma att tillkomma efter översiktsplanens tidshorisont 2050.

Landsbygdsnoder

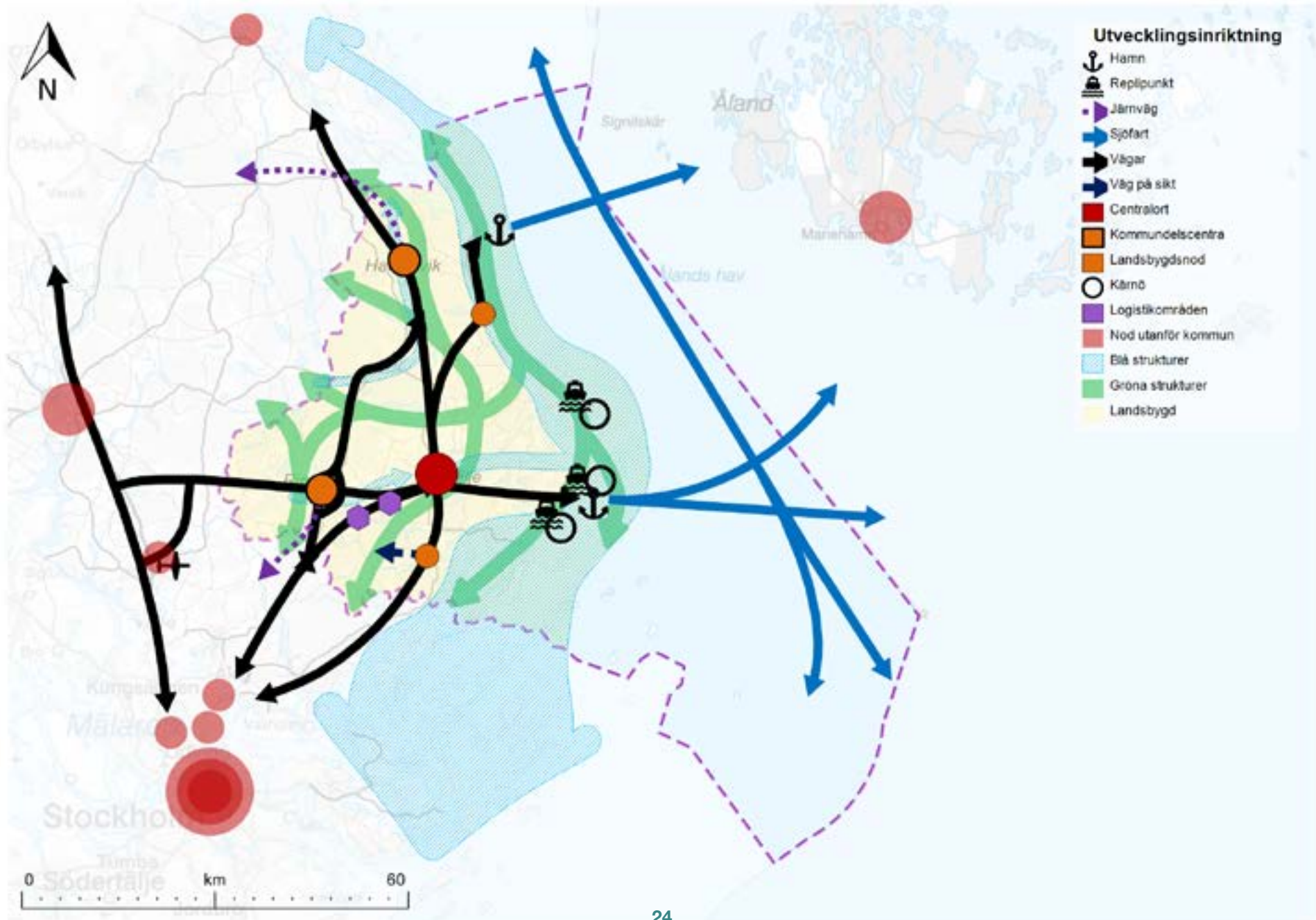
Älmsta och Bergshamra utgör landsbygdsnoder som ska fylla en funktion för omgivande landsbygd och utvecklas som nod och bostadsort med samhällsservice, kultur- och fritidsanläggningar, kommersiell service och kollektivtrafik. Älmsta kan utvecklas med 200–300 bostäder och Bergshamra med cirka 100 bostäder.

Verksamhetsområden

Områden för skrymmande och eventuellt störande verksamheter ska kunna utvecklas i anslutning till trafikplatser vid det övergripande vägnätet. Framför allt vid E18, men även vid en ny sträckning av riksväg 77.

Pågående och ändrad markanvändning

Med utveckling avses det som redovisas i utvecklad och ändrad användning på markanvändningskartan. Detaljplaner som vunnit laga kraft betraktas i regel som pågående markanvändning oavsett om byggrätterna har tagits i anspråk eller ej. Ett fåtal undantag från denna princip förekommer om en gällande detaljplan som medför en större omvandling av ett område, ännu inte har byggts ut.

Kärnöar

Skärgården har särskilda förutsättningar och kommunen ska underlätta för att bo och verka på öar utan fast landförbindelse, framför allt på kärnöarna Arholma, Tjockö och Gräskö.

Skärgården omfattas av bestämmelserna i kap. 4 miljöbalken. Bestämmelserna utgör inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. På kärnöarna finns idag inga tätorter, däremot kan det i viss mån finnas ett lokalt näringsliv.

Kommunens syn är att övrig sammanhängande bebyggelse i skärgården (utöver tätorter) varsamt kan kompletteras och utvecklas utan att påtagligt skada riksintressenas värden. I första hand genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området. Tillgång på dricksvatten och förutsättningar att anordna en hållbar vatten- och avloppslösning ska alltid säkerställas. Detta innebär en begränsande faktor för ny bebyggelse i skärgården. Läs mer i kapitlet Riksintressen.

Landsbygd

Norrtälje kommun har en expansiv landsbygd med många byar, mindre orter och fritidshusområden både på fastlandet och i skärgården. Landsbygden har attraktiva och hållbara livsmiljöer för boende och verksamheter. Kommunen är positivt inställd till enstaka ny bebyggelse utom plan, där platsens förutsättningar så medger. Kommunen vill stötta initiativ som kan utveckla kommunens olika delar och ta tillvara invånarnas engagemang.

Byar och mindre orter ska kunna utvecklas utifrån sina respektive förutsättningar. Vatten- och avloppsfrågan är

ofta avgörande. Det behöver finnas en godtagbar tillgång till service- och infrastruktur. Särskilt viktigt är tillgång till bredband, kollektivtrafik och gång- och cykelvägar.

Befolkningen i Norrtälje kommun har historiskt sett vuxit snabbare på landsbygden än i tätorterna. Särskilt expansiva områden på landsbygden har i flera fall utvecklats till mer eller mindre sammanhängande bebyggelse och mindre tätorter. Sådana områden behöver planläggas inför fortsatta förhandsbesked och bygglov. Det handlar framför allt om delar av Frötuna- Rådmansö, Roslagsbro (Lyhundrabygden), Lännabygden och randzonen utanför Norrtälje stad. Bebyggelseutvecklingen här behöver ses i ett sammanhang för att säkerställa en god bebyggd miljö och hållbar kommunal ekonomi där vatten- och avloppsfrågor, kommunikationer, samhällsservice mm kan analyseras och ges hållbara lösningar. Randzonen till Norrtälje stad ska ses som en viktig utbyggnadsreserv på lång sikt, efter denna översiktsplans tidshorisont.

Fritidshusområden som är möjliga att förse med en hållbar lösning för vatten och avlopp, har rimlig närhet till samhällsservice och som har förutsättningar att få goda pendlingsmöjligheter med kollektivtrafik ska kunna omvandlas till permanentboende.

Besöksnäringen till landsbygden och skärgården ska utvecklas genom att skapa fler boendemöjligheter för besökare samt olika åtgärder för att förlänga säsongen.

De gröna näringarna (jordbruk, skogsbruk, fiske- och hästnäringar) är viktiga och ska kunna utvecklas. Jordbruksmark ska särskilt värnas för att bibehålla dess produktionsförmåga samt för att bevara ett öppet landskap, biologisk mångfald, kulturmiljövärden, friluftsliv och för besöksnäringen.

Noder utanför kommunen

Stockholms centrum, Uppsala, Täby/Arninge, Arlanda/Märsta, Danderyd/Mörby, Kista, Karolinska, Åland och Forsmark är viktiga noder för Norrtälje kommun med många arbetsplatser, service, kultur och kommunikationer. Kommunen ska verka för att stärka kopplingarna till dessa noder för att ytterligare dra nytta av regionens utbud. Både i form av förbättrad infrastruktur och utökad kollektivtrafik.

Gröna och blå strukturer

Utvecklingsinriktning för grön- och blåstruktur redovisar prioritering och långsiktig utveckling av miljöer för rekreation och friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och andra ekosystemtjänster på en övergripande nivå.

Kommunen har en rik och varierande naturmiljö med primärt två övergripande landskapstyper; skärgård/kust samt sprickdalslandskap. Kombinationen av skärgård, odlingslandskap, sjöar, vattendrag och skogar gör att kommunen är mycket artrik.

Kommunens gröna och blå strukturer utgör en viktig del av kommunens karaktär och bidrar till människors trivsel, rekreation och friluftsliv, en blomstrande besöksnäring, samt miljövärden såsom biologisk mångfald, rent vatten och ett bibehållet kulturlandskap. Känsliga natur- och kulturmiljöer ska värnas – dels för områdenas värden i sig, dels för att kunna fortsätta erbjuda attraktiva livsmiljöer i ett långsiktigt perspektiv. Livskraftiga ekosystem ska eftersträvas.

Gröna strukturer

Norrtälje kommun tillhör ett av de artrikaste områdena i hela landet, vilket beror på kombinationen av skärgård, sjöar och vattendrag, odlingslandskap och skogar i ett småskaligt landskap. Kalkrika jordarter och gamla skogar är av särskild betydelse. Detta innebär att det finns höga biologiska värden i både land-, sötvattens- och marina områden.

De gröna strukturerna bör ses i ett regionalt sammanhang och stråk med hög täthet av värdefulla områden bör ges förutsättningar att hänga samman och kopplas till värdestråk i angränsande kommuner för att säkerställa spridningskorridorer för växter och djur. Vandrings- och cykelleder ska utvecklas i områden med attraktiva gröna strukturer för det rörliga friluftslivet och besöksnäringen.

Blå strukturer

Kusten och skärgården har höga värden för natur, kulturmiljö och rekreation och är en del av Östersjöns känsliga och unika hav. Grunda havsvikar är särskilt känsliga.

Kusten och skärgården erbjuder rörligt friluftsliv med bland annat båtliv, kanot- och kajakpaddling och bad. Ren och orörd natur, gästhamnar, tillgång till service, kollektivtrafik, parkering mm är viktiga förutsättningar. De större hamnarna har också betydelse. Kusten och skärgården ska fortsätta utvecklas som ett stort besöksmål, både för länets invånare och långväga besökare. Besöksnäringen ska utvecklas på ett sådant sätt att områdets kvaliteter och höga värden bibehålls trots högt besöksstryck.

Norrtäljeån och Skeboån är viktiga stråk för såväl människors rekreation som arters möjligheter till spridning. Förbindelsen mellan ”salt och sött” är viktig för att gynna bestånden i Östersjön. Havsnära våtmarker fyller en särskilt viktig funktion genom näringsreduktion, lek- och uppväxtområden för fisk, häckningslokaler och uppväxtlokaler för fåglar.

Infrastruktur

Utvecklingsinriktning för infrastruktur redovisar prioritering och långsiktig utveckling av trafiksystemet och övrig teknisk infrastruktur på en övergripande nivå.

Trafiksystemet

Närheten till Stockholm, Uppsala och Arlanda ger Norrtälje kommun ett strategiskt läge i regionen och landet med tillgång till stora arbetsmarknader, kulturutbud, utbildningsmöjligheter och landets största flygplats. Kommunen ska verka för att stärka kopplingarna till viktiga regionala noder för att ytterligare dra nytta av regionens utbud.

Trafiksystemet är en mellankommunal fråga där kommunerna i Stockholm Nordost (Danderyd, Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna) samarbetar för att lyfta det delregionala perspektivet. Kommunen ska verka för att stärka kopplingarna till Stockholm, Uppsala, Täby/Arninge, Arlanda/Märsta, Danderyd/Mörby, Kista, Karolinska och Östhammar/Forsmark. Både i form av förbättrad infrastruktur och utökad kollektivtrafik.

Följande stråk är viktiga för kommunens utveckling:

- E18 är viktig för regional arbetspendling och nationellt viktig för näringslivets transporter.
- Riksväg 77 är en nationell förbindelse från

Kapellskärs hamn till E4 mot Uppsala, Mälardalen och vidare i landet samt till Norge. Riksväg 77 bör ges en ny sträckning söder om Rimbo för att ge kortare restider samt skapa en bättre och säkrare trafiksituation och ge förutsättningar för centrumutveckling i Rimbo.

- Väg 280 är en viktig förbindelse för godstrafik till Hallsta pappersbruk, för kollektivtrafik och för arbetspendling. Väg 280 bör ges ny sträckning utanför Rimbo för att skapa en bättre och säkrare trafiksituation och ge förutsättningar för centrumutveckling i Rimbo.
- Riksväg 76/länsväg 280 mellan Norrtälje stad och Hallstavik är en viktig förbindelse för godstrafik till Hallsta pappersbruk, för kollektivtrafik och för arbetspendling.
- Riksväg 76/länsväg 283 mellan Norrtälje stad och Älmsta/Grisslehamn. Stråket är regionalt viktigt för arbetspendling, turism och för godstransporter. Vägens standard bör uppgraderas.
- Väg 276 mellan Norrtälje stad och Bergshamra är en viktig förbindelse för kollektivtrafik och för arbetspendling.

Utöver dessa stråk behöver infrastrukturen till, från och inom skärgården underhållas och kompletteras så att tillgången till kollektivtrafik och möjligheten att kombinera olika transportslag fungerar. Vägförbindelser från kustens replipunkter och Norrtälje stad samt till angränsande kommuner ska vara goda och erbjuda korta restider. Prioriterade replipunkter är Östernäs, Räfsnäs och Simpnäs. Idag är Furusund replipunkt för Gräskö. Ett byte till Östernäs skapar kortare restider från denna del av skärgården. Kommunen ska verka för en vägfärja

över Björköfjärden för att få en kortare resväg till och från Norrtälje stad.

Replipunkt	Kärnöar
Östernäs	Gräskö (även Norröra och Söderöra mfl kan angöras via Östernäs)
Räfsnäs	Tjockö
Simpnäs	Arholma. Kommunen ska verka för en vägfärja över Björköfjärden för att få en kortare resväg till och från Norrtälje stad.

Tabell som visar replipunkter och kärnöar. Replipunkterna är strategiska bytespunkter för kollektivtrafikresor mellan kärnöar, kommuncentrum och den centrala regionkärnan (RUF5 2050).

Grisslehamn och Kapellskärs hamn ska kunna utvecklas avseende såväl personresor som godstransporter till Åland och de baltiska länderna.

Norrtälje kommun verkar för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo för att förkorta restiden från Rimbo till centrala Stockholm. Järnvägsreservatet från Kårsta till Rimbo ligger kvar för att förlängningen ska vara möjlig i framtiden.

På sikt ska kommunen verka för en förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18 för att få kortare restider mot Stockholm, samt ge förutsättningar för förbättrad kollektivtrafik.

För gång- och cykeltrafik prioriteras sträckor nära Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik. Särskilt avseende skolvägar och andra stråk där barn rör sig på egen hand. För cykelturism och rekreation bör längre sammanhängande stråk skapas genom kommunen. Stråken kan utgöras av

Väg 77 genom Rimbo bör ges en ny sträckning för att skapa förutsättningar för centrumutveckling i Rimbo

banvallar, det mindre vägnätet och vid behov utbyggnad av saknade länkar.

Större infrastrukturprojekt bör så långt möjligt samordnas med utbyggnad av annan infrastruktur såsom vatten- och avloppsledningar, bredband, elledningar med mera.

Teknisk infrastruktur

Kommunen står inför stora nödvändiga investeringar i teknisk infrastruktur. Det kommer behövas utökad reningsskapacitet i allmänna reningsverk för att möjliggöra den utveckling av bebyggelse som översiktsplanen tar höjd för. Utvecklingen i Norrtälje stad innebär att Lindholmens reningsverk behöver byggas ut och sannolikt behövs även ett nytt reningsverk som kan ersätta Lindholmen på sikt.

Kommunen ska eftersträva robusta system som klarar ett förändrat klimat med ökad risk för skyfall och höga vattennivåer.

Vatten- och avloppsledningar behöver byggas ut inom områden med så bristfällig vatten- och avloppssituation att åtgärder bedöms nödvändiga, samt i samband med exploateringar. Dagvatten behöver både fördröjas och renas för att inte riskera att miljökvalitetsnormer för vatten överskrids. Exempelvis genom lösningar högt upp i systemen för att minimera dagvattenflöden och föroreningar som följer med dagvattnet. Därtill behöver dagvattenanläggningar i form av diken, ledningar och reningsanläggningar utformas efter behov.

Tillräcklig elnätskapacitet behöver säkerställas i såväl lokala som överliggande nät. I centralort och kommun-delscentrum utgör fjärrvärmens en viktig infrastruktur för avlastning av elnätet.

Bredband och god mobiltäckning behöver säkerställas i hela kommunen för att stärka förutsättningarna för att bo och bedriva verksamhet i såväl kommunens orter som på landsbygden och i skärgården.

Vattentorn i Hallstavik

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

Mark- och vattenanvändning

Markanvändningskartan anger kommunens syn på hur mark och vatten ska användas. I detta kapitel beskrivs mark- och vattenanvändningskartan. I kartan görs skillnad på pågående, utvecklad och ändrad användning.

Markanvändningskartan samt alla andra tematiska kartor i detta dokument finns även som digital karta på kommunens hemsida, norrtaalje.se. I den digitala kartan är det möjligt att klicka på ytor, släcka och tända lager och zooma mellan olika nivåer.

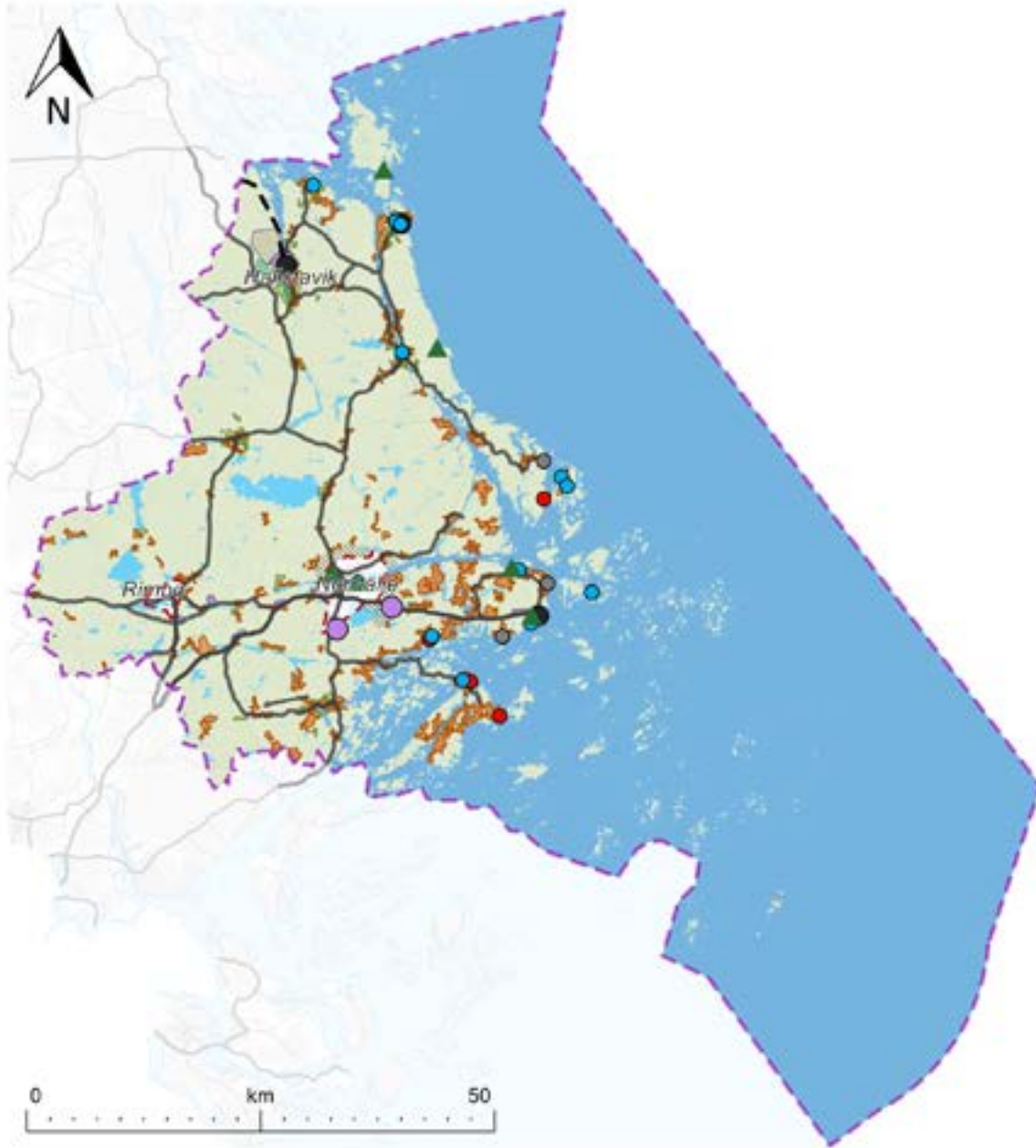
Pågående användning innebär att nuvarande användning avses fortsätta. Inga större förändringar planeras. Viss komplettering och utveckling kan komma att ske. Detaljplaner som vunnit laga kraft betraktas som pågående markanvändning oavsett om byggrätterna har tagits i anspråk eller ej. Ett fåtal undantag från denna princip förekommer när gällande detaljplan medför en större omvandling av området som ännu inte har byggts ut.

Utvecklad användning innebär att nuvarande användning avses utvecklas utifrån den användning som redan finns på platsen. Exempelvis genom förtätning eller centrumutveckling.

Ändrad användning innebär att nuvarande användning avses ändras till något annat. Exempelvis nyexploatering av områden för bostäder eller verksamheter eller omvandling av ett bebyggt område från en användning till en annan. Här omfattas både pågående detaljplaner, positiva planbesked och utvecklingsmöjligheter som kommunen ser som lämplig på kort eller lång sikt, men som inte är föremål för pågående planering.

Landskapsbild

Mark- och vattenanvändning

Pågående

- Hamn
- ▲ Större camping
- Större småbåts- och gästhamnar
- Replipunkt
- Viktiga bryggor
- Järnväg
- Övergripande vägnät
- FOP-gräns
- Randzon Norrtälje stad
- Fritidsanläggningar
- Landsbygd
- Mångfunktionell bebyggelse
- Natur och friluftsliv
- Sammanhängande bostadsbebyggelse
- Verksamheter/industri
- Vindkraftsområde
- Sjöar och vattendrag
- Hav

Ändrad

- Alternativa placeringar av nytt reningsverk
- Fritidsanläggning
- Grönområde park
- Natur och friluftsliv
- Sammanhängande bostadsbebyggelse
- Väg- och järnvägsreservat
- Verksamheter/industri

Utvecklad

- Mångfunktionell bebyggelse
- Verksamheter/industri

Mångfunktionell bebyggelse

Områden med stadsmässig karaktär och många olika funktioner. Bebyggelsen kan användas för bostäder, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Trafik- och parkeringsytor, parker, fritidsanläggningar, skolor och förskolor kan ingå.

Centrumnära och kollektivtrafiknära lägen ska ha relativt hög bebyggelsestäthet och vara funktionsblandade.

Norrtälje stad

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad möjliggör för en utveckling av de centrala delarna av staden till mångfunktionell bebyggelse genom bland annat omvandling av centralt belägna verksamhetsområden. Läs mer i förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Rimbo

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Rimbo möjliggör för en utveckling av centrum. Läs mer i förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Rimbo.

Flerbostadshus i Norrtälje hamn

Hallstavik

Hallstavik är en modern bruksort som domineras av Hallstavik pappersbruk. Orten har ett gott utbud av offentlig service och har goda förutsättningar för industri. Här finns en djupgående hamn, järnvägsförbindelse för godstrafik och god energiförsörjning.

Utvecklad användning mångfunktionell bebyggelse i Hallstavik

Hallstaviks centrum bör utvecklas så att kopplingen mellan busstationen och centrum förstärks och så att platsen får högre stadsmiljökvaliteter med trygga och trevliga stråk att vistas i. Denna inriktning fanns med redan i den gällande fördjupningen av översiktsplanen för Hallstavik (1999).

Älmsta

Älmsta ligger vid Väddö kanal med en fastlandssida och en del belägen på Väddö. Väddö kanal går genom orten som ett blå-grönt stråk. Fritidsbåtarna är en livsnerv för Älmsta. Förutom enskilda bryggor utmed kanalen finns den största småbåtshamnen i Ortalaviken väster om Rumpudden. Älmsta omges av värdefulla naturområden som har betydelse för såväl friluftslivet som kulturmiljön. Genom orten passerar länsväg 283 mot Grisslehamn. Älmsta ligger, tillsammans med resten av Väddö, inom påverkansområde från Väddö skjutfält.

Pågående användning mångfunktionell bebyggelse i Älmsta

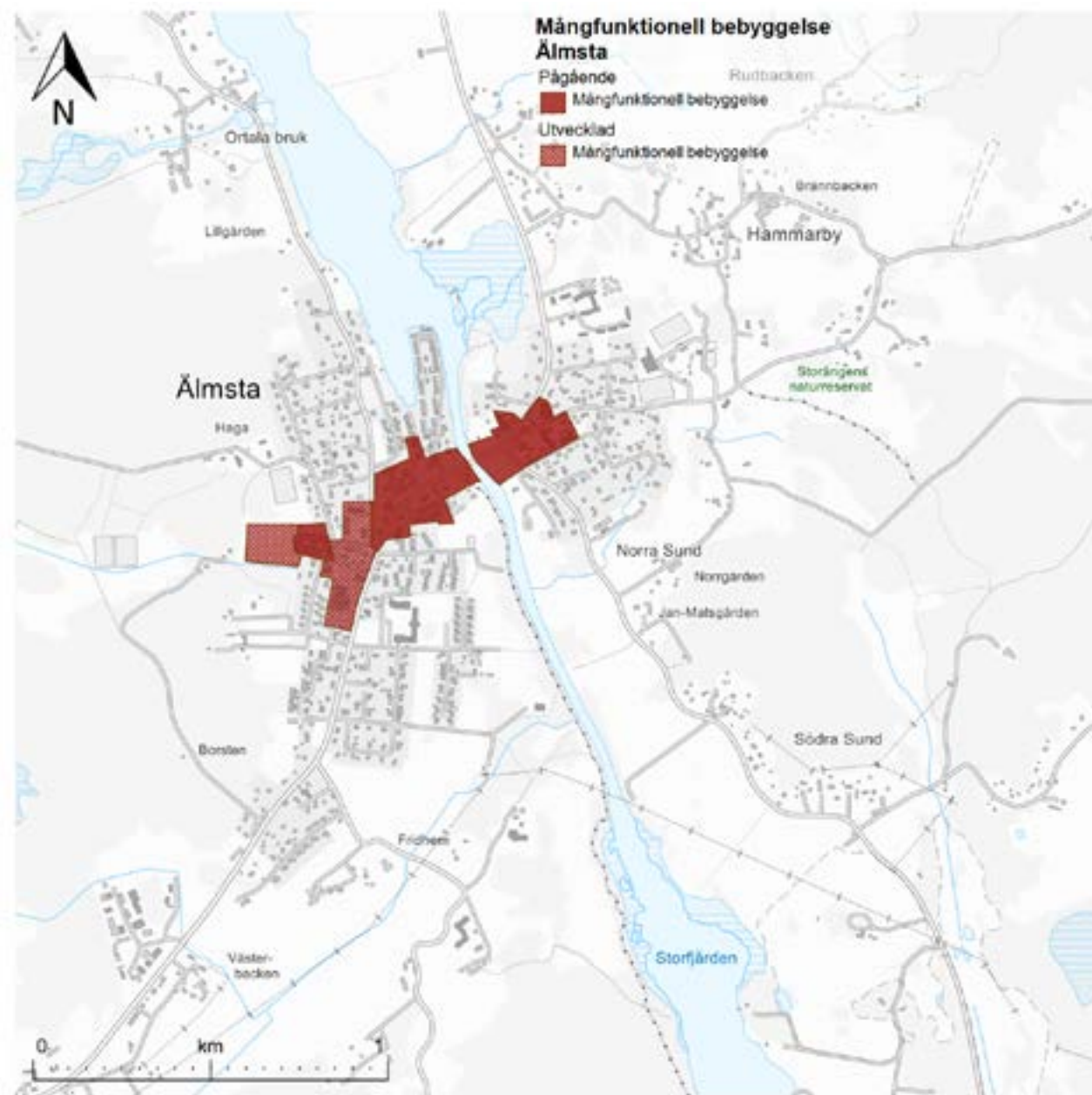
Älmsta centrum kan utvecklas med ytterligare bebyggelse med många olika funktioner.

Utvecklad användning mångfunktionell bebyggelse i Älmsta

Älmsta centrum bör utvecklas med ytterligare bebyggelse med många olika funktioner såsom affärslokaler och bostäder. För att kunna åstadkomma ett sammanhängande centrumstråk mellan Älmsta torg och ICA krävs att busstationen flyttas till ett nytt läge. Om busshållplatsen lokaliseras norr om korsningen mellan Älmsta skolväg och väg 283, underlättas resandet för skolelever samtidigt som det ligger nära centrum. Denna lösning ger också möjligheter att bygga om korsningen vid Vårdshusvägen till en cirkulationsplats med fem väganslutningar. Att utveckla Älmsta centrum förutsätter samverkan med privata markägare.

Vid behov kan förskola byggas ut genom samlokalisering vid Folkhögskolan eller söder om Vikingalunden.

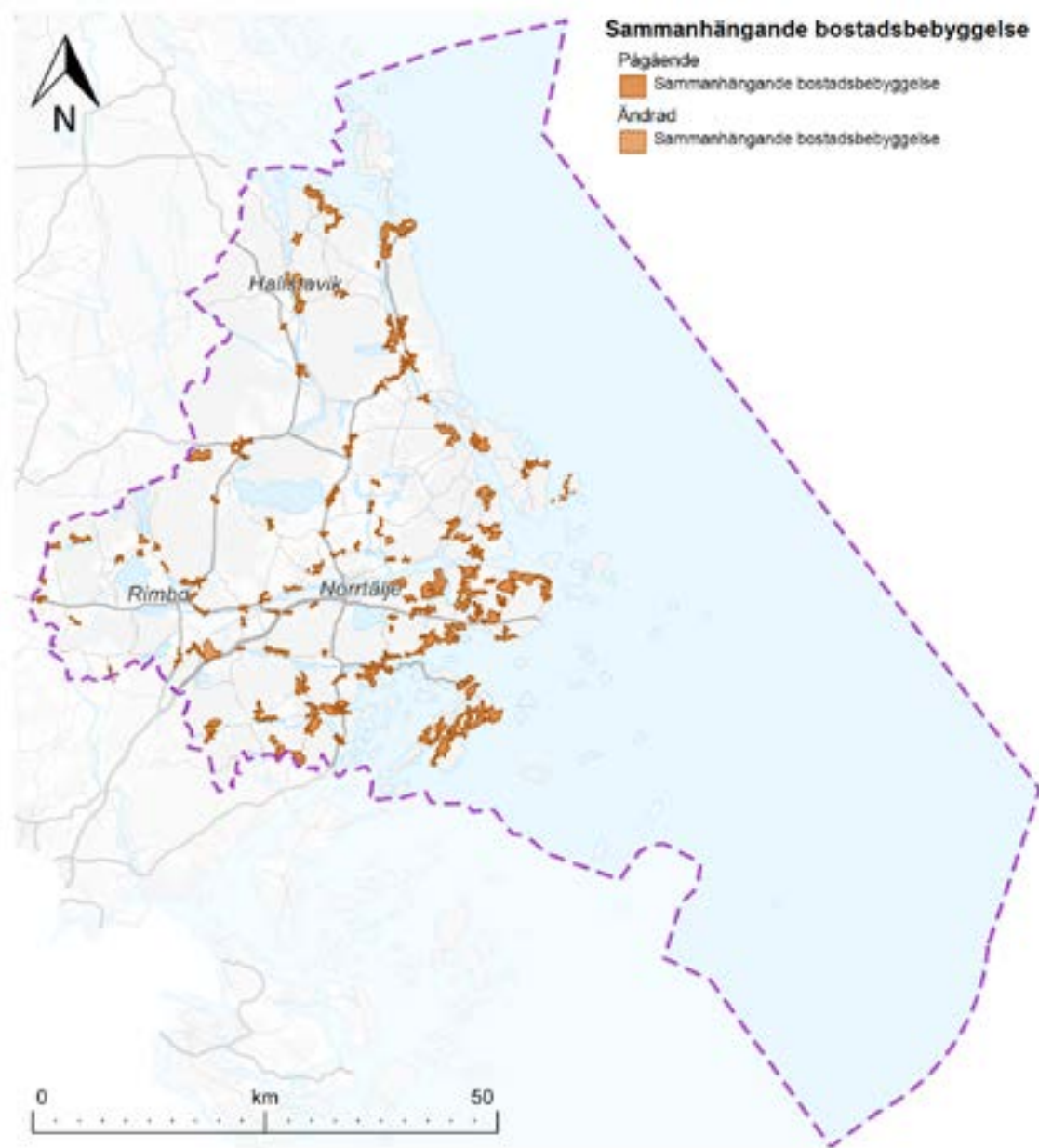
Sammanhängande bostadsbebyggelse

Sammanhängande bostadsbebyggelse utgör tätort eller småort enligt Statistiska centralbyrån (SCB). Som huvudregel gäller att ny bebyggelse inom eller i anslutning till sammanhängande bostadsbebyggelse ska föregås av planläggning. Undantag från detaljplanekravet kan medges om det går att pröva tillkomsten av enstaka nya hus utifrån allmän lämplighetsbedömning enligt plan- och bygglagen och med översiktsplanens riktlinjer som grund.

Delar av kommunens landsbygd har haft en kraftig befolkningsökning de senaste decennierna. Dels genom permanentning av fritidshus, dels genom nybyggnation av bostäder. Särskilt expansiva områden på landsbygden har i flera fall utvecklats till sammanhängande bebyggelse och mindre tätorter. Den organiska tillväxten har medfört att övergripande vägnät och andra strukturer såsom grönytor och mötesplatser inte har utvecklats i takt med bebyggelsen. Strukturen i dessa områden behöver ses över innan ytterligare bebyggelse kan tillkomma. Detta innebär att de behöver planläggas inför fortsatta förhandsbesked och bygglov.

Norrtälje

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad möjliggör cirka 12 000-14 000 nya bostäder. Det innebär att en övervägande del av den bostadsutveckling som översiktsplanen tar höjd för kan ske i Norrtälje stad. Flertalet av dessa bostäder ingår i pågående stadsbyggnadsprojekt. Läs mer i förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Rimbo

Förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Rimbo möjliggör cirka 2 000 nya bostäder. Läs mer i förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Rimbo.

Hallstavik

Hallstavik bör på sikt kunna utvecklas med cirka 500–1 000 nya bostäder genom förtätning av befintlig bebyggelse och utbyggnad av bergsplatån vid vattentornet. Hallstavik har potential att förtätas genom outnyttjade eller avstyckningsbara småhustomter enligt gällande detaljplaner. Nya bostäder ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp.

Idag finns inget utvecklingsstryck på orten, men det kan komma att ändras om det tillkommer fler arbetsplatser här eller i Östhammars kommun och om kommunikationerna mot Uppsala och Östhammar förbättras. Hallstavik har närhet till både Arlanda, Forsmark och Uppsala.

Bostadsbeståndet bör kompletteras med en blandning av olika boendeformer för att underlätta flyttkedjor och möjligheten att bo kvar i orten under livets olika skeden.

En flygstrålningsmätning som Sveriges geologiska undersökning (SGU) utfört visar att den översta delen av berggrunden/jordarterna kring Hallstavik innehåller förhöjda halter av uran. Det kan medföra risk för förhöjda halter av radon i brunnar och byggnader. Bostäder ska därför utföras radonskyddat eller radonsäkrat enligt gällande byggregler. Frågan om radonhalt ska utredas i samband med planering och byggande.

Rimbo centrum utvecklas med bostäder, olika typer av service och funktioner samt ett nytt resecentrum som möjliggör för snabba och smidiga byten mellan buss och tåg. Läs mer i fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo.

Pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse i Hallstavik

Befintlig bostadsbebyggelse kan kompletteras med fler bostäder eller samhällsservice. Det finns ett behov av anpassade bostäder för äldre.

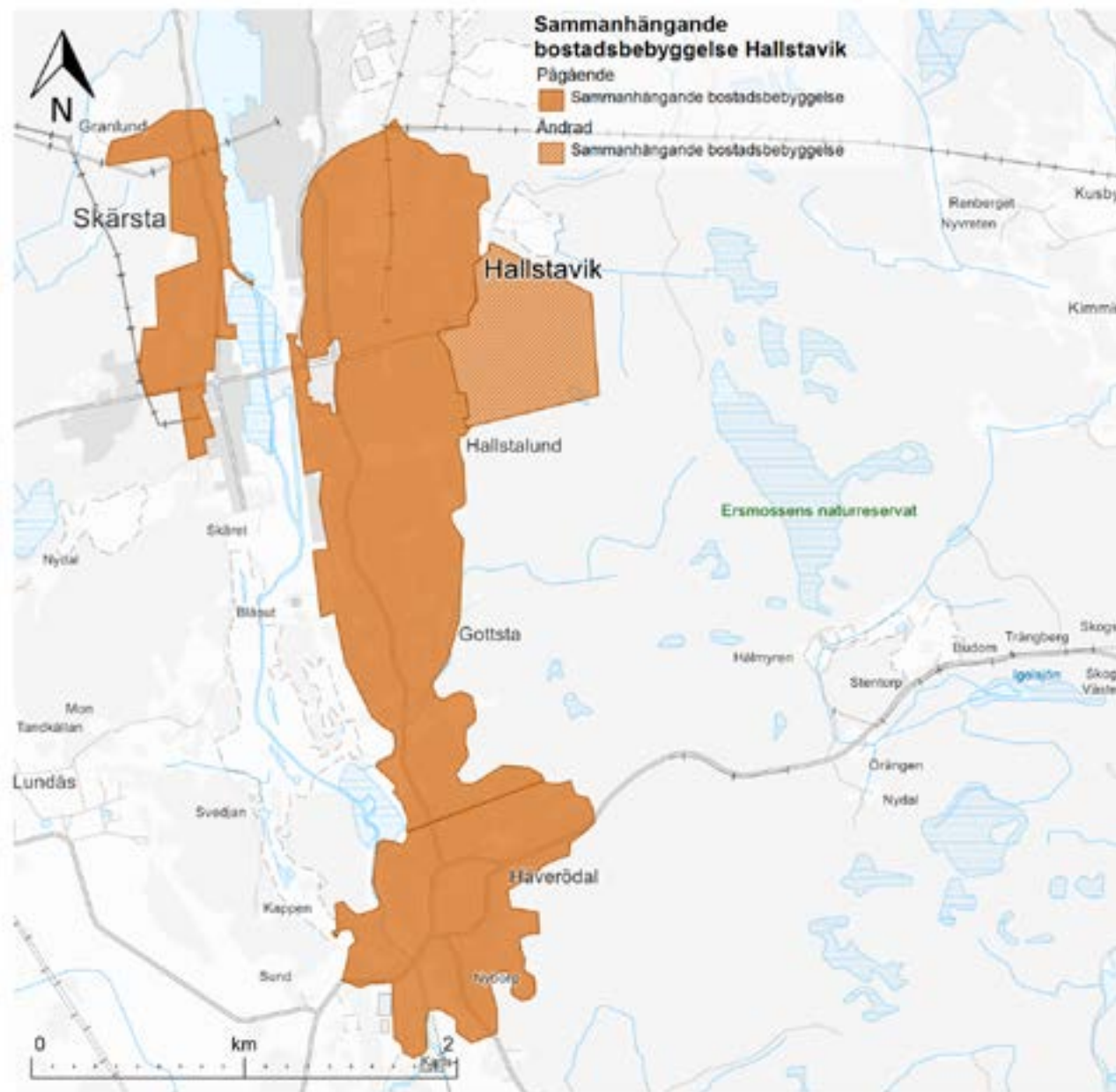
Ändrad användning bostadsbebyggelse i Hallstavik

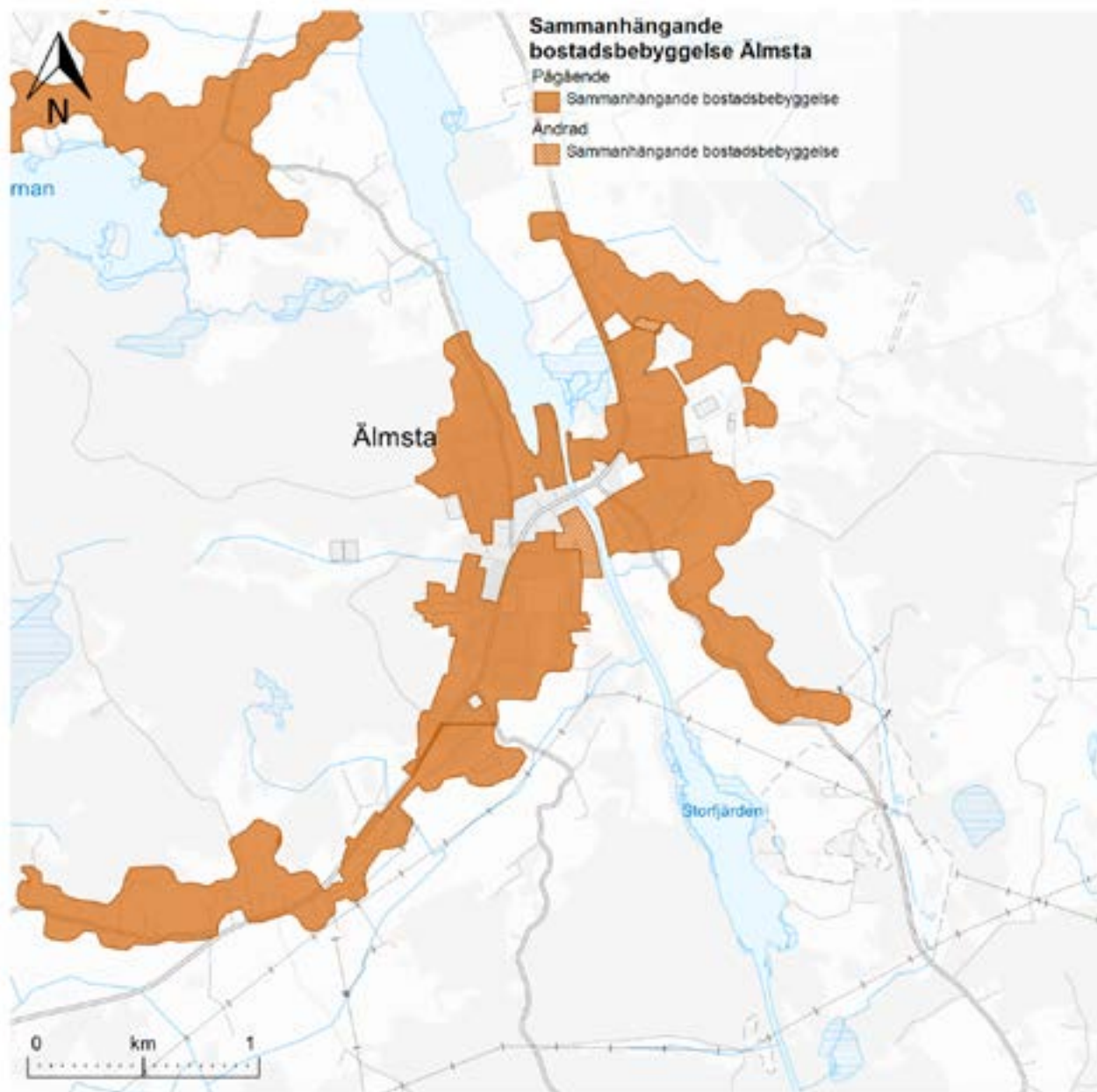
Öster om Norra Uppsalavägen. Område för 500-1000 bostäder i olika boendeformer såsom villor, radhus och mindre flerbostadshus. Området ligger nära centrum och medför att Hallstavik blir lite "rundare". Samhället är idag långsträckt i nord-sydlig riktning. Området är ett skogsområde där tall dominerar. Kommunalt ägd mark.

Området tar i anspråk en del av ett större friluftsområde öster om Hallstavik. Tillgängligheten till kvarvarande delar av friluftsområdet bör säkerställas genom tydliga entrépunkter. Rekreativa och biologiska värden i kvarvarande delar av området bör värnas. Området är kuperat. Utveckling av ny bebyggelse i området bör anpassas till terrängen. Tillfart bör ske genom förlängning av Norra Uppsalavägen om det är möjligt avseende brant terräng. Skyddsavstånd till motorbanan norr om området ska beaktas. Arrenden för jakt omfattar delar av området.

Älmsta

Älmsta bör kunna utvecklas med cirka 200-300 bostäder, framför allt genom att ta i anspråk gällande detaljplan vid Världshusvägen. Nya bostäder ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Älmsta berörs av riksintresse för totalförsvaret avseende särskilt behov av hinderfrihet, varför Forsvarsmakten ska kontaktas i tidigt skede i alla plan-, miljö- och byggnadsärenden.

Pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse i Älmsta

Befintlig bostadsbebyggelse kan kompletteras med fler bostäder eller samhällsservice. Det finns ett behov av anpassade bostäder för äldre.

Ändrad användning bostadsbebyggelse i Älmsta

- Vårdshusvägen. Området är beläget strax öster om centrum på slutningen ner mot Vaddö kanal. Området är planlagt för cirka 200 lägenheter i flerbostadshus, kontors- och affärsbyggnader, parkeringsgarage och värmeverk. Planen medger byggnader på 2–15 våningar. Planen har ännu inte genomförts. Området ligger inom riksintresse för kulturmiljövård och för totalförsvarets anläggningar. Området tangerar även riksintresse för friluftsliv och kommunikationer farled. Påverkan på riksintressenas värden bedömdes i samband med detaljplaneprocessen. Inför byggnation av området behöver utbyggnad av VA, bristande stabilitet och låglänt mark längs kanalen och påverkan på vattenskyddsområde beaktas.
- Norr om Hammarbyvägen. Mindre komplettering med bostäder.

Edsbro

Edsbro kan utvecklas med cirka 100-120 bostäder. Hänsyn ska tas till berört vattenskyddsområde.

Merparten av tänkbara utbyggnadsområden berör jordbruksmark. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att Edsbro kan utvecklas med nya

bostäder för att kunna fortsätta utgöra en bra boendemiljö och en serviceort för omkringliggande landsbygd.

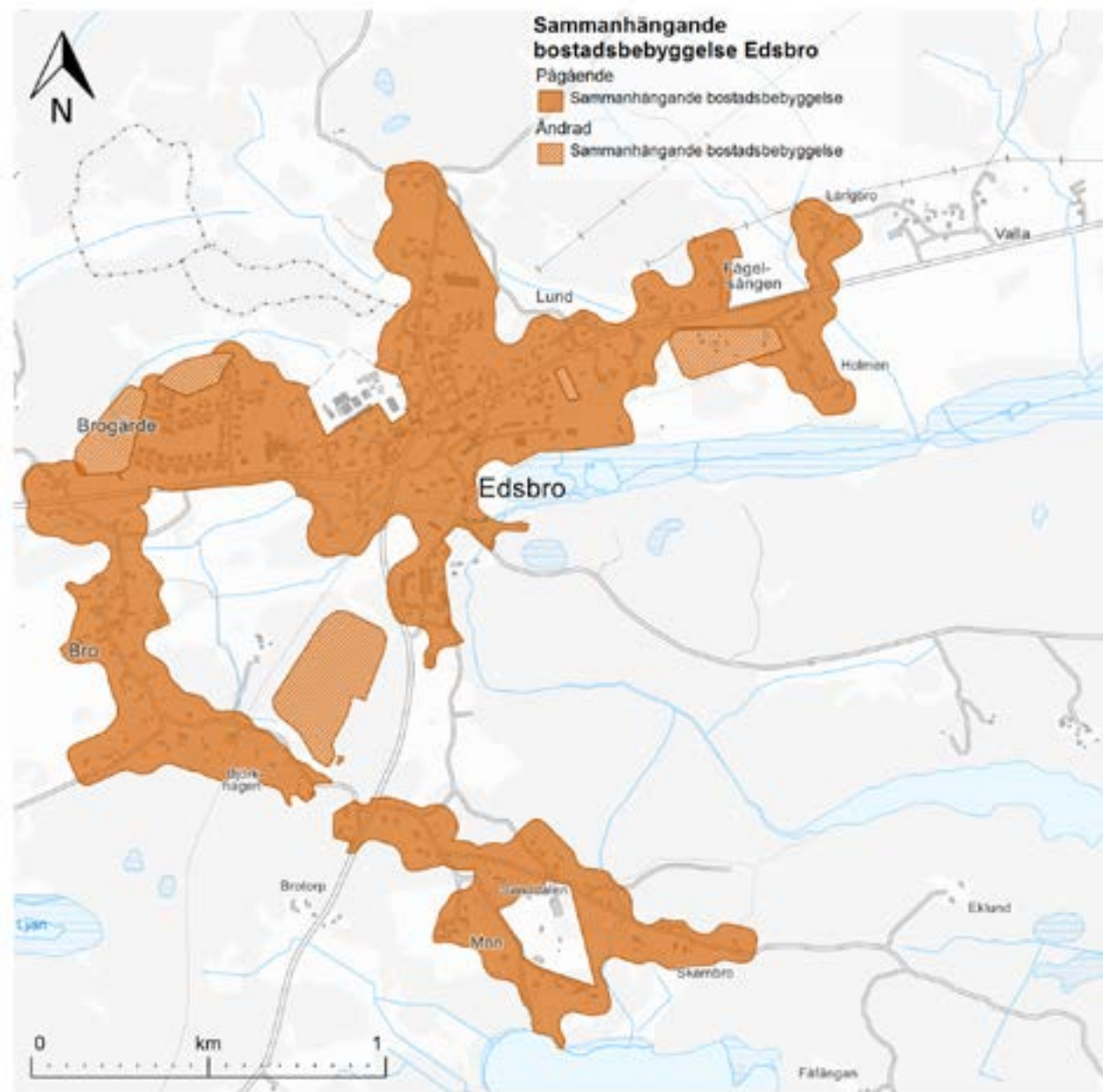
Om möjligt ska de områden som inte tar i anspråk jordbruksmark exploateras först. Att utveckla Edsbro som ort kan sannolikt inte tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse i Edsbro

Befintlig bostadsbebyggelse kan kompletteras med fler bostäder eller samhällsservice.

Ändrad användning bostadsbebyggelse i Edsbro

- Västra Lund. Område för äldreboende. Området berör jordbruksmark. Det ligger även inom vattenskyddsområde samt nära rekommenderad väg för farligt gods.
- Östra Lund. Område för 40–50 bostäder. För att komplettera det befintliga bostadsbeståndet i orten bör andra boendeformer än friliggande småhus prioriteras, exempelvis låga flerbostadshus. Området berör jordbruksmark i form av åker- och hagmark som sluttar svagt mot söder och ligger nära rekommenderad väg för farligt gods.
- Västra Brogårde. Område för cirka 20 bostäder. En ny tillfart bör anordnas från väg 282. Tillfartsvägen mot Gärsta kan eventuellt anslutas till den nya tillfarten. Området berör i viss mån jordbruksmark.
- Norra Brogårde. Område för cirka 12 småhustomter enligt gällande detaljplan,

alternativt cirka 20 bostäder i blandade boendeformer om ny detaljplan tas fram. Tillfart bör ske via befintlig lokalgata. Området ligger inom vattenskyddsområde.

- Skogen vid Bro. Område för cirka 40–50 bostäder (småhustomter och gruppbyggda småhus). Angöring av området bör studeras i efterföljande planering. Antingen en ny tillfart från väg 280 eller till Brovägen söder om området.

Svanberga

Svanberga kan utvecklas med cirka 200 bostäder. Utveckling av samhällsservice ska ske i takt med bostadsutvecklingen. Hänsyn ska tas till berört vattenskyddsområde och områdets höga natur- och kulturmiljövärden samt buller, risker och barriärverkan med anledning av riksväg 76. Merparten av tänkbara utbyggnadsområden berör jordbruksmark. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att Svanberga kan utvecklas med nya bostäder för att kunna fortsätta utgöra en bra boendemiljö och en serviceort för omkringliggande landsbygd. Om möjligt ska de områden som inte tar i anspråk jordbruksmark exploateras först. Att utveckla Svanberga som ort kan sannolikt inte tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse i Svanberga

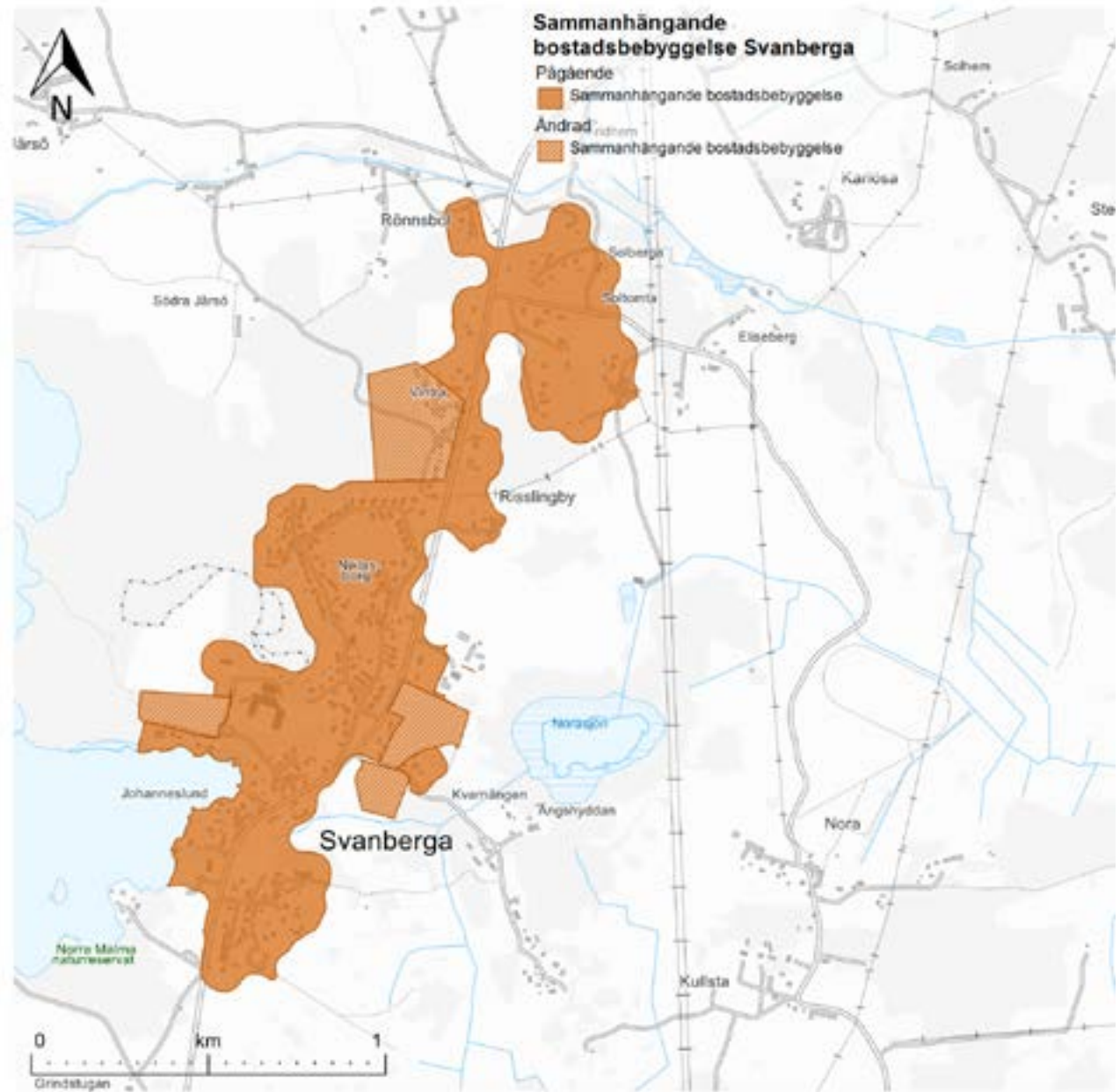
Befintlig bostadsbebyggelse kan kompletteras med fler bostäder eller samhällsservice.

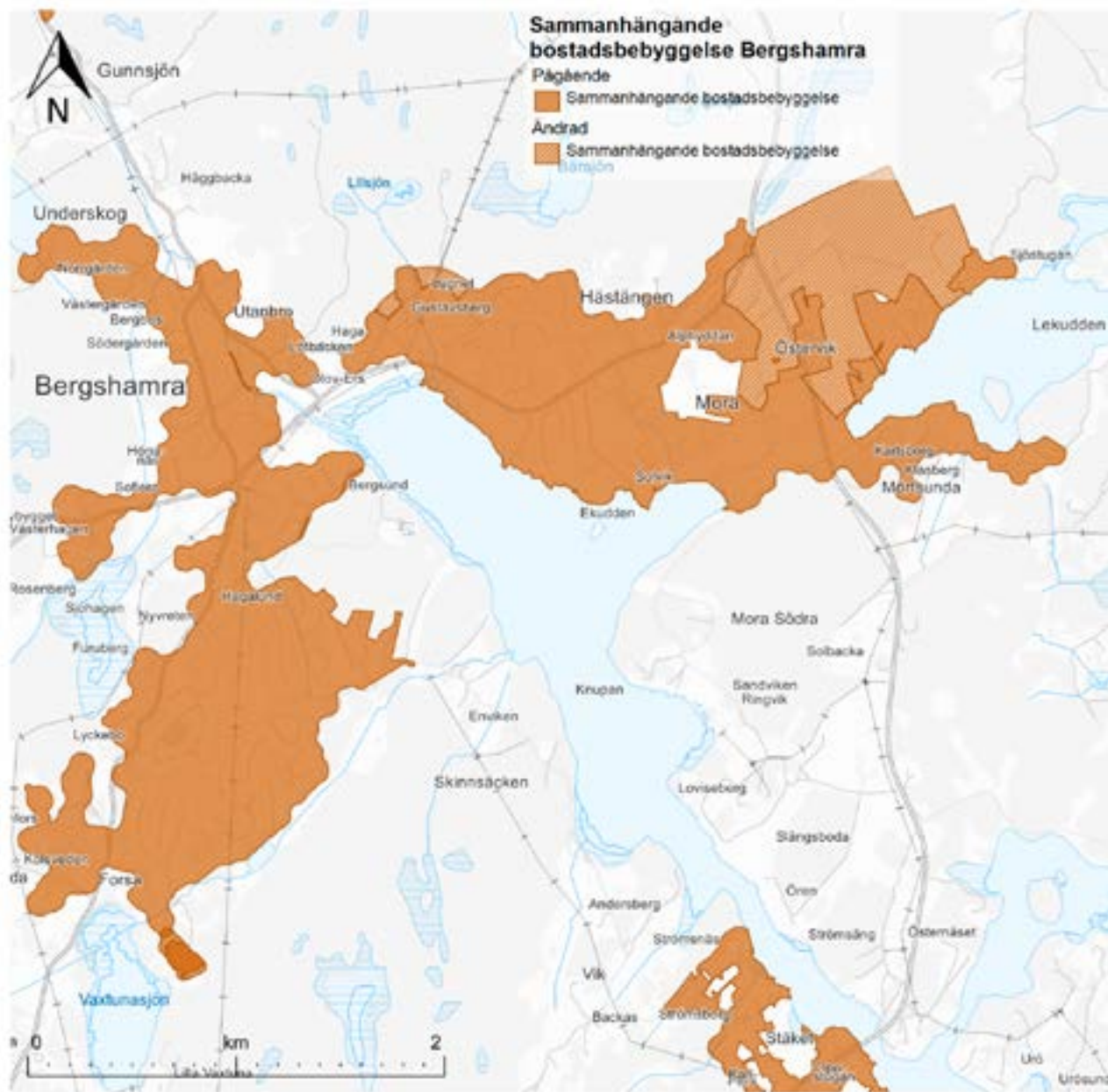

Den tidigare järnvägsstationen i Edsbro

Ändrad användning bostadsbebyggelse i Svanberga

- Sjöhogavägen. Område för cirka 40–50 lägenheter i blandade boendeformer. Relativt plan, skogsbevuxen mark. Attraktivt läge nära Erken och de centrala delarna av Svanberga. Ligger inom vattenskyddsområde och i utkanten av riksintresse för naturvård (Erken). Området berör jordbruksmark och ligger inom strandskyddat område.
- Öster om riksväg 76 söder om Kvarnängsvägen. Område för cirka 30 småhus av olika slag (radhus, parhus, fristående). Tillfart via befintlig väg mot Kullsta (Kvarnängsvägen). En förutsättning för att området ska vara lämpligt för bostäder är att det anordnas en gångtunnel under riksvägen och att hänsyn tas till buller och risker från riksvägen. Området berör jordbruksmark.
- Öster om riksväg 76 vid Norasjön. Område för cirka 30-40 småhus av olika slag (kedjehus, parhus, fristående). Detaljplanering pågår. Området berör jordbruksmark.
- Norr om Svanberga väster om riksväg 76. Område på längre sikt för cirka 100 småhus av olika slag. Området består av en skogsklädd bergshöjd. Ny tillfart bör anordnas till riksvägen varvid den befintliga avfarten vid Rönnbol då kan stängas. Hänsyn ska tas till buller och risker från riksvägen. Området ligger även delvis inom vattenskyddsområde och berör jordbruksmark.

Bergshamra

Bergshamra har haft en kraftig befolkningsökning de senaste decennierna, i huvudsak som en konsekvens av permanentning av fritidshus. Bergshamra bör utvecklas genom fortsatt permanentning av fritidshus, kombinerat med komplettering av befintlig bebyggelse för att binda samman orten.

Pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse i Bergshamra

Befintlig bostadsbebyggelse kan kompletteras med fler bostäder eller samhällsservice.

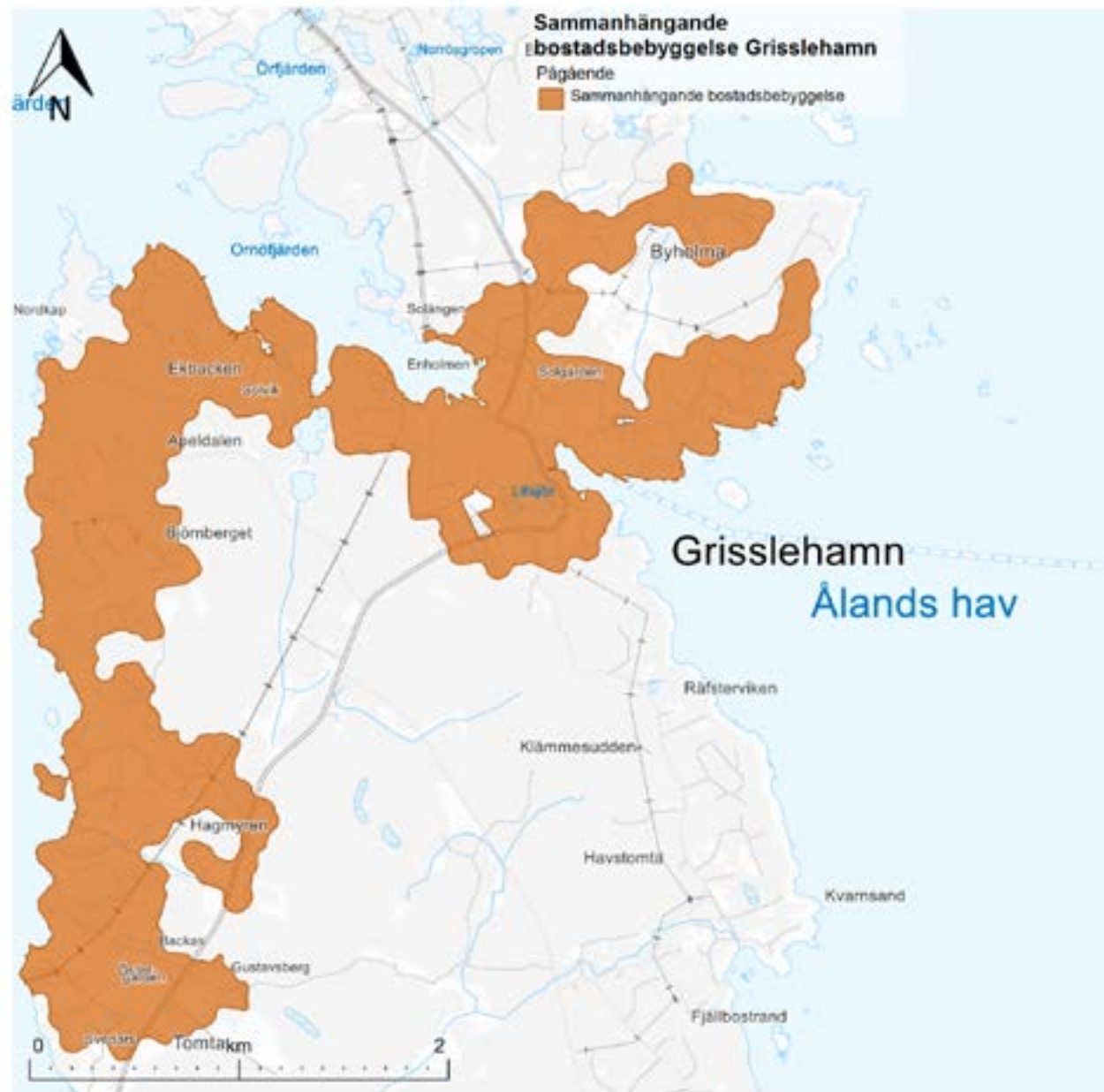
Ändrad användning bostadsbebyggelse i Bergshamra

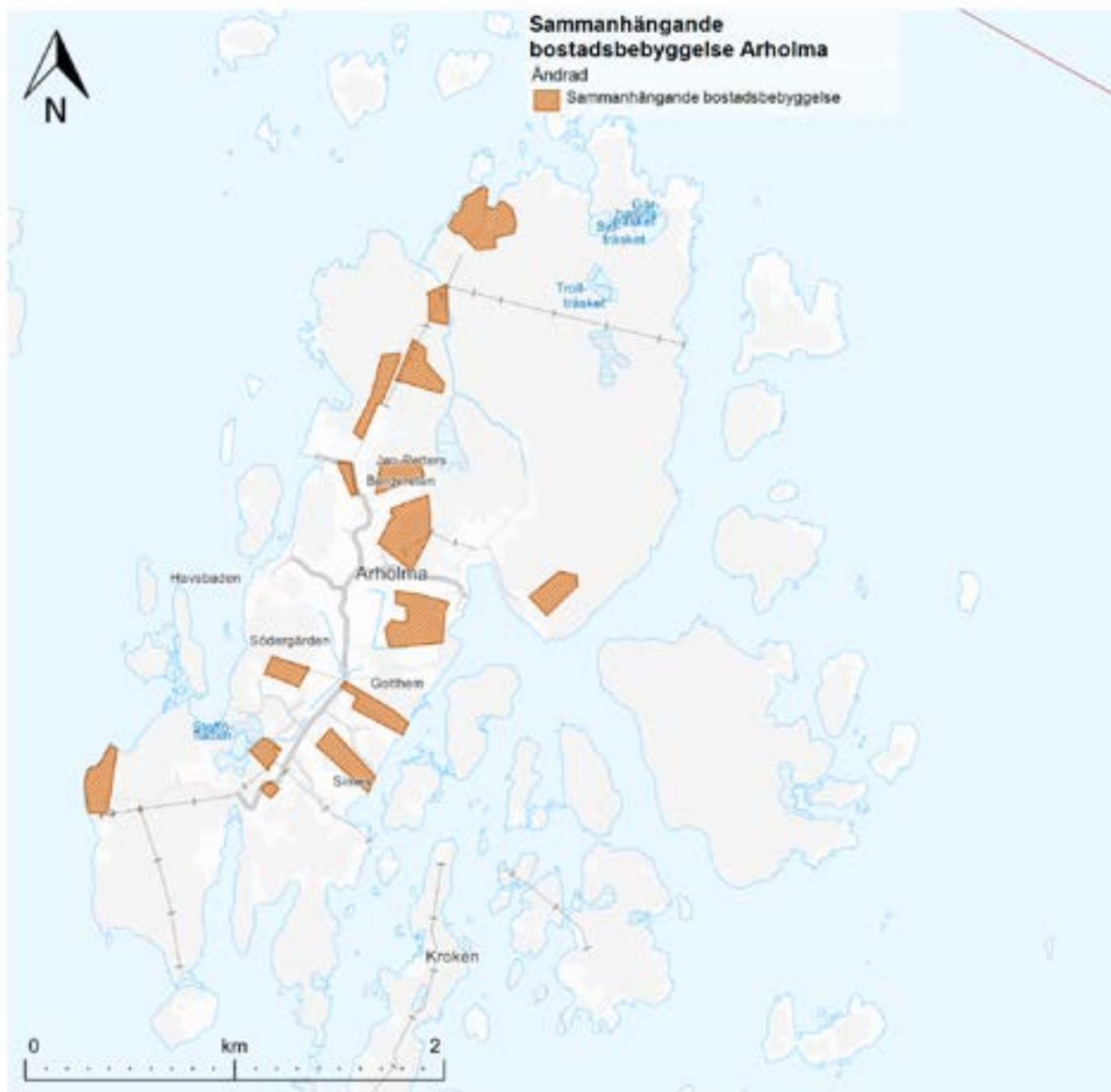
- Längs Lugnetvägen. Mindre komplettering av bostäder.
- Vid Mora. Område för cirka 70 småhus av olika slag. Området berör jordbruksmark. Tillgång till dricksvatten och andra VA-frågor bör särskilt utredas. Området närmast kusten är låglänt och omfattas av strandskydd.

Grisslehamn

Pågående användning sammanhängande bostadsbebyggelse i Grisslehamn

Grisslehamn kan utvecklas med cirka 50 bostäder genom outnyttjade byggrätter enligt gällande detaljplan. Idag finns ett mindre temporärt membranverk, avsaltningsverk, i Grisslehamn för avsaltning av havsvatten från Ornöfjärden. För att säkra tillgången på dricksvatten för befintliga och planerade bostäder planerar Norrtälje Vatten och Avfall AB att bygga ett avsaltningsverk med större kapacitet. Därutöver bör det vara en restriktiv hållning till ny bebyggelse med anledning av brist på dricksvatten.

Arholma

I gällande fördjupning av översiktsplanen för skärgården anges Arholma ha goda förutsättningar för att utvecklas till ett långsiktigt hållbart skärgårdssamhälle med en bofast befolkning på en stabil nivå (ca 100 personer) samtidigt som ön ska fortsätta vara attraktiv för fritidshusboende, för det rörliga friluftslivet samt för olika former av småskalig turism. Flera mindre utbyggnadsområden markeras enligt fördjupad översiktsplan för skärgården (2004).

Ändrad användning bostadsbebyggelse på Arholma

A: Område med befintliga militärbaracker och övriga pjäser som tillhör Försvarsmakten. Befintliga byggnader vid Riddarviksområdet kan få ny användning som vandrarhem, militärmuseum eller dylikt som bidrar till besöksnäringen på ön. Området ligger inom strandskydd.

B: Område för ett fåtal byggrätter i anslutning till befintlig bebyggelse.

C: Område för ett fåtal byggrätter. Kallas Tippen då det tippats stenmassor i delar av området.

D: Eventuellt kan tillkommande byggnation övervägas i den södra delen av området. Större delen av området ingår i naturreservat och strandskydd. Hänsyn ska tas till det öppna och känsliga kulturlandskapet runt västerhamnen.

E: Område för ett fåtal byggrätter. Igenvuxen tidigare betesmark. Kommunen bedömer inte att marken utgör brukningsvärd jordbruksmark. Hänsyn ska tas till det

öppna och känsliga kulturlandskapet runt västerhamnen, byn och österhamnen.

F: Område för ett fåtal byggrätter. Hänsyn ska tas till det öppna och känsliga kulturlandskapet runt västerhamnen, byn och österhamnen.

G: Område för ett fåtal byggrätter. Hänsyn ska tas till det öppna och känsliga kulturlandskapet runt västerhamnen, byn och österhamnen.

I: Område för ett fåtal byggrätter. Området ansluter till naturreservat och strandskydd och klassas till stor del som nyckelbiotop.

L: Område för ett fåtal byggrätter. Risk för brist på grundvatten. Hänsyn ska tas till det känsliga öppna kulturlandskapet vid byn och österhamnen.

O: Område för ett fåtal byggrätter intill befintlig fritidsbebyggelse. Området ligger inom naturreservat men just det område som avses för bebyggelse bedöms inte ha höga naturvärden. Kompensationsåtgärder kan bli aktuellt.

P: Område för ett fåtal byggrätter på den del som inte omfattas av strandskydd. Området ligger mellan naturreservat och befintlig fritidsbebyggelse.

Q: Område som idag är planlagd som parkmark. Eventuellt kan planen ändras till ett fåtal byggrätter. Trädfällningsförbud gäller inom hela detaljplanen.

R: Område för ett fåtal byggrätter i anslutning till befintlig fritidsbebyggelse.

Kulturmiljö på Arholma

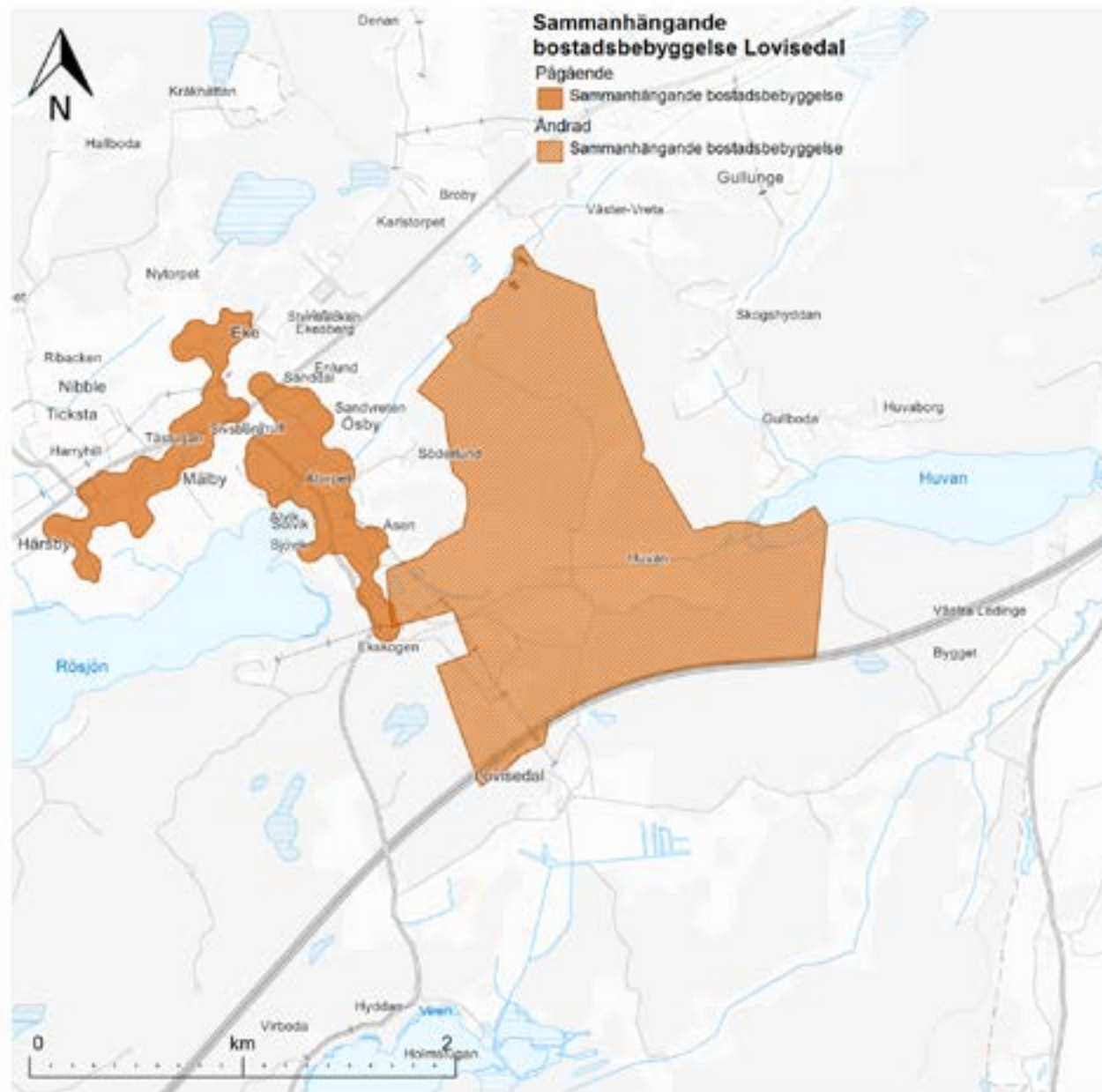
S: Område för ett fåtal byggrätter. Bebyggelsen bör utformas så att passage från vägen till naturreservatet sydost om området kvarstår.

U: Område med befintliga militärbaracker som kan användas inom naturreservat och strandskyddsområde. Befintliga byggnader vid Riddarviksområdet kan få ny användning som vandrarhem eller dylikt som bidrar till besöksnäringen på ön. Ej bostäder. Området ligger inom strandskydd och naturreservat.

Lovisedal

Ändrad användning bostadsbebyggelse Lovisedal

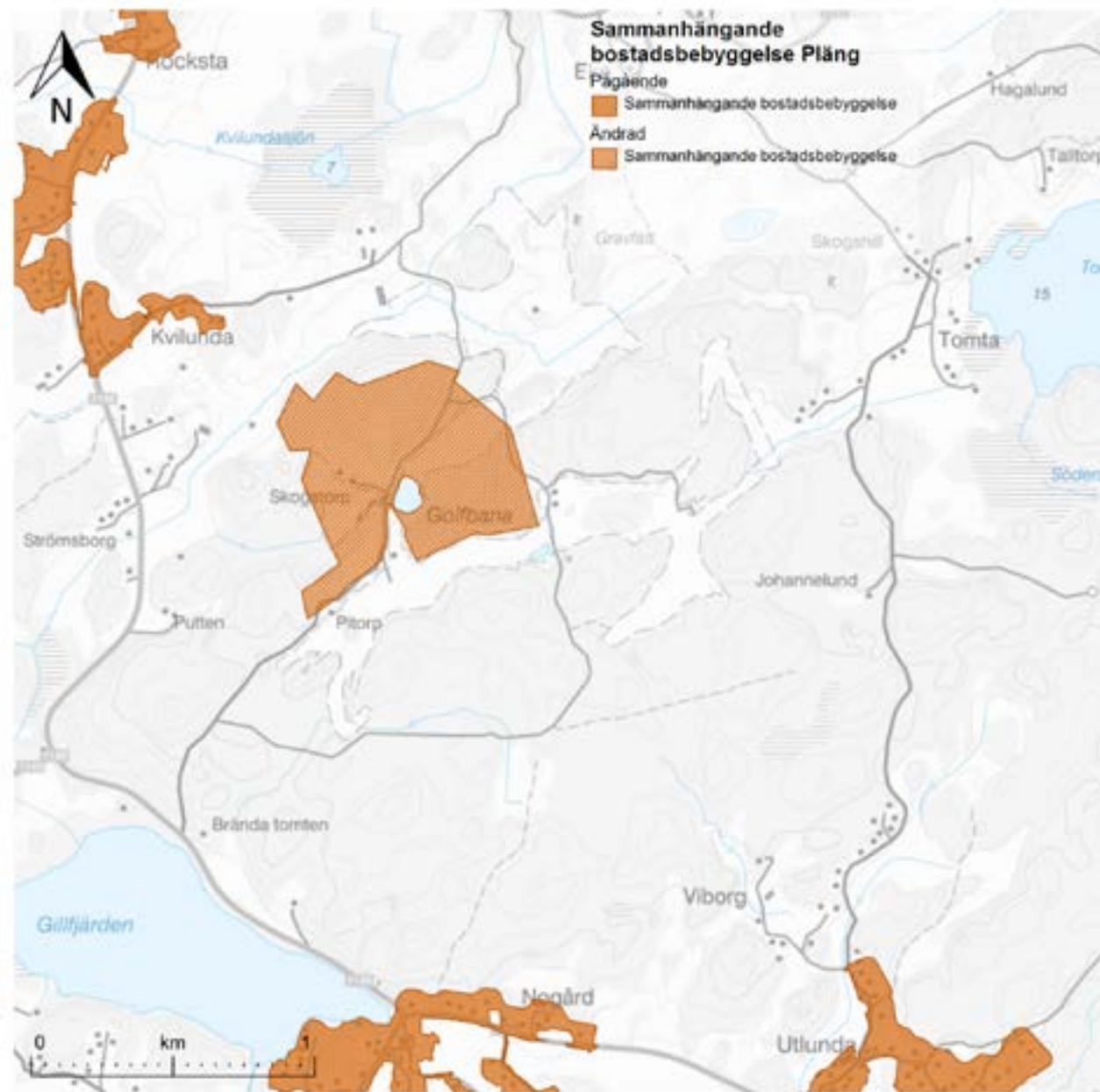
Område för cirka 330 bostäder. Vatten- och avlopp är en svår fråga att lösa. Planarbetet är vilande.

Pläng

Ändrad användning bostadsbebyggelse på fastigheten Pläng 1:1 och 2:1

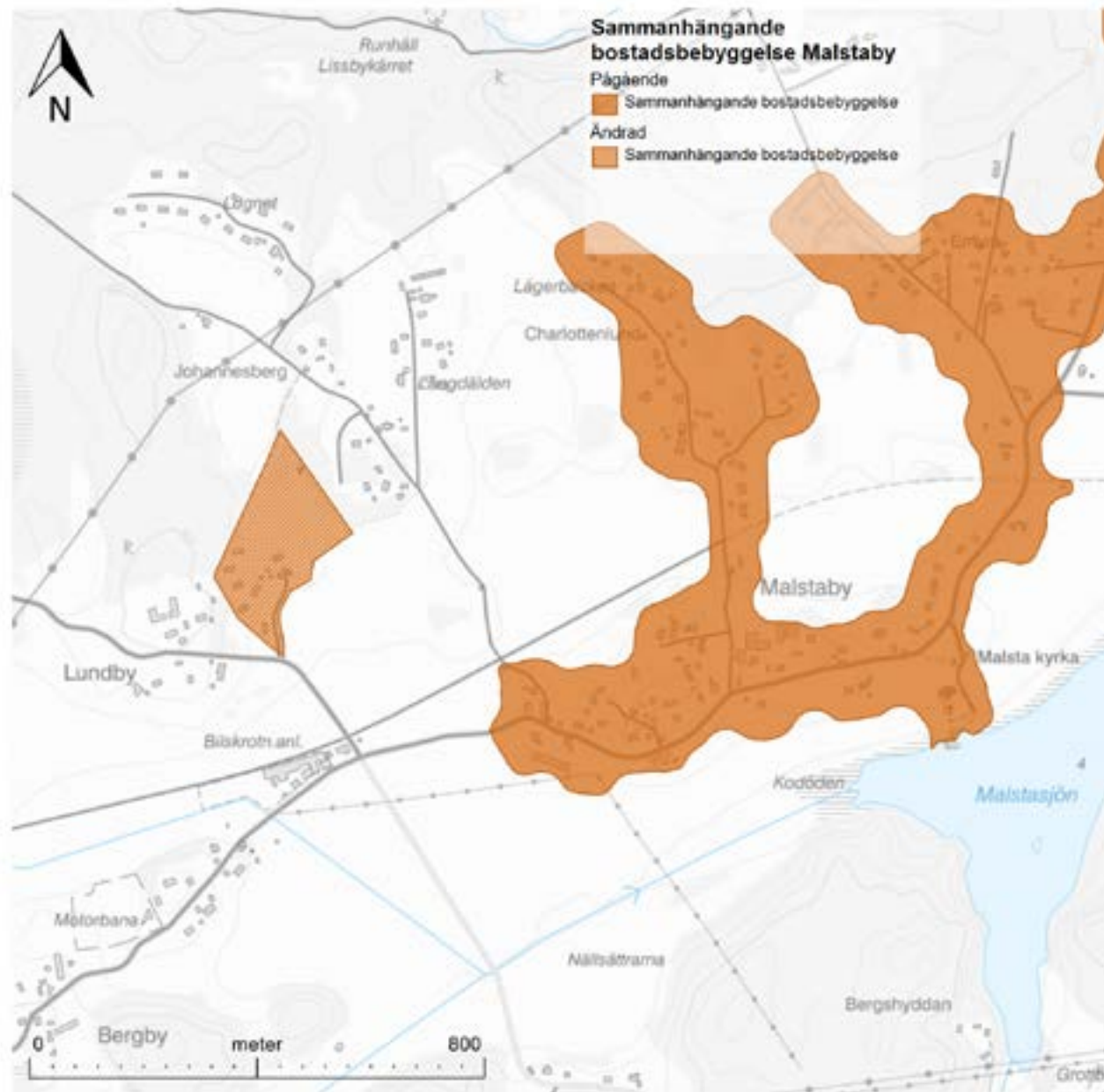
Område för cirka 70 bostäder. Vatten- och avlopp samt förekomst av skyddade arter är svåra frågor att lösa. Planarbetet är vilande.

Malstaby

Ändrad användning bostadsbebyggelse på fastigheten Malstaby 2:18 m.fl

Område för cirka 25 bostäder. Vatten- och avlopp samt jordbruksmark är svåra frågor att lösa. Planarbetet är vilande.

Landsbygd

Områden utanför sammanhängande bostadsbebyggelse. Prövning av ny bebyggelse sker genom förhandsbesked och bygglov. Kommunen har en positiv inställning till ny bebyggelse på landsbygden där förutsättningarna så medger.

Riktlinjer bebyggelse på landsbygden

- Underlätta för ny bebyggelse på landsbygden där förutsättningarna så medger.
- Lokalisera ny bebyggelse i anslutning till befintlig bebyggelse samt anpassa till platsens lokala byggtidition och bebyggelsemönster. Tomtstorlek bör uppgå till minst 2 000 kvadratmeter.
- Utforma och placera ny bebyggelse så att den bidrar till att stärka och utveckla platsens karaktär.
- Undvika ny bebyggelse i områden med brist på dricksvatten, svår VA-problematik i övrigt och inom områden med skydd enligt miljöbalken.

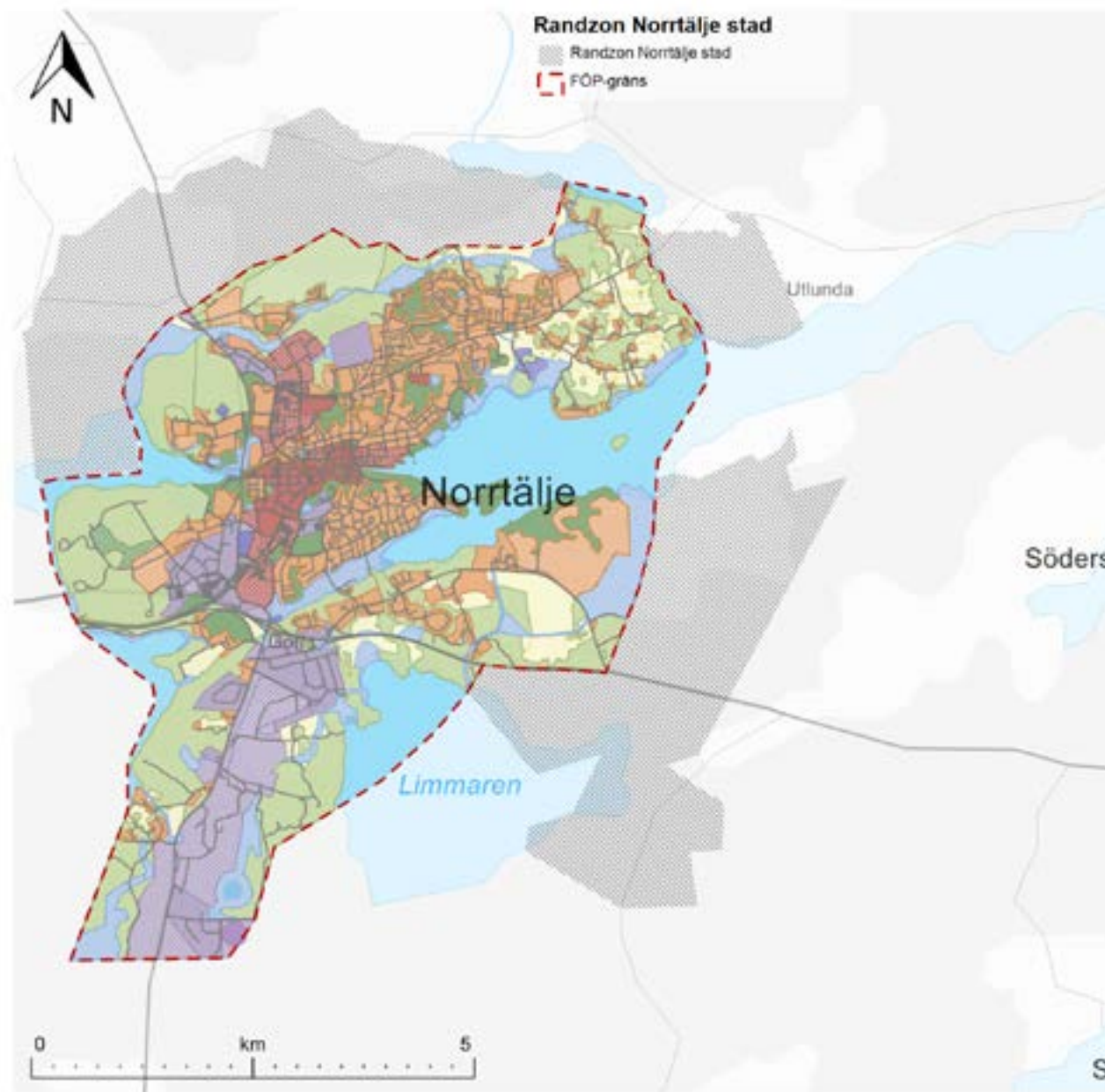

Jordbruksmark utanför Rimbo

Randzon Norrtälje stad

Randzonen till Norrtälje stad utgör en utbyggnadsreserv på lång sikt, efter denna översiktsplans tidshorizont. Åtgärder som kan försvåra framtida planläggning ska inte medges. Exempel på sådana åtgärder är avstyckning av nya fastigheter eller förhandsbesked för bostäder eller andra byggnader. Som huvudregel gäller att ny bebyggelse inom randzonen ska föregås av planläggning. Utbyggnad enligt förslaget till fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad ska prioriteras före randzonen så att randzonen utvecklas först på längre sikt.

Vid utveckling av Norrtälje stad ska stadens gräns mot sammanhängande naturområden och gröna stråk beaktas för att skapa en mjuk övergång till omgivningen och öka spridningsmöjligheter för känsliga arter.

Verksamheter och industri

Områden med verksamheter/industri som kan vara störande för sin omgivning. Bostäder ska inte medges. Förutsättningar att utveckla laddinfrastruktur för godstransporter bör utredas.

Pågående användning verksamheter och industri

Befintliga verksamhetsområden kan utvecklas genom förtätning och komplettering av verksamheter där så är möjligt.

Utvecklad användning verksamheter och industri

Salmunge. Området vid Salmunge återvinningsanläggning kan utvecklas för att även rymma en större energi-anläggning. Platsen är strategiskt lämplig för att koppla ihop Norrtälje och Rimbo fjärrvärmenät. Eventuellt även en solcellspark. Skyddsavstånd till närbelägna bostäder ska beaktas vid utformning av området.

Ändrad användning verksamheter och industri

- Vid trafikplats Rösa, E18. Område för skrymmande och transportorienterade verksamheter. Kräver lång anslutning av VA-ledningar då området ligger på långt avstånd från befintligt verksamhetsområde för allmänt VA.
- Vid trafikplats Ledinge, E18. Område för skrymmande och transportorienterade verksamheter på längre sikt. Kräver lång anslutning av VA-ledningar då området ligger på långt avstånd från befintligt verksamhetsområde

för allmänt VA. Området berör i viss mån jordbruksmark. Kommunen bedömer att det på sikt är av väsentligt samhällsintresse att kunna etablera transportorienterade verksamheter i direkt anslutning till trafikplatsen. Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri vid trafikplats Rösa bör dock tas i anspråk först.

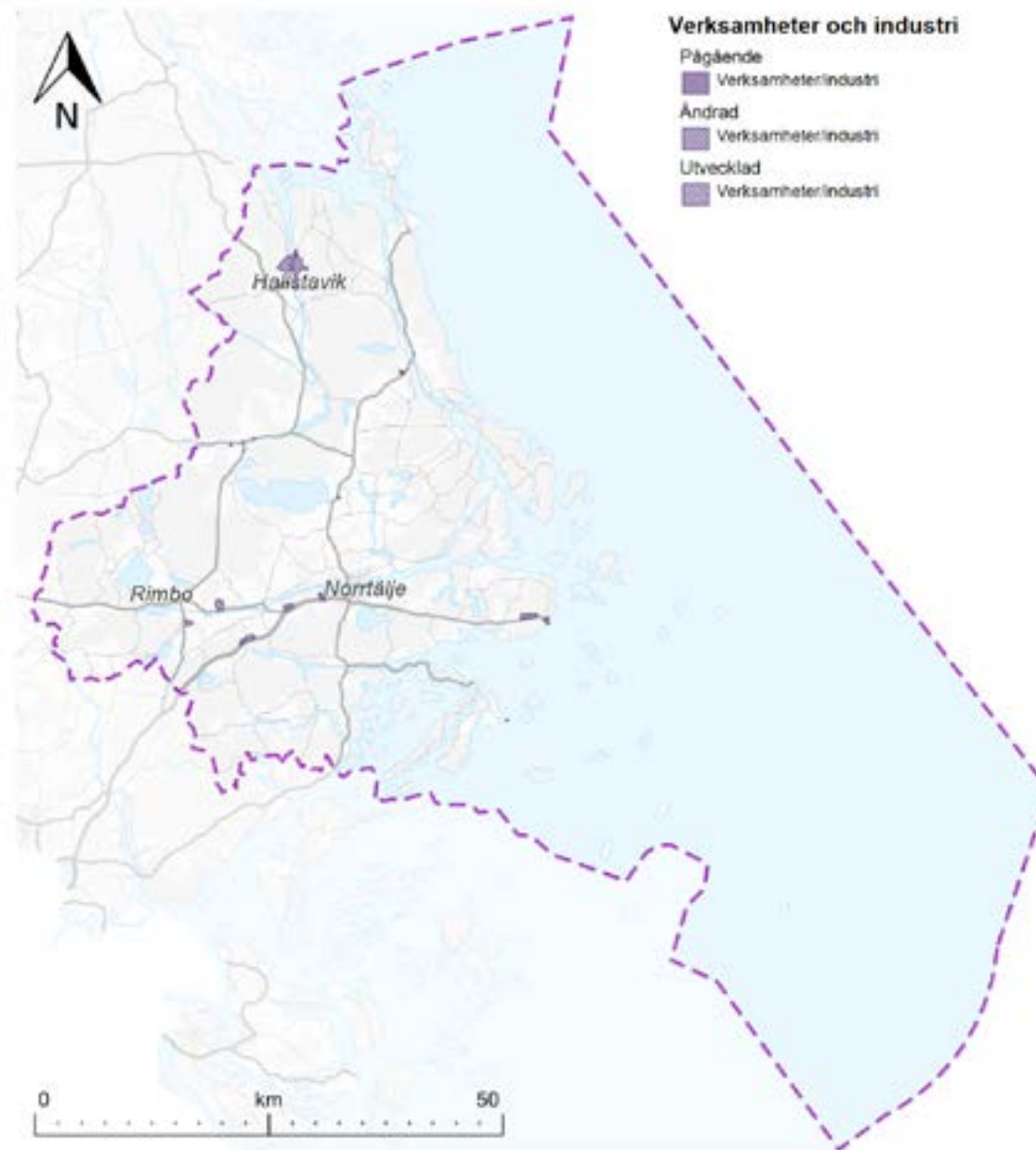
- Vid trafikplats för ny dragning av riksväg 77 och länsväg 280 söder om Rimbo. Område för transportorienterade verksamheter. Närhet till utbyggnadsområde för bostäder i Adamsberg enligt fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo ska beaktas genom att området närmast väg 280 reserveras för icke störande

Mellingeholms industriområde

verksamheter. Området berör jordbruksmark. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna etablera verksamheter/industri här när riksväg 77 och länsväg 280 får nya sträckningar. Platsen får då ett bra läge för transportorienterade verksamheter som inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Området vid trafikplats Rösa vid E18 kan eventuellt ses som en alternativ placering. Området berörs i viss mån av risker vid skyfall.

- Längs Rådmansövägen mot Kapellskär. Område för verksamheter med anknäytning till hamnen. Anslutning till området kan ske genom ombyggnad av korsningen vid Rådmanby byväg och/eller Hummelsviksvägen. Så långt möjligt ska hänsyn tas till befintliga sumpskogar inom området. Området berör jordbruksmark och kulturmiljö av regionalt intresse (Riddersholm). Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna etablera verksamheter/industri nära Kapellskärs hamn. Det finns inte något annat större område nära hamnen som kan utvecklas för verksamheter/industri, varför behovet inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.
- Utveckling av Hallsta pappersbruk enligt gällande detaljplan. Befintliga bostäder av riksintresse för kulturmiljövård behöver flyttas eller rivas i samband med att området tas i anspråk för industriändamål. Påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård har accepterats i gällande detaljplan. Ett genomförande

av detaljplanen innebär också att Hallsta Idrottsplats behöver flytta till annan plats.

- Väster om Edeboviken, Hallstavik. Område för större energikrävande verksamheter. Området består huvudsakligen av skog och ansluter till ett större område med vindkraftverk. Området ligger delvis inom riksintresse för energiproduktion.
- Längs Norra Uppsalavägen, Hallstavik. Komplettering vid befintliga verksamheter.
- Två mindre områden för verksamheter i södra Älmsta. Ett av områdena berör jordbruksmark. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna etablera verksamheter i Älmsta. De områden som inte berör jordbruksmark bör tas i anspråk först. Områdena ligger inom riksintresse för totalförsvarets anläggningar (område med särskilt behov av hinderfrihet).
- Vid Fågelsången, Edsbro. Berör jordbruksmark. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna etablera verksamheter i Edsbro. Området vid det nedlagda sågverket utgör visserligen ett alternativt utbyggnadsområde, men då det är olika markägare och sågverkets område berörs av flera aspekter som kan försvåra en planprocess kan detta behov inte anses tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.
- Det nedlagda sågverket vid Strömsborg, Edsbro. Ligger längs väg 282, Almungevägen. Området utgör en fornlämning som tidigare träindustri, omfattar förorenad mark och ligger

inom strandskydd.

- Längs väg 280, Roslagsvägen, Edsbro. Området ligger inom vattenskyddsområde och berör jordbruksmark. Angöring bör ske söderifrån, från Brovägen. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna etablera verksamheter i Edsbro. Området vid det nedlagda sågverket utgör visserligen ett alternativt utbyggnadsområde, men då det är olika markägare och sågverkets område berörs av flera aspekter som kan försvåra en planprocess kan detta behov inte anses tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

- Vid Norasjön, Svanberga. Område för verksamheter enligt gällande detaljplan.
- Utredningsområde för nytt reningsverk. Frötuna-Vreta och Sika har föreslagits som tänkbara platser för ett nytt reningsverk. Dessa alternativ kommer att utredas närmare i en recipient- och lokaliseringsutredning. I den utredningen kan det visa sig att ytterligare alternativ plats kan bli aktuell. Läs mer om behovet av nytt reningsverk i avsnittet Teknisk försörjning.

Verksamheter

Grönstruktur

Natur och friluftsliv

Pågående användning

Områden för friluftsliv, rekreation, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Områdena är ofta tätortsnära och innehåller bland annat motionsspår och skidspår.

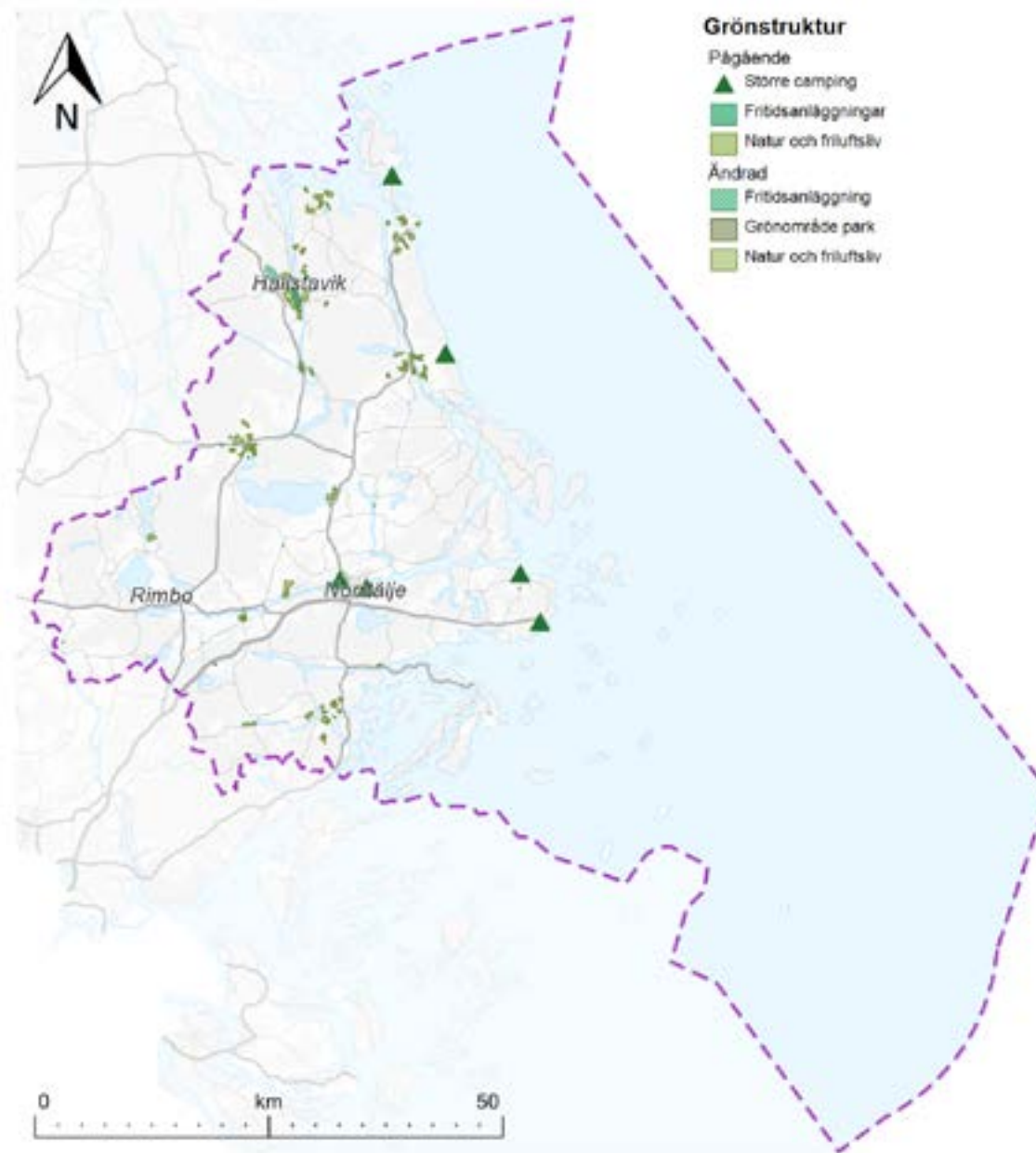
Grönområde och park

Pågående användning

Parker och anlagda grönområden inom tätorter. I kategorin ingår parker, parkliknande miljöer, naturmark i tätortsmiljö, odlingslotter och lekplatser.

Ändrad användning

- Skeboåparken, Hallstavik. Vid Skeboåns mynning i Edeboviken finns ett ingenmansland som avskiljer Skärsta från Hallstaviks centrum. Området bör utvecklas till "Skeboåparken" genom att muddra en vattenspegel under stora bron. Denna inriktning fanns med redan i den gällande fördjupningen av översiktsplanen för Hallstavik (1999). Nedanför busstorget kan en kaj anläggas med småbåtshamn och café. Strandytorna bör ges parkkaraktär med gång- och cykelvägar som knyter ihop centrum med Skärsta. Utrymme bör reserveras för en badanläggning och/eller växthus som kan värmas upp med överskottsvärme från Hallsta pappersbruk. Att förverkliga parken kan ge ett stort estetiskt och socialt värde för Hallstavik.

Påverkan på fågellivet och djurlivet i Skeboån ska beaktas vid utformning av parken.

- Område för odlingslotter vid Gottstastugan. Denna inriktning fanns med redan i den gällande fördjupningen av översiktsplanen för Hallstavik (1999).

Fritidsanläggningar

Pågående användning

Anläggningar för fritids-, sport- och idrottsverksamhet. I kategorin ingår motocrossbanor, idrottsplatser, golfbanor, ridanläggningar med mera. Verksamheterna kan i vissa fall vara störande för sin omgivning.

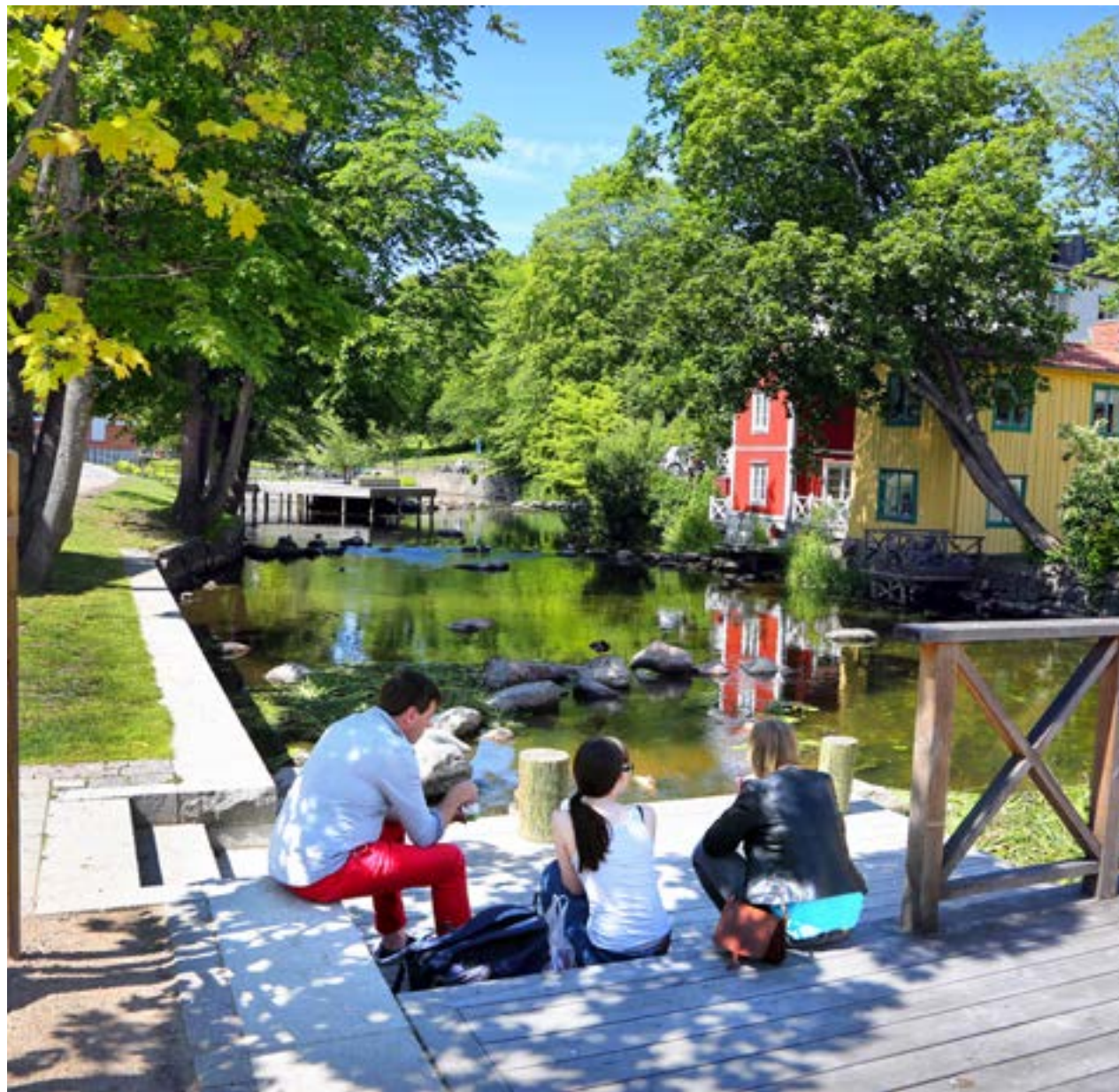
Vikingalunden, Älmsta med sporthall, idrottsplats och festplats ska kunna utvecklas för ytterligare rekreations- och fritidsändamål. Denna inriktning fanns med redan i den gällande fördjupningen av översiktsplanen för Älmsta (2006).

Ändrad användning

Område för dragracingbana, Hallstavik. Anläggningen omfattar en 1 500 meter lång betongbana i nordvästlig riktning, ett depåområde samt plats för åskådare och parkering. På sikt kan verksamheten komma att utökas med restaurang, konferensanläggning, pool, bollplan, lekplats, gokartbana med mera. Anläggningen ska kunna användas för såväl tävlingar som träning och utbildning. Vatten och avlopp behöver anläggas. Angöring bör ske från riksväg 76 från nordväst och samordnas med infarten till bergtälkten.

Större camping

Område för större campingverksamhet.

Familjeutflykt vid Norrtäljeån

Vattenområden

Hav

Ett levande hav ska främjas genom att fiske, friluftsliv, båtliv, besöksnäring och vattenbruk utvecklas med hänsyn till den marina landskapsbilden och havet som naturmiljö. Påverkan från miljögifter och andra föroreningar ska minska. Vid exploatering av kustnära områden ska havsmiljön beaktas. Åtgärder krävs för att klara miljökvalitetsnormerna (MKN) för ytvatten.

Grunda havsvikar ska bevaras orörda i så stor utsträckning som möjligt och nya bryggor och andra fasta anläggningar får endast anläggas om negativ påverkan på den marina naturmiljön kan undvikas.

Sjöar och vattendrag

Vattenmiljöer ska värnas och den ekologiska och kemiska statusen i sjöar och vattendrag ska förbättras. Åtgärder krävs för att klara miljökvalitetsnormerna (MKN) för ytvatten.

Utblick över havet

Infrastruktur

Övergripande vägnät

Befintligt övergripande vägnät bör utvecklas för att ge förutsättningar för hållbara och trafiksäkra resor, kollektivtrafik, utryckningsfordon och yrkestrafik. Vägnätet har en uppsamlande funktion av trafik och fungerar som in- och utfarter till tätorter.

Vägreservat

Riksväg 77

Riksväg 77 måste dras i en ny sträckning söder om Rimbo och Finsta för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation i Rimbo. Riksväg 77 måste kopplas till trafikplats Rösa för att ge kortast färdväg och bäst restid för långväga tung trafik och för regional trafik. Kollektivtrafiken kan då utvecklas mellan Norrtälje stad och Arlanda/Märsta, vilket skulle stärka förutsättningarna för arbetspendling och övriga resor. Norrtälje kommuns kopplingar västerut mot de regionala stadskärnorna Arlanda-Märsta och Uppsala begränsas idag av undermålig standard vad gäller trafiksäkerhet och hastighet. Norrtälje kommun måste ges goda regionala kopplingar genom förbättrad väginfrastruktur i detta stråk.

Väg 280

Väg 280 måste dras i en ny sträckning öster om Rimbo för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation i Rimbo. Ny bebyggelse i angränsning till reservatet får inte försvåra tillkomsten av en framtida väg. Läs mer i fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo. Godstransporter i nord-sydlig riktning genom

kommunen bör så långt möjligt hänvisas till väg 280 i stället för riksväg 76 genom Norrtälje stad.

Tulkavägen

Tulkavägen i Hallstavik går idag genom pappersbrukets område och behöver flyttas cirka 500 meter österut för att bruket ska kunna expandera. Den nya vägsträckningen har stöd i gällande detaljplan.

Väg 283 i Grisslehamn

Väg 283 genom Grisslehamn bör dras i en ny sträckning i nord-sydlig riktning mellan QStar och Ica för att lösa ortens trafikproblem sommartid. I anslutning till den nya vägen kan ny bebyggelse tillkomma.

Förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18

På sikt ska kommunen verka för en förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18 för att få kortare restider mot Stockholm, samt ge förutsättningar för förbättrad kollektivtrafik.

Järnväg

Pågående användning

Befintlig järnväg, viktig för godstransporter från Hallsta pappersbruk.

Ändrad användning

Reservat för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. Ny bebyggelse i angränsning till reservatet får inte försvåra tillkomsten av en framtida järnväg. Läs mer i fördjupningen av översiktsplanen för Rimbo.

Vindkraftsområde

Pågående användning

Område för vindbruk, Varsvik vid Hallstavik. Ny bebyggelse bör inte medges inom området.

Inom området finns 17 befintliga vindkraftverk som bland annat försörjer Hallsta pappersbruk i Hallstavik med energi. Varsvik lämpar sig väl för produktion av vindenergi tack vare bra vindförutsättningar och närhet till nätanlutning.

Hamn

Kapellskärs hamn ska kunna fortsätta utvecklas med ökade godsflöden och godstransporter till havs. Hamnområdet bör utvidgas med utvidgat kajområde samt mer utrymme för omlastning och verksamheter som har koppling till hamnen. En ny pir med fler färjelägen kan komma att behövas och hamnbassängen kan behöva fördjupas och muddras, framför allt norr om Kapellskärs-skäret.

Grisslehamns hamn ska kunna fortsätta utvecklas med ytterligare persontransporter. Färjetrafik ska kunna utvecklas till flera resmål i Östersjöregionen.

Hallstaviks hamn ska kunna fortsätta utvecklas med ytterligare godstransporter till havs. Det är angeläget att säkerställa tillräckligt vattendjup i viken. Muddring kan eventuellt behövas.

Replipunkter

Prioriterade replipunkter är Östernäs, Räfsnäs och Simp-näs. Idag är Furusund replipunkt för Gräskö. Ett byte till Östernäs skapar kortare restider från denna del av

skärgården. Mellan kärnöar och replipunkter ska bastrafik säkerställas året runt för resor till och från fastlandet. Det behöver även reserveras utrymme för vänd- och lastningsplatser, parkeringar, bryggor, samt terminaler för gods och passagerare.

Vägförbindelser från kustens replipunkter och Norrtälje stad samt till angränsande kommuner ska vara goda och erbjuda korta restider. Kommunen ska verka för en vägfärja över Björköfjärden (mellan södra Väddö och Vätö) för att få en kortare resväg till och från Norrtälje stad. En sådan koppling kan medföra behov av ombyggnader av anslutande vägnät, trots att trafikflödena är relativt små. Detta kan påverka landskapsbilden och innebära inlösen av mark.

Replipunkt	Kärnöar
Östernäs	Gräskö (även Norröra och Söderöra mfl kan angöras via Östernäs)
Räfsnäs	Tjockö
Simpnäs	Arholma. Kommunen ska verka för en vägfärja över Björköfjärden för att få en kortare resväg till och från Norrtälje stad.

Tabell som visar prioriterade replipunkter samt kärnöar i kommunen

Vid bryggan på Norröra

Större småbåts- och gästhamnar

Större småbåtshamnar och gästhamnar ska bibehållas och utvecklas med fler funktioner för att fungera väl för såväl bofasta som båtgäster.

Viktiga bryggor

Bryggor i kommunen prioriteras enligt följande kriterier. Bryggor i prioritet 1 markeras på markanvändningskartan. Samtliga bryggor under prioritet 1–4 markeras i hänsynskartorna. Övriga bryggor markeras ej.

Prioritera arbetsinsatser och kommunala bidrag till bryggor som ingår i prioritetkategori 1 och 2. Om det finns särskilda skäl kan bryggor ur prioritetkategori 3 också komma i fråga. Bidrag bör inte beviljas till drift och ordinarie underhåll.

Prioritet 1:

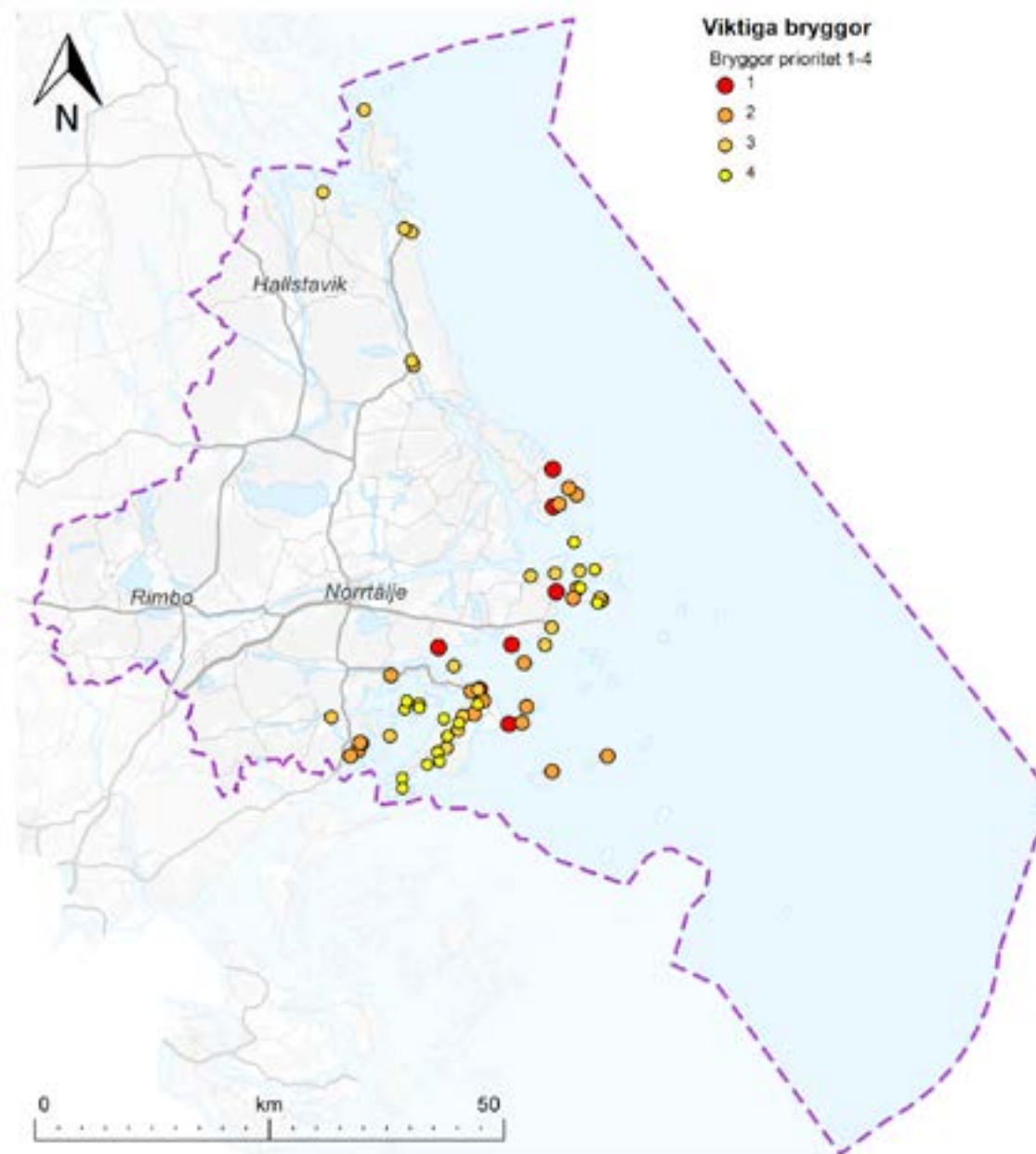
Fastlandsbrygga vid bilväg som används antingen som replipunkt för fastboende eller för godstransporter ut på öarna. Nyttjas för mer än 10 fastboende.

Prioritet 2:

Brygga på ö med mer än 10 fastboende och som används för öbornas resor eller godstransporter. Det kan också vara en brygga på ö eller fastlandet med betydande passagerartrafik (mer än 5000 passagerare/år) eller som används för betydande näringsverksamhet i skärgården.

Prioritet 3:

Brygga på ö eller fastlandet som är viktig för näringslivet, bygden eller kollektivtrafiken. Nyttjas av högst 10 fastbo-

ende, större turist- eller fritidsort, mer än 2000 passage-
rare/år, behövs för angöring till affär, vårdshus eller dylikt.

Prioritet 4:

Brygga för transport av fritidsboende och turister och
som ej uppfyller kriterierna för prioritet 3.

Prioritet 1	Prioritet 2	Prioritet 3	Prioritet 4
Bromskär	Arholma	Almvik	Alsvik
Köpmanholm (delen för angöring till skola/förskola, övrigt prioritet 3)	Arholma Österhamn	Bergshamra	Bergshyddan
Räfsnäs	Fejan (vid restaurangen)	Bruket	Brokholmen
Simpnäs	Furusund	Fejan	Duvnäs
Spillersboda	Granö på Arholma	Gasverkskajen	Fejan västra
Östernäs	Gräskö	Grisslehamn västra	Fårgångsö
Östersjö	Löparö vid Urösundet	Grisslehamn östra	Gisslingö
	Löparö ångbåtsbrygga	Gräddö	Glyxnäs
	Norrsund	Herräng	Hemmarö
	Norröra	Högmarsö	Idö
	Rödlöga	Kapellskär	Själbottna
	Solö	Kolsvik	Söderäng
	Stämmarsund	Köpmanholm	Tjockö Roholmen
	Söderöra	Lidö	Vagnsunda södra
	Svartlöga	Marö	Yxlö
	Tjockö Västra (ångbåtsbryggan)	Singö Ellan	Yxlövik
	Tjockö norra	Stomnarö	
	Vettershaga	Tyvö	
	Urö	Älmsta norra	
		Älmsta södra	
		Ängsö	

Tabell som visar bryggor i Norrtälje kommun enligt prioritet 1-4.

ALLMÄNNA INTRESSEN

Allmänna intressen

En översiktsplan ska redovisa hur kommunen tar hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användning av mark- och vattenområden. Mark och vatten ska användas för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för, med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Allmänna intressen är bland annat bostadsförsörjning, natur- och kulturmiljö, miljö- och klimataspekter, utformning av bebyggelse och infrastruktur, hushållning med mark och vatten, energiförsörjning. Övergripande allmänna intressen är att sträva efter långsiktigt god hushållning med mark och vatten, samt en god livsmiljö för alla människor som bor och vistas i kommunen.

Riktlinjer och ställningstaganden

I detta kapitel beskrivs hur kommunen beaktar allmänna intressen som bedöms vara väsentliga.

För respektive allmänt intresse anges riktlinjer som gäller i hela kommunen om inget annat framgår. Dessa riktlinjer ska användas tillsammans med de rekommendationer som framgår av markanvändningskartan och hänsynskartorna. De allmänna intressen som redovisas på någon av hänsynskartorna ges ställningstaganden som visas när man klickar på området i den digitala kartan på kommunens hemsida.

Gräskö

Gestaltad livsmiljö

Gestaltad livsmiljö rör ny och befintlig bebyggelse i såväl stadsmiljö som landsbygd. Det handlar både om arkitekturens och kulturarvets kvaliteter.

Sedan 2018 finns ett nationellt mål att arkitektur, form, design, konst och kulturarv ska tas tillvara i samhällsbygget fullt ut. Alla har rätt till miljöer som är väl gestaltade, inkluderande och långsiktigt hållbara. Människan och människans behov ska därför vara utgångspunkten i utformning, planering och skötsel av miljöerna. Kvaliteten i arkitektur, form och design handlar inte bara om värde för beställare och brukare, utan för hela det omgivande samhället och framtida generationer.

Gestaltad livsmiljö rör många sakområden vilket förutsätter samarbete mellan olika kompetenser och mellan olika aktörer. Offentliga aktörer har en viktig uppgift i att vara förebild och visa vägen. Kommunen har en viktig roll genom sitt ansvar för planering, som huvudman för allmän platsmark, samt i rollen som byggherre, fastighetsägare och förvaltare.

Riktlinjer gestaltad livsmiljö

- Prioritera barns behov vid avvägning mellan olika intressen i planering och byggande.
- Utgå från platsens förutsättningar, karaktär och identitet.
- Planera för ökad täthet och funktionsblandning i centrumnära och kollektivtrafknära lägen.
- Främja en god arkitektonisk och konstnärlig gestaltning av såväl allmän plats som kvartersmark.
- Utforma offentliga rum så att de blir attraktiva, flexibla och inbjuder till ett aktivt stadsliv.

Nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitik

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Det ska uppnås genom att:

- hållbarhet och kvalitet inte underställs kortsiktiga ekonomiska överväganden
- kunskap om arkitektur, form och design utvecklas och sprids
- det offentliga agerar förebildligt
- estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden tas till vara och utvecklas
- miljöer gestaltas för att vara tillgängliga för alla och
- samarbete och samverkan utvecklas, inom landet och internationellt

Arkitektur och design

Det pågår för närvarande ett arbete med att ta fram en arkitekturpolicy för Norrtälje kommun. Syftet är att stärka frågorna kring gestaltad livsmiljö och ge vägledning i planering, bygglov och byggprocessen. Arkitekturpolicyerna ska bidra till att konkretisera vilka värden som ska värnas och utvecklas för att nå omsorgsfullt gestaltade miljöer i olika delar av kommunen.

De gestaltningsmässiga val som görs idag påverkar hur det är att bo och leva i Norrtälje kommun under lång tid framöver och ger tydliga spår i framtidens kulturmiljöer. God gestaltning med hög arkitektonisk och konstnärlig utformning främjar vår vilja att uppehålla oss och leva här. Kommunens kulturarv och kulturmiljöer är en stor del av gestaltad livsmiljö. Läs mer om kommunens kulturmiljöer i avsnittet Kulturmiljö.

Offentlig konst

Gestaltad livsmiljö omfattar även konstnärliga uttryck och offentlig konst. Att använda konst som utsmyckning på offentliga platser bidrar till att skapa intressanta och attraktiva miljöer. Konst kan fungera som lokala landmärken och skapa rum och mötesplatser som gör det möjligt för fler att ta del av konst i sin närmiljö utan att behöva besöka konstinstitutioner. Konst kan även användas som ett sätt för invånare att vara delaktiga i utformningen av den fysiska miljön genom att de är delaktiga i dialoger vid framtagandet av konst i offentliga miljöer.

Den offentliga konsten är en viktig del av platsers själ och karaktär samt för intressanta och tilltalande offentliga rum. Den offentliga konsten har även en viktig funktion för demokrati och jämlikhet genom sin tillgänglighet för alla. Den bidrar till reflektion om dels vår egen tid och dels det som en gång var.

Den offentliga konsten är i ständig förändring - verk tillkommer eller byts ut. Norrtälje kommun ger årligen uppdrag åt konstnärer att arbeta med konstnärlig gestaltning. Varje sommar finns konst utefter ån i centrala Norrtälje stad.

Barnperspektiv

FN:s barnkonvention slår fast att barns bästa ska komma i första rummet i alla åtgärder som rör barn. Barnkonventionen stödjer barns rätt till god och utvecklande utemiljö och till lek och rekreation. Barnkonventionen innebär också att barn ska få uttrycka sin mening och bli lyssnade på, en rättighet som är central både för det enskilda barnet och för att skapa ett bättre samhälle och goda uppväxtvillkor för alla barn. En central princip i konventionen är att det vid alla åtgärder som rör ett barn i första hand ska beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag. Läs mer om barnkonventionen i avsnittet Utgångspunkter.

Barn och unga ska involveras i de planeringsprocesser som de berörs av. I planering och byggande ska barnets bästa vara en utgångspunkt. Barn tar sig inte fram raka vägen, utan behöver kunna hoppa, klättra och gå balansgång. För att stimulera barns utveckling är det viktigt att miljöer utöver att vara säkra även innehåller variation, upphöjningar, avtrappningar med mera som väcker barns nyfikenhet.

Nya platser och byggnader ska utformas så att det ger mervärde för kommunens invånare och besökare och så att platsens karaktär och identitet stärks. Vid förtätning ska nytillkommen bebyggelse anpassas efter platsens förutsättningar. Extra omsorg ska läggas på siktlinjer,

skala och proportioner. Offentliga rum ska vara inkluderande, jämlika, hållbara och robusta. Genom kontinuerlig dialog och samverkan mellan medborgare, kommun, näringsliv, intresseorganisationer och andra aktörer främjas ett utbyte av kunskap, kompetens och perspektiv.

God arkitektur och design ska vara vägledande i kommunens eget byggande och förvaltande samt vid markanvisning, parallella uppdrag och arkitekturtävlingar. Vid behov ska arkitektonisk, konstnärlig och antikvarisk kompetens rådgöras.

Barn på förälders axlar

Bostäder och samhällsservice

Bostäder

En god boendemiljö erbjuder trygghet och frihet för individen och är en förutsättning för en god hälsa och ett gott liv. Kommunen är skyldig att planera för bostadsförsörjningen i syfte att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. För att tillhandahålla boenden som motsvarar behoven krävs förutom nyproduktion med direkt koppling till behov, även nyproduktion i syfte att underlätta en ökad rörlighet på bostadsmarknaden.

Kommunen har fyra bostadspolitiska mål:

- Uppfylla bostadsbehoven för kommunens invånare
- Det ska vara möjligt att bo och leva på landsbygden
- Nyproduktion ska komplettera det befintliga bostadsbeståndet
- I samband med planeringen av bostäder verka för en god hushållning av kommunens resurser

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2013:866)

Lagen syftar till att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och att främja ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen. Kommuner är skyldiga att anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod.

Riktlinjer bostäder

- Verka för en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer.
- Prioritera bostadsutveckling i kollektivtrafiknära lägen.
- Planera för en sammanhållen bebyggelseutveckling i kommunens olika orter för att skapa sammanhängande stråk och hålla samman ortens delar.
- Integrera särskilda bostäder såsom vård- och omsorgsbostäder, trygghetsboenden, grupp-bostäder och servicelägenheter med övrig bebyggelse i närheten av kollektivtrafik och service.
- Använda markanvisning och strategiska markköp/innehav som verktyg för ökad rådgivning i styrning av typ av bebyggelse och upplåtelseformer

Olika gruppers behov och efterfrågan

Barnfamiljer

Tillgång till ändamålsenliga och goda bostäder är en grundläggande förutsättning för barns trygghet och utvecklingsmöjligheter. Kommunen har ett tydligt ansvar

för att tillse så att det finns en fungerande bostadsförsörjning som motsvarar de behov och den efterfråga som finns.

Ungdomar

Ungdomar som flyttar till eget boende efterfrågar i första hand små, billiga hyreslägenheter. Nybyggda lägenheter är i allmänhet dyrare än äldre och det är svårt att bygga bostäder för ungdomar då hyrorna blir höga. För att få loss bra lägenheter för ungdomar behöver bostäder ur det befintliga beståndet frigöras genom flyttkedjor.

Äldre

Norrtälje har en åldrande befolkning. Det ställer höga krav vad gäller anpassade bostäder och service. En ökad andel äldre ger en högre försörjningskvot och stora utmaningar för service och sjukvård. För att klara av bostadsförsörjningen för den ökande äldre befolkningen måste fler bostäder som passar äldre skapas. Det bör finnas en variation av bostäder för äldre. Såväl inom det ordinarie bostadsbeståndet som olika grader av seniorboende, trygghetsboende och serviceboende samt biståndsbedömt vårdboende (äldreboende). Många vill bo hemma så länge som möjligt, men behöver kanske viss assistans eller hjälp.

Drygt hälften av befintliga äldreboenden i kommunen ligger i Norrtälje stad. Resten ligger framför allt i Rimbo och Hallstavik. Behov av platser på äldreboenden beskrivs i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan som tas fram årligen. Enligt lokalförsörjningsplanen finns ett behov av fler platser på äldreboenden främst i Norrtälje stad och i Rimbo, men även till viss del i övriga kommunen.

Grupper i behov av särskilt stöd

Vissa grupper behöver särskilda boenden såsom äldreboende, servicebostad eller gruppboende. Kommunen behöver kunna fördela bostäder inom ramen för socialtjänstens ansvar till enskilda med särskilda behov. Dessa bostäder bör ha en geografisk spridning i kommunen.

Gruppboenden med särskilt stöd enligt LSS eller socialtjänstlagen finns i huvudsak i Norrtälje stad, men även i viss mån i Rimbo, Hallstavik och på Vaddö. Det behöver tillkomma fler gruppboenden och servicelägenheter i såväl Norrtälje stad som Rimbo och Hallstavik under de kommande tio åren.

Fritidshus

Norrtälje kommun har många fritidshusområden och över 26 000 fritidshus. Antalet har legat på ungefär samma nivå sedan år 2015 genom två parallella trender. Dels sker en permanentning av fritidshus, dels återgår tidigare permanentade fritidshus till att åter igen klassas som fritidshus.

I fritidshusområden med stor andel permanentboende ökar kravet på service, större byggrätter, bättre gator och belysning, bra dricksvatten och bättre rening av spillvatten.

Vid en omvandling till permanentboende bör ny detaljplan upprättas för att få ett samlat grepp på de frågor som berörs såsom service, vatten och avlopp, gestaltning och trafik. Kommunen är positiv till omvandling av fritidshusområden till permanentboende under förutsättning att följande kriterier uppfylls:

- Området har en relativt hög andel permanentboende.
- Det finns tillräckligt god tillgång till dricksvatten.
- Området har kommunalt vatten och avlopp,

Bostäder i Norrtälje stad

ingår i VA-planen för utbyggnad av vatten och avlopp eller kan på annat sätt ordna en hållbar vatten- och avloppslösning. Det ska också finnas kapacitet och förutsättningar för ökad förbrukning av tjänsterna.

- Det finns service och kollektivtrafikförbindelser inom rimligt avstånd.
- En omvandling bedöms kunna ske utan stor påverkan på höga natur- eller kulturmiljövärden.

I områden som inte uppfyller dessa kriterier har kommunen en restriktiv syn på omvandling till permanentbo-

ende. Utbyggnad, ombyggnad och andra tillstånd som underlättar permanentboende ska därmed som regel inte medges i områden som inte uppfyller dessa kriterier. En successiv omvandling kan ändå ske genom spontan inflyttning i sommarhus.

Samhällsservice

Med bostadsutveckling tillkommer investeringar i fysisk och teknisk infrastruktur samt i samhällsservice av olika slag. Utvecklingen av förskolor, skolor, vård- och omsorg och fysisk infrastruktur ska ske i takt med bostadsutvecklingen. Genom en sammanhållen och etappvis bebyggelseutveckling är det möjligt att i tid planera för nödvändig infrastruktur.

Riktlinjer samhällsservice

- Bygga ut samhällsservice i takt med befolkningsökningen. Beakta behovet av samhällsservice i alla större detaljplanearbeten.
- Eftersträva att uppnå Boverkets riktvärden om minst 40 m² per barn i förskolan och minst 30 m² per barn i grundskolan. Minsta sammanhängande friyta ska vara 3 000 m².
- Lokalisera förskolor, grundskolor, gymnasieskolor och övriga utbildningsinstanser i goda kollektivtrafiklägen. Förskolor bör

Samhällsservice

Med samhällsservice menas icke kommersiell service såsom bland annat skolor, förskolor, kultur- idrotts- och fritidsanläggningar, vårdcentraler och sjukhus. Både kommunal och privat service omfattas.

även lokaliseras i anslutning till park- eller grönområde eller i anslutning till en gång- och cykelväg till ett grönområde.

- Planera i första hand för förskolor i flera plan i Norrtälje, Rimbo och Hallstavik för att minska behovet av markanvändning och underlätta planeringen av friytor.

- Möjliggör samutnyttjande av lokaler och flexibilitet över tid genom flexibla planbestämmelser i detaljplan.
- Bullernivån på förskolors och skolors utemiljö som är avsedda för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet ska uppgå till högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå dagtid.

Fröstugan förskola i Riala

Skola och förskola

Behovet av förskole- och grundskoleplatser är direkt kopplat till kommunens befolkningsutveckling och bostadsbyggnation och kommer att behöva byggas ut i flera delar av kommunen. Behov av förskole- och skolplatser beskrivs i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan för åren 2020–2031 (kommunstyrelsen december 2019).

Gymnasieskolan eller vuxenutbildningen bedöms ha tillräcklig kapacitet de kommande tio åren. Förskolan bedöms ha behov av utökad kapacitet i Norrtälje stad och Rimbo men även till viss del i Hallstavik, Älmsta och Bergshamra. Vad gäller grundskolan bedöms det finnas behov av utökad kapacitet i Norrtälje stad samt ett visst behov i Hallstavik och Svanberga.

Ungefär hälften av befintliga förskolor och skolor ligger i Norrtälje stad. Förskolor och skolor för de lägre årskurserna finns även i ett flertal tätorter spritt över hela kommunen. Knappt hälften av förskolorna drivs i kommunal regi, medan ungefär tre fjärdedelar av grundskolorna är

kommunala. Gymnasieskolor och vuxenutbildning finns i Norrtälje stad och drivs både i kommunal och privat regi. Flera program kan komma att samlokaliseras till Campus Roslagen för att få ändamålsenliga lokaler.

Utbyggnad av nya bostäder ska gå hand i hand med utbyggnad av samhällsservice och andra bostadsnära funktioner. Det innebär både att prioritera utbyggnad av bostäder där det redan idag finns tillgång till samhällsservice och att samhällsservicen ska byggas ut i takt med befolkningsutvecklingen. Det innebär att framtida behov av förskolor och skolor behöver beaktas i alla större detaljplanearbeten. Geografiskt behov, närhet till grönområden och god tillgänglighet med kollektivtrafik ska beaktas vid lokalisering av nya skolor och förskolor. Trafiksäkra skolvägar i form av gång- och cykelvägar ska prioriteras. Hämtnings- och lämningszoner bör separeras från angöring av varutransporter.

Som huvudregel ska Boverkets riktvärden om friytor och ljudnivåer vid förskolor och skolor efterlevas. Boverket rekommenderar att friytan uppgår till minst 40 m² per barn i förskolan och minst 30 m² per barn i grundskolan.

Behov av utökad kapacitet	Förskolor	Grundskolor
Norrtälje stad	Ca 750 platser	Ca 1 600 platser
Rimbo	Ca 150 platser	Inget behov
Hallstavik	Visst behov	Visst behov
Älmsta	Visst behov	Inget behov
Bergshamra	Visst behov	Inget behov
Svanberga	Inget behov	Visst behov

Tabell som visar behov av utökad kapacitet i förskolor och grundskolor enligt kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.

Gungor vid Rådmanö skola

De rekommenderar även att minsta sammanhängande friyta ska vara 3 000 m². Närbelägen park eller naturområde ska inte ses som ett skäl att minska skolgårdens friyta utan utgör en extra kvalitet för barnen och skolverksamheten.

Norrtälje kommun arbetar med att ta fram kommunala riktlinjer för friytor vid förskolor och skolor i syfte att stärka barnperspektivet i planeringen och öka barns förutsättningar till aktiv rörelse och välmående under skoltid.

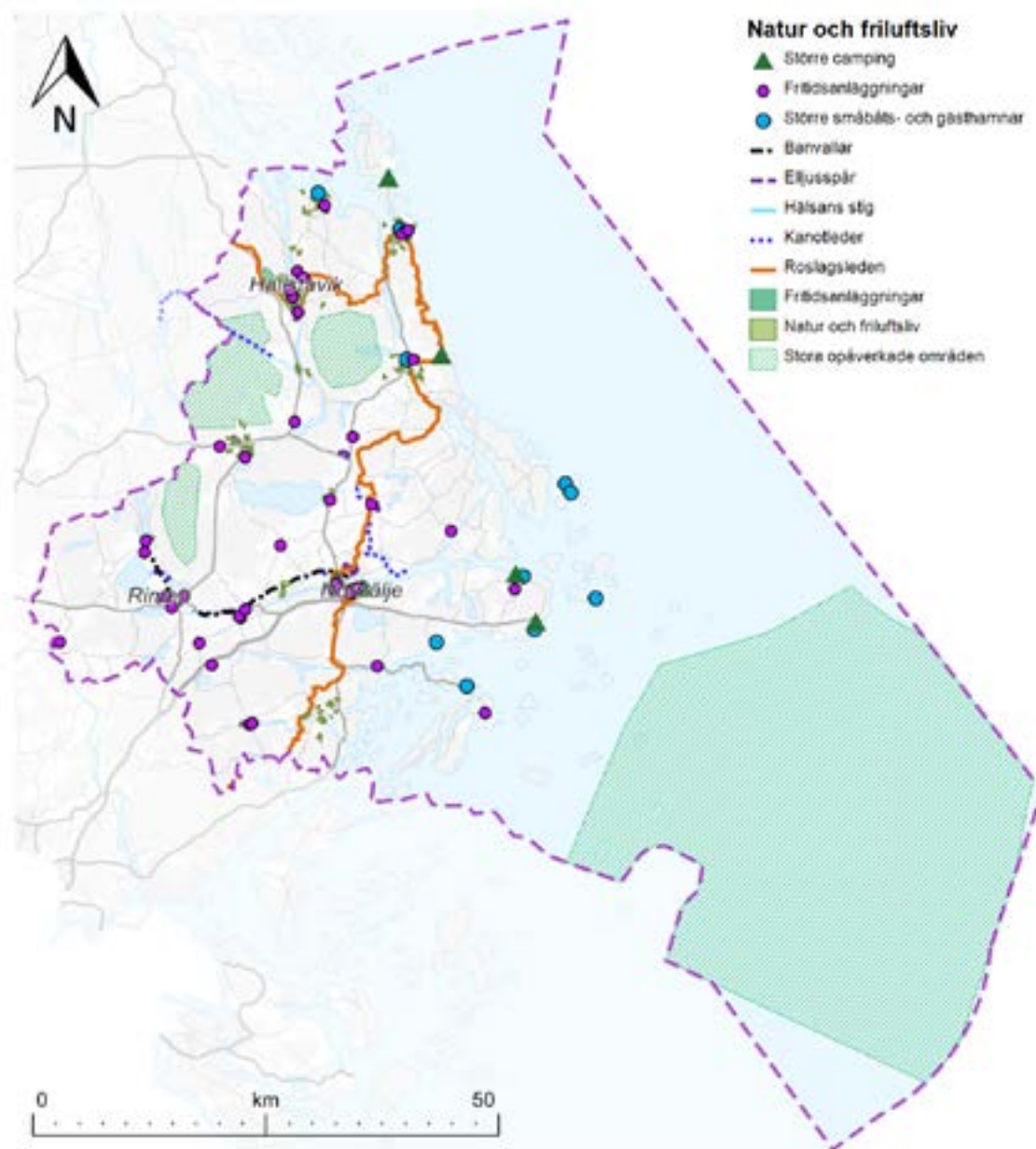
Solstudier bör utföras för att säkerställa tillgången på dagsljus. Även förutsättningar att skugga solutsatta fasader och lektytor bör beaktas.

Kultur- och fritidsanläggningar

I kommunen finns många kultur- och fritidsanläggningar. Bland annat många badplatser, sport- och gymnastiksal, friluftsanläggningar, idrottsanläggningar, sportcentrum, bibliotek, kulturfastigheter, bollplaner, campingar, samlingslokaler, gästhamnar, bryggor, ungdomsgård, boulebanor och utomhusscener.

I Norrtälje kommun ska det finnas en variation och bredd av aktiviteter och mötesplatser som kan tilltala många. Möjligheter för barn och äldre att ha en aktiv fritid ska särskilt prioriteras.

Utbudet av verksamhetslokaler behöver utvecklas och breddas i takt med befolkningsutvecklingen. Kommunen bör samverka med andra aktörer och grannkommuner för att säkerställa god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter.

Satsningar bör framför allt genomföras avseende:

- Aktivitetsparker
- Cykelspår
- Bibliotek
- Ridhus
- Sporthallar och särskilda hallar för bollsporter
- Spontanidrottsplatser
- Konstsnöspår
- Friluftsgårdar
- Kommunala badplatser
- Översyn av kommunens banvallar

Sjukhus

Norrtälje sjukhus är ett mindre sjukhus som tillhandahåller all basal akutsjukvård förutom förlossning samt några specialmottagningar, sjukhuset ligger centralt i Norrtälje stad. Sjukhuset är i behov av upprustning. Läs mer om sjukhusets förutsättningar och behov i fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Biblioteket i Hallstavik

Planeringsförutsättningar befolkning och bostadsbestånd

I det här kapitlet redovisas de planeringsförutsättningar om kommunens befolkning och bostadsbestånd som har legat till grund för förslaget till översiktsplan.

Definition av tätort enligt SCB

Tätort definieras enligt SCB som sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare. Småort definieras som sammanhängande bebyggelse med 50-199 invånare.

Befolkningsökning i hela kommunen

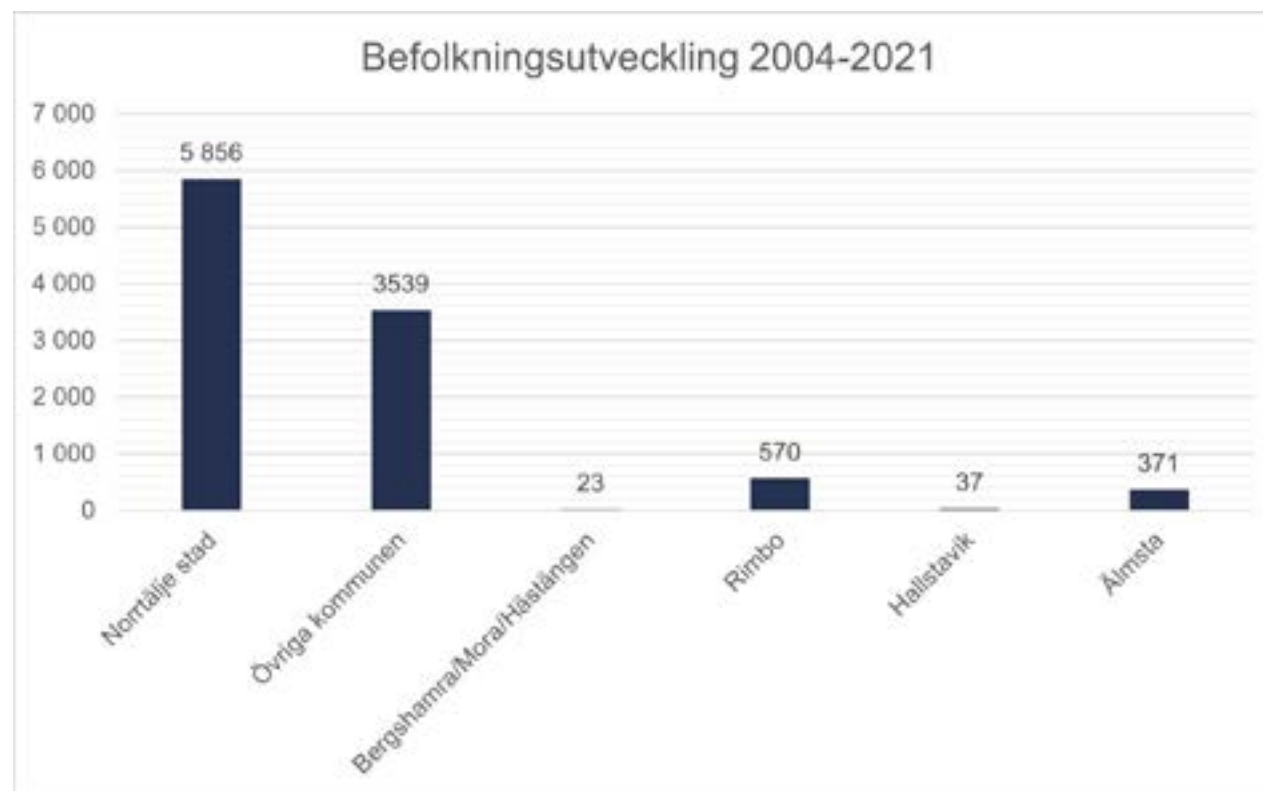
Under de senaste 18 åren har befolkningen ökat i framför allt Norrtälje stad och på landsbygden. Även Rimbo och Älmsta har ökat sin befolkning, medan Hallstavik enbart har ökat sin befolkning marginellt. Norrtälje kommun har en av landets mest expansiva landsbygd. Det har lett till att antalet småorter i kommunen har ökat när landsbygden har utvecklats till att bilda sammanhängande bebyggelse och ibland klassas som småorter och ibland till och med tätorter. Befolkningen har ökat allra mest i Frötuna/Rådmansö, Roslagslänna och Lyhundrabygden.

Befolkningen i Norrtälje kommun är spridd över hela kommunens yta. Flest invånare finns i Norrtälje stad, följt av Rimbo Sjuhundrabygden. Minst antal åretruntboende finns i Blidö skärgård och Edsbrobygden. I skärgården

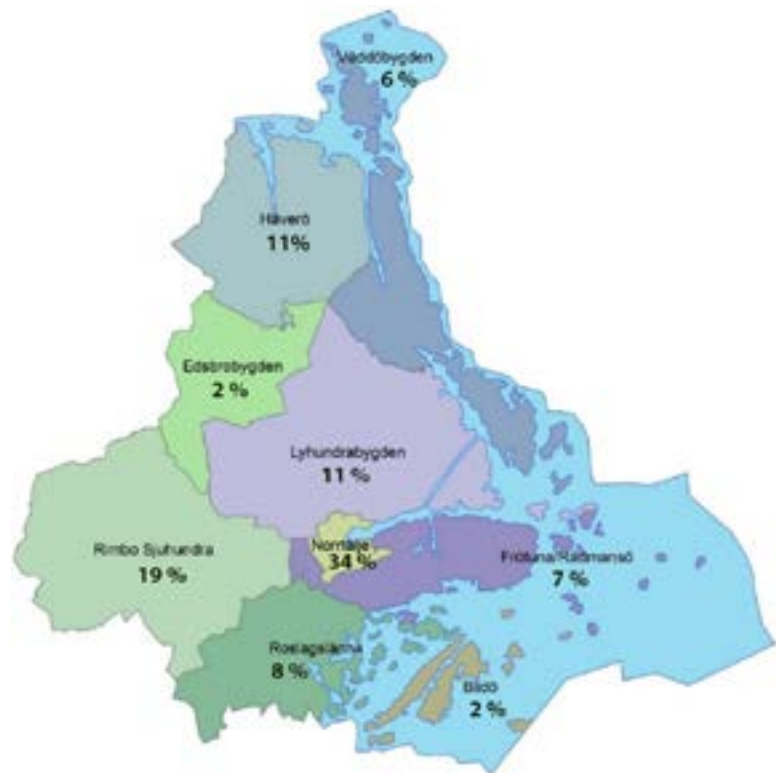
finns i stället ett mycket stort antal fritidshus. Det finns fast folkbokförd befolkning på många öar i kommunens skärgård. Befolkningen mångdubblas sommartid, då många fritidshusägare och andra besökare kommer till skärgården.

Medelåldern har stigit i hela kommunen de senaste 40 åren. Allra mest har medelåldern ökat i Blidö och Väddöbygden. Det kan förklaras av att dessa områden har sämre tillgänglighet och att det kan vara svårt för barnfamiljer att lösa vardagslivet från öarna. Lägst medelålder

och högst andel barn återfinns i Lyhundrabygden och Rimbo Sjuhundra. En åldrande befolkning ställer krav på både bebyggelse och allmänna platser. Dels efterfrågan på medelstora och mindre lägenheter i centrala lägen som uppfyller dagens krav på tillgänglighet, men även andra typer av bostadsformer kommer efterfrågas av en allt äldre befolkning. Närheten till samhällsservice är särskilt viktigt för äldre. Dessutom är det viktigt att allmänna platser görs tillgängliga för personer med nedsatt rörelseförmåga.

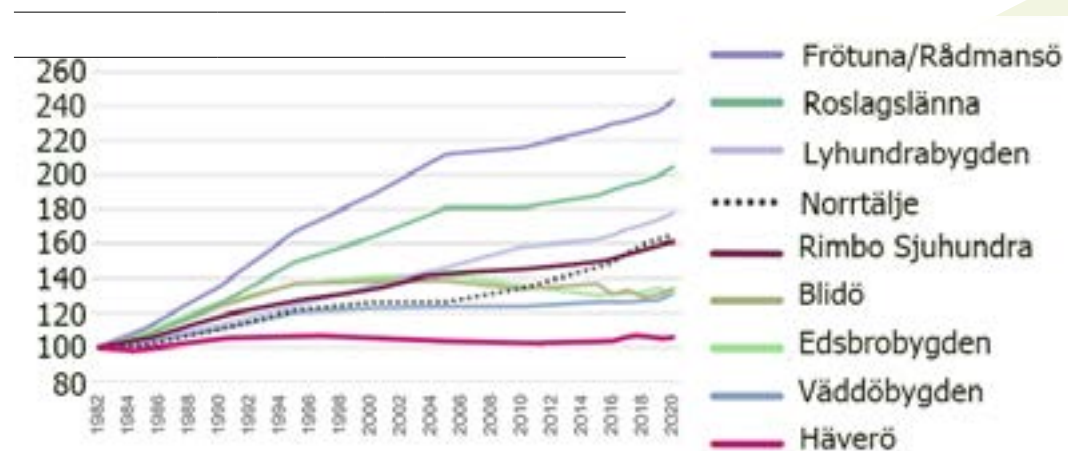
Tabell som visar befolkningsutveckling 2004-2021. Avser nyckelkodsområden (NYKO 3). Källa SCB

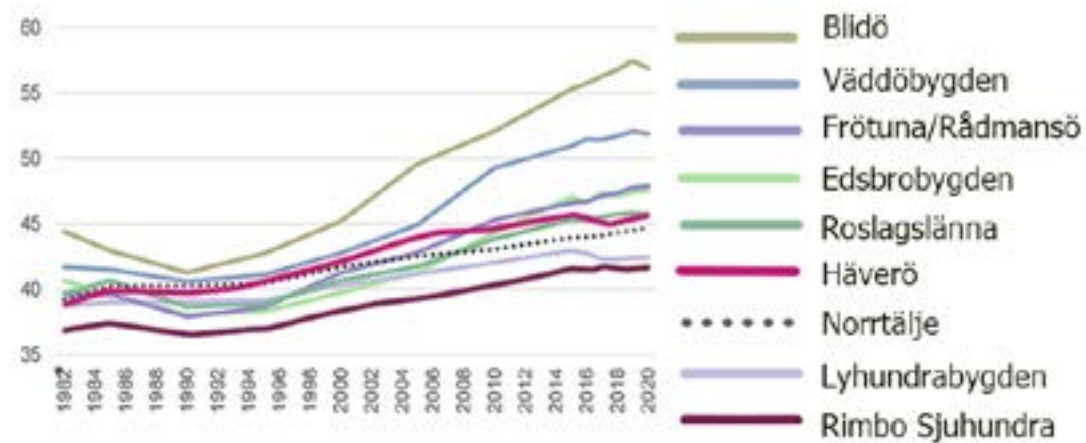
Karta över Norrtälje kommuns bygder samt andel av kommunens befolkning som bor i respektive bygd

Bygd	Folkmängd	Andel av kommunen
Häverö	6 935	11%
Väddöbygden	4 065	6%
Edsbrobygden	1 538	2%
Lyhundrabygden	6 822	11%
Rimbo sjuhundra	11 800	19%
Frötuna/Rådmansö	4 571	7%
Blidö	1 026	2%
Roslagslännan	4 882	8%
Norrtälje	21 921	34%

Tabell över Norrtälje kommuns bygder samt andel av kommunens befolkning som bor i respektive bygd

Befolkningsutveckling i olika bygder de senaste 40 åren.

Medellåldern i Norrtälje kommuns olika bygder de senaste 40 åren.

Befintligt bostadsbestånd

Bostadsbeståndet i Norrtälje kommun består till stor del av småhus (58 procent). Flerbostadshus uppgår till 36 procent och återfinns framför allt i Norrtälje stad, Rimbo, Hallstavik och Älmsta. I mindre orter och på landsbygden dominerar småhusen. Andelen småhus är avsevärt högre än genomsnittet i Stockholms län (68 procent flerbostadshus och 25 procent småhus).

Upplåtelseformerna varierar också mellan olika delar av kommunen. I Norrtälje stad finns en hög andel bostadsrätter, medan andelen hyresrätter och äganderätter är lägre. I Rimbo och Hallstavik råder omvänt förhållande. Andelen hyresrätter och äganderätter är relativt höga medan andelen bostadsrätter är låga. I Älmsta är det något mer jämn fördelning mellan upplåtelseformerna. I mindre orter som Bergshamra och på landsbygden dominerar äganderätterna.

Byggandet har legat avsevärt högre de senaste åren (efter 2014) än tidigare år. Byggande av flerbostadshus har framför allt skett vid Norrtälje hamn. Småhus har tillkommit i hela kommunen.

Hustyper Norrtälje kommun 2020

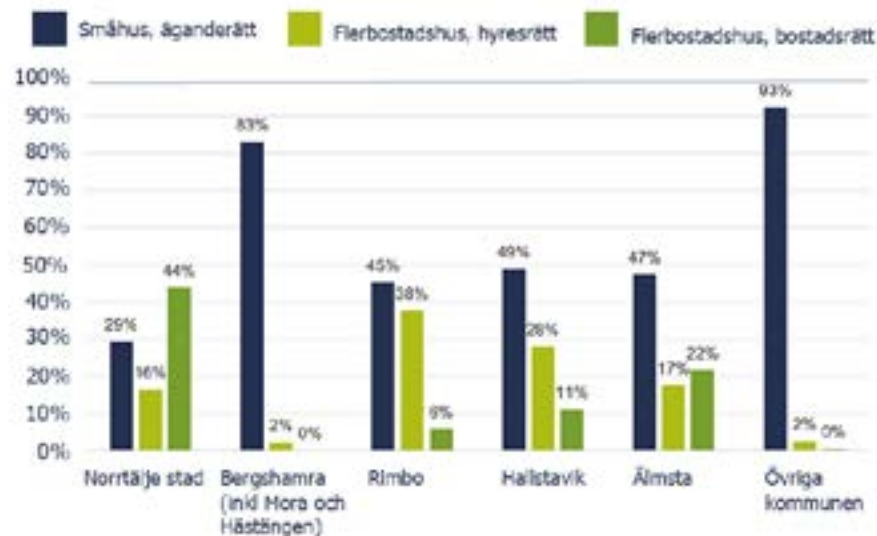

Hustyper Stockholms län 2020

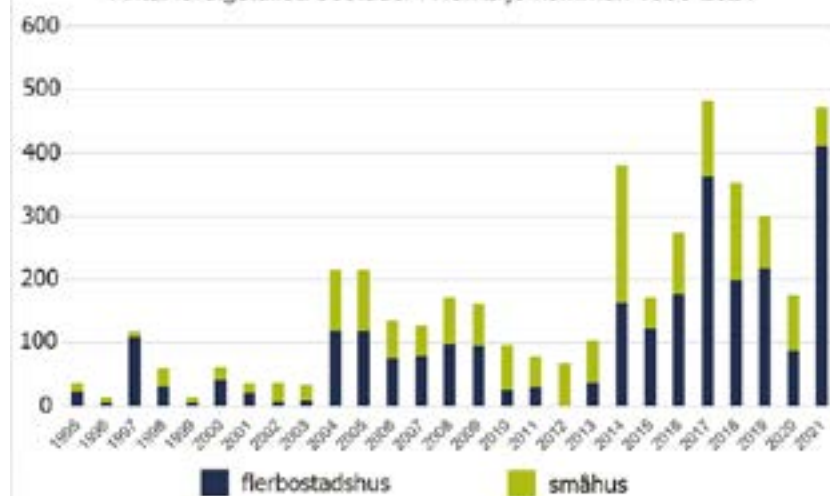
Diagram som visar hustyper i Norrtälje kommun och Stockholms län år 2020.

Upplåtelseformer år 2020

Upplåtelseformer år 2020. Avser nyckelkodsområden (NYKO 3). Källa SCB

Antal färdigställda bostäder i Norrtälje kommun 1995-2021

Antal färdigställda bostäder i Norrtälje kommun 1995-2021. Källa SCB

Näringsliv och turism

Norrtäljes geografiska läge gör kommunen till en attraktiv bostadsort samtidigt som den har goda förutsättningar för en växande och varierande arbetsmarknad. Här finns även goda förutsättningar för småindustri och mer ytkrävande verksamheter. Det geografiska läget är även kommunens främsta konkurrensfördel med goda förutsättningar för arbetspendling och närhet till stora arbetsmarknader som Stockholm, Arlanda och Uppsala men också dess komplementära plats för företag som behöver finnas i nära anslutning till Arlandaregionen.

Sysselsättningsgraden är 81,5% och därmed något högre än i Sverige i stort. Inkomst- och utbildningsnivåer ligger däremot lite lägre än Stockholm och riket. Vård och omsorg är den näringsgren som sysselsätter flest invånare i kommunen (18%) följt av handel (12%), företagstjänster (10%) och utbildning (10%). Det är idag fler som pendlar ut än in till kommunen för arbete. Antalet arbetstillfällen per invånare ligger i linje med genomsnittet av Sveriges kommuner.

I takt med att befolkningen ökar i kommunen är det viktigt att säkerställa att näringslivet har förutsättningar att utvecklas parallellt med bostadsutvecklingen för att bibehålla och stärka Norrtäljes attraktivitet. Under de kommande åren ska fler arbetsplatser skapas inom hela Norrtälje kommun för att säkerställa en levande kommun året runt.

Turismen är viktig och utgörs i huvudsak av besöksnäring till kommunens skärgård, friluftsområden och kulturlandskapet.

Riktlinjer näringsliv och turism

- Erbjud en variation av företagsmiljöer, stärka det befintliga näringslivet samt säkerställa god kollektivtrafik till Stockholm, Arlanda och Uppsala i syfte att bredda arbetsmarknaden.
- Verka för utbyggnad av digital infrastruktur/ bredband i hela kommunen.
- Lokalisera personal- och besöksintensiva verksamheter i kollektivtrafik- och centrumnära lägen och skapa planberedskap för ytkrävande verksamheter i strategiska lägen intill större trafikleder.
- Eftersträva flexibla detaljplaner för att möta näringslivets om- och utbyggnadsbehov samt få snabba etableringsprocesser.
- Värna och utveckla hållbar besöksnäring året runt i alla delar av kommunen.
- Främja tillgängligheten till besöksmål genom kollektivtrafik, vandrings- och cykelleder.
- Ändra endast användning av befintlig jordbruksmark om ändamålet är av väsentligt samhällsintresse och om alternativ som inte tar jordbruksmark i anspråk har utretts och funnits olämpliga.

Norrtälje stad som tillväxtmotor

Norrtälje stad ska utvecklas och fungera som tillväxtmotor för hela kommunen. På samma sätt som Norrtälje kommun gynnas av att Stockholmsregionen, Uppsalaregionen och Östersjöregionen växer, gynnas också kommunens övriga orter, landsbygd och skärgård av att staden växer. Norrtälje stads utveckling skapar samtidigt ett ökande resursbehov som utgör marknad för landsbygdens näringsliv. Inom fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad markeras flera utbyggnadsområden

Norrtälje hamn

för verksamheter samt utveckling av mångfunktionell bebyggelse.

Näringsliv med bredd

Ett gott lokalt företagsklimat och goda förutsättningar för näringslivet ger fler och växande företag och fler arbetstillfällen. Det lokala näringslivet ska stärkas genom att befintliga företagsbranscher växer samtidigt som branscher som idag är svagt representerade ser fördelar med etablering i Norrtälje. Många välmående företag med god branschspridning skapar förutsättningar för tillväxt

samt bidrar till att det är möjligt att både bo och arbeta i kommunen eller i angränsande kommuner. En växande lokal arbetsmarknad innebär att obalansen mellan in- och utpendling minskar samtidigt som den lokala robustheten mot ekonomiska svängningar ökar.

Det behövs olika typer av geografiska områden för att passa ett brett spektrum av branscher. Centrala lägen och andra platser med god tillgång till kollektivtrafik prioriteras för personal- eller besöksintensiva företag. Norrtälje ska dra nytta av Arlandaregionens tillväxt och positionera sig utifrån sitt strategiska läge för att locka företag inom kunskapsintensiva, tjänsteproducerande och personalintensiva branscher framför allt i Norrtälje stad. God kollektivtrafikförsörjning och digital infrastruktur/bredband är avgörande framgångsfaktorer. Tillgången till högre utbildning är också en viktig faktor för att skapa förutsättningar för branschbredd och ett blomstrande näringsliv. Goda kollektiva förbindelser till högskolorna i Stockholm och Uppsala främjar möjligheten att höja kommunens utbildningsnivå för att därigenom säkerställa arbetskraft till teknik- och kunskapsintensiva företag.

Norrtälje har förutsättningar för ytkrävande verksamhets-etableringar vilket är lämpligt ur ett mellankommunalt perspektiv. Områden intill trafikplatser längs E18 och längs väg 77 prioriteras för denna typ av större etableringar som i viss mån kan vara störande och behöver god regional tillgänglighet för godstransporter. Framtagande av verksamhetsmark i dessa goda transportlägen är viktigt för att locka företagen. För att ta i anspråk dessa områden krävs omfattande utbyggnad av vatten och avlopp eftersom områdena ligger relativt långt från befintliga verksamhetsområden för vatten och avlopp.

Kommunen ska fortsätta nyttja havet som areell näring. Farleder för gods ska värnas för hållbara transporter i Östersjöregionen.

Hållbar besöksnäring året runt

Norrtälje kommun ska utvecklas som en stark besökskommun med fler arbetstillfällen inom besöksnäringen. Besöksnäringen ska utvecklas hållbart och mindre säsongsberoende genom att bevara och varsamt utveckla kultur- och naturmiljöer, utveckla sammanhängande vandrings-, cykel- och kanotleder samt utbud av kultur. En för båtliv och skärgårdsliv attraktiv skärgård är be-

roende av tillgången på ren och orörd natur varför skärgårdsmiljö och kust ska bevaras och utvecklas varsamt med många naturhamnar. Gästhamnar, sjömackar och bevarande av naturhamnar är tillsammans med utvecklandet av replipunkter och sophämtning i skärgården viktiga förutsättningar för båtlivet i kommunen. Kommunen bör även marknadsföra dessa kvaliteter.

Tillgängligheten till kommunens olika besöksmål bör förbättras genom goda kommunikationer med buss, båt och cykel. Färjelinjer till fler destinationer inom såväl närregionen som runt hela Östersjön bör utvecklas.

Landstigning vid bryggan på Ängsö

Kommunens kust- och skärgårdsmiljöer ska bevaras och utvecklas varsamt för att säkerställa områdenas värden samtidigt som båtlivet ska få ta plats.

Jordbruksmark

Jord- och skogsbruk är viktiga näringar för kommunen. Ett aktivt jordbruk bidrar till en livsmedelsproduktion, levande landsbygd och att bevara öppna landskap. Även hästnäringen bidrar till detta.

Jordbruksmark är av nationell betydelse och skyddas enligt 3 kap 4§ MB. Som jordbruksmark räknas åkermark, men även ängs- och hagmark som betas eller slås. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Läs mer om jord- och skogsbruk och kommunens syn på vad som är väsentliga samhällsintressen under avsnittet Grön och blåstruktur.

Åkrar vid Hårnacka

Grön- och blåstruktur

Grön- och blåstrukturer utgör livsmiljöer och spridningskorridorer för växter och djur, är en förutsättning för biologisk mångfald, hållbara ekosystem och bidrar till viktiga ekosystemtjänster. De är viktiga för människors rekreation och välmående. Vistelse i naturområden minskar stress och psykisk ohälsa, ökar den fysiska aktiviteten och inverkar positivt på barns koncentrationsförmåga och motoriska utveckling.

Naturturismen bidrar med stora värden varje år. Det finns en växande efterfrågan på natur- och kulturbase-erade upplevelser och är en bärande del av Norrtäljes besöksnäring. Naturturismen kan också vara en motor för landsbygdsutveckling och skapa nya jobb på landsbygden.

Det finns en regional handlingsplan för den gröna infrastrukturen i Stockholms län. Handlingsplanen beskriver insatsområden där åtgärder är angelägna för att bibehålla och utveckla en grön infrastruktur.

Riktlinjer grön- och blåstruktur

- Värna och bevara grönområden med höga natur-, kulturmiljö- och friluftsvärden eller en klimatreglerande funktion. Verka för att andelen skyddad natur ökar.
- Stärka den biologiska mångfalden och utveckla ekosystemtjänster.
- Undvika att exploatera mark som klassas som kategori 1 och 2 enligt svensk inventeringsstandard för naturvärdesinventeringar.
- Planera för att park- eller grönområde ska finnas inom 300 meter från bostadsområden och i

Grön infrastruktur

Grön infrastruktur är ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden, samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet (Naturvårdsverket 2022).

nära anslutning till äldreboende, förskolor och grundskolor.

- Planera för gröna inslag bland bebyggelsen och en hög grönytefaktor genom exempelvis parker, grönstråk, gröna tak, träd i gatumiljöer mm.
- Förbättra tillgängligheten till natur- och rekreationsområden genom kollektivtrafik, vandrings- cykel- och kanotleder med mera.
- Värna strandskyddet för att säkerställa allmän tillgång till kust, sjöar och vattendrag.
- Tillämpa en skadelindringshierarki vid planering och byggande.

Riksintressen för naturvård och friluftsliv

I Norrtälje kommun finns 22 områden av riksintresse för naturvård och tre områden av riksintresse för friluftsliv (miljöbalken kap 3). De täcker tillsammans nästan 30 procent av kommunens yta. Riksintresseområdena utgörs av fjärdar, sjöar, ängs- och hagmarker, våtmarker och skogar samt stora delar av skärgården.

Hela ytterskärgården, Norrtäljeviken, Vaddö kanal och viken in till Hallstavik utgör även riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust (kap 4 miljöbalken).

Grönstruktur längs gångväg i Kvisthamra

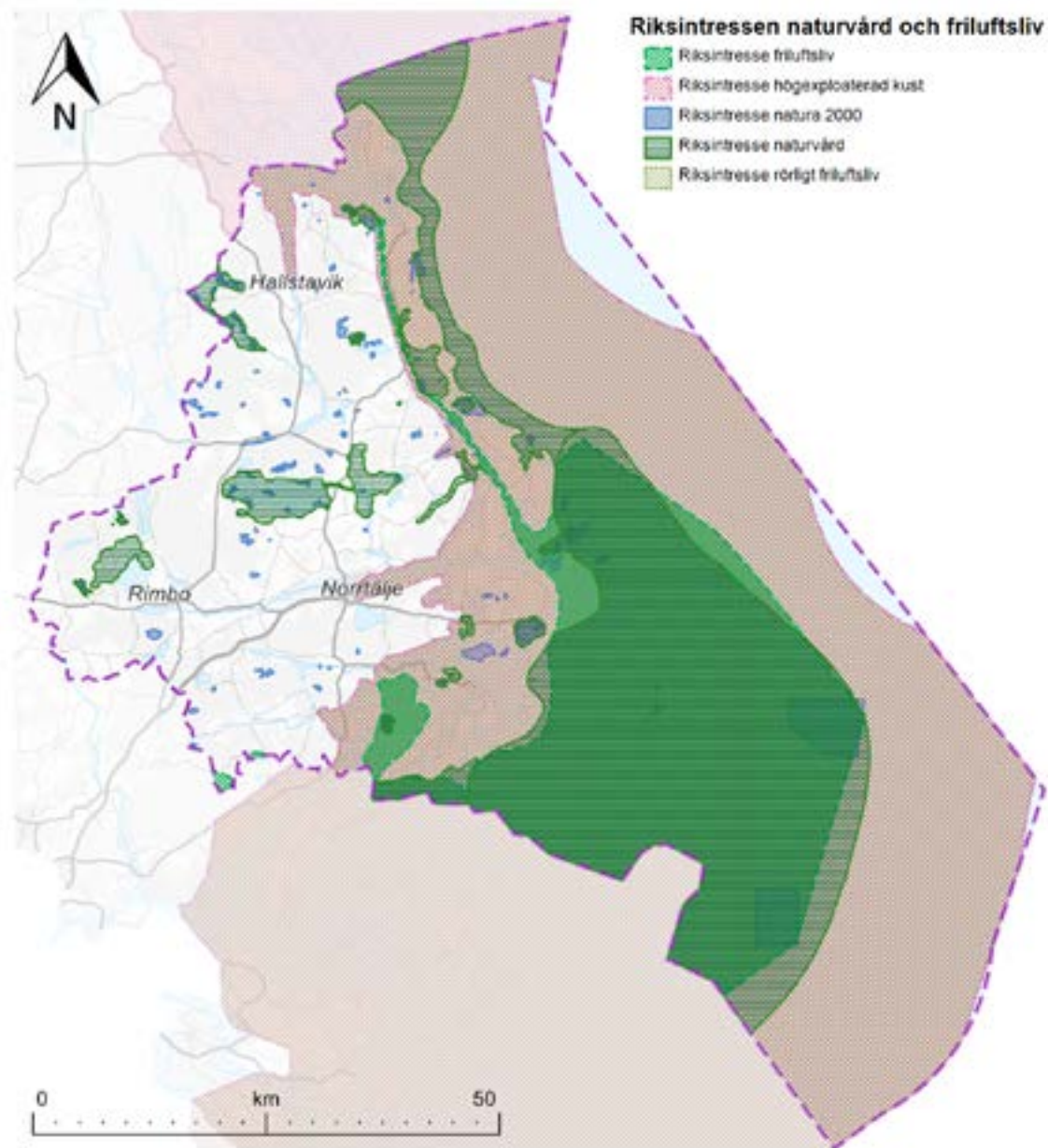
Skärgården intar en särställning i friluftslivshänseende. Värdet för friluftslivet ligger i de höga naturvärdena, orördheten samt den goda tillgången på naturhamnar. Riksintressenas västra gräns preciserades i fördjupning av översiktsplanen för skärgården, antagen 2005. Denna precisering har överförts till förslaget till ny översiktsplan.

Läs mer om kommunens förhållningssätt till riksintressena under avsnittet Riksintressen.

Inom kommunen finns också över 100 Natura 2000-områden som är skyddade enligt art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet (miljöbalken kap 4).

Natura 2000

Natura 2000 är EU:s nätverk av värdefulla naturområden som är av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt. Syftet med Natura 2000 är att värna om naturtyper och livsmiljöer (så kallade habitat) för de arter som EU-länderna har kommit överens om är av gemensamt intresse. Natura 2000 har tillkommit med stöd av EG:s habitat- och fågeldirektiv.

Grön infrastruktur

Norrköping kommun har huvudsakligen två landskapstyper; Sprickdalslandskapet som omfattar skärgården, kusten och området söder om sjön Erken och slättområdet norr om Erken som utgör en liten del av det större slättområdet upp mot norrlandsterrängens gräns.

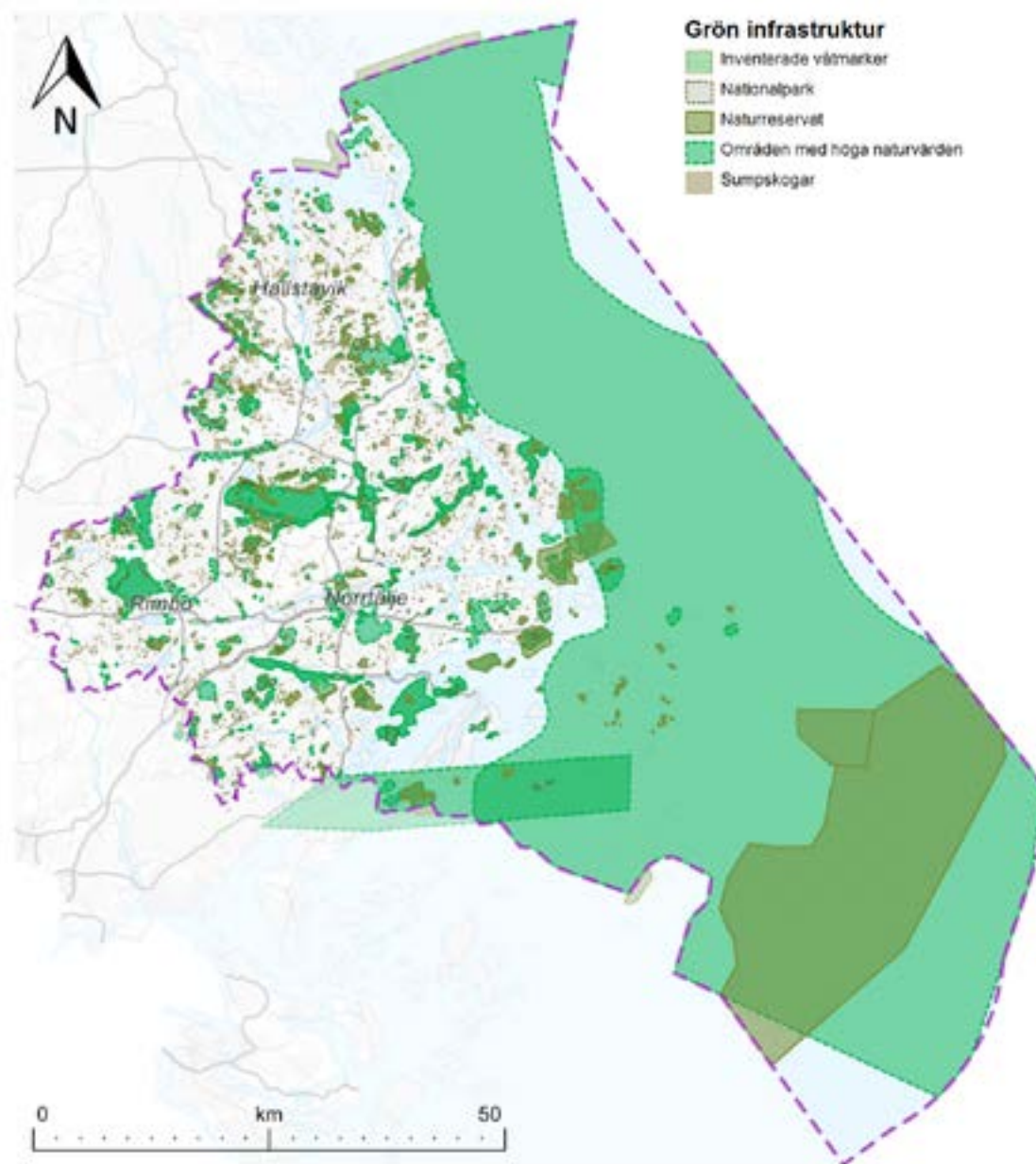
För länet finns en regional handlingsplan för den gröna infrastrukturen. Utgångspunkten är att uppnå nationella och internationella miljömål, mål för friluftspolitiken och att bibehålla ett hållbart samhälle. Handlingsplanen beskriver nio insatsområden där åtgärder är angelägna för att bibehålla och utveckla en grön infrastruktur. Norrköping kommun berörs av samtliga åtgärdsområden.

- Hav och kust
- Sjöar och vattendrag
- Våtmarker
- Odlingslandskap
- Skog och trädklädda marker
- Stadsmiljö och bebyggelse
- Friluftsliv och tillgång till natur
- Klimatanpassning
- Samordning, samverkan och långsiktighet.

Skadelindringshierarki

Negativa effekter på den gröna infrastrukturen av en exploatering bör hanteras utifrån en skadelindringshierarki som innebär att skador i första hand undviks. I andra hand bör skadorna minimeras genom hänsynsfull utformning. Endast i sista hand bör de kompenseras.

Aspekter som riskerar att påverka den gröna infrastrukturen negativt:

- Förlust av livsmiljöer. Bland annat genom exploatering av markområden, förtätning av befintlig bebyggelse.
- Fragmentering och barriäreffekter. Exempelvis genom utbyggnad av infrastrukturen, markanvändning inom jord- och skogsbruket.
- Störning och obalans i ekosystemet. Förändrad eller utebliven skötsel och fragmentering av markområden leder till att livsmiljöer och spridningssamband förändras eller minskas för olika arter. Övergödning och föroreningar av sjöar och vattendrag har samma effekt.
- Brister i planering. Det finns en risk att samband förbises eller skadas vid planering inom och över kommungränser och mellan aktörer, både rumsligt och över tid.

Klimatförändringars påverkan på grönstrukturen

Förväntade klimatförändringar leder till höjd medeltemperatur, vilket gör den gröna infrastrukturen alltmer betydelsefull för temperaturreglering i människors vardagsmiljöer. Läs mer om risker med anledning av förändrat klimat under avsnittet Miljö, hälsa och säkerhet.

Med en höjd global medeltemperatur kommer havsnivån höjas. Strandlinjen förskjuts uppåt, angränsande markers produktionsförmåga försämras och strandnära bebyggelse kan förväntas drabbas av översvämning. Låglänta och flacka områden kan påverkas mycket kraftigt vid en höjd havsnivå.

Klimatförändringarna beräknas även medföra förändrade nederbördsmonster, med både ökande mängder nederbörd, och en ökad frekvens av till exempel skyfall. Det

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger människan. Exempelvis att ge renare luft och vatten, ge mat på tallriken eller motverka katastrofer som översvämningar och skogsbränder. Ett ekosystem kan vara en avgränsad mark- eller vattenyta där levande växter, djur, insekter och mikroorganismer lever i ett kretslopp och är beroende av och påverkar varandra. Ett ekosystem kan vara en skog, stadspark, insjö men också hela planeten. Ekosystemtjänster brukar delas in i fyra kategorier:

Stödjande – grundförutsättningarna

Ekosystemens grundläggande funktioner, själva förutsättningarna för att de andra ekosystemtjänsterna ska fungera, som livsmiljöer för växter och djur och förmågan att bryta ned organiskt material. Avgörande för biologisk mångfald och naturliga kretslopp.

Reglerade – förbättrar livsmiljön

Naturens förmåga att reglera och minska negativa effekter, exempelvis hantera dagvatten och översvämning. Bidrar till att förbättra vår livsmiljö genom att till exempel rena luften, pollinera, förbättra klimatet eller skydda mot extremväder.

Försörjande – ger oss mat och råvaror

Naturens produkter såsom mat, energi, vatten och råvaror som vi behöver för att överleva och för att leva ett gott liv.

Kulturella – får oss må bra

Naturens förmåga att bidra till människans hälsa och välbefinnande, minska stress och ge inspiration och kunskap.

påverkar risken för översvämningar i hela landskapet. I bebyggelsemiljöer med mycket hårdgjorda ytor kan översvämningssproblemen förväntas öka särskilt mycket. I jordbruksmark kommer en väl fungerande markavvattning vara avgörande för markens produktionsförmåga. Mildare vintrar och längre vegetationsperioder under vår och höst kan också leda till både ändrade produktionsförhållande i jord- och skogsbruk, och till att arters utbredningsmönster förändras.

Gröna och blå ytor och stråk ska utformas så att de blir mångfunktionella utifrån klimatanpassning, sociala värden, spridningskorridorer med mera. De ska bidra till såväl biologisk mångfald som olika typer av ekosystemtjänster. En fungerande grön infrastruktur ska upprätthållas genom en kombination av skydd, återställande, planering och hållbart nyttjande. Spridningskorridorer för djur och växter ska värnas vid lokalisering och utformning av infrastruktur och bebyggelse. Fragmentering av populationer och livsmiljöer ska undvikas. Den gröna infrastrukturen bör kartläggas för att få ett bättre kunskapsunderlag vid planering.

Biologiska värden

I Norrtälje kommun finns höga biologiska värden i både land-, sötvattens- och marina områden. Norrtälje kommun tillhör ett av de atrikaste områdena i hela landet genom kombinationen av skärgård, sjöar och vattendrag, odlingslandskap och skogar i ett småskaligt landskap där kalkrika jordarter och gamla skogar är av särskild betydelse. Flera av dessa områden är skyddade enligt miljöbalken i form av riksintresse för naturvård, friluftsliv, Natura 2000, naturreservat med mera.

Biologisk mångfald

En rik biologisk mångfald ökar möjligheten för ekosystem att anpassa sig vid långsiktiga förändringar, ger motståndskraft vid tillfälliga störningar och ger höga upplevelsevärden.

Det nationella miljö kvalitetsmålet ”Ett rikt växt och djurliv” anger att statusen för naturligt förekommande arter och naturtyper ska vara gynnsam. I Norrtälje finns många rödlistade arter som är knutna till olika naturmiljöer. Ett intensivt skogsbruk samt igenväxning av öppna landskap med ängar och hagar, utgör ett hot mot många arter.

Vid planering är det viktigt att utreda hur den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster påverkas. Områden som består av marktyper som har stor kapacitet att tillhandahålla många ekosystemtjänster bör om möjligt undantas från exploatering. Genom att öka andelen vegetation i annars hårdgjorda områden och sträva efter multifunktionella grönytor förbättras livsmiljöerna för många arter. Dessutom ökar potentialen att hantera stora vattenmängder, rena luften och bidra till lokal temperaturreglering. Kommunens miljö- och klimatstrategi anger riktlinjer för hur biologisk mångfald ska utvecklas för att bevara ett rikt växt- och djurliv och skapa välbefinnande och ett rikt liv för kommuninvånarna.

Biologisk mångfald

Biologisk mångfald är ett samlingsbegrepp för variation mellan arter, inom arter och livsmiljöer. Med biologisk mångfald menas den genetiska variationen hos individerna inom en art, variationen mellan olika arter och mellan olika naturtyper och landskap. Den biologiska mångfalden spelar en avgörande roll för att ekosystem ska fungera och naturens grundläggande funktioner, så som pollinering och rening av luft och vatten.

Rödlistade arter

Rödlistning av arter är ett system för att ge en prognos över risken att en art dör ut. Det är ett hjälpmedel för att kunna visa hänsyn till arter som är hotade eller som minskar i antal. Rödlistan har flera olika nivåer som indikerar hur det går för en viss art. Arter som är med på rödlistan kan omfattas av skydd enligt Artskyddsförordningen.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Enligt Miljöbalken 3 kap 3 § ska mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt så långt möjligt skyddas. Sådana områden kan vara av olika karaktär beroende på vilken ekologisk funktion de har; områden som är hårt belastade av miljöföroreningar av olika slag, områden med instabila produktionsförhållanden och ogynnsamma återväxtförutsättningar, områden som inrymmer växt- och djurarter som är rödlistade eller områden som har särskilda ekologiska värden. Områdena är i första hand utpekade utifrån naturmiljöns känslighet. Utpekandet av ekologiskt särskilt känsliga områden sammanfaller till viss del med områden som har höga naturvärden eller de fyra utpekade stora och opåverkade områdena. Vissa kategorier av ekologiskt känsliga områden redovisas i hänsynskartorna.

Ställningstaganden om ekologiskt särskilt känsliga områden

Värden i ekologiskt känsliga och/eller värdefulla mark- och vattenområden ska alltid värnas så att de så långt möjligt inte påverkas negativt vid planering, byggande, förvaltning och andra tillstånd.

Kust och hav

Östersjön har både höga naturvärden och attraktiva livsmiljöer för människor. Det finns stora områden med höga naturvärden i havsplaneområdet och flera är naturreservat eller Natura 2000-område. Kust- och havsområden används också för fiske, sjöfart, energi och eldistribution samt för rekreation och friluftsliv. Det finns höga kulturmiljövärden både i kustbandet och i havet. Detta kräver avvägningar mellan olika intressen och insatser för att skydda havet som långsiktig resurs. Ekosystemen behöver fungera för att kunna leverera de ekosystemtjäns-

Ekologiskt särskilt känsliga områden i Norrtälje kommun

Vatten- och markområden som är belastade av näringsämnen och/eller miljöföroreningar:

- Sjöar och vattendrag med av vattenmyndigheten fastställd miljö kvalitetsnorm
- Havsområden, havsvikar, havssund, stora farleder och hamnområden med höga halter av fosfor och kväve, begränsad vattenomsättning, höga metallhalter i bottensediment eller syrebrist i djupområden.
- Markområden med avloppsutsläpp från oreglerad bebyggelse som blivit så betydande att en fortsatt exploatering kan äventyra vattenförsörjning och eventuellt medföra olägenhet för människors hälsa. Även områden vars grundvatten påverkas av industri, avfallsanläggningar, bergtäkter eller liknande.

Områden som inrymmer växt- och djurarter som är rödlistade:

- Mark- och vattenområden som hyser rödlistade växter och djur, såsom kalkrika marker, hög andel lövträd och orörda gamla skogar med död ved

Områden som har särskilda ekologiska värden:

- Nyckelbiotoper
- Häcknings-, rast- och övervintringsområden för sjöfågel, såsom sjöar och skärgårdsvikar och -fjärdar
- Lek- och uppväxtområden för fisk i skärgården
- Övervintringslokaler för fladdermöss
- Kustvattendrag som mynnar i havet och deras mynningsområden
- Slätterängar och naturbetesmarker
- Våtmarker såsom mossar, kärr, rikkärr, sumpskogar, fuktängar och strandängar

ter som efterfrågas, så som exempelvis produktion av livsmedel, rekreation och upplevelser. Miljön i Östersjön behöver förbättras för att uppnå god miljöstatus.

Statlig och kommunal planering av havet

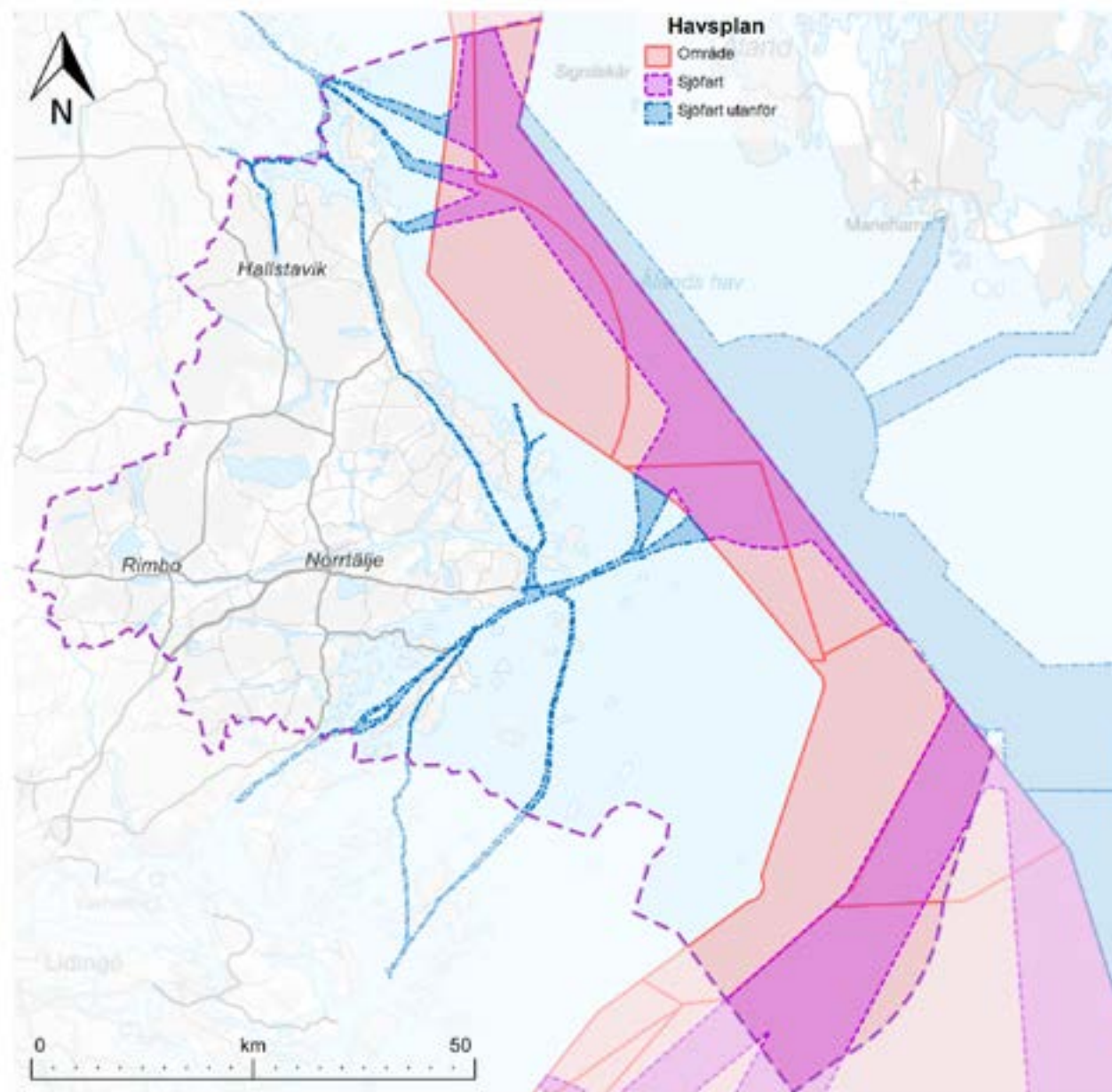
Planering av kust- och havsområden kräver ett helhetsperspektiv där kopplingen mellan land och hav tydliggörs. Verksamheter, transportleder, kultur- och naturmiljöer med mera långt inåt land kan ha starka kopplingar mot havet. Planering av havsområden innebär också en planering i tre dimensioner; på botten, i vattnet och i luftrummet.

Kustkommunerna ansvarar för översiktsplaneringen på land, för kusten och för territorialhavet. Staten ansvarar för planeringen i Sveriges ekonomiska zon och svenskt territorialhav en nautisk mil utanför baslinjen. Kommunens och statens ansvar överlappar alltså varandra i den del av territorialhavet som ligger utanför en nautisk mil utanför baslinjen.

Regeringen beslutade om havsplan för Östersjön den 10 februari 2022. Havsplanen ska bidra till att:

- Nå och upprätthålla god miljöstatus i havsmiljön
- Använda havets resurser hållbart så att havsanknutna näringar kan utvecklas
- Främja samexistens mellan olika verksamheter och användningsområden.

Den statliga havsplanen anger sjöfart, försvar, natur och generell användning av berört havsområde inom Norrtälje kommun. Särskild hänsyn ska tas till höga natur- och kulturmiljövärden. Översiktsplanen anger samma användning av havet som den statliga havsplanen i den del av territorialhavet där båda planerna gäller.

Havet i Norrtälje kommun

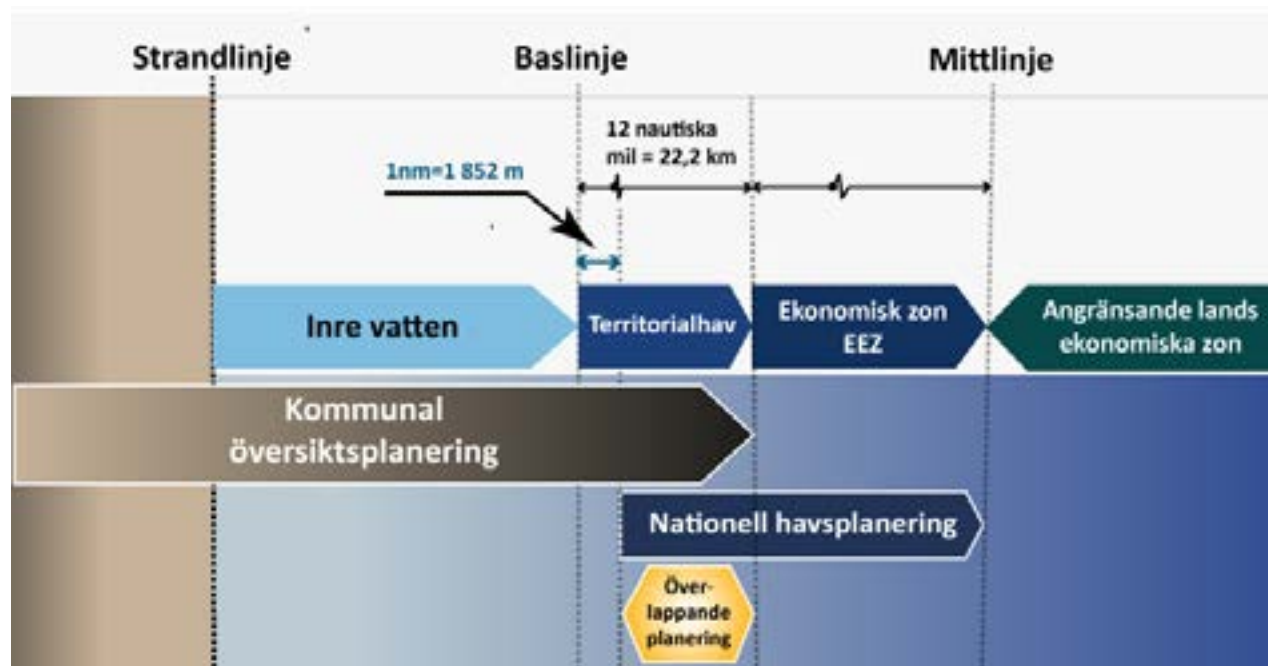
Havet utgör nästan två tredjedelar av Norrtälje kommuns totala yta. I kommunens skärgård finns ca 10 000 öar, holmar och skär med omgivande grunda vattenområden. Kustvattnet har en varierad karaktär med trösklar och djuphålur. Bottnarna varierar från sand- och lerbottnar i de skyddade lägena till sten- och klippbottnar i mer våg-påverkade lägen.

Grunda, skyddade havsvikar är viktiga platser för skärgårdens fiskar och fåglar. Landhöjningen medför att grunda vattenområden delas in i olika successionsstadi-er. Alla stadier är viktiga för den biologiska mångfalden

och fungerar som viktiga rekryteringsområden för olika fiskarter. Grunda havsvikar redovisas i hänsynskartorna.

Innerskärgården närmast kusten liknar ett insjölandskap med långgrunda vikar, skog och odlad mark. Stränderna är ofta ianspråktagna av fritidshus och småbåtshamnar. De oexploaterade strandavsnitten har därför stor betydelse för det rörliga friluftslivet och den biologiska mångfalden och havets ekosystemtjänster.

Ett levande hav ska främjas genom att fiske, friluftsliv, båtliv, besöksnäring och vattenbruk utvecklas med hänsyn till den marina landskapsbilden och havet som naturmiljö. Påverkan från miljögifter och andra föroreningar

Kommunens och statens ansvarsområden vid havsplanering Källa: PBL kunskapsbanken, Boverket

Klippor vid havet

ska minska. Vid exploatering av kustnära områden ska havsmiljön beaktas. Åtgärder krävs för att klara miljökvalitetsnormerna (MKN) för ytvatten.

Ställningstagande om grunda havsvikar

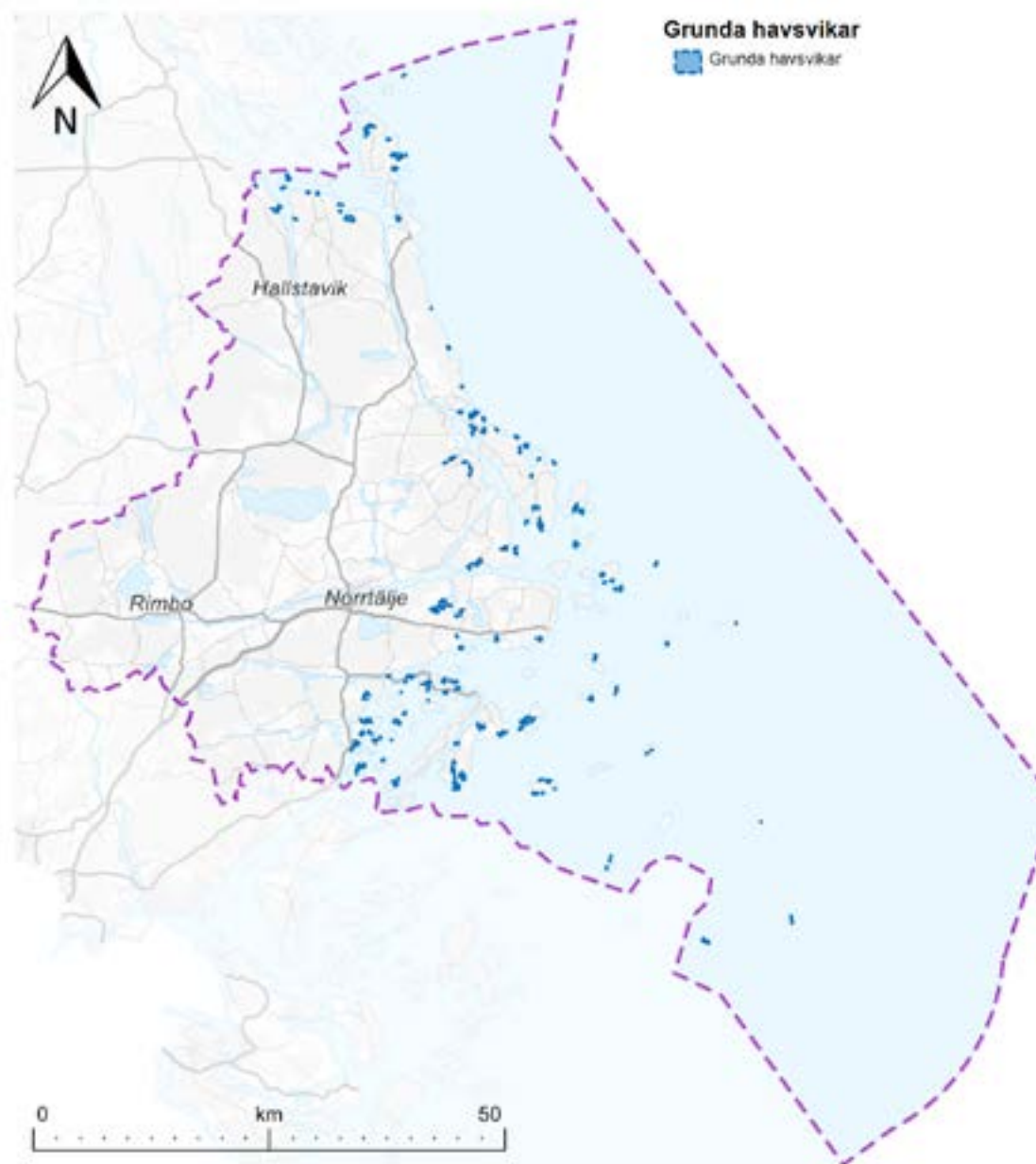
Grunda havsvikar ska bevaras orörda i så stor utsträckning som möjligt och nya bryggor och andra fasta anläggningar får endast anläggas om negativ påverkan på den marina naturmiljön kan undvikas.

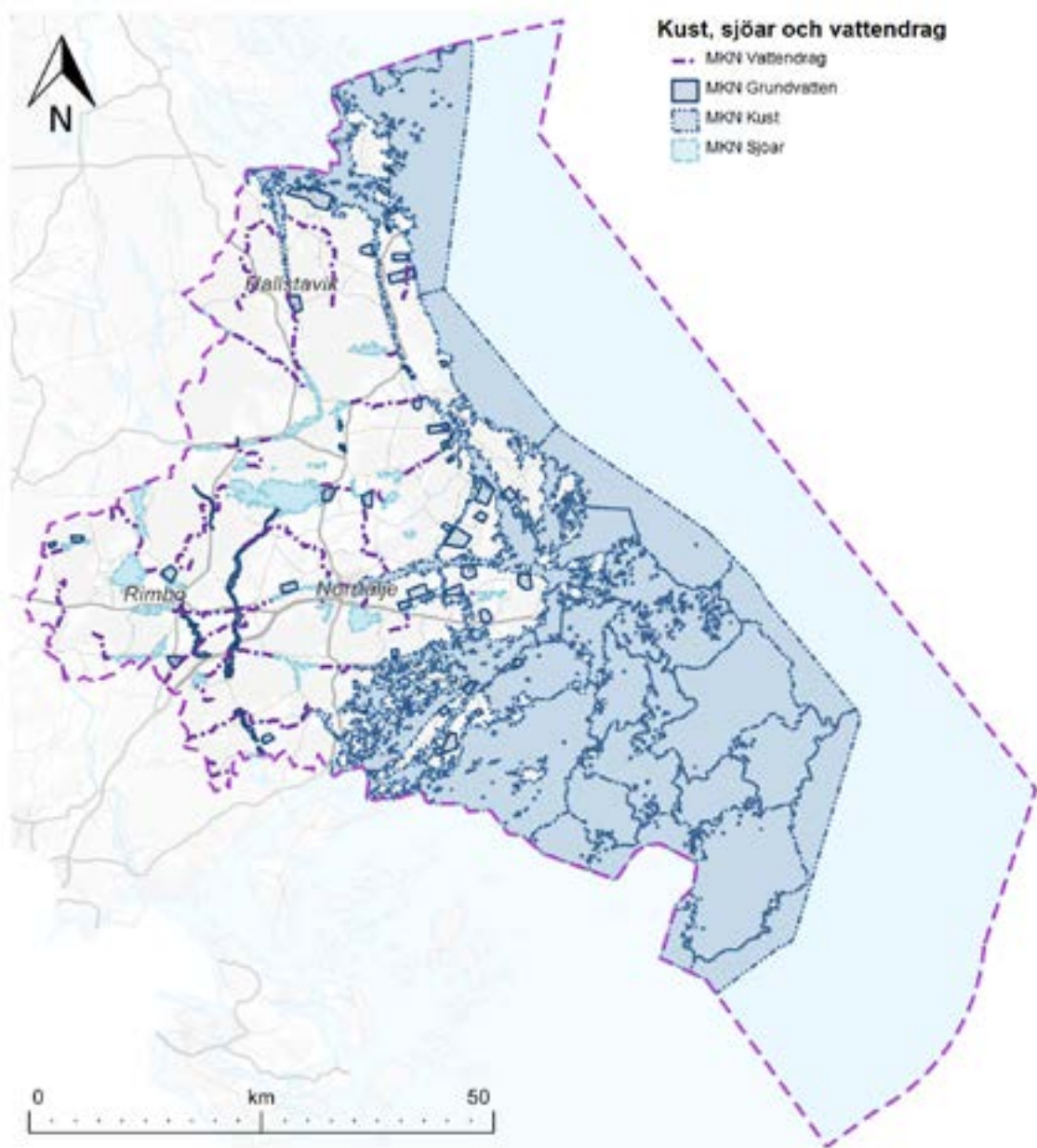
Sjöar och vattendrag

I Norrtälje kommun finns det cirka 300 sjöar. Vattennivåerna sänktes i nästan 90 % av sjöarna mellan 1880-talet och 1920-talet genom att sjöarnas utloppströskel sänktes och vattendrag rätades ut.

En stor del av kommunens sjöar och vattendrag är näringsrika med höga halter av fosfor och kväve. Det beror dels på omgivande jordarter och dels på mänsklig påverkan i form av dikning, sänkning av vattennivåer och avlopp. Jordarterna i kommunen domineras av kalkrik morän och olika typer av lera. I de lägre delarna i landskapet finns näringsrik lera och genom dessa områden rinner vattensystemens nedre lopp innan de når havet. Sjöarna i kommunen har generellt höga pH-värden och hög buffringsförmåga, då försurande ämnen neutraliseras av den kalkrika marken. Vattenmiljöernas status redovisas i hänsynskartorna.

Naturliga vatten och strandzoner ska så långt möjligt behållas eller återskapas, både i landskapet och i kommunens tätorter. Naturliga strandzoner är viktiga för den biologiska mångfalden men också för ekosystemtjänster som vattenrening och flödesutjämning vid skyfall och lokal temperaturreglering. Naturliga strandzoner rymmer

träd och buskar i olika åldrar, död ved och överhängande grenar över vattnet samt en zon som kan översvämmas vid olika höga flöden.

Vid exploatering och andra tillståndspliktiga åtgärder inom tillrinningsområdet för en grundvattenförekomst ska påverkan på grundvattnet beaktas, så att vattenförekomsten på sikt kan uppnå ekologisk balans och god vattenstatus. Utsläpp av dagvatten till känsliga vattenmiljöer ska renas i syfte att uppnå god vattenstatus och bevara hotade arter. Läs mer om vattenkvalitet och miljö kvalitetsnormer för vatten i avsnittet Miljö, hälsa och säkerhet.

Våtmarker

Våtmarker är mycket artrika och är viktiga för den biologiska mångfalden. Många hotade arter hör ihop med olika våtmarkstyper. Våtmark kan innefatta mossar, kärr, sumpskogar, fuktängar, strandängar mm. Rikkärr är en hotad biotop som hyser många specialiserade och hotade arter inom flera organismgrupper som är specifika för miljön. En stor andel av rikkärren i Stockholms län påträffas i Norrtälje kommun, vilket beror på markens höga halt av kalk till följd av glaciala avlagringar. Sumpskogar eller våtmarksskog är skog som står på fuktig mark. Den fuktiga miljön gör att skogen sällan brinner, vilket gör att miljön i en sumpskog är relativt konstant. Flera specialiserade arter gynnas av denna miljö. Våtmarker kan vara en del av dagvattenanläggningar och utformas som rekreativ område.

Ställningstagande om våtmarker

Sumpskogars och våtmarkers naturvärden ska bevaras och restaureras vid planering och byggande. En skyddszon ska lämnas för att inte påverka hydrologin. Vattnets

flöden och beskuggningen av marken ska beaktas. Våtmarker ska inte exploateras, dikas eller vattenregleras. Om möjligt ska nya våtmarker anläggas.

Våtmarker ska ses som en resurs som bidrar till landskapets vattenhållande och vattenfördröjande egenskaper och bidrar till att minska skada från översvämningar och skyfall.

Nationalpark

För att skydda större sammanhängande områden av en viss landskapstyp kan nationalparker inrättas (miljöbalken 7 kap 2§). En förutsättning är att marken ägs av staten.

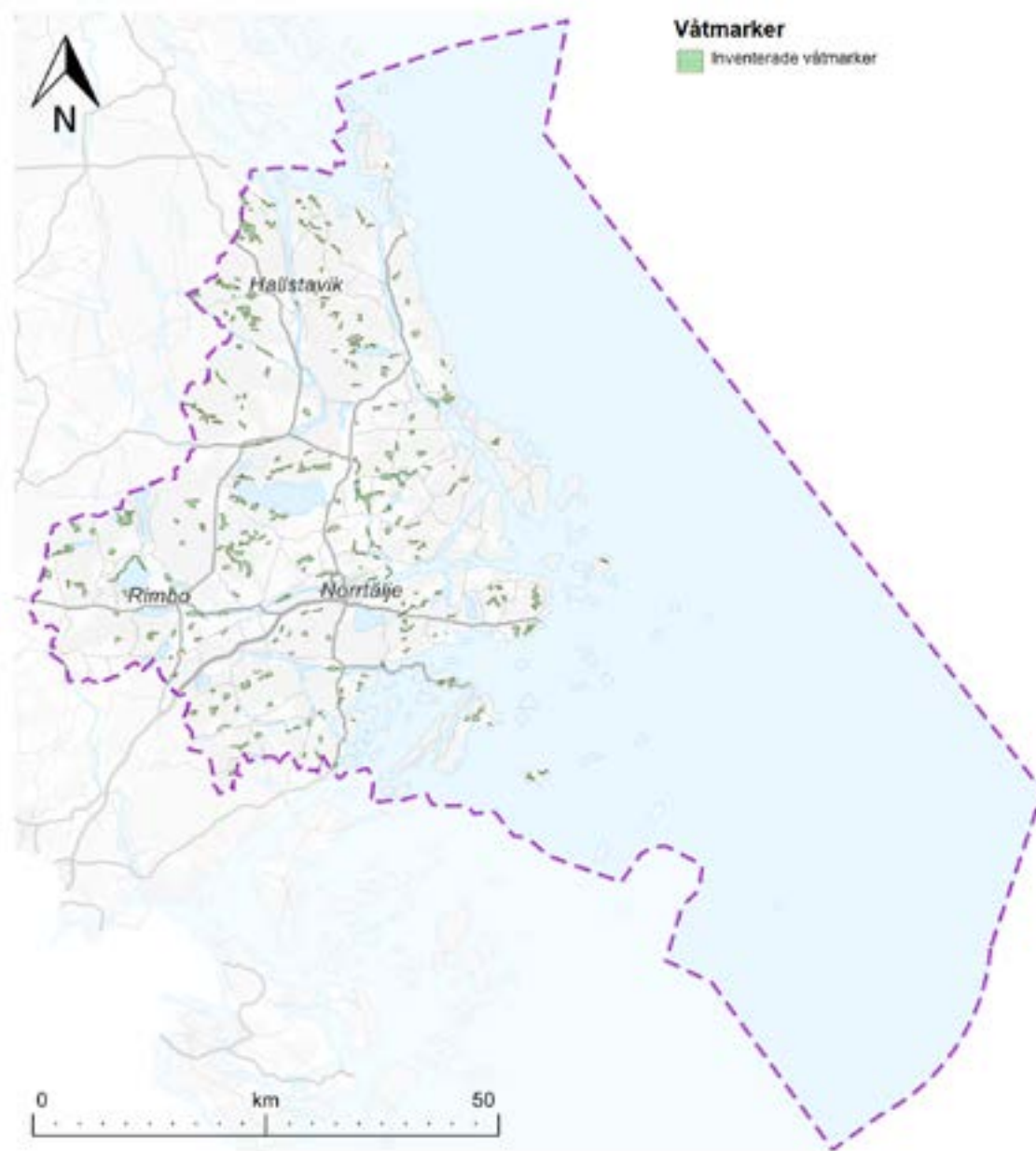
I Norrtälje kommun finns en nationalpark, Ängsö nationalpark, som inrättades 1909. Ängsö är en ö i ytterskärgården och nationalparken utgörs av ängsmark, hagmark och ädellövbackar, barrskog, lövskog och åkermark och vassområden. Det är ett värdefullt odlingslandskap med blommande slätterängar, beteshagar och hamlade träd. Nationalparken redovisas i hänsynskartorna.

Ställningstagande om nationalparken

I nationalparken ska endast medges åtgärder som är förenliga med föreskrifterna för Ängsö nationalpark.

Naturreservat

Det finns många naturreservat inom kommunen (miljöbalken 7 kap 4§). Syftet med naturreservat är att bevara områdena för framtiden. Det är viktigt att värdena i de skyddade områdena inte förstörs. Undantag och dispenser från gällande föreskrifter i de skyddade områdena får endast ges om åtgärden inte skadar naturvärdena och går att förena med syftet för det skyddade området.

De flesta reservaten är inrättade av Länsstyrelsen Stockholm. Ett fåtal är inrättade och förvaltas av Norrtälje kommun: Lindholmen, Vigelsjö, Rönnskärs udde, Oxnäset, Fäviksgrundet, Linkudden, Marum, Rörvik och Färsna.

De flesta naturreservat i skärgården inrättades under 1970-talet till förmån för friluftslivet. De senaste naturreservaten i Norrtälje kommun är värdefulla skogsmiljöer och inrättade för att bevara skogens biologiska mångfald. Vad man får och inte får göra i ett naturreservat regleras i särskilda föreskrifter för respektive område. Naturreservaten redovisas i hänsynskartorna.

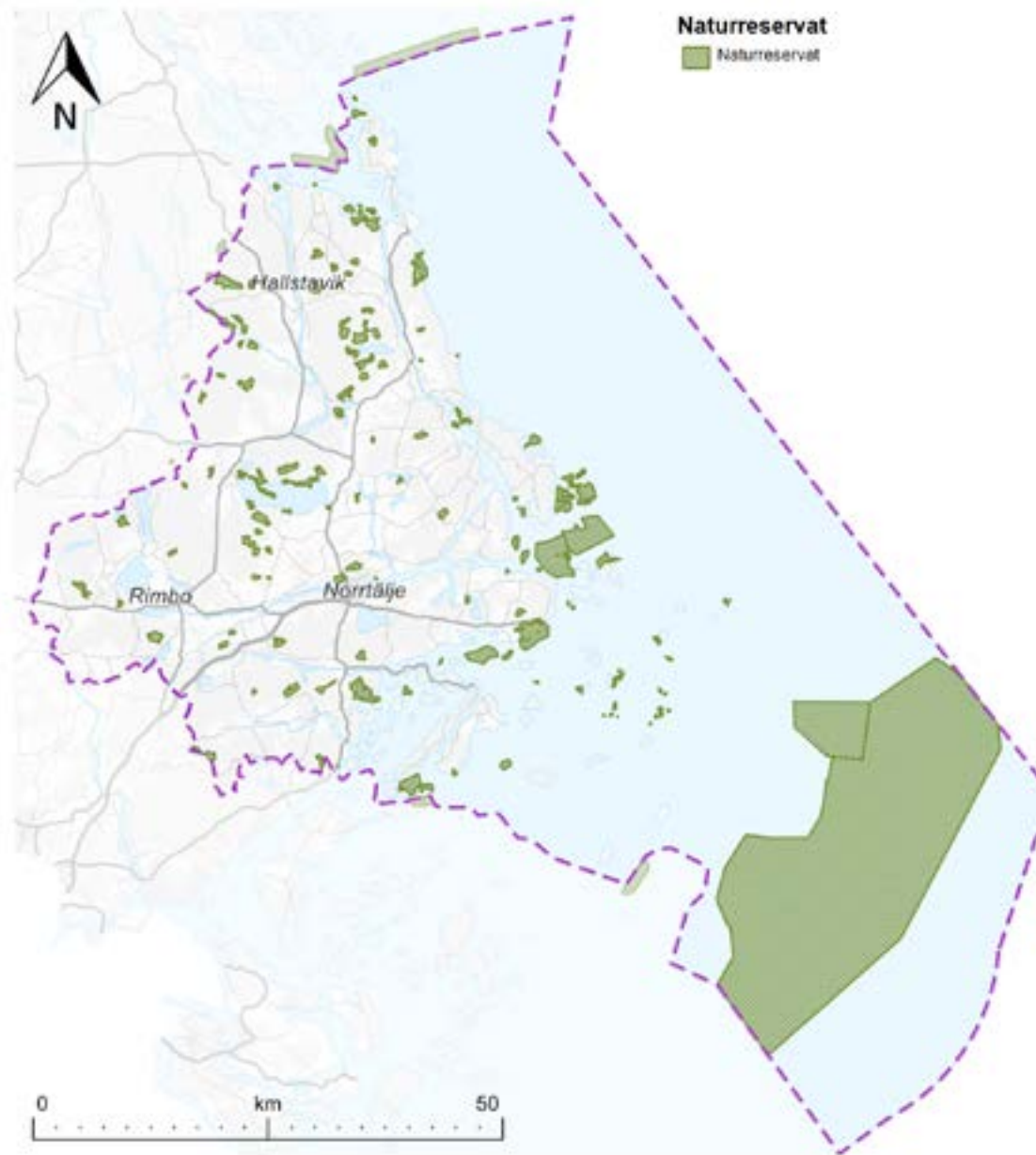
Ställningstagande om naturreservat

I naturreservat ska endast medges åtgärder som är förenliga med reservatets föreskrifter.

Jordbruksmark

Jordbruksmark är av nationell betydelse och skyddas enligt 3 kap 4§ MB. Odlingslandskapet är ett resultat av långvarigt nyttjande genom djurhållning, odling och uttag av ved och virke, vilket har skapat höga biologiska värden. Många av odlingslandskapets djur- och växtarter återfinns i gräsmarker som inte är påverkade av gödsling, samt i marker där slätter finns kvar. För att bibehålla de biologiska värdena behöver områdena fortsatt hävdas genom bete eller slätter. Ofta är naturvärdena sammanknutna med kulturhistoriska värden i området.

Som jordbruksmark räknas åkermark, men även ängs- och hagmark som betas eller slås. Jordbruksmarken är av vikt för livsmedelsförsörjning men även en levande landsbygd, natur- och kulturmiljövärden, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Med uttrycket "bruknings-

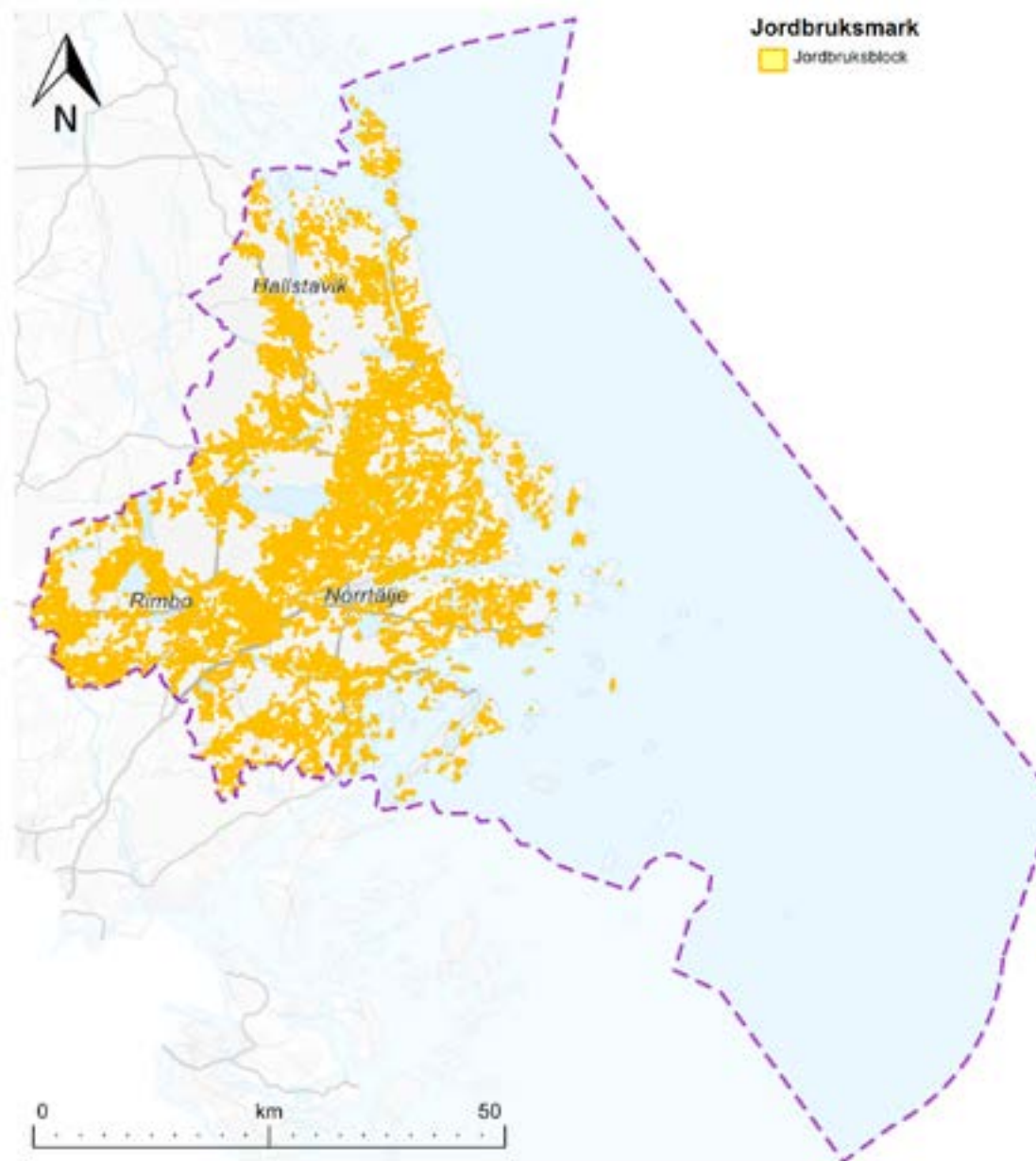

värd jordbruksmark” menas mark som är lämpad för jordbruksproduktion. Brukningsvärdet bedöms i varje enskilt fall. Ofta bedöms jordbruksmark ha ett brukningsvärde även om den har tagits ur produktion och marken i nuläget inte används för livsmedelsproduktion. Om möjligt ska kompensatoriska åtgärder vidtas om jordbruksmark ändå tas i anspråk. Jordbruksmarkens skydd ska ses mot bakgrund av att det är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att säkra självförsörjningsgraden och trygga livsmedelsförsörjningen i Sverige. Jordbruksmark (enligt blockdatabasen) redovisas i hänsynskartorna.

Ställningstagande om jordbruksmark

Odlingslandskapet ska värnas och fortsätta brukas. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Viss jordbruksmark kan komma att tas i anspråk vid komplettering av ny bebyggelse, framför allt i Norrtälje stad, Rimbo, Hallstavik, Älmsta och Bergshamra, eventuellt även i Edsbro och Svanberga. Kommunen bedömer att det är ett väsentligt samhällsintresse att utveckla bostäder och funktioner som hör till en blandad bebyggelse i dessa orter, för att ge sammanhängande bebyggelsestrukturer med närhet till service av olika slag. Det ger en sammantaget god bebyggd miljö. Det är vidare ett väsentligt samhällsintresse att dessa orter kan utvecklas oberoende av varandra, då de fyller en funktion för omgivande landsbygd med tillgång till samhällsservice, kultur- och fritidsanläggningar, kommersiell service och kollektivtrafik.

Planeringsprocesserna är ofta beroende av privata markägare vilket medför att kommunen behöver kunna driva de planprocesser där markägaren visar intresse eller tar initiativ för att tillgodose en långsiktigt hållbar bostadsförsörjning och tillgodose näringslivets behov. Andra utbyggnadsområden enligt översiktsplanen kan därmed inte ses som alternativa lokaliseringar. Behovet kan alltså inte tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Blockdatabasen

Blockdatabasen är Jordbruksverkets databas över mark som får ekonomiskt stöd för jordbruk i någon form. Den ger inte svar på om marken är brukningsvärd eller inte och det kan finnas ytterligare mark som utgör jordbruksmark. Det saknas ett samlat kunskapsunderlag som redovisar brukningsvärd jordbruksmark i kommunen. Jordbruksverkets databas bedöms ge tillräckligt god vägledning för efterföljande beslut och används därför i översiktsplanens hänsynskartor. Vid prövning av ärenden som berör jordbruksmark sker alltid en bedömning i varje enskilt fall om marken är brukningsvärd eller ej.

Skogsbruksmark

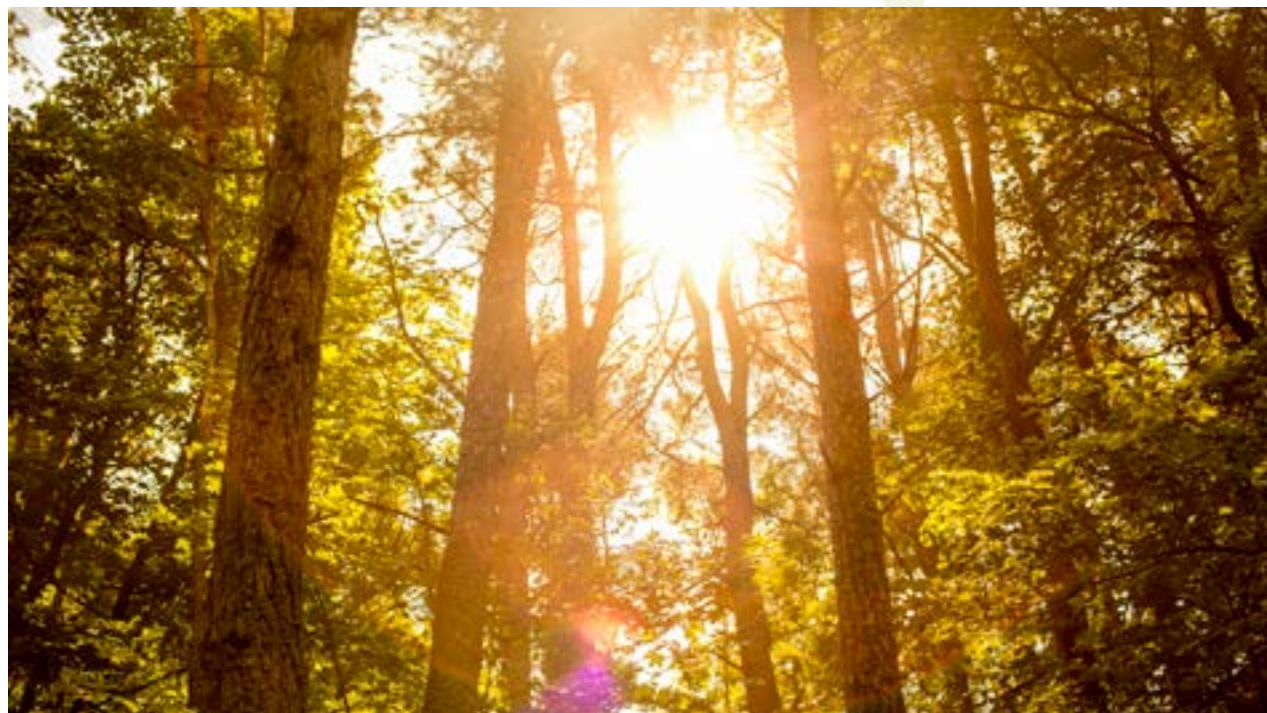
Skogsbruksmark som har betydelse för skogsnäringen är av nationell betydelse och skyddas enligt 3 kap 4§ MB.

Många skogsområden har höga naturvärden. Nyckelbiotoper är skogsområden som kan vara hemvist för rödlistade arter och är därför särskilt ekologiskt känsliga. Nyckelbiotoper har betydelse för den ekologiska funktionen i skogslandskapet och många är känsliga mot avverkningar. I Norrtälje kommun finns över 1 200 nyckelbiotoper. Det stora antalet beror framför allt på att skogen har brukats på ett sätt så att det har uppstått höga naturvärden i form av gammal skog, död ved och

hög andel lövträd. Det finns även många nyckelbiotoper som är beroende av adekvat skötsel för att värdena ska bestå, till exempel avverkning av gran som skuggar gamla ekar.

Ställningstagande om skogsbruksmark

Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk. Skog med höga naturvärden bör bevaras. Tätortsnära skog bör särskilt värnas för att säkerställa god tillgång till rekreation och friluftsliv.

Skog

Stora opåverkade områden

Stora opåverkade områden ska enligt miljöbalken 3 kap 2§ så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär. Områdena är av regionalt intresse och viktiga för ekologiska funktioner och den biologiska mångfalden samt utgör tysta områden för rekreation och friluftsliv. Genom de stora oexploaterade områdena får de ekologiska funktionerna i landskapet ett större sammanhang **och bättre funktion genom** att spridningssamband mellan olika värdekärnor upprätthålls. Sammanhängande oexploaterade områden är också en resurs för rekreation och friluftsliv. Framför allt i storstadsnära områden är ostördhet och tystnad ofta en bristvara då bebyggelse och vägar splittrar landskapet.

Ställningstagande om stora opåverkade områden

Stora opåverkade områden ska så långt möjligt skyddas från åtgärder som påtagligt kan skada områdets karaktär. Åtgärder i eller utanför dessa områden ska inte tillåtas om de urholkar de kriterier som utgör grund för området. Vid nyetablering av större anläggningar och andra ingrepp i miljön ska alternativ lokalisering noga övervägas. Enstaka mindre företag eller bebyggelse kan sannolikt komma till stånd men den kumulativa effekten ska beaktas.

Stora opåverkade områden i Norrtälje kommun

Det finns fyra stora opåverkade områden i Norrtälje kommun. Dessa redovisas i hänsynskartorna.

- I Edsbro, Ununge och Edebo socken
- Norr och söder om sjön Bornan
- Norr om Rimbo
- Ytterskärgården

Kriterier för stora opåverkade områden

Ekologiska:

- Området har en sammanhängande landskapstyp.
- Området har stor betydelse för landskapets ekologiska funktioner och för den biologiska mångfalden.
- Området är av stort värde för friluftsliv och rekreation.

Störningsfria:

- Området ska vara av betydande storlek, minst 3000 hektar stort.
- Avsaknad av större väg. Avståndet till närmaste större väg är minst 2 km. Med större väg menas ej skogsbilväg, grusväg, väg som slutar i området eller väg till enstaka bebyggelse.
- Avsaknad av större bostads- och fritidsbebyggelseområden eller andra störande verksamheter som t ex industrier, täkter, motorbanor, flygfält, vindkraftverk, master och skjutbanor.
- Avsaknad av större farled med godstransport.

Skogsområdena i Edsbro, Ununge och Edebo socken
Skogsområdena i Edsbro, Ununge och Edebo socken utgörs av ett stort sammanhängande skogsområde utan stora barriärer i form av större vägar eller bebyggelseområden. Hela området omfattar cirka 8 200 hektar. Vägar är avsedda för skogsbruket eller enstaka bebyggelse. Skogsområdet hyser många så kallade nyckelbiotoper och skogar med höga naturvärden. I området finns också flera naturreservat och Natura 2000-områden. Landskapet består huvudsakligen av barrskog med inslag av myrmark, åar och sjöar. Vissa delar har vildmarkskaraktär.

Området lämpar sig bra för fritt strövande, bär- och svampplockning, fritidsfiske, skidåkning och kanotturer.

Skogsområdet norr och söder om sjön Bornan
Skogs- och våtmarkslandskapet norr och söder om sjön Bornan utgörs av stora sammanhängande skogsområden utan stora barriärer i form av större vägar eller bebyggelseområden. Hela området omfattar drygt 4 700 hektar. Skogsområdena hyser många nyckelbiotoper och höga naturvärden. Framför allt utmärker sig de stora opåverkade myrkomplexen i området. I området ligger

ett våtmarks- och skogsområde av riksintresse för naturvärden samt två naturreservat.

Skogsområdet norr om Rimbo

Skogslandskapet norr om Rimbo karaktäriseras av ett stort sammanhängande skogsområde. Området är cirka 3 100 hektar stort. Områdets närhet till tätorten Rimbo samt flera större fritidshusområden gör att området utgör en stor resurs för det rörliga friluftslivet.

Ytterskärgården

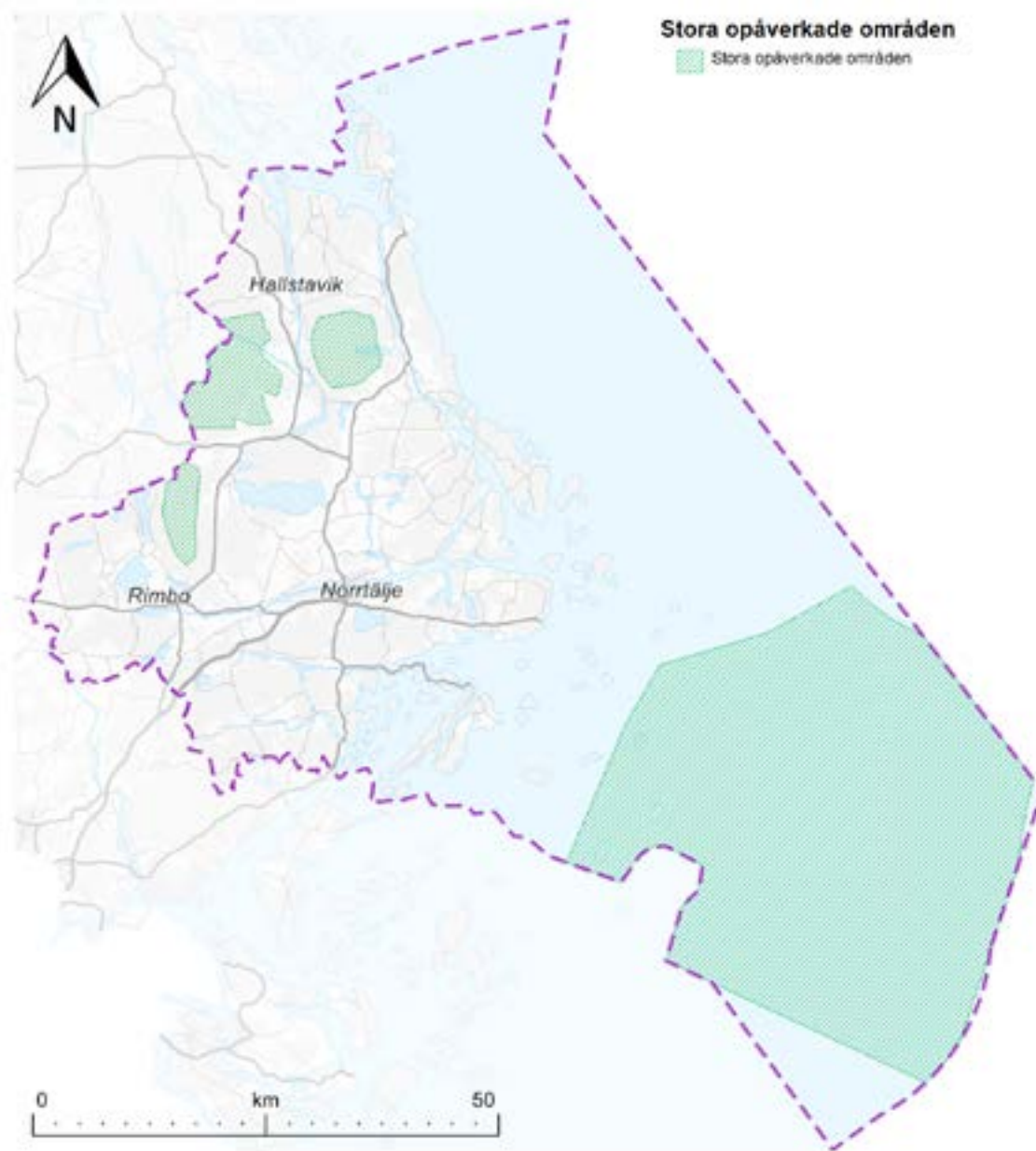
Ytterskärgårdens karaktär av ostört natur- och kulturlandskap ska bibehållas. Hela området är över 160 000 hektar. Inga större anläggningar finns i området. Området är av stor betydelse för fågellivet som häcknings- och rastlokal samt för sålens fortplantning. Området är även av stor betydelse för det båtburna rörliga friluftslivet. Området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet och i området finns flera fågel- och sälskyddsområden samt naturreservat.

Områden med höga naturvärden

I kommunen finns många områden med höga naturvärden som har stor betydelse för människor, växter och djur. Flera av områdena är särskilt viktiga som tätortsnära grönområden. Vissa av områdena omfattas av lagstadgat områdesskydd och/eller ingår i riksintressen för naturvärden.

Ställningstaganden om höga naturvärden

Områden med höga naturvärden ska bevaras, tas hänsyn till och skötas så att naturvärdena bevaras. De ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön och värden för friluftslivet. Exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön ska undvikas. För

vissa områden bör förutsättningarna för områdesskydd enligt miljöbalken utredas. Framför allt för Bolsmossen, Bränd-Hallskär-Arkipelag, Carlberg, Gisslingö, Kista hav, Kläppenarkipelagen, Mellingeolm, Näset, Runö-arkipelagen, Sessön, Svanberga, Vätö huvud.

Områden med landskapsbildsskydd

Det finns 19 områden inom kommunen som är skyddade enligt 19 § i den tidigare naturvårdslagen. Besluten som syftar till att skydda landskapsbilden och skyddsområdena kallas ofta för landskapsbildsskydd. Områdena består oftast av sockenkyrkan med omgivande kulturlandskap. I områdena råder förbud mot att t ex att uppföra byggnad, anlägga upplag, bygga vägar, avverka och schakta. Dispens kan ges av Länsstyrelsen. Enligt 9 § lagen om införande av miljöbalken ska de gamla besluten enligt 19 § naturvårdslagen anses gälla med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken. Det betyder i praktiken att områdena är att betrakta som naturreservat. Landskapsbildsskydden bidrar till att värna områdenas kulturmiljöer.

Ställningstagande landskapsbildsskydd

Områden med landskapsbildsskydd ska bevaras och inte sönderdelas av ingrepp i miljön. Undantag och dispenser från gällande föreskrifter i de skyddade områdena får endast ges om arbetsföretaget eller åtgärden inte skadar värdena och går att förena med syftet för det skyddade området.

Söderby-Karl

Geologiskt värdefulla områden

Det finns några områden i kommunen som är skyddade för sitt geologiska naturvärde enligt miljöbalken 3 kap 6§.

- Gillberga gryte i Edebo. Ett naturminne som består av en blockformation med en stor grotta som bildades efter inlandsisen.
- Brevik på Rådmansö. Skyddsområdet syftar till att bevara en riklig form av moränryggar. De är 50–300 meter långa, 10–20 m breda och någon meter höga och bildades av inlandsisen i eller nära isfronten.
- Klämmesuddens klapperstensfält på Väddö. Naturminne som består av ett fält av grovt klapper.

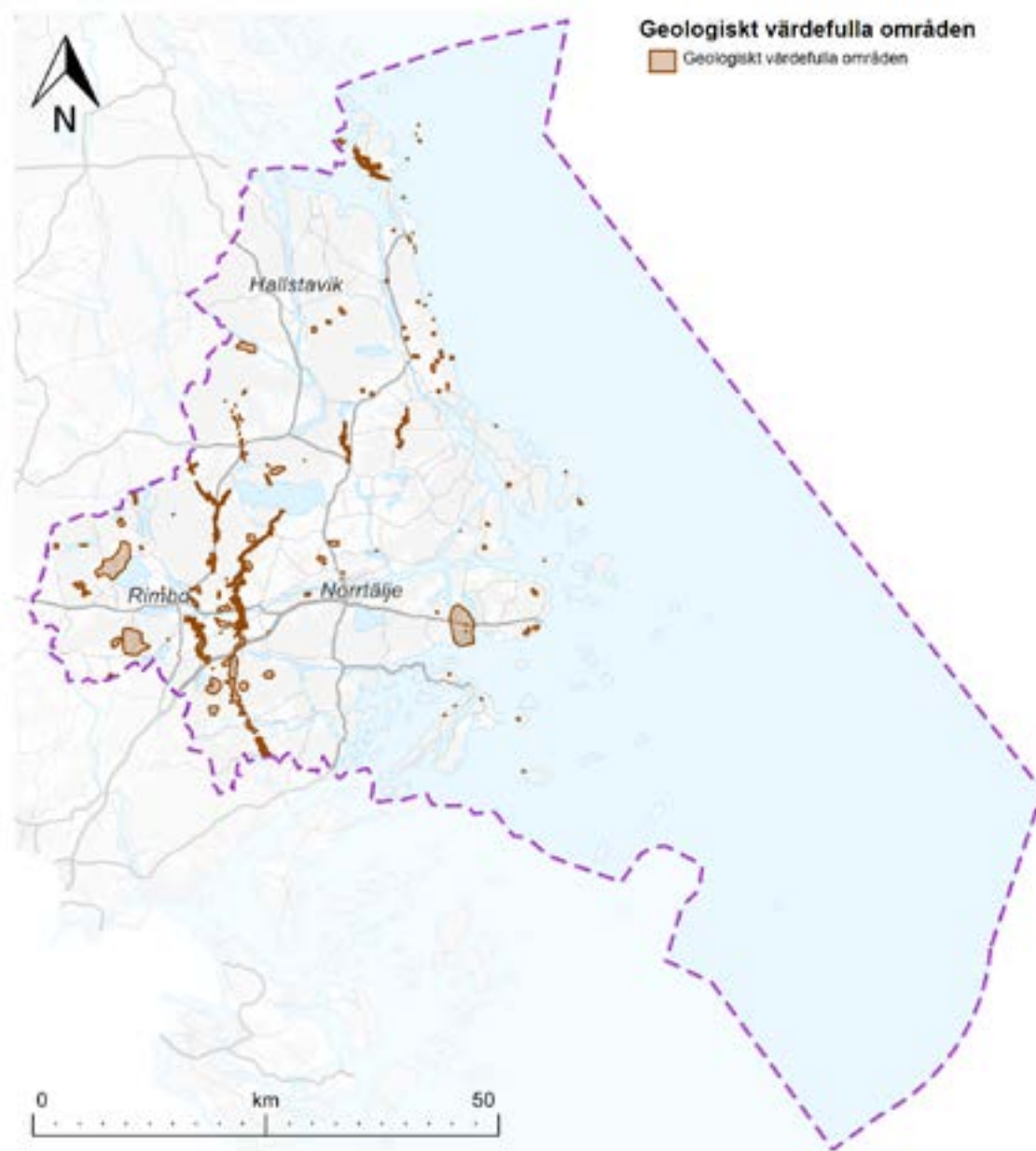
Förutom de skyddade områdena finns flera geologiskt skyddsvärda objekt och områden. Kommunen har bedömt det geologiska naturvärdet av ett antal objekt och områden med lösa jordarter. Skyddade och skyddsvärda objekt och områden redovisas i hänsynskartorna.

Ställningstagande geologiskt värdefulla områden

Områden med höga bevarandevärden från geovetenskaplig synpunkt ska så långt som möjligt skyddas. Täkt och andra exploateringsföretag får endast komma till stånd om det kan ske på ett sådant sätt som inte påtagligt skadar områdenas geovetenskapliga värden.

Sociala värden

Tillgången till natur har stor betydelse för människans hälsa och välbefinnande. Grönstrukturen ger miljöer för lek, spontanidrott, rekreation, odling med mera.

Människors tillgång till gröna och blå miljöer

Boende och besökare i kommunen ska ha god tillgång till natur- och grönområden för rekreation och avkoppling. Gröna miljöer ska därför värnas vid förtätning och komplettering med nya områden i tätorterna. Nya och befintliga parker och grönstråk ska utvecklas i och omkring tätorterna; särskilt Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik. Grönstrukturen ska ha många funktioner och erbjuda kvaliteter i form av rekreation, sociala och kulturhistoriska värden och biologisk mångfald. Grönstrukturen ska utformas så att den är trygg och lockar olika åldrar med olika intressen.

För människor med begränsad rörelse- och kognitiv förmåga är det särskilt viktigt med närhet till tillgängliga grönområden. Utemiljöerna behöver vara varierande och med olika karaktärer för att bjuda in till olika typer av aktivitet, rörelse och lek.

Barns särskilda behov

Den byggda miljön påverkar barns fysiska aktivitet och rörelsefrihet. Barn och unga är ofta begränsade till sitt närområde och är därför beroende av att ha en trygg och attraktiv närmiljö inom räckhåll. Trafik, buller, luftföroreningar och föräldrars oro för faror är exempel på sådant som kan begränsa möjligheterna till lek utomhus.

Det är viktigt att säkerställa tillräckligt med friyta för barns lek och utveckling. Lekplatser och friytor av hög kvalitet behövs för att skapa mötesplatser där barn, vuxna och ungdomar kan träffas och umgås. Lekmiljöer och platser för spontanidrott ska planeras i närhet till barns boendemiljöer. Barn leker överallt och hela tiden varför även en otrafikerad gata eller en skogsdunge kan vara den plats där den mesta av leken sker. Ytor som

Båtutflykt

används av barn ska kunna nås på ett tryggt sätt, via trafiksäkra miljöer eller gröna stråk. Parker och grönstråk ska utvecklas som pedagogiska miljöer för barn.

Friluftsliv

Inom Norrtälje kommun finns stora områden som är av mycket högt värde för det rörliga friluftslivet. Utöver riksintressena finns stora opåverkade områden och vandringsleder som är viktiga i ett regionalt sammanhang och lokala friluftslivsintressen såsom tätortsnära strövområden, motionsspår, utflyktsskogar, strandområden samt parker och gröna stråk i tätorterna.

Kommunen arbetar för att utveckla friluftsliv och naturturism och stärka tillgängligheten för friluftslivet i samarbete med andra aktörer såsom markägare och föreningar.

Båtliv

En betydande del av det båtburna friluftslivet i stockholmregionen bedrivs i Norrtälje kommun. Utöver det lokalt baserade båtlivet, utövat av bofasta och fritidsboende i kommunen, finns ett omfattande regionalt båtliv med målområden i kommunen men även genomfart, bland annat till och från Åland. Det uppskattas finnas minst 20 000 fritidsbåtar med hemmahamn i kommunens kustvatten. Användningssätten för fritidsbåtarna varierar mycket, alltifrån transportmedel till och från fritidshuset,

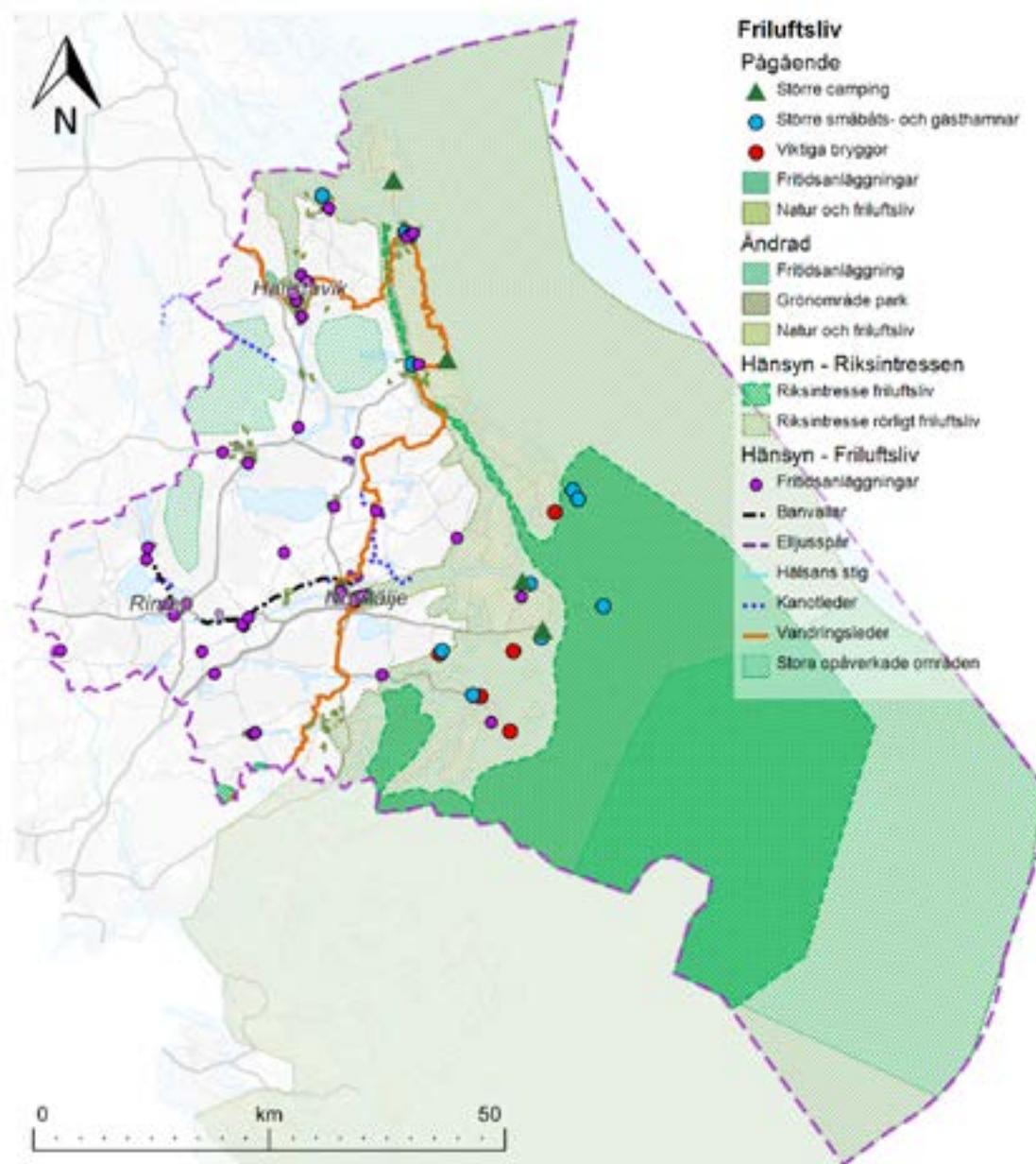
utflyktsanvändning, fritidsfiske och som flytande sommarbostad. Det finns också flera kanotleder kommunen.

Det som ger skärgården dess stora attraktionskraft för båtlivet är framför allt tillgången på ren och orörd natur med ett stort antal naturhamnar. Men båtlivet påverkar samtidigt miljön i skärgården. Allvarligast är avgaser från förbränningsmotorer, bränslespill, buller, spridning av skadliga ämnen från bland annat båtbottnfärger, toalettavfall, övrigt avfall samt slitage på naturen.

Vandringsleder

Flera vandringsleder går genom kommunen. Roslagsleden har störst betydelse då den sträcker sig genom hela kommunen. Därutöver finns även Vikingaleden som sträcker sig från Grisslehamn till Gimo, där den ansluter till Upplandsleden som i sin tur kopplar på Gästrikeleden och ger långvandrarerna stora möjligheter. Vikingaleden är en del av St Olav Waterway, världens första pilgrimsled över vatten från fiskebyn Grisslehamn över Ålands hav till Åbo. Lederna går ofta längs orörda naturområden och passerar flera sevärdheter och kulturminnen. Kommunen samverkar med angränsande kommuner som lederna passerar för att skapa sammanhängande leder och möjliggöra längre vandring.

Vandringsleder finns även på Singö och Fogdö, där det finns möjlighet till vandring mellan öarna, samt de gamla banvallarna. En del banvallar är iordningställda som vandrings-, cykel- och ridleder. Sträckan mellan Rimbo – Norrtälje har ett syfte även för pendling. Vissa banvallar är svårframkomliga på grund av underlag i form av sprängsten eller avbrott. Vandringsleder och banvallar redovisas i hänsynskartorna.

Kultur- och fritidsanläggningar

Det kommer att behövas fler kultur- och fritidsanläggningar såsom konstgräsplaner och idrottshallar för att möta den ökande befolkningen, framför allt i Norrtälje stad. Fysiska yttringar av kultur bör stärkas i centrala lägen för att skapa attraktiva mötespunkter. Om en befintlig kultur- eller fritidsanläggning tas i anspråk för annan användning bör berörda funktioner kompenseras och tillgodoses på annan plats.

Kultur- och fritidsanläggningar bör lokaliseras nära bostäder och skolor för att fungera som attraktiva lokala mötesplatser. Mark behöver reserveras i strategiska lägen, då dessa anläggningar ofta är ytkrävande och måste finnas i eller i närheten av de större tätorterna för att vara tillgängliga för många. Områden för ridverksamhet är särskilt ytkrävande.

Det offentliga rummet ska ge förutsättningar och plats för spontanidrott och rörelse. Områden för fritid- och idrott ska enkelt kunna nås med kollektivtrafik och via gång- och cykelvägar. God tillgång till platser för idrott – såväl spontan som organiserad – är av stor vikt för folkhälsan.

Större idrotts- och fritidsanläggningar redovisas på markanvändningskartan.

Campingar och turistanläggningar

I kommunen finns flera campingar. Kommunala campingar finns vid Singö, Bergby, Sandviken, Vigelsjö, Björkö-Örn och Riddersholm. Därutöver finns flera privata campingar. Det kommer behövas fler campingar/övernattningsmöjligheter för att ge förutsättningar för besöksnäringen att utvecklas. Särskilt i den södra delen

av kommunen och längs Roslagsleden. Större campingar redovisas på markanvändningskartan.

Ställningstagande om friluftsliv

Entrépunkter till rekreationsområden och tätortsnära natur ska utformas så att de är tydliga och lättillgängliga, särskilt längs kusten och i anslutning till Roslagsledens etapper. Entrépunkterna bör ha många funktioner såsom parkering, kollektivtrafik, lekplats, utegym, mat och logi, vindskydd, bänkar, vandringsslinga som kommer tillbaka till samma plats med mera.

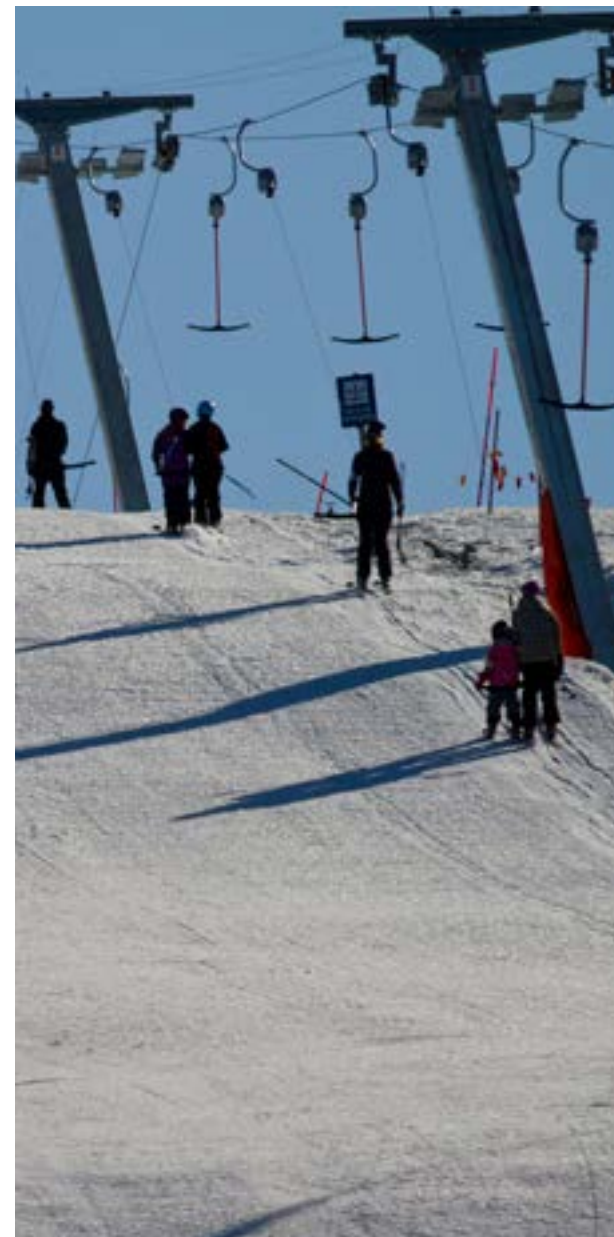
Banvallar och vandringsleder ska bilda sammanhängande stråk och hålla bra standard.

Idrotts- och friluftsanläggningar ska byggas ut i takt med befolkningsökningen.

Strandskydd

Syftet med strandskyddet är att säkra allemansrättsligt tillträde till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Inom strandskyddat område är det förbjudet att uppföra eller ändra byggnader, grävning- eller andra förberedelsearbeten eller anläggning som hindrar eller är avhållande för allmänheten. Även bygglovsbefriade åtgärder, exempelvis friggebodar, staket och bryggor, kan kräva strandskyddsdispens. Bygg- och miljönämnden kan ge dispens från strandskyddsbestämmelserna om det finns särskilda skäl enligt miljöbalken. I vissa fall är Länsstyrelsen beslutsmyndighet.

Strandskyddet gäller generellt inom 100 meter från strandlinjen på land och ut i vattnet vid alla kuster, sjöar och vattendrag oavsett storlek. Inom delar av Norrtälje

Kvisthamrabaacken

kommun är strandskyddet utökat till 300 meter.

Strandskyddade områden redovisas i hänsynskartorna.

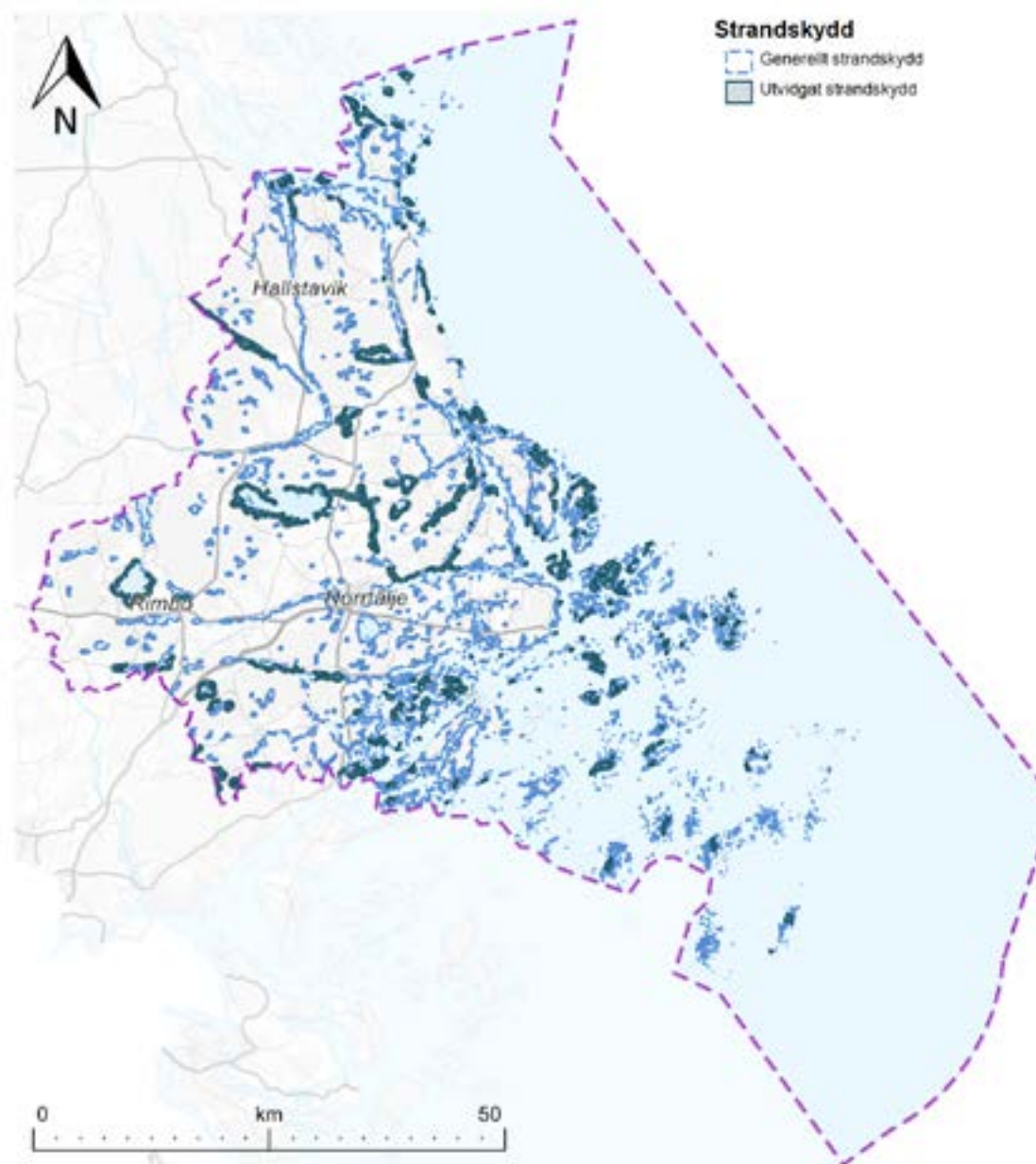
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Norrtälje kommun vill stärka landsbygdsutvecklingen genom bostäder och andra tillväxtfrämjande åtgärder i närheten av sjöar enligt reglerna om landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). Syftet med bestämmelserna är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden med god tillgång på strandområden och där viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. Framför allt avses landsbygdsområden som inte ligger i närheten av större tätorter.

Kommunen behöver på en översiktlig nivå utreda var det finns förutsättningar för LIS-områden. Störst potential finns i kommunens norra och västra delar. LIS-områden är inte aktuella där det är ett högt bebyggelsetryck och stor efterfrågan på stränder.

Ställningstagande om strandskydd

Strandskyddet ska värnas för att säkerställa allmän tillgång till kust, sjöar och vattendrag. Förutsättningar för LIS-områden ska utredas på översiktlig nivå.

Kulturmiljö

Kulturarvet bidrar till en stimulerande livsmiljö och är en viktig komponent för människors tillhörighet och identitet. Det är även en viktig resurs för rekreation, friluftsliv, turism- och besöksnäring. Bevarande och utvecklande av den befintliga bebyggelsemiljön är hållbart ur såväl ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Det är allas vårt ansvar att ta tillvara, utveckla och hålla kulturarvet levande. För att kulturmiljövärden ska bestå är det viktigt att kontinuiteten i miljön upprätthålls, till exempel genom att kulturmiljöers ursprung är fortsatt tydliga och att kopplingar mellan olika tider bevaras.

Kulturmiljö förekommer i olika lager och skalor. Enskilda byggnader och monument kan exempelvis pekas ut som byggnadsminne eller skyddas enligt detaljplan. Men även hela miljöer och områden kan ha höga kulturmiljövärden, där värdet snarare rör en helhet än enskilda byggnader. Viktigt att komma ihåg är att all bebyggelse på sätt och

vis utgör en kulturmiljö, däremot har inte alla byggnader och miljöer samma värde.

Riktlinjer kulturmiljö

- Se kulturmiljön som en resurs och tillgång.
- Utgå från varje plats förutsättningar och ta tillvara dess kvaliteter och värden i den kommunala planeringen.
- Utforma och anpassa ny bebyggelse så att miljöns värden bibehålls och stärks.
- Ta särskild hänsyn till siktlinjer, skala och bebyggelsemönster vid nybyggnation.
- Tillfråga antikvarisk kompetens vid planering och lovärenden i känsliga miljöer för att säkerställa att inga värden går förlorade.
- Håll större kulturhistoriskt värdefulla öppna landskapsrum fria från bebyggelse.
- Skydda kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i framtagande av detaljplan genom skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud.

Kulturmiljöer i Norrtälje kommun

Norrtälje kommun har en rik kulturmiljö, såväl i landskapet som den byggda miljön. Människans historiska brukande av landskapet har lämnat spår i hela kommunen vilket har lett till att det i landskapet finns många olika sorters kulturhistoriska och landskapliga värden. Detta märks inte minst i det höga antalet riksintressen för kulturmiljövården.

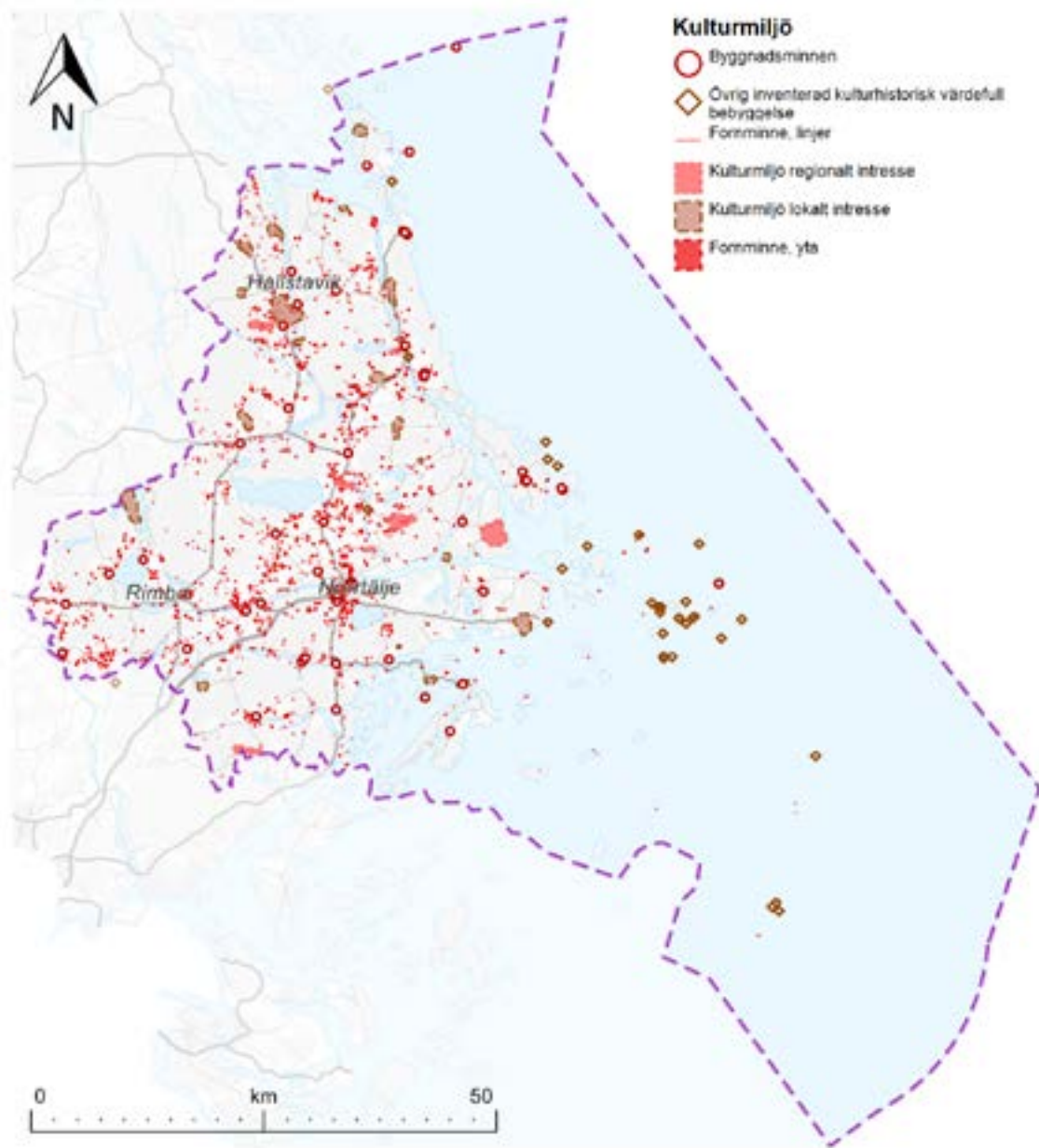
Kulturmiljöer är en oersättlig resurs. Exploatering intill känsliga kulturmiljöer kan medföra ett ökat slitage eller påverkan som sänker miljöernas värden. Åtgärder som kan riskera betydande negativa konsekvenser för kulturvården ska därför inte tillåtas. En levande landsbygd med många boende bibehåller samtidigt kulturlandskapet och möjliggör generationsskiften.

Kommunens kulturminnesvårdsprogram från 1989 beskriver värdefulla kulturmiljöer och gäller tills vidare som kunskaps- och planeringsunderlag. Kommunen behöver

Kulturmiljöer

Kulturmiljöer är miljöer som präglats av mänsklig aktivitet och verksamhet och därför vittnar om historiska och geografiska sammanhang. Det kan exempelvis handla om förhistoriska lämningar eller moderna bebyggelsemiljöer, och innefatta allt från enskilda byggnader till hela områden. De materiella och immateriella uttryck som vittnar om den mänskliga påverkan kallas kulturarv. Det är ett bredare begrepp där även bland annat traditioner, verksamheter, kunskap, språk eller hela tidsepoker innefattas.

Värdefulla kulturmiljöer regleras av flera lagstiftningar. De mest centrala är kulturmiljölagen (1988:950), miljöbalken (1998:808) samt plan- och bygglagen (2010:900).

ta fram ett uppdaterat underlag för hela kommunen som identifierar känsliga miljöer och hur hänsyn till dessa kan tas.

Riksintressen för kulturmiljövård

I kommunen finns 25 riksintresseområden för kulturmiljö, vilket gör Norrtälje till en av de kommunerna med flest antal i landet. Till de flesta av riksintresseområdena finns framtagna kulturmiljöutredningar som dels informerar om riksintresseområdenas värden, dels fungerar som beslutsunderlag för kommunen vid beslut om bygglov och andra tillstånd.

Läs om kommunens förhållningssätt till riksintressena under avsnittet Riksintressen. I den digitala kartan på kommunens hemsida kan du klicka på respektive riksintresse och läsa det statliga verkets egen beskrivning av riksintresset.

Fornlämningar

Fornlämningar berättar om forntida människors liv och leverne och är en resurs som ska värnas. Fornlämningar skyddas av kulturmiljölagen och det är förbjudet att flytta, skada eller rubba en fornlämning. Fornlämningar kan bland annat innefatta boplatser, gravfält, resta stenar, ruiner och vägsträckningar. För att klassas som fornlämning ska lämningen vara äldre än år 1850 om inte annan bedömning gjorts av länsstyrelsen.

Norrtälje kommun är rikt på fornlämningar, vilket vittnar om bygdens långa historia och människors verksamhet.

Odlingslandskap och landsbygd

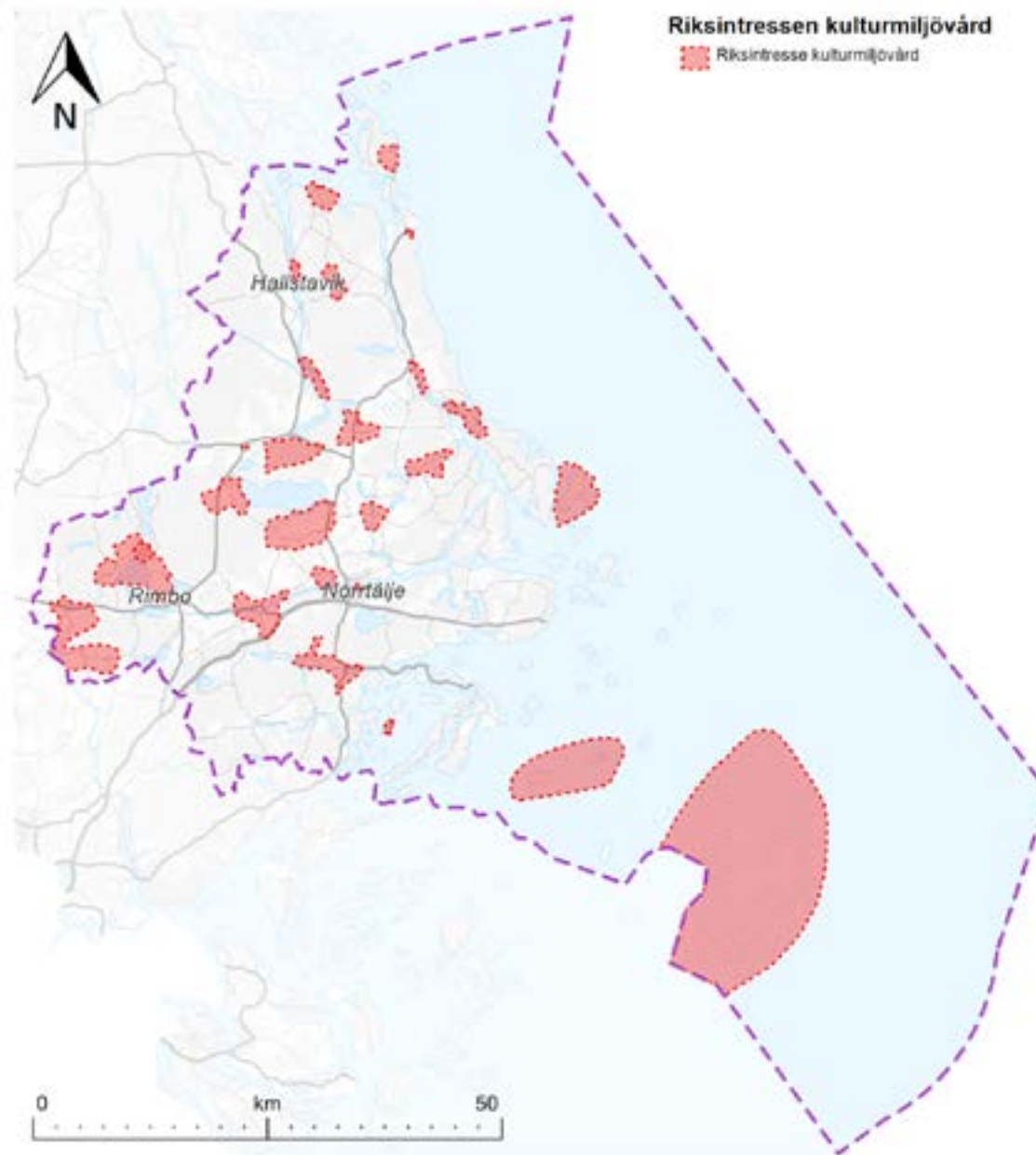
Norrtäljes landsbygd är levande och expansiv. Stora delar har också höga värden med spår efter tusentals

år av mänsklig påverkan och det finns en tydlig kontinuitet. Majoriteten av den brukade odlingsmarken ligger där järn- och bronsåldersmänniskan började odla, och landskapet nyttjas på samma sätt idag som det gjorts under tusentals år. Bebyggelsen har vuxit upp på impediment och som pärlband längs gamla transportleder. Odlingslandskapet med småbrutna åkrar, stenmurar, odlingsrösen och ängs- och hagmarker har kulturhistoriska värden och är viktiga för upplevelsen och attraktiviteten på landsbygden.

På landsbygden finns även slotts- och herrgårdsmiljöer där landskapet präglats av målinriktad planering av vägnät, åkerfält, alléer och arbetarbostäder. Landskapet är ofta rikt på ek och andra ädellövträd.

Vid nybyggnation ska det småskaliga och öppna odlingslandskapet värnas. Jordbruksmark är en resurs som ska skyddas, något som traditionellt sett alltid gjorts för att säkerställa tillgång till odlingsbar mark. Boningshus har därför ofta lagts längs sluttningar, höjdlägen eller i skogsbryn för att utnyttja markresursen. Ny bebyggelse bör anpassas efter detta och följa det omgivande landskapet, terrängen och bebyggelsestrukturen. Landskapsbildningen ska värnas. Hus bör inte uppföras isolerat i landskapet då krav på nya tillfartsvägar kan fragmentera odlingslandskapet och försvåra jordbruksdrift och förvaltning av natur- och kulturmiljöer.

I känsliga miljöer ska ny bebyggelse omsorgsfullt anpassas, exempelvis genom anpassning av karaktär, färgsättning eller liknande. En bedömning ska göras utifrån platsens förutsättningar och värden.

Skärgård

Norrtälje har 10 000 öar och en rik skärgård. Skärgårdens karaktär och attraktivitet grundas till stor del på dess kulturvärden, och är förknippade med jordbruk, fiske och sjöfart. Bebyggelse finns utspridd över nästan hela skärgården där de flesta fastboende har bott i inner- och mellanskärgården medan ytterskärgården använts för vår- och höstfiske. Topografin har varit avgörande för bebyggelsens utformning och placering. Sjöbodarna är representativa.

Skärgården omfattas av riksintresse för det rörliga friluftslivet och högexploaterad kust (4 kap. miljöbalken). Befintliga tätorter och det lokala näringslivet ska kunna utvecklas. Övrig sammanhängande bebyggelse i skärgården kan varsamt kompletteras och utvecklas utan att påtagligt skada riksintressenas värden. I första hand genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området.

Exploatering och andra ingrepp som inte rör utveckling av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet ska prövas gentemot påverkan på natur- och kulturmiljövärden för att undvika påtaglig skada. Turismens och det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas. Även den kumulativa effekten ska beaktas vilket innebär en restriktiv hållning även för mindre ingrepp i naturområden. Tillgång på dricksvatten och förutsättningar att anordna en hållbar VA-lösning ska alltid säkerställas. Detta innebär en begränsande faktor för ny bebyggelse i skärgården. Läs mer i kapitlet Riksintressen.

Ny bebyggelse ska ta hänsyn till skärgårdens bebyggelsemönster och andra kulturvärden. Nya byggnader bör placeras i luckor eller i nära anslutning till befintlig be-

byggelse. Vid ny exploatering i anslutning till hamnlägen och bodar bör nya byggnader underordna sig platsen och följa gavelbodarnas formspråk. Obebodda öar ska inte bebyggas. Ytterskärgårdens karaktär av ostört natur- och kulturlandskap ska behållas.

Skärgården är ett stort turistmål där många av de värdefulla kulturmiljöerna utgör kärnan av besöksnäringen. Det finns en risk att känsliga miljöer slits och i värsta fall förstörs. Det är viktigt med en långsiktigt hållbar besöksnä-

ring ur både ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt perspektiv.

Bebyggelse

Enligt plan- och bygglagen ska ny bebyggelse ta hänsyn till stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan. En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte för-

Svenska högarna

vanskas. Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde, ändringar ska utföras varsamt.

Ny bebyggelse blir tillägg till en redan existerande miljö av årsringar från olika epoker och ideal. Det är viktigt att inte läsbarheten av den historiska bebyggelseutvecklingen går förlorad. Vid nybyggnation bör man fundera över vilka värden som redan finns på platsen och vilka värden projektet kan tillföra. Skala, siktlinjer och bebyggelsemönster bör värnas. Var tomter och vägar ligger, hur nuvarande fastighetsindelning ser ut, vilka byggnadsvolymer som finns och hur de förhåller de sig till varandra bör beaktas. I känsliga områden bör antikvarisk kompetens tillfrågas så att inte värden går förlorade.

Vid utbyggnation i byar bör bystrukturer värnas. Nya hus bör förhålla sig till och inspireras av skala och byggnadstraditioner hos omgivande bebyggelse. Undvik stora byggnadsvolymer som riskerar att bli dominerande. Helhetsintrycket påverkas av exempelvis proportioner, takvinklar och material.

Industrier och bruksorter

I Norrtälje kommun finns en lång tradition av industriell verksamhet, företrädesvis i den mindre och mellanstora skalan. Livsmedelsindustri i jordbrukets fotspår, järnhantering, sjöfart, hantverk och småindustri präglar historien. Exempel på industriminnen i kommunen är Herräng, Edsbro och motorfabriken Pythagoras.

Bruksorter är uppbyggda runt en industri med tillhörande arbetar- och tjänstemannabostäder och herrgård. Bruksamhällets sociala struktur kan tydligt avläsas i miljön och i de samhällsfunktioner som legat på platsen.

Fritidshusområden

Norrtälje har ett stort antal fritidshusområden som satt prägel på landskapet. Borgarklassen byggde redan i slutet av 1800-talet sommarvillor, men det var först på 1930-talet det expanderade och även lägre klasser började bygga sportstugor för sommarvistelse. Under efter-

krigstiden fram till 1970-talet skedde en snabb utbyggnad av fritidshus och idag har framför allt skärgården en bebyggelsestruktur påverkad av denna period.

Bruksbyggnader i Edsbro

Kulturmiljöer av regionalt intresse

I kommunens kulturmiljöprogram (1989) beskrivs följande åtta kulturmiljöer av regionalt intresse. Dessa redovisas i hänsynskartorna.

Gillberga

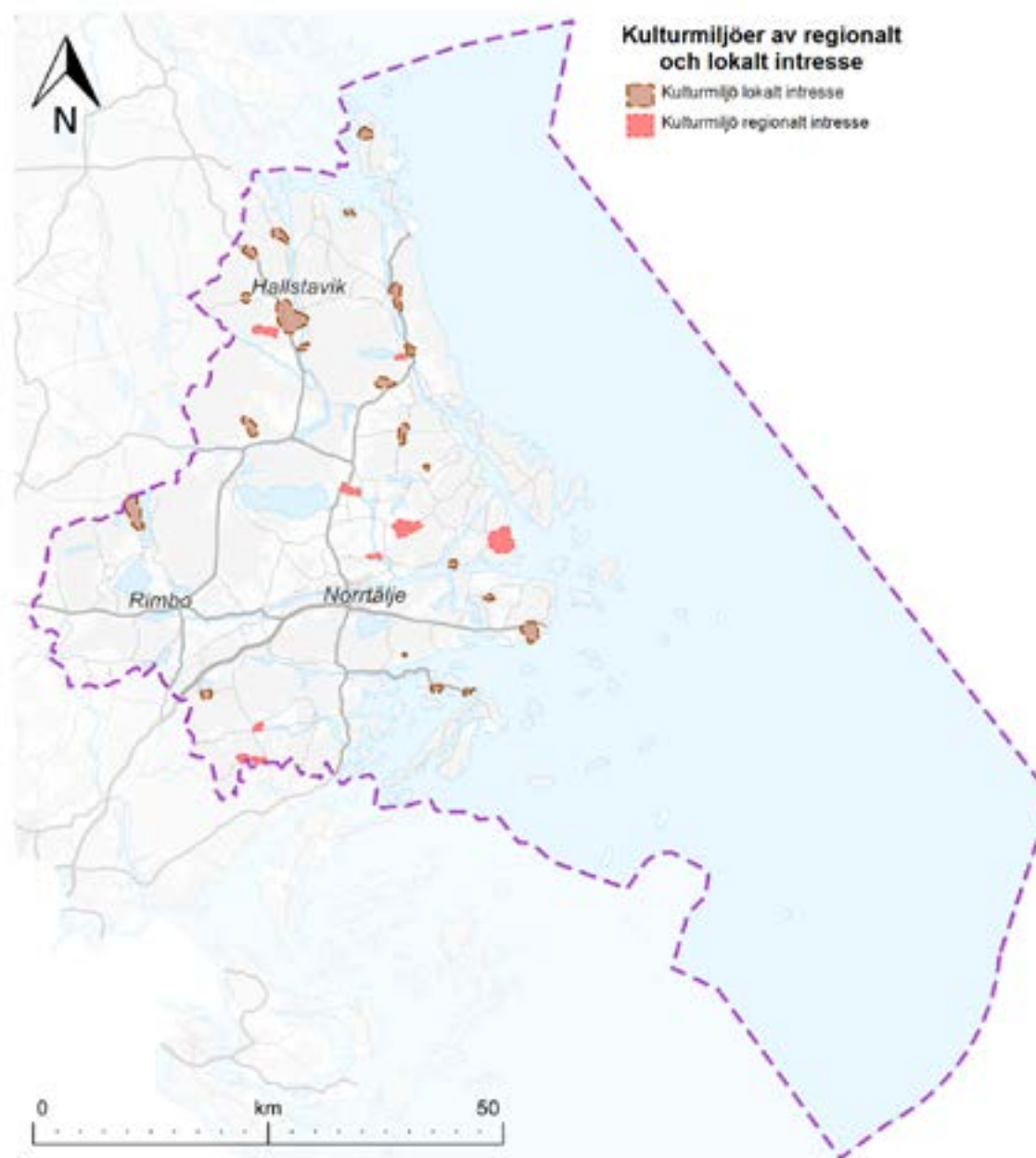
Bronsåldersmiljö väster om Gillberga som är väl avgränsad och inrymmer ett trettiotal lokaler med fornlämningar av bronsålderskaraktär. Fornlämningarna är välbevarade och består av skärvstenshögar, rösen och ej övertorvade stensättningar, troligen även boplatslämningar. Längst västerut i området finns ett naturminne, Gillberga gryte.

Ortala bruk

Ortala bruk var i drift redan på 1500-talet och är idag en mindre bruksmiljö vars drift lades ner redan på 1870-talet. De bevarade byggnaderna visar på ett åskådligt sätt brukets organisation. Till bruket hörde bland annat masugn, kolhus, smedslänga, handelsbod, kvarn och inspektorsboställe. Ortala är en god representant i länet för denna typ av tidig industriverksamhet.

Stensta – Karlösa – Karls kyrkoruin

Karls kyrkoruin speglar tiden före den nuvarande socknens tillkomst och utgör ett gott exempel i länet på denna typ av tidig sockensammanslagning där man sätter punkt för en äldre tids kyrkliga administration. Karlösa har anor från medeltiden. Norr om gården ligger två gravfält, vilka visar på en långvarig bebyggelseutveckling i området. Stensta visar en typisk herrgårdsmiljö från det tidiga 1700-talet. Till herrgården hör även en ståtlig fatbur samt något så ovanligt som ett bevarat avtråde, förmodligen byggt på 1600-talet. Både Karlösa och Stensta har kontakt med den en gång så viktiga farleden

där Jerkströmmen idag utgör en del. Sammanfattningsvis representerar området en utveckling från järnåldern genom medeltiden fram till dagens herrgårdsmiljöer.

Värnberg – Utål

Värnberg – Utålsområdet innehåller tre f d säterier, Värnberg (Kudberga), Eke och Utål. Till området hör även två avhysta bytomter, Pläng och Kappsta samt byn Inål. Till alla gårdar och byn hör järnåldersgravfält. Värnbergs manbyggnad är delvis byggd av material från en 1600-talsflygel och uppfördes efter det att den gamla manbyggnaden brunnit ner 1954. Utåls huvudbyggnad uppfördes vid mitten av 1800-talet. Kulturlandskapsvärden, botaniska, limnologiska och zoologiska intressen finns också i området. Östra delen av området ingår i riksintresse för naturvården (Utålskedjan).

Karlsängen – Vätöberg

De två stenhuggerierna Karlsängen och Vätöberg, båda från 1890-talet, är betydelsefulla minnesmärken över den period i regionens utveckling då stenstaden Stockholm expanderade. Vätögranit användes bland annat till riksdagshuset och riksbanken, som byggdes 1899-1902. Norrtelje Mekaniska stenhuggeri vid Karlsängen levererade granit bland annat till Tändsticksbolagets hus i Stockholm som började byggas 1927. Både vid Karlsängen och vid Vätöberg finns bevarad bebyggelse från stenhuggeriepoken. Många hus är uppförda i början av 1900-talet samt vid uppgången inom stenindustrin 1927. Miljöerna har ett stort kulturhistoriskt värde.

Uddeboö

Under 1500-talet var Uddeboö sätesgård och kallades Ön. Den nuvarande gårdsanläggningen har bildats av 1500-talsgården Ön och den nu försvunna byn Wiby

vars läge troligen var vid gravfältet 300 m nordväst om Kvarntorp. Området var till större delen en ö in i historisk tid. Dagens herrgård uppfördes av Fabian Wrede kring mitten av 1700-talet och består av manbyggnad med två flyglar. Av ekonomibyggnaderna är spannmålmagasinet av högt träarkitektoniskt värde. Det omgivande kulturlandskapet har höga naturkvalitéer.

Riala kyrka

Riala medeltida kyrka är uppförd i gotisk stil i slutet av 1200-talet. Kyrkan välvdes i mitten av 1400-talet och fick sin nuvarande rappning 1894. Stigluckan är nästintill oförändrad sedan den byggdes på medeltiden. Till kyrkomiljön hör även två gravfält och en fornborg, Bastubacken. Riala prästgård omges av tre gravfält som är äldre än de vid kyrkan. Både själva kyrkan och det omgivande kulturlandskapet är av högsta antikvariska värde.

Dämsboda

Området uppvisar en ålderdomlig vägsträckning mellan Dämsboda och Snåret och omges av stora ekar i ett annars öppet landskap. Både vid Dämsboda och vid Snåret finns välbevarad bebyggelse med bland annat flera loftbodas av olika typ. Bodarna utgör ett belysande exempel på det gamla månghussystemet. Eftersom loftbodas i äldre miljö är relativt få, representerar de ett stor byggnadshistoriskt värde. Kulturlandskapet och naturvärdena i samklang med den bevarade bebyggelsen innebär att området är mycket skyddsvärt.

Kulturmiljöer av lokalt intresse

I kommunens kulturmiljöprogram (1989) beskrivs följande 22 kulturmiljöer av lokalt intresse. Dessa redovisas i hän-synskartorna.

Väddö kyrka

Den nuvarande kyrkan är uppförd på 1870-talet, men här fanns fram till 1840 en medeltida kyrka. Det skyddsvärda området runt kyrkan sträcker sig ner till Ortalaviken och innefattar bland annat prästgården, prästtorpen, sockenstugan, flera gravfält, två gravhögar och en skeppssättning samt Mälby, som tidigare kallades kyrkbyn.

Fjäll

Byarna Norrfjäll, Söderfjäll och Norrbyle på Väddövikens östra sida med gravfält visar på en långvarig bebyggelseutveckling. Den södra gården i Norrfjäll utgör exempel på en numera sällsynt gårdsutformning, den götiska.

Massum

Massums by har behållit en ålderdomlig prägel även om en stor del av bebyggelsen förändrats genom ombyggnader. Uthusens placering på tomterna visar att gårdarna en gång varit kringbyggda. Det karakteristiska höjdläget och den öppna odlade marken gör att byn har ett stort kulturhistoriskt värde.

Boda

Kring Bodaviken utbreder sig ett karakteristiskt skärgårdslandskap, där blandskog, betade enbackar, ängar och strandängar tillsammans har ett kulturhistoriskt värde som är känsligt för förändringar.

Häverö Prästäng

Häverö Prästäng utgör ett representativt exempel på en hävdad löväng och har ett stort kulturhistoriskt värde. Prästängens är skyddad som naturreservat.

Gribby

Gribby utgör en by i skogsbygden med ursprung i järnåldern. Gårdar och uthus samt byägor förmedlar fortfarande en relativt oförändrad tradition. Det värdefullaste och mest känsliga inslaget utgörs av bebyggelsen.

Edebo

I området ingår Edebo kyrka, Skälby, Hammarby, Lundås samt Ytterby. Kyrkan är från 1400-talet och i miljön kring kyrkan och kyrkbyn Skälby finns bland annat prästgården, klockstapel, fattigstuga och skola samt flera gravfält och andra fornlämningar. Hammarby har också anor från medeltiden. Lundås var en medeltida sätesgård och bestod av fyra frälsehemman och med lokalisering nära en viktig farled. På andra sidan Skeboån ligger Ytterby med miljömässiga värden. Allt visar på en långvarig bebyggelseutveckling med ursprung i järnåldern.

Gråska

Gråska är en by i skogsbygden som har ursprung i järnåldern, vilket beläggs av gravfält. Bebyggelsen är delvis välbevarad. Byn som helhet har miljö- och kulturhistoriskt värde.

Ronöholm

Ronöholm bildar en enhetlig och välbevarad herrgårdsmiljö med traditionella bebyggelseinslag och anor från medeltiden. Gravfältet vittnar dessutom om en långvarig historia.

Forsbol

Här fanns en masugn under andra hälften av 1600-talet då möjligheterna att utvinna träkol var en viktig lokaliseringssfaktor. Området vid Forsbol utgör ett åskådligt

exempel på den bebyggelse som fanns i skogsmarken inom bruksbygden.

Skeninge och Myskja

Skeninge och Myskja utgör två mindre, väl avgränsade byar i skogsbygden. Myskja har ursprung i järnåldern. Byarna utgör lättolkade agrarmiljöer, typiska för skogsbygden. Tillsammans med inägor och skogsmarken visar de hur jord- och skogsbruk varit avgörande för försörjningen.

Gavel-Långsjön

Bebyggelsens lokalisering i området är karakteristisk för den torpbebyggelse som växte fram under 1800-talet.

Bebyggelsen har i många fall kvar en ålderdomlig prägel. Landskapet visar fortfarande det småskaliga markutnyttjandet, typisk för utmarksbebyggelsen.

Beateberg

Beateberg utgör ett pedagogiskt exempel på den villalikhande herrgårdsbebyggelsen som började anläggas i slutet av 1800-talet i Sverige. Parken med ädellövskog bidrar till att skapa en enhetlig miljö.

Råda

Norra och Södra Råda utgör en värdefull miljö. Trots att bebyggelsen inte är homogen ger den tillsammans med den omgivande åker- och hagmarken en bild av hur be-

Furusunds värdshus

byggelse och markanvändning anpassats till de naturliga förutsättningar som gavs i övergångsbygden.

Nor

Nor utgör en representativ herrgårdsmiljö med flera väl bevarade byggnader. Rester av ett parklandskap med ädellövskog kan fortfarande återfinnas runt bebyggelsen.

Väthövda

Väthövda utgör ett småskaligt jordbruk med ålderdomliga terrasserade åkrar. Miljön är väl avgränsad och utgör en mindre agrar miljö i skärgården.

Rådmansö kyrka

Rådmansö kyrka är vackert belägen vid vattnet, som tidigare haft kontakt med havet. Kyrkan har här liksom på många andra håll dragit till sig en rad sociala funktioner som kan avläsas i bebyggelsen i dess närhet.

Riddersholm

Naturen vid Riddersholm är mycket omväxlande med ädellövlundar, mindre skogspartier, ängsmarker, rikkärr och strandängar vid havet. Riddersholm utgör en herrgårdsmiljö i skär-gården, där framför allt landskapet har stora kvaliteter.

Buddboda

Buddboda utgör en ensamgård i övergångsbygden som bevarat en ålderdomlig prägel. Landskapet präglas av ett småskaligt utnyttjande, där åkerytorna är små och oregelbundna. Samtliga byggnader utgör omistliga delar i denna kulturhistoriskt värdefulla miljö.

Häverö Edebo hembygdsgård

Svartnö

Svartnö utgör ett åskådligt exempel på en by i den inre skärgården, där bebyggelse, byvägar, åkrar och hagmark bildar en enhetlig miljö.

Furusund

Furusund representerar en tidstypisk sommarnöjesort. Många byggnader är bevarade från storhetstiden från 1880 fram till första världskriget. Ön har en intressant

historia och den samlade bebyggelsen ett högt kulturhistoriskt värde.

Björnö

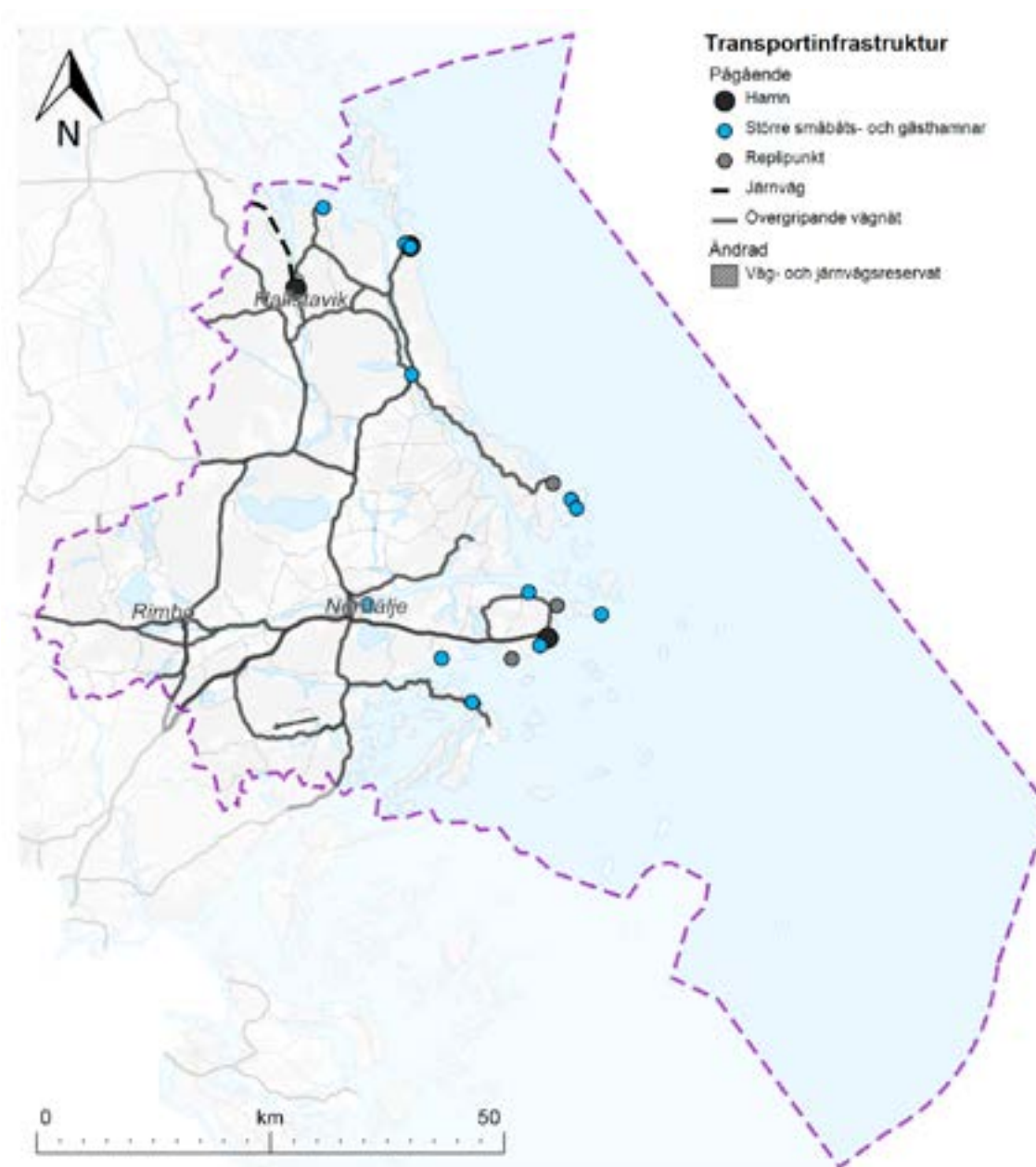
Björnö gård har en rik och mycket spännande historia som storgods ända från medeltiden. När Norrtälje stad anlades i början av 1600-talet, så var det på Björnös marker. Bebyggelsemiljön är utomordentligt fin och rymmer ett flertal byggnader från olika tidsepoker samt spår efter en barockträdgårdsanläggning.

Trafik och mobilitet

Kommunen har tagit fram en trafik- och mobilitetsstrategi som anger kommunens syn på transportsystemet och hur mobilitet och resvanor kan utvecklas på ett hållbart sätt i kommunen (Trafik- och mobilitetsstrategi, Norrtälje kommun, 2022). Trafik- och mobilitetsstrategin omfattar sju målområden och elva målpunkter. Översiktsplanens riktlinjer om trafik och mobilitet utgår från trafik- och mobilitetsstrategins målområden och målpunkter.

Riktlinjer trafik och mobilitet

- Skapa ett finmaskigt och sammanhängande gatunät i kommunens tätorter.
- Utforma gatumiljöer efter gatans funktion och så att man underlättar för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen.
- Skapa gena, trygga, säkra och sammanhängande gång- och cykelnät. Cykelnäten ska även vara tidseffektiva.
- Verka för ökad standard på riksväg 77, E18 samt länsvägarna 76, 276 och 283.
- Verka för en högklassig kollektivtrafik som är tillväxtskapande, tillgänglig, trygg och konkurrenskraftig.
- Verka för att etablera en direktlinje till Arlanda från Rimbo och Norrtälje stad.
- Verka för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo.
- Anordna pendlarparkering vid strategiska lägen vid trafikplatser eller andra platser med kapacitetsstark och regional kollektivtrafik. Prioritera platser som även har annan verksamhet för att skapa en trygg miljö.

Mobilitet och resvanor

Norrtälje kommun har långa avstånd till övriga regionen och en stor arbetsmarknadsregion. Buss och bil är därför de viktigaste resealternativen för många resor i vardagen.

Hur och var nya bostäder planeras spelar en stor roll för hur människor reser och vilka färdmedel som används. Funktionsblandning och att skapa arbetstillfällen i mindre orter kan bidra till minskat behov av pendling. När

fler ska bo, arbeta och besöka kommunen ökar också anspråket på gatans ytor. Ytorna i gaturummet behöver prioriteras så att fler kan förflytta sig till fots, med cykel och med kollektivtrafik. Detta skapar ett mer jämlikt transportsystem med större mobilitet och rörelsefrihet. Fler människor får då tillgång till och möjlighet att förflytta sig med dessa färdslag. En utveckling mot en mer balanserad färdmedelsfördelning bidrar till en mer jämlik och tillgänglig stad för fler.

Målpunkter och målområden för hur transportsystemet ska utvecklas. Trafik- och mobilitetsstrategi, Norrtälje kommun, 2022.

Mobility management

Mobility management handlar om beteendepåverkan inom transportområdet och fungerar ofta som ett komplement till mer traditionell trafikplanering. Mobility Management definieras vanligen som mjuka åtgärder för att påverka resan innan den har börjat. Åtgärder kan exempelvis vara att ersätta parkeringsplatser med mobilitetstjänster, informationskampanjer, personliga resråd, erbjudande om prova-på-kort i kollektivtrafiken eller om att bli vintercyklist, riktlinjer för tjänste- och arbetsresor med mera. Mobilitetsåtgärder har störst effekt om de utformas som ett paket av åtgärder, till exempel genom att kampanjer kombineras med infrastrukturinvesteringar, utbudsförändringar eller regleringar. Exempelvis kan informationsinsatser till företag och boende göras i samband med en nybyggd cykelväg eller upprustat gångstråk för att skapa en större medvetenhet.

Riksintressen för kommunikation

Inom kommunen finns riksintresseområden för vägar, järnväg och sjöfart.

- E18 och Rv 77 är av riksintresse då de utgör en anslutning till Kapellskär.
- Kapellskär är av riksintresse hamn.
- Allmänna farleder är av riksintresse för sjöfarten.
- Järnvägen till Hallstavik är av riksintresse för järnväg.

Läs om kommunens förhållningssätt till riksintressena i avsnittet Riksintressen. I den digitala kartan på kommunens hemsida kan du klicka på respektive riksintresse och läsa det statliga verkets egen beskrivning av riksintresset.

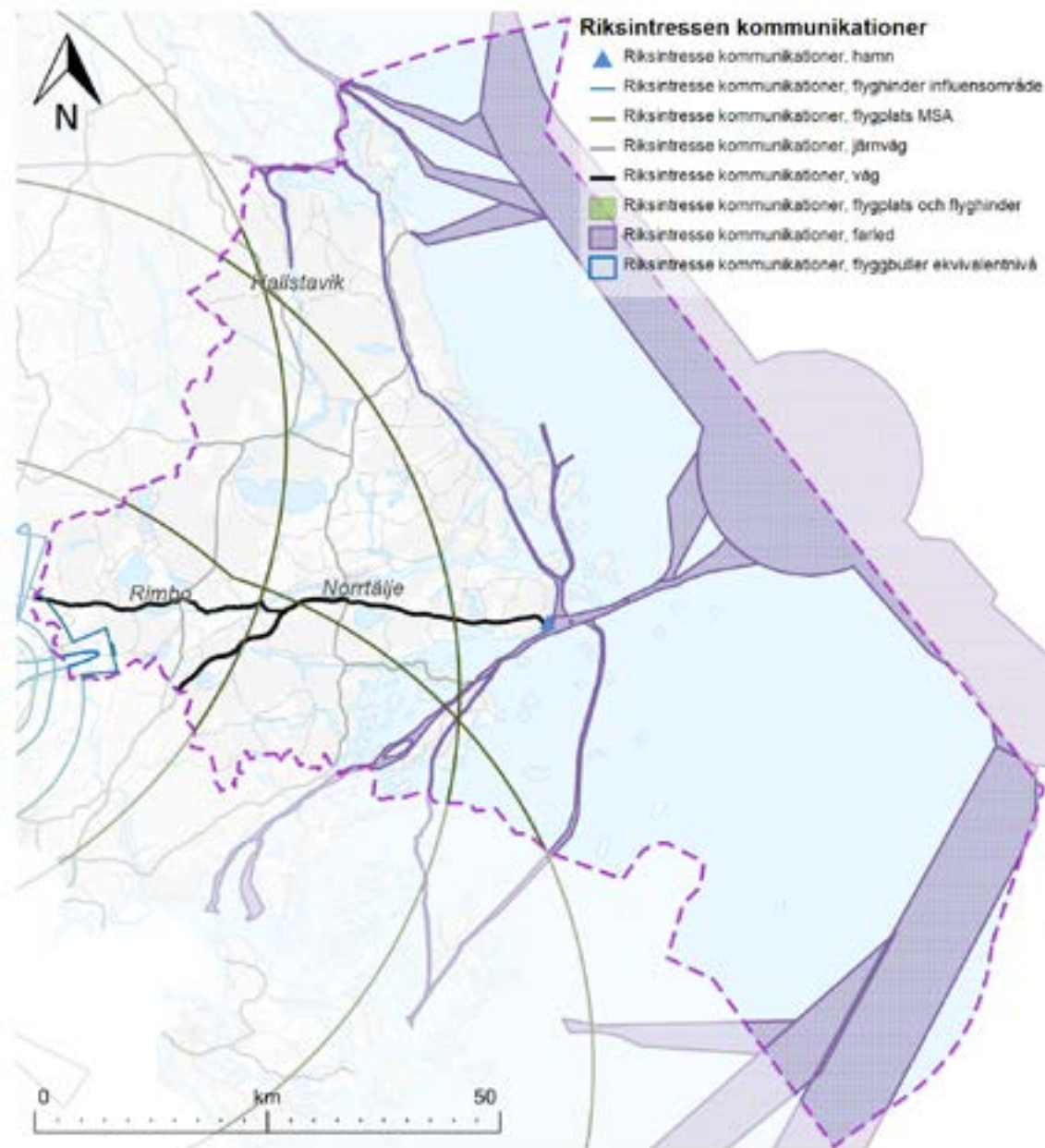
Vägnätet

Vägnätets funktion

Det övergripande vägnätet fyller flera funktioner:

- Godstransporter
- Långväga personresor
- Kollektivtrafik
- Dagliga personresor

Kritiska snitt som har en regional funktion ska kunna hantera ökade trafikmängder. Huvudvägnätet ska gestaltas så att vägrummet samspelar med omgivande bebyggelse och ger plats för gång, cykel och stadskvaliteter. Kollektivtrafik, tung trafik och utryckningsfordon behöver komma fram samtidigt som gående och cyklister får tillräckligt utrymme. Olika vägar fyller olika funktion och trafikslagen har därför olika behov av framkomlighet på olika delar av vägnäten. På huvudvägnätet prioriteras fordonstrafikens framkomlighet för att inte skapa oönskad trafik på mindre vägar, som utifrån sin miljö eller funktion inte kan hantera denna trafik.

Vägnätets standard

Det övergripande, statliga vägnätet i kommunen håller idag låg standard. Vägarna är smala med många sikt-svackor och kurvor. Sidoremsa eller separerade utrymmen för oskyddade trafikanter saknas ofta.

De större vägarna; riksväg 77, E18 till länsgränsen mot Uppsala via Rimbo, länsväg 276 Norrtälje till Åkersberga, länsväg 76 Norrtälje till Hallstavik och länsväg 283 Älmsta till Grisslehamn, behöver få ökad standard med möjligheter för oskyddade trafikanter att ta sig fram för ökad regional och kommunal tillväxt.

I tätorterna är kapaciteten i vägnätet över lag god och det är sällan framkomlighetsproblem med längre köbildning. Under maxtimmarna i Norrtälje stad uppstår viss köbildning på enstaka platser som Södra infarten, anslutningarna till Vätövägen, Baldersgatan-Stockholmsvägen, Stockholmsvägen mellan Estunavägen och Tullportsgatan samt Arstabacken-Väg 276. I Rimbo uppstår köbildning under maxtimmen i korsningarna med riksväg 77 och länsväg 280. Dessa korsningar är inte dimensionerade för dagens trafikflöden. I Grisslehamn uppstår köbildning sommartid längs väg 283 vid trafik till och från färjeläget i hamnen.

Huvudmannaskap

Kommunen är huvudman för allmän plats och vägar i Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik. I övriga orter har vägnätet enskilt huvudmannaskap. Vid detaljplanering avser kommunen att pröva i varje enskilt fall om det är lämpligt med kommunalt eller enskilt huvudmannaskap för allmän plats.

Det övergripande vägnätets funktioner. Trafik- och mobilitetsstrategi, Norrtälje kommun, 2022.

Behov av nya länkar eller andra större åtgärder i vägnätet

Objekt/väglänk	Behov av åtgärd
Väg 280 förbi Rimbo	Förbifart för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation i Rimbo.
Riksväg 77 söder om Rimbo	Förbifart för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation i Rimbo.
Tulkavägen i Hallstavik	Befintlig väg kan komma att flyttas till ett nytt läge enligt gällande detaljplan för utveckling av Hallsta pappersbruk.
Väg 76/283 Norrtälje till Grisslehamn	Uppgradering till 80 km/tim och säkra möjligheter att gå och cykla längs hela sträckan. Skapa sammanhängande gång- och cykelstråk, åtgärda kurvor och siktsvackor, samla ihop anslutningar till trafiksäkra lösningar, säkra sidoområden på oeftergivliga föremål, bredda busshållplatser mm.
Väg 283 i Grisslehamn	Ny dragning mellan Medborgarvägen och Singövägen för att lösa köbildningen till hamnen.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken till Norrtälje kommun består idag av busstrafik. Norrtälje kommun har totalt cirka 30 busslinjer inom kommunen samt till/från kommunen. Trafikförvaltningen Region Stockholm är huvudman för kollektivtrafiken genom bolaget Storstockholms Lokaltrafik (SL). Även Uppsala Länstrafik (UL), bedriver busstrafik i samarbete med SL till Uppsala, Östhammar och Knutby.

Stomlinjer med kapacitetsstark busstrafik finns i stråken Norrtälje-Stockholm och Kista, Hallstavik-Rimbo-Stockholm och Norrtälje-Rimbo-Uppsala. Därutöver finns busslinjer som trafikerar landsbygden och ansluter till Norrtälje stad, Rimbo eller Hallstavik.

Den prognosticerade resandeutvecklingen från Norrtälje och Rimbo innebär cirka tre gånger högre resande med kollektivtrafiken år 2050 än idag (Trafikförvaltningen, 2021). Det innebär stora utmaningar avseende turtäthet, belastningen på vägnätet och förutsättningar att skapa en god stadsmiljö.

Utveckling av en högklassig kollektivtrafik

En högklassig kollektivtrafik mot Stockholm, Uppsala och norrort med Solna/Kista, Arlanda och Karolinska sjukhuset är viktigt för ökad tillväxt i kommunen. Kollektivtrafiken ska ha hög komfort, vara snabb och anpassad för arbets- och studiependling. Faciliteter vid stationer och terminaler bör utvecklas så att det är tryggt, enkelt och bekvämt att byta från cykel och bil till kollektivtrafik. Detta innebär att infrastrukturen måste anpassas för ökad trafik vid busstationer, hållplatser, pendlarparkeeringar och bussdepåer. Vägnätet behöver avlastas genom att förlänga stomlinjerna till olika delar av Norrtälje stad och att fler avgångar har terminal Campus som start och mål.

Restider med kollektivtrafik

Restiderna med kollektivtrafik behöver minska för att kollektivtrafiken ska bli attraktiv. Restiden från Norrtälje stad till Stockholm City bör uppgå till max 60 minuter och max 45 minuter till Täby centrum/Arninge. För att nå detta behövs framkomlighetsåtgärder i Norrtälje stad och på E18 närmare Stockholm. Kollektivtrafikens framkomlighet måste förbättras och värnas på de större infarterna mot Stockholm. Norrtälje kommun ska verka för, och medverka i, sådant arbete i dialog med ansvarig väghållare.

Viktiga start- och målpunkter för kollektivtrafiken. Trafik- och mobilitetsstrategi, Norrtälje kommun, 2022.

Viktiga linjer

Det är viktigt att fortsätta utveckla stomlinjerna 676 mot Stockholm och 677 mot Uppsala med fler snabbturer, inrätta en ny direktlinje till Arlanda från Rimbo och Norrtälje stad och en ny direktlinje till Karolinska sjukhuset och Hagastaden, samt att behålla och utveckla linje 686 mot Kista. Med Arninge station öppnas möjligheten för nya och bättre kopplingar mot Täby, Vaxholm, Österåker och Vallentuna. Kollektivtrafik bör även införas till Forsmark med anledning av förväntad efterfrågan på arbetskraft till följd av investeringar i Forsmark kärnkraftverk och eventuellt slutförvar.

Den nuvarande lösningen för Rådmansö med ringlinje ger upphov till långa restider. För att skapa en mer konkurrenskraftig kollektivtrafiklösning behöver Rådmansö trafikeras av dubbelriktade linjer via Gräddö respektive via E18 mot Kapellskär. Med en sådan lösning kan Östernäs tas i bruk som replipunkt för kärnön Gräskö.

Kopplingen mellan Hallstavik-Uppsala bör ges bättre kollektivtrafik för att underlätta regional integration och arbetspendling till och från kommunens norra delar.

Kommunen ska samverka med Trafikförvaltningen och Trafikverket för att utreda möjligheterna för en ny busslinje mellan Bergshamra-Brottby i syfte att minska restiden till Stockholm.

Det behöver utvecklas linjer som trafikerar stora områden för att tillgängliggöra kollektivtrafiken på landsbygden, exempelvis genom att införa fler "vinkområden" (linjer där bussen stannar när någon vinkar åt föraren), lägga om linjestrukturen och att införa anropsstyrd trafik.

Buss 677 mellan Norrtälje och Uppsala

Landsbygdslinjer och regionala eller kommunala linjer måste anpassas efter varandra för att underlätta byten i Norrtälje stad, Rimbo, Hallstavik och Älmsta.

Järnvägsreservat

I kommunens gällande översiktsplan finns två järnvägsreservat; Utmed E18 från Kapellskärs hamn, via Norrtälje stad, vidare söderut till kommungränsen och söderut från Rimbo för en förlängning av Roslagsbanan.

Järnvägsreservatet för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo bibehålls. Ny bebyggelse i angränsning till reservatet får inte försvåra tillkomsten av en framtida järnväg.

Kommunen ser inte att det är lämpligt att fortsätta järnvägsreservatet mellan Rimbo och Norrtälje stad för att ytterligare förlänga Roslagsbanan. Det är för långt avstånd för att Roslagsbanan ska kunna erbjuda restider som är konkurrenskraftiga med busslinje 676 om sträckan dras via Rimbo. Det finns heller inga planer på att anlägga en järnvägsförbindelse för gods i TEN-T-stråket mellan Kapellskärs hamn och Norge. Banvallen mellan Rimbo och Norrtälje stad bör i stället utvecklas som ett viktigt stråk för gång-, cykel- och rekreation.

För att Norrtälje stad ska få bättre restider med järnväg krävs en mycket genare dragning och högre hastigheter än Roslagsbanans 120 km/tim. Att förlänga Roslagsbanan från Arninge station i stället för via Rimbo skulle kunna vara en sådan lösning. På idéstadie finns initiativ på vakuumbuss mellan Helsingfors och Stockholm, via Mariehamn på Åland och Norrtälje stad. Magnetiskt framdrivna tåg eller en kombination med vakuumbuss, kan nå hastigheter på mellan 500–1 400 km/tim. Sträckan Norrtälje-Stockholm skulle då kunna tillryggeläggas på

20 minuter. Några mer konkreta planer finns dock inte i dagsläget då dessa lösningar är mycket kostnadsdrivande.

Järnvägsreservatet utmed E18 föreslås därför utgå, då det i en avvägning mot andra allmänna intressen inte är rimligt att säkerställa tillgång till mark för en framtida järnväg här, när det är så pass osannolikt att det kommer att ske. Att införa en ny järnvägslinje skulle dessutom innebära en kraftig neddragning av turtätheten för buss- och trafikerna från Norrtälje stad, vilket skulle påverka resenärer utmed E18.

Gång- och cykel

En hög andel gång- och cykeltrafik gynnar en hållbar utveckling och kan hjälpa till att uppnå levande, hållbara och hälsosamma samhällen. Ett samhälle där fler går och cyklar och vistas på gatorna är ett levande samhälle.

Gång- och cykelnätet är över lag väl utbyggt i de större tätorterna även om näten inte alltid är helt sammanhängande. De geografiska förutsättningarna att gå och cykla inom tätorterna är goda. Det tar aldrig längre tid än 15 minuter från tätorternas ytterkanter att nå centrum med cykel.

Där Trafikverket är väghållare saknas gång- och cykelmöjligheter. De statliga vägarna är ofta smala, saknar vägren och är inte dimensionerade för dagens trafikflöden. Det innebär att det ofta är farligt att cykla och därför väljer många bort det alternativet. Utmed de statliga vägarna finns skolor och andra viktiga målpunkter. Behovet av gång- och cykelvägar är därför stort.

Nedlagda banvallar i kommunen utgör viktiga gång-, cykel- och rekreationsstråk.

Så långt som möjligt ska utbyggnaden av gång- och cykelvägar samordnas med utbyggnad av andra typer av infrastruktur.

Sammanhängande och säkra cykelstråk

Sammanhängande och trafiksäkra cykelstråk ska utvecklas för såväl vardagliga resor som för cykelturismen i olika delar av kommunen. Cykel behöver bli en lika naturlig del av trafiksystemet som bil och kollektivtrafik. Utvecklingen av cykelinfrastrukturen behöver inriktas på att förbättra framkomligheten i de stråk där det finns stor potential för cykeltrafiken att öka. Längs huvudvägar bör gång- och cykel lösas genom separation i gaturummet, det vill säga att gång- och cykeltrafiken ges egna körytor i stället för blandtrafik.

Gång- och cykelnätet måste fortsatt byggas ut med fokus på att åtgärda felande länkar, separera gående och cyklister från biltrafik vid höga trafikflöden samt skapa säkra skolvägar. Särskilt ska sträckor nära centralorter och skolvägar prioriteras. Nybyggnadsområden ska integreras tidigt i byggprocessen till gång- och cykelnätet så att det blir säkert, smidigt och attraktivt att röra sig till fots och med cykel till viktiga målpunkter inom tätorten.

Samverkan med andra aktörer

Norrtälje kommun har en kontinuerlig dialog med Region Stockholm och Trafikverket för att anlägga de cykelvägar som kommunen prioriterar. Sammanhängande gång- och cykelvägar bör byggas ut mellan Norrtälje stad och närbelägna orter såsom Svanberga, Roslagsbro/Vätö, längs länsväg 276 mot Bergshamra och längs Björnövägen till Frötuna skola.

I Norrtälje stad bör viktiga målpunkter och bostadsområden kopplas ihop till sammanhängande stråk med ökad separering av oskyddade trafikanter i gaturummet. I Rimbo och Hallstavik är stora delar av gång- och cykelnätet separerat och finmaskigt och arbetet behöver fokusera på att åtgärda felande länkar, att separera gående och cyklister från fordonstrafik där det är höga trafikflöden samt att skapa säkra skolvägar.

Läs mer i fördjupning av översiktsplanen för Norrtälje stad, fördjupning av översiktsplanen för Rimbo, Trafik- och mobilitetsstrategi (2022) samt Gång- och cykelprogram för landsbygden (2017).

Cykelstråk för rekreation och besöksnäring

Cykelstråk på längre sträckor, såsom mellan Rimbo-Norrtälje stad och Grisslehamn-Ålmsta-Norrtälje stad bör utvecklas för rekreation och besöksnäring, men även i viss mån pendling. Banvallar och parallella mindre vägar bör användas för att skapa sammanhängande stråk med begränsade medel. Banvallen mellan Rimbo och Norrtälje stad har ett kortare avbrott strax väster om Rimbo som måste byggas samman för att erhålla ett sammanhängande stråk.

Parkering

Parkering behövs för många olika ändamål. Vid bostäder, arbetsplatser, centrum, besöksmål, pendlarparkering med mera. I takt med att kommunen växer ökar också konkurrensen om markens användning. Fler asfalterade ytor för parkering måste ställas mot andra stadskvaliteter som mötesplatser, torg, grönytor och fler bostäder. Särskilt tydligt blir detta i Norrtälje stad. Läs mer om parkering i Norrtälje stad i förslaget till fördjupning av över-

Cyklister

siktsplanen för Norrtälje stad och i parkeringsstrategi för Norrtälje stad (2016).

Parkeringsytor bör nyttjas effektivt genom samnyttjande, parkeringsavgifter samt en parkeringsnorm som stimulerar mobilitet med andra färdmedel än bil. Laddplatser behöver byggas ut över hela kommunen för att underlätta omställningen till elfordon. Det behövs laddplatser vid olika typer av målpunkter och destinationer runt om i

kommunen samt vid drivmedelsstationer och rastplatser längs med större vägar. Läs mer om behovet av laddplatser i avsnittet Laddinfrastruktur.

Pendlarparkering

För att öka kollektivtrafikens attraktivitet har kommunen anlagt strategiskt lokaliserade pendlarparkeringar. Norrtälje kommun håller också på att ta fram en pendlarparkeringsplan.

Campus Roslagen pendlarparkering

Pendlare från Norrtälje kommun till centrala delar av Stockholm eller Uppsala har ofta en lång restid. På resans första och sista del mellan hem och kollektivtrafik ska resenären ofta göra ärenden som att handla och hämta/lämna barn på skola och andra fritidsaktiviteter. Pendlarparkeringar har därför en viktig roll för att underlätta hela resekedjan. För att pendlarparkeringar ska vara attraktiva och fylla sitt syfte att underlätta den sista länken mellan hem och kollektivtrafik bör de lokaliseras vid kapacitetsstark och regional kollektivtrafik. Gärna i närheten av annan service, exempelvis dagligvaruhandel, för att underlätta ärenden. Lokalisering av pendlarparkeringar bör ske i samråd med Trafikförvaltningen, som även kan bidra med finansiering av anläggningskostnaden.

I dagsläget har kommunen cirka 700 pendlarparkeringsplatser. Efterfrågan är mycket stor och flera av de större pendlarparkeringarna har succesivt byggts ut. Utöver traditionella pendlarparkeringar finns parkering för bofasta öbor vid Vettershaga brygga, Bromskär, Östernäs och Räfsnäs. I kommunens östra delar saknas pendlarparkering. För att underlätta resande härifrån (Närtuna, Gottröra och Fasterna) behövs därför en ny pendlarparkering i Gottröra.

Pendlarparkering ska finnas i strategiska lägen med kapacitetsstark kollektivtrafik för att underlätta kombinationsresor mellan bil och kollektivtrafik och ge goda pendlingsmöjligheter för boende på landsbygden och i mindre orter. Fler får därigenom tillgång till en större arbetsmarknadsregion med ett hållbart resande.

Pendlarparkeringarna bör placeras i direkt anslutning till kollektivtrafiklinjerna och utformas så att de blir trygga

och säkra. Särskilda pendlarparkeringar behövs för bofasta i skärgården.

Godstransporter

Godstransporter sker både på land och till sjöss. På land är följande transportleder viktiga för godstransporter: E18, riksväg 76, riksväg 77 och länsväg 280 och 1113 samt järnvägen till Hallstavik.

Kapellskärs hamn har stor betydelse för snabba godstransporter till och från Finland och Estland och ingår i Stockholms hamnar. Den är utpekad som en av tio nationellt strategiska hamnar, är av riksintresse och ingår i det europeiska transportnätverket TEN-T (Transeuropeiska Transportnät). TEN-T nätverket syftar till att knyta ihop och förbättra infrastrukturen inom EU. Hamnen trafikeras även av omfattande färjetrafik/persontrafik.

Läs om transporter med farligt gods under avsnittet Hälsa och säkerhet.

Läs om utveckling av hamnen i Kapellskär i kapitlet om Mark- och vattenanvändning

Läs om godstransporter inom Norrtälje stad i fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Sjötrafik

Linjetrafiken för skärgården är till stor del anpassad till att kärnöarna Arholma, Tjockö och Gräskö ska ha en basterafik som gör det möjligt att resa till och från fastlandet året runt.

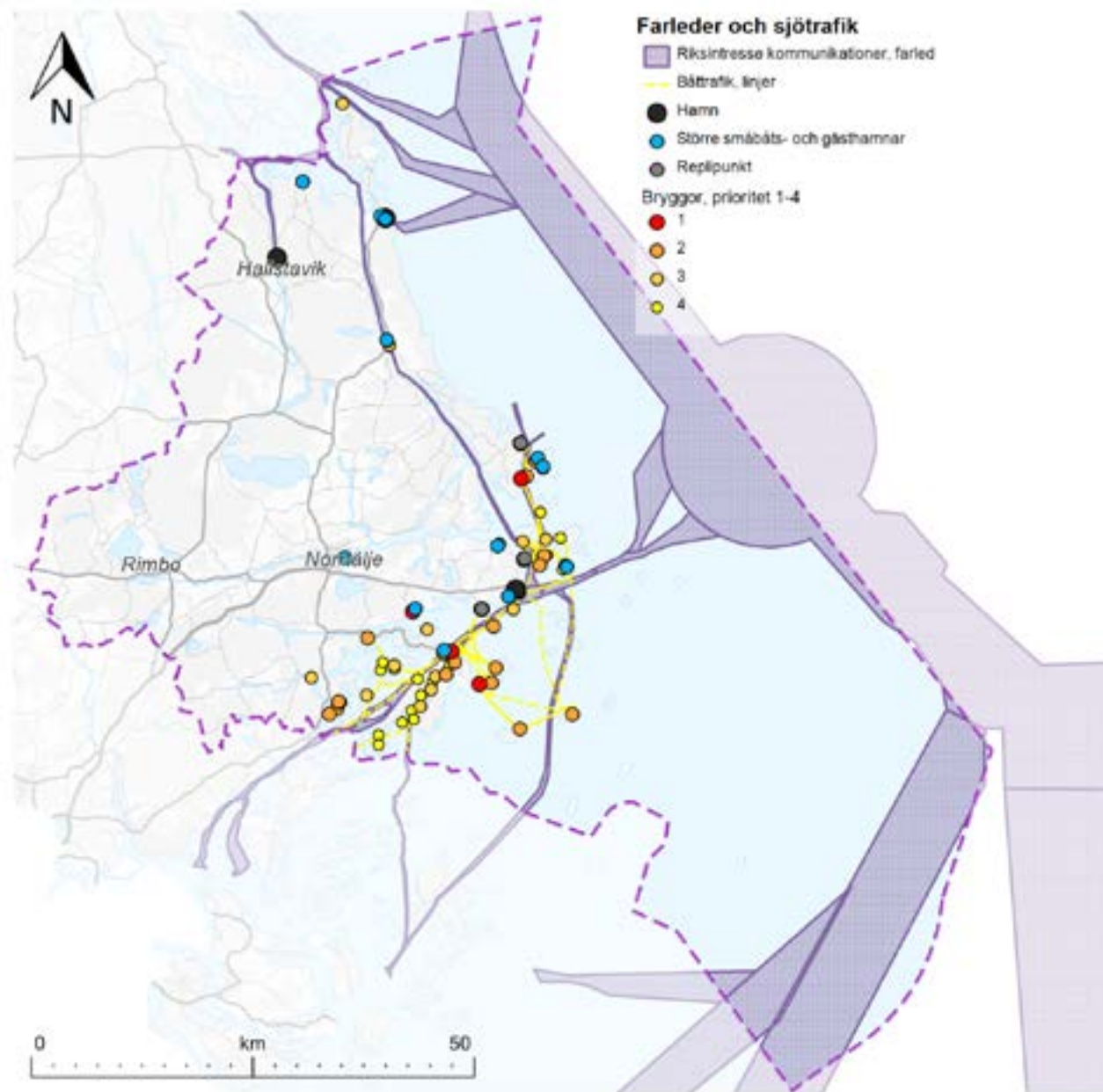
Det saknas idag en överblick över bryggors fysiska skick vilket medför en risk att bryggor kan komma att upphöra att trafikeras med kort varsel. Detta kan ge stora conse-

kvenser för öar som saknar alternativa bryggvägar. Bryggvägar som trafikeras av sjötrafiken ägs ofta av många olika parter, vilket försvårar underhåll och investeringar. Läs mer i avsnittet Genomförande av översiktsplanen.

Upplägget med kärnöar och replipunkter behöver breddas till ett nodsystem med möjligheter till byten mellan olika färdmedel. Utöver basstrafiken ska andra öar med fasta boenden ha en trafik som tillgodoser behoven av arbetspendling, serviceresor och skolskjutsar. Det ska även finnas trafik som tillgodoser fritidsboendes och besökare behov i så stor utsträckning som möjligt.

Furusund är idag replipunkt för Gräskö vilket ger långa restider. För att skapa snabbare förbindelser för resor till Norrtälje stad bör i stället Östernäs bli replipunkt. Rådmanstrafiken måste samtidigt göras om till dubbelriktade linjer för att få en robust struktur.

För att skapa en långsiktig översyn av bryggbehovet ska kommunen vara en aktiv samverkans- och dialogpartner mellan trafikutövare och bryggägare.

Miljö, hälsa och säkerhet

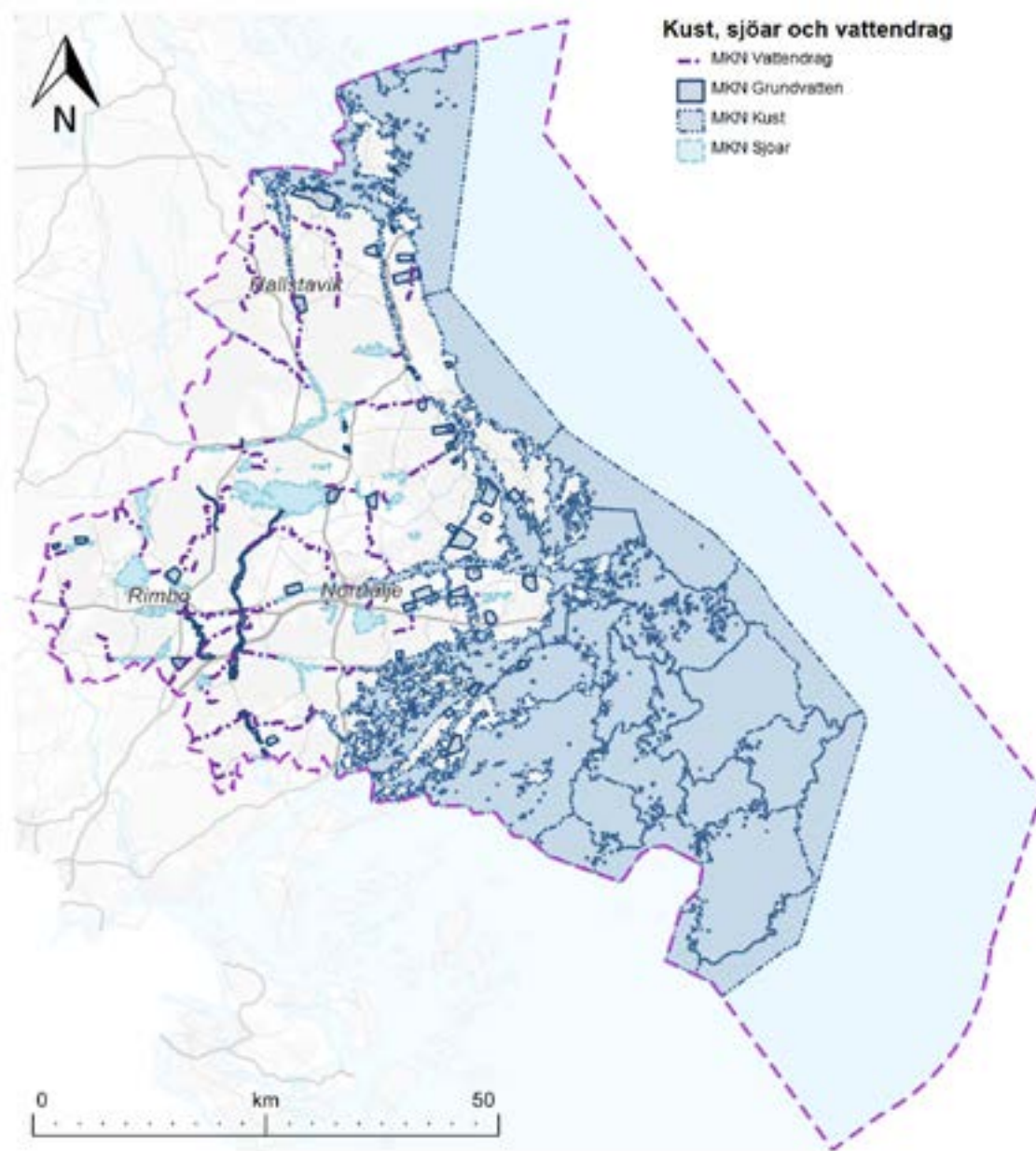
Norrtälje kommun ska vara en hälsosam stad att leva och vistas i för både invånare och besökare. Det innebär goda förutsättningar för vardagsrörlighet, tillgång till natur och grönområden, tillgång till rent vatten, boendemiljöer med god luftkvalitet och goda ljudmiljöer. Det innebär vidare att den byggda miljön anpassas till ett framtida klimat och att risker i samhället minimeras. Läs mer om vardagsrörlighet och tillgång till natur- och grönområden i avsnitten Trafik och mobilitet samt Grön- och blåstruktur. Övriga aspekter beskrivs nedan.

Miljöbalken anger miljö kvalitetsnormer (MKN) för luft, vatten och buller som syftar till att skydda människors hälsa och miljön. Miljö kvalitetsnormer baseras huvudsakligen på krav i EU-direktiv.

Rent vatten

Tillgång till rent vatten är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Hav, kust, sjöar och vattendrag ger förutsättningar för ett rikt djurliv samt goda möjligheter till bad, fiske och andra friluftaktiviteter. Norrtälje kommun har många yt- och grundvattenförekomster. Merparten av grundvattenförekomsterna uppnår god kemisk status. Statusen för ytvattenförekomsterna varierar. De stora belastningskällorna för ytvattenförekomsterna är i huvudsak påverkan från jordbruk och från enskilda avlopp. Omhändertagande och rening av avloppsvatten är viktigt för att minimera påverkan på vattendrag och hav.

Norrtälje kommun har ett ansvar att skydda, förvalta och restaurera sina sjöar, vattendrag, grundvatten och kustområden från källa till hav. Kommunens vattenplan ligger till grund för vattenplaneringen i kommunen. Insatserna krävs enligt lag och är nödvändiga för att Norrtälje kom-

mun ska bidra till en klimat- och miljömässig hållbarhet där samhällsutvecklingen och det lokala byggandet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten. Vattenförekomsternas status får inte försämrats. Kommunens insatser inom vattenområdet behöver därför stärkas och åtgärdsprogram för vattenförekomster måste tas fram. Det kommer även att krävas åtgärder i redan befintliga miljöer. Åtgärdsprogrammen kommer innehålla fler åtgärder än enbart dagvattenåtgärder.

Norrtälje kommuns förvaltningsövergripande vattenplanering ska bidra till att ansvaret för och genomförandet av kostnadseffektiva vattenåtgärder samordnas i samhällsbyggnadsprocessen.

Läs mer om dricksvatten i avsnittet Vatten och avlopp samt i Norrtälje kommuns Vattenplan (2022).

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. Syftet är att säkra Sveriges vattenkvalitet. Normerna innebär lagstadgade krav på att en viss kvalitet ska nås vid en viss tidpunkt och att åtgärder som försämrar statusen inte får tillåtas. Normerna är att betrakta som gränsvärden och åtgärder som försämrar statusen för enskilda så kallade kvalitetsfaktorer är inte tillåtna, liksom åtgärder som äventyrar möjligheten att klara normen.

Riktlinjer rent vatten

- Utgå från berört avrinningsområde till recipient vid utredningar om eventuell påverkan på yt- eller grundvatten vid planering, byggande och andra tillstånd.
- Säkerställa tillräckliga ytor för rening och fördröjning av dagvatten. Prioritera lokalt omhändertagande av dagvatten.
- Värna småvatten och våtmarker samt om möjligt, återskapa eller skapa nya våtmarker för att öka landskapets vattenhållande förmåga och värden för biologisk mångfald.
- Ta fram specifika råd, krav och vägledning för respektive recipient i vattenplan och lokala åtgärdsprogram.

Ställningstagande miljö kvalitetsnormer för vatten

Miljö kvalitetsnormer för vatten ska beaktas i all planering. Användningen av mark och vatten ska bidra till att

uppnå de förbättringsbehov som krävs för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten.

God luftkvalitet

Luftföroreningar påverkar människors hälsa och ökar risken för hjärt- och kärlsjukdomar, luftvägssjukdomar och cancer. Barn är särskilt känsliga. Vägtrafiken är ofta den största källan till höga halter av föroreningar. Båttrafiken och vissa typer av verksamheter bidrar även till utsläpp av luftföroreningar. Det förekommer även lokala utsläpp från uppvärmning genom eldning med ved och olja. I de större tätorterna kan det finnas förutsättningar för utbyggnad av fjärrvärme vilket kan minska utsläppen från uppvärmning.

Miljö kvalitetsnormer för luft syftar till att skydda människors hälsa och miljön (Luftkvalitetsförordningen (2010:477)). Normerna anger gränsvärden som ska följas och omfattar bland annat kvävedioxid/kväveoxider och partiklar (PM10/PM2,5).

Luftkvaliteten i Norrtälje kommun är över lag god. Längs med vägarna E18, riksväg 77 och väg 76 samt inom tätorterna Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik är dygnsmedelvärdet för PM10 och kvävedioxid något högre än i resten av kommunen, men miljö kvalitetsnormerna överskrids inte.

Riktlinjer god luftkvalitet

- Främja gång-, cykel- och kollektivtrafik i planeringen.
- Eftersträva en samlad bebyggelse i de större orterna för att ge förutsättningar för utbyggnad av fjärrvärme.

Goda ljudmiljöer

Buller påverkar människors hälsa. Barn är särskilt känsliga.

Bullernivåerna i kommunen är över lag goda. Bil-, flyg- och båttrafik genererar dock omgivningsbuller i delar av kommunen. I tätorterna, framför allt i Norrtälje stad, förekommer viss bullerstörning. Även försvarets verksamhet i skärgården ger bullerstörningar.

Det är i första hand genomfartstrafiken i tätorter som orsakar höga ljudnivåer. Det mest störda området i kommunen är utmed E18 öster om Frötuna kyrka, som har stor andel tung trafik till Kapellskär. Även fartygstrafiken vid Furusund och Köpmanholm kan vara störande. Trafikmängderna och därmed bullernivåerna är ofta som störst under sommarhalvåret på grund av ett stort antal besökande och sommargäster.

Buller

Förordning 2015:216 om trafikbuller vid bostadsbyggnader anger riktvärden som ska tillämpas vid planering och byggande för att bedöma olägenhet för människors hälsa. Förordningen berör endast ljudnivåer utomhus. Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller.

Boverket rekommenderar tystare ljudmiljöer där barn och unga vistas. I rapporten "Gör plats för barn och unga!" (rapport 2015:8) anges att det är önskvärt med högst 50 dBA ekvivalentnivå på de delar av skolgårdar som är avsedd för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet.

Vid Väddö skjutfält förekommer militär verksamhet i form av skjutning och målflygning, vilket innebär störningar för omgivningen. Bullerutbredningen runt skjutfältet har utretts av Fortifikationsverket.

Ett stort område kring Arlanda flygplats berörs av buller från flygtrafiken. Närtuna och Gottröra berörs av ekvivalenta ljudnivåer som överstiger flygbullernivån (FBN) 55 dBA. Norr därom överskrids maximalbullernivåerna om 70 dBA.

Mellingeholms flygplats ger bullerpåverkan i den södra delen av Norrtälje stad och strax utanför stadens södra gräns. Flygplatsen fyller en viktig lokal och regional funktion. Framför allt för beredskapsflyg såsom sjöräddning och kustbevakning, men även för sportflyg. Läs mer i fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Trafik på väg 77

Helikoptertrafik till Norrtälje sjukhus ger bullerpåverkan i sjukhusets närområde. Sjukhuset behöver utvecklas vilket kan komma att påverka helikoptertrafikens utbredning och omfattning. Läs mer i fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Bergtäkter medför störningar i form av buller, damm och transporter. Nya bostäder ska därför inte medges i anslutning till befintliga bergtäkter.

Kommunen har flera stora orörda natur- och rekreationsområden som utgör sammanhängande tysta områden. Det är angeläget att fortsätta eftersträva mycket låga bullernivåer här för att bevara den orörda karaktären.

Riktlinjer god ljudmiljö

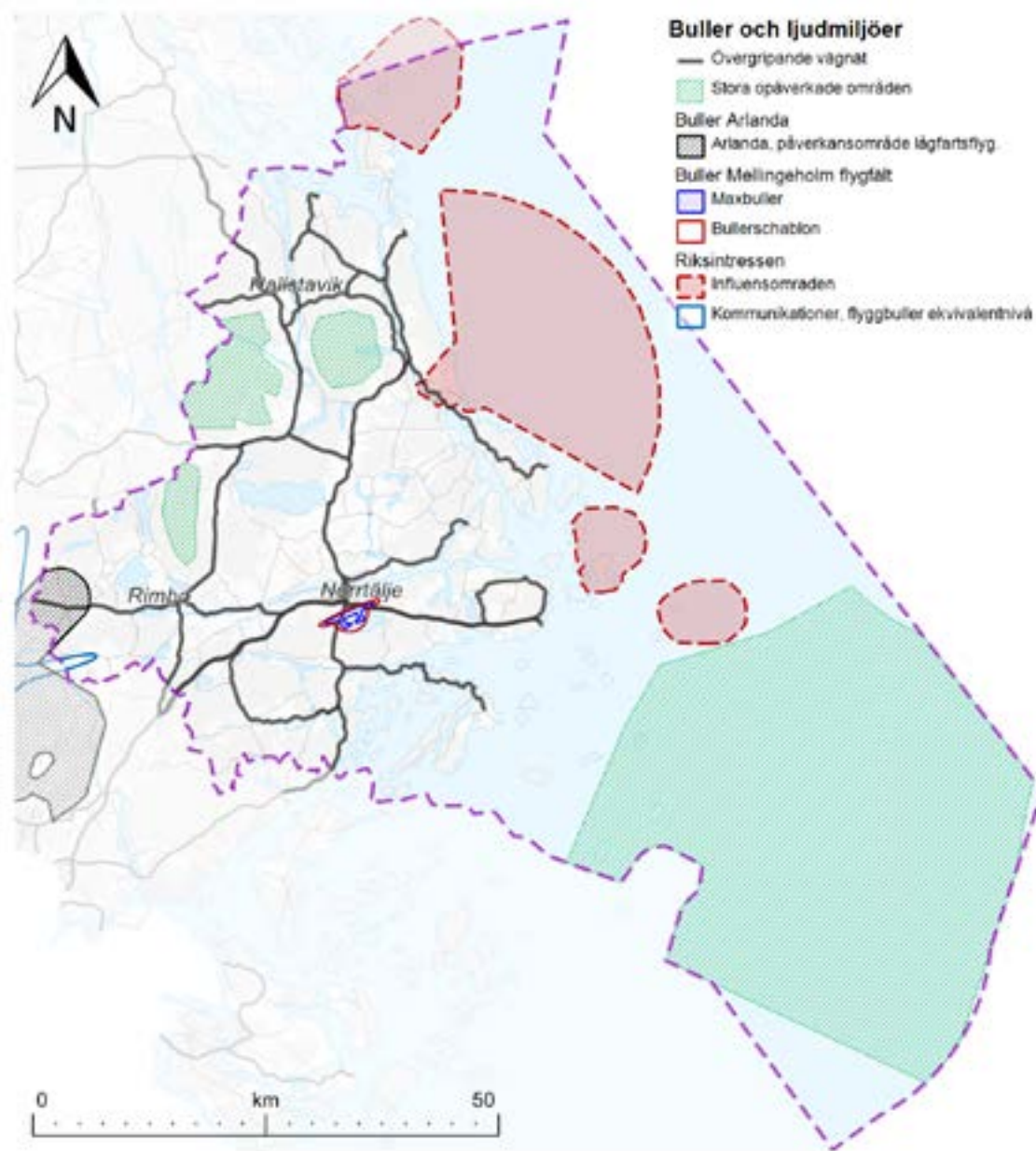
- Ha en restriktiv hållning mot etableringar som kan medföra buller i tysta områden.
- Eftersträva så god ljudmiljö som möjligt på offentliga platser såsom torg, parker och naturområden, samt vid planering av nya bostäder, skolor och förskolor.
- Om möjligt, planera och utforma ny bebyggelse så att befintliga bostäder ges en minskad bullernivå.
- Undvika bulleralstrande verksamheter i anslutning till bostäder.

Klimat

Klimatförändringarna med en stigande årsmedeltemperatur kommer att medföra risker och utmaningar för människors hälsa och säkerhet samt för samhället i stort. Det uppstår mer extremt väder i form av fler och längre värmeböljor, stormar och skyfall som kan ge både översvämningar, vattenbrist, påverka infrastruktur och orsaka erosion, skred och andra effekter.

För att begränsa klimatförändringarnas effekter krävs arbete från två håll; Att minska utsläppen av växthusgaser och att anpassa samhället till de förändringar som sker.

Norrtälje kommun har som mål att förvaltas och utvecklas på ett miljö- och klimatmässigt hållbart sätt. Kommunens miljö- och klimatstrategi (2020) anger hur kommunen ska arbeta för att uppnå detta mål. År 2030 ska Norrtälje kommuns organisation, inklusive de kommunala bolagen, vara fossilbränslefria. Kommunen ska också bidra till de nationella målen om netto-nollutsläpp av växthusgaser till 2045. Den fysiska planeringen ska användas som ett verktyg för att minska samhällets och

våra invånares klimatpåverkan samt för att säkerställa klimatanpassning.

Riktlinjer klimat

- Underlätta klimatsmarta vardagstransporter och energiförsörjning.
- Prioritera gång- och cykeltrafiken i hela kommunen. Skapa säkra och sammanhängande cykelstråk för pendling och vid skolvägar.
- Säkerställa trygga- och säkra pendlarparkeringar i kollektivtrafiksnära lägen.
- Placera ny bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt längs kusten över nivån 2,7 meter (RH2000) och längs sjöar och vattendrag ovanför nivån för beräknat högsta flöde. Utforma ny bebyggelse så att den inte tar skada vid ett 100-årsregn.
- Integrera grönska och vattenytor i tätbebyggda områden för att dämpa värmeböljor och kunna omhänderta ökade nederbördsmängder. Strukturerna kan även fungera som gröna korridorer och skapar spridningsvägar för djur och växter.
- Identifiera lämpliga ytliga rinnvägar för att leda vatten vid skyfall till fördröjningsmagasin eller recipient.
- Minska mängden hårdgjorda och mörka ytor.
- Skugga solutsatta fasader och gårdar vid förskolor, skolor och äldreboenden genom trädplanteringar och annan grönska.
- Hantera riskområden för ras och skred tidigt i planeringen.
- Utredda möjligheterna att bygga i trä vid all kommunal nybyggnation.

Cyklister vid landsväg

Begränsa klimatpåverkan

Väl genomtänkt planering av bebyggelse och utformning av vägar kan minska behovet av bilresor och underlätta för kollektivtrafik, fotgängare och cyklister. Att bevara och stärka identiteten som landsbygdskommun samtidigt som man ska minska klimatpåverkande utsläpp från transporter är dock en utmaning. Kommunens yta är stor och en majoritet av befolkningen bor på landsbygden, vilket genererar långa transporter. Pendlarparkeringar vid platser med god kollektivtrafik i olika delar av kommunen är därför en nyckelfaktor för att många ska få tillgång till hållbara transporter.

Samhällsutvecklingen ska ske med ett helhetsperspektiv för att minska behovet av fossila transporter. Planering av kollektivtrafik, gång och cykel ska integreras i planeringen av bostads- och verksamhetsområden. Merparten av nybyggnation ska ske där kollektivtrafikförsörjningen är god. Samtidigt ska kommunen aktivt driva på utvecklingen av kollektivtrafiken så att fler invånare får tillgång till god kollektivtrafik. Läs mer om kommunens syn på trafik och mobilitet i avsnittet Trafik och mobilitet.

Kommunen ska främja en minskad användning av fossila bränslen, energieffektivisering, produktion av förnybar energi, klimatsmarta transporter, effektiv masshantering

och klimatsmart byggnation. Läs mer om energiförsörjning i avsnittet Teknisk försörjning.

Anpassning till ett framtida klimat

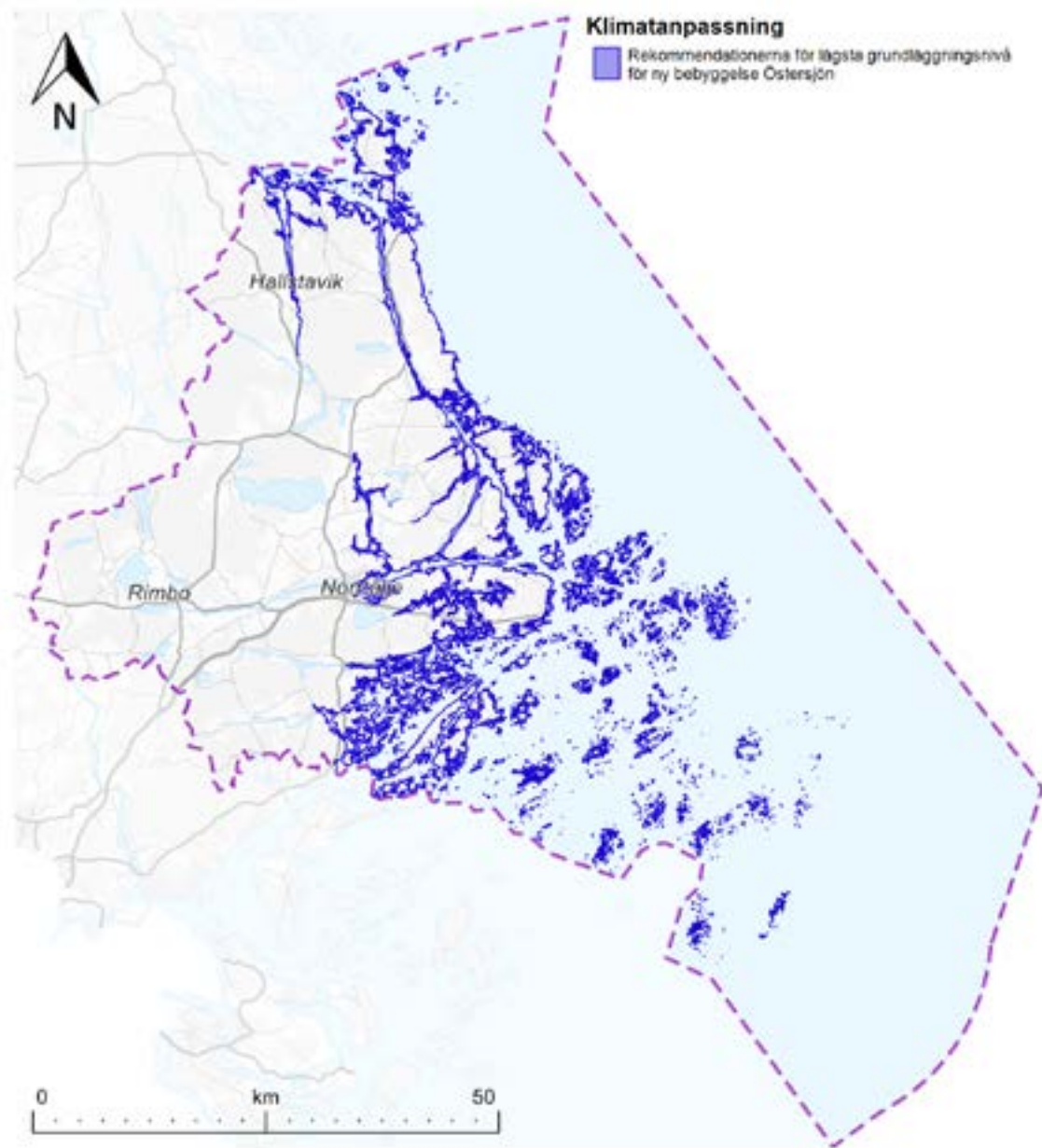
Den fysiska planeringen erbjuder möjligheter till en långsiktig och förebyggande klimatanpassning av bebyggelse och infrastruktur. Samhällsviktiga funktioner som sjukhus, vårdhem, skolor och övergripande infrastruktur är extra viktiga att skydda inför risker som härrör från ett ändrat klimat. VA/avfallsanläggningar, el/telenätanläggningar samt industrier med stor miljöpåverkan är också viktiga att skydda mot översvämning, ras och skred.

Värme

SMHI:s klimatanalys för Stockholms län visar att årsmedeltemperaturen kommer att öka med 3–5 grader mot slutet av århundradet (Framtidsklimat i Stockholms län – enligt RCP-scenarier). Fler och längre värmeböljor kan ge konsekvenser för en stor andel av befolkningen, särskilt för äldre personer. Det behövs därför platser med skugga och svalka i tätbebyggda områden. Grönska och vattenmiljöer kan bidra till att reglera temperaturen. Vegetation sänker temperaturen genom att skugga närliggande områden men också genom avdunstning av vatten. Vegetation i flera skikt (gräs, buskar och träd) ger en större volym och därmed större effekt.

Långvariga värmeperioder kan även öka risken för att smitta sprids genom dricksvattnet. Vattenverken kan därför behöva extra reningssteg för att hindra smitta.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en värmekartläggning baserad på satellitdata som visar högsta uppmätta yttemperatur. Värmekartläggningen redovisas i hänsynskartorna.

Översvämning

SMHI:s klimatanalys för Stockholms län visar att årsmedelnederbörden och förekomsten av kraftiga regn och skyfall kommer att öka med 20–30% mot slutet av århundrandet (Framtidsklimat i Stockholms län – enligt RCP-scenarier). Detta gör att det är nödvändigt att av-sätta ytor för att omhänderta och rena stora vattenflöden så att inte översvämningar medför risker för människors hälsa eller säkerhet.

En välplanerad grönstruktur bidrar till att hantera ökad nederbörd och ger också en avkylande effekt i ett varmare klimat. Ny bebyggelse ska placeras och utformas på sådant sätt att den inte riskerar att skadas av översvämning, vilket är särskilt viktigt för samhällsviktig verksamhet.

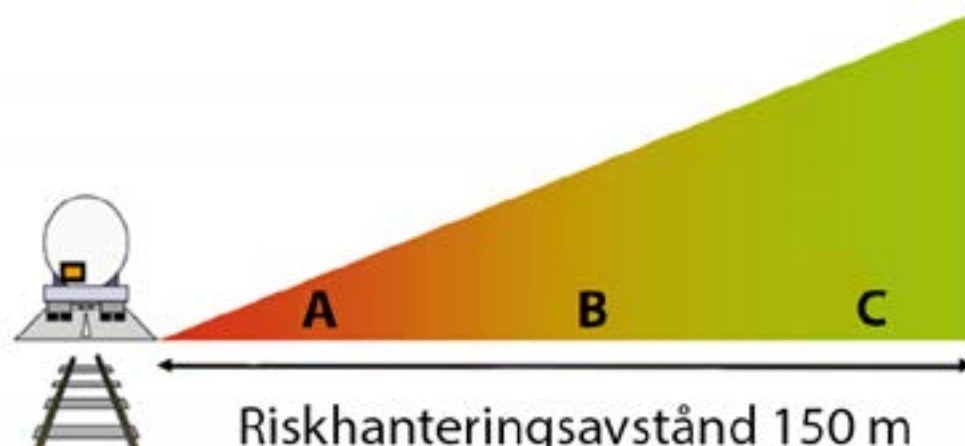
I ett framtida klimat med mer extremt väder ökar vikten av att kunna spara vatten från skyfall till torra perioder. Exempelvis i fördröjningsmagasin, dagvattendammar eller andra typer av reservoarer. Det blir ett tekniskt vatten som kan användas för bevattning eller dylikt.

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Östersjön och längs vattendrag och sjöar. Ny bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt längs Östersjökusten bör placeras ovanför nivån 2,70 meter, räknat i höjdsystem RH2000. Om ny bebyggelse placeras under denna nivå behöver kommunen visa att exploateringen inte blir olämplig. Längs vattendrag och sjöar bör ny sammanhållen bebyggelse och samhällsfunktioner av betydande vikt placeras ovanför nivån för beräknat högsta flöde. Enstaka byggnader av lägre värde bör placeras ovanför nivån för ett 100-årsflöde.

Övriga risker i samhällsplaneringen

Risker i samhället är bland annat kopplat till störande och miljöfarliga verksamheter, skred och erosion, transport av farligt gods på, strålningsrisk med mera. Riskerna behöver hanteras med stor hänsyn vid planering, byggande och andra tillstånd.

Kommunens trygghets- och säkerhetsstrategi (2019) utgår ifrån att Norrtälje kommun ska vara en trygg och säker kommun – i både vardag och kris.

Zon A	Zon B	Zon C
L - odling	G - bilservice	B - bostäder
P - parkering	J - industri	C - centrum
T - trafik	K - kontor	D - vård
N - friluftsområde (t.ex. motionsspår)	U - lager	H - övrig handel
	N - friluftsområde (t.ex. camping)	R - kultur
	P - parkering (övrig parkering)	S - skola
	E - tekniska anläggningar	K - hotell och konferens
	H - sällanköpshandel	Y - idrotts- och sportanläggningar (arena eller motsvarande)
	Y - idrotts- och sportanläggningar (utan betydande åskådarplatser)	

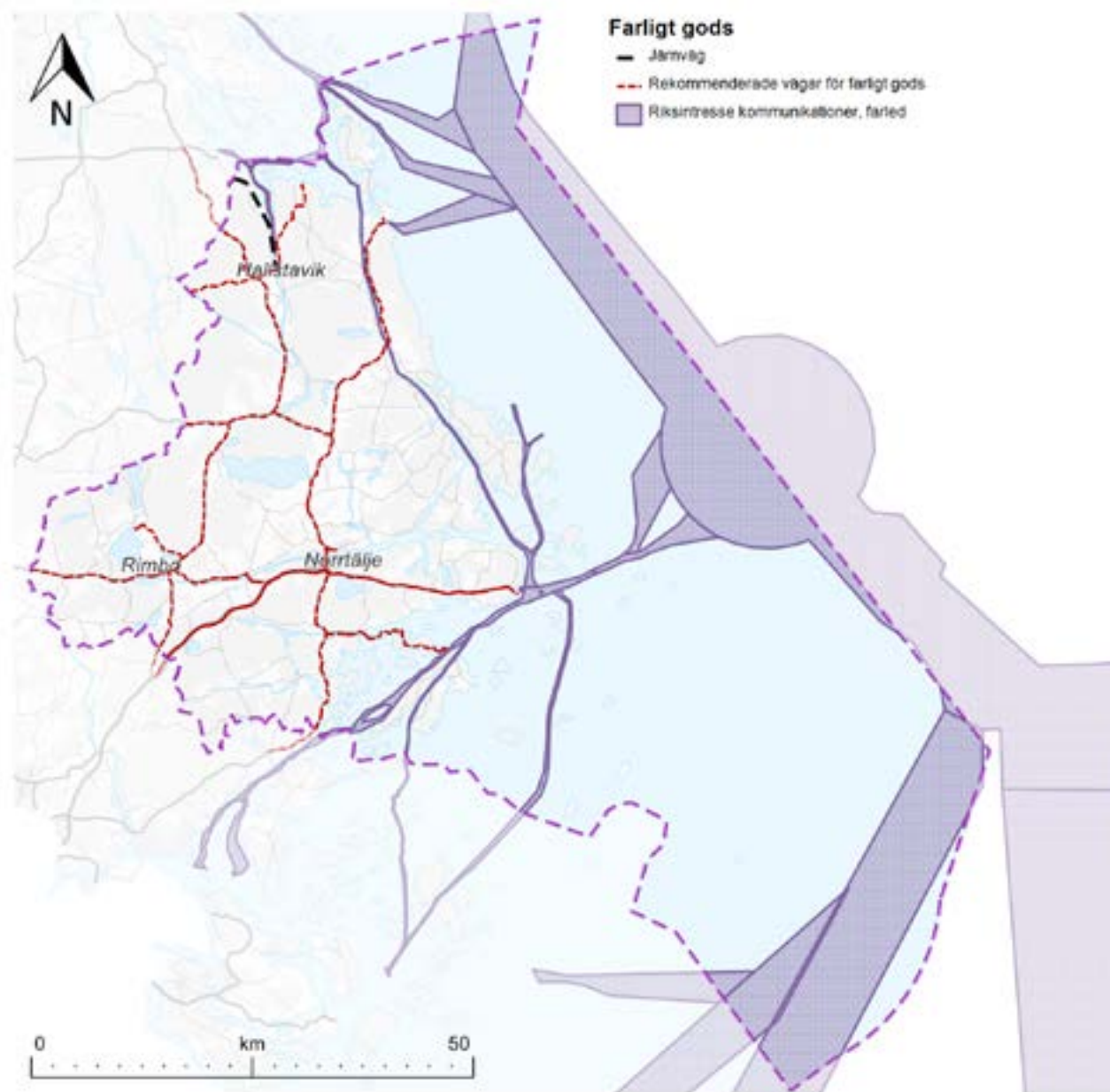
Zonindelning för riskhanteringsavstånd. Zonerna representerar möjlig markanvändning i förhållande till transportled för farligt gods på väg och järnväg. Zonerna har inga fasta gränser, utan riskbilden för det aktuella planområdet är avgörande för markanvändningens placering.

Riktlinjer övriga risker

- Beakta risker vid planläggning inom 150 meter från rekommenderade transportleder för farligt gods.
- Samlokalisera nya miljöfarliga eller i övrigt störande verksamheter med befintliga verksamheter som kan vara störande för sin omgivning.
- Utreda lämpligt avstånd och utformning av skyddsåtgärder till bostäder vid lokalisering av verksamheter som kan vara störande för sin omgivning.
- Hantera risken för radon, skred, ras och erosion samt föroreningar i mark och grundvatten tidigt i planeringen.
- Bedöm olägenheter från djurhållning utifrån förutsättningarna på platsen. En viss grad av påverkan accepteras i lantlig miljö.
- Placera nya bostäder eller andra byggnader där människor vistas varaktigt minst 45 meter från 70 kV ledningar och 80 m från 220 kV ledning.
- Skapa plats för nya skyddsrum samt bevara befintliga.

Farligt gods

Längs transportvägar för farligt gods finns risk för människors liv och hälsa vid olyckor på vägen eller järnvägen. Gods som kan explodera, vara farligt att andas in eller skada människor på annat sätt måste beaktas vid planering och byggande. Primära transportleder för farligt gods i kommunen är E18, väg 76, väg 77 och väg 280. Omfattande transporter av farligt gods sker även till sjöss via hamnen i Kapellskär och på järnvägen till Hallstavik. Holmen Paper, Hallsta pappersbruk är kommunens största användare av kemikalier. Bland de farliga ämnena

finns natriumhydroxid, gasol, saltsyra, svaveldioxid och ammoniak. Rekommenderade leder för farligt gods redovisas i hänsynskartorna.

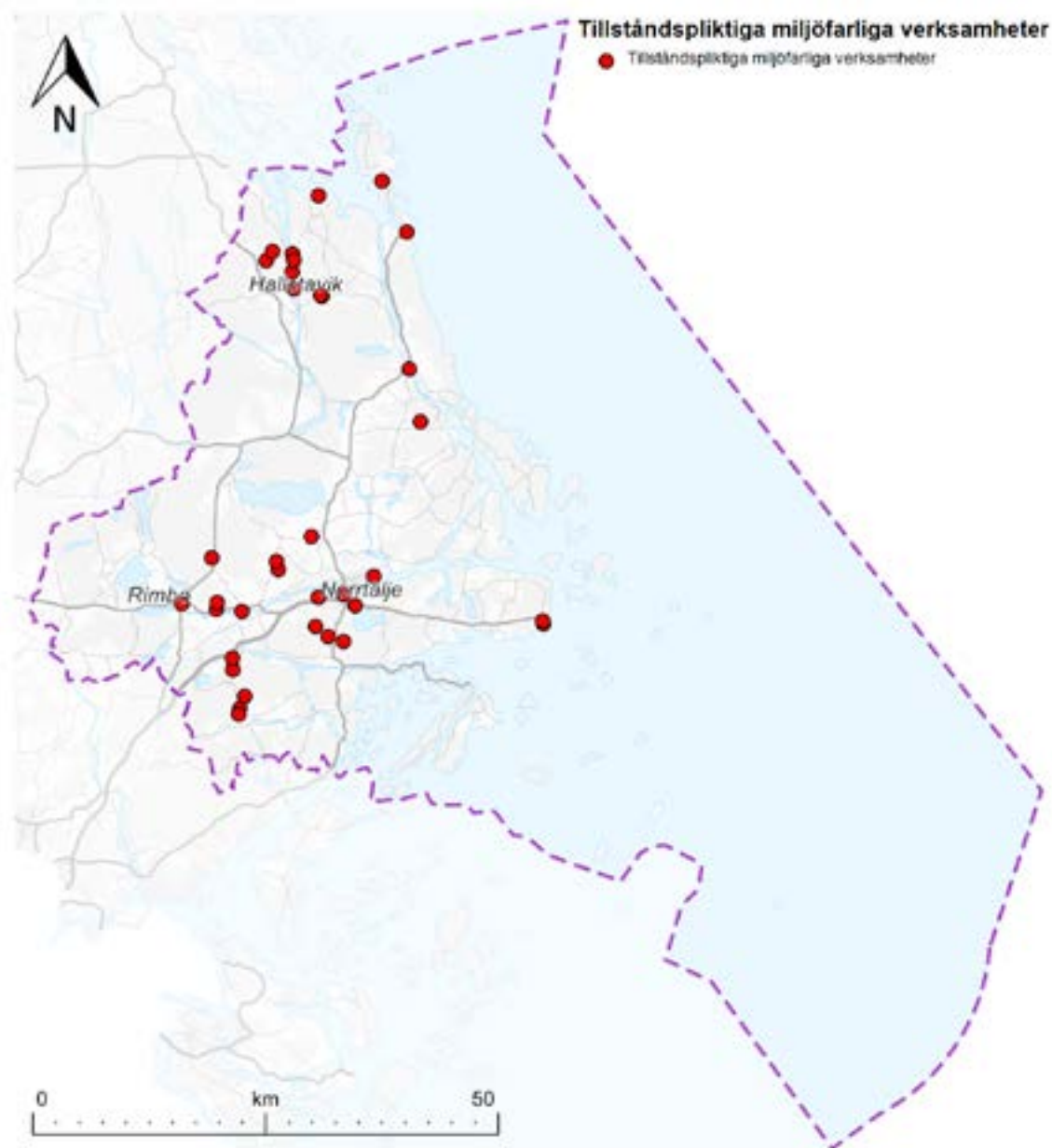
Det saknas anordnade uppställningsplatser för fordon med farligt gods i kommunen utöver parkeringsytor vid bland annat Kapellskär och Hallsta pappersbruk.

På ett flertal ställen passerar rekommenderade transportleder för farligt gods genom skyddsområden för vattentäkter.

Länsstyrelserna i Skåne, Stockholm och Västra Götalands län har tagit fram riktlinjer för hur risker i samband med farligt godstransporter på väg och järnväg bör hanteras i detaljplanering. Riktlinjerna anger att risker ska hanteras inom 150 meters avstånd från en farligt godsled. Riskhanteringsavståndet delas in i tre zoner med möjlig markanvändning. Zonerna har inga fasta gränser utan riskbilden i det aktuella området bör avgöras i varje enskilt fall.

Miljöfarliga verksamheter

I Norrtälje kommun finns totalt 35 tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter. Två av dessa; NT Holmen papper AB och Svenska Kraftnät Gasturbiner AB, är så kallade A-anläggningar. Resterande 33 är B-anläggningar som bedriver såsom täkter, deponier, lagring av farligt avfall mm. Tillståndet innebär en rättskraft att ta hänsyn till i planering och byggande. Utöver de tillståndspliktiga verksamheterna (A- och B-anläggningar) finns det även ett stort antal anmälningspliktiga verksamheter (C-anläggningar) i kommunen. Miljöfarliga verksamheter redovisas i hänsynskartorna.

Fem verksamheter i kommunen klassas som Sevesoanläggning enligt den lägre kravnivån. Det finns inga verksamheter som omfattas av den högre kravnivån. Sevesoanläggningar i Norrtälje kommun:

- Malmens Grus- och bergtäkt
- Holmen Paper AB, Hallsta pappersbruk
- Roslagskrossen AB
- Sand och Grus AB Jehander, Ledinge
- Hallstavik Kraftverk
- Swerock AB

Täkter och deponier

I områden med pågående eller planerad täktverksamhet av berg och naturgrus samt områden för återvinning, mellanlagring och deponi av schaktmassor ska täkt av bergkross och naturgrus fortsätta kunna bedrivas. Kom-

munen vill underlätta för verksamheter med bergkross för att hushålla med förekomster av naturgrus.

Täktverksamheter är miljöstörande verksamheter där grundvattensänkningar, buller, dammning, sprängningar och transporter mm förekommer. Det medför att bostäder och verksamheter där människor vistas ska undvikas inom täktens närområde. Skyddsavstånden behöver respekteras, så att inte verksamheternas tillstånd äventyras. I vissa fall kan det även finnas behov av att utöka täkten på sikt när den tillståndsgivna kvoten är fylld.

Byggnation på nedlagda deponier bör normalt undvikas. Områdena kan vara förorenade av hushålls- och byggarvfall och nedbrytningen pågår under lång tid. Det finns risk för metangasbildning och utläckage av andra förore-

ningar. Kunskapsläget om nedlagda deponier i kommunen är oklart och bör utredas.

Förorenade områden

Det finns många förorenade områden i kommunen. Framför allt i de större orterna, men även utspritt i hela kommunen. De flesta av de förorenade områdena är relaterade till den före detta gruvindustrin men flera kan också härledas till tidigare och pågående verksamhet av massa och pappersindustri, träimpregnering, samt järn-, stål- och manufaktur, plantskolor, ytbehandling av metaller och förorenade sediment. Förorenade markområden till följd av tidigare miljöfarlig verksamhet kan utgöra en risk både för människor och för miljön. Typiska ämnen i förorenade områden är dioxiner, bekämpningsmedel, oljebaserade produkter, lösningsmedel och tungmetaller. En del ämnen blir kvar i markens ytskikt medan andra lakas ut till sjöar och vattendrag. Förorenade områden redovisas i hänsynskartorna.

I hela Stockholms län finns cirka 11 700 identifierade förorenade områden, varav 830 i Norrtälje kommun. Tillsynsansvaret för dessa objekt är fördelat på Länsstyrelsen i Stockholms län, Norrtälje kommun och Försvarsinspektören för hälsa- och miljö (FIHM). Norrtälje kommun har tillsynsansvar för 779 objekt. Av dessa tillsynsobjekt är 92 stycken inventerade och riskklassade, övriga 687 förekomster är enbart identifierade och branschklassade (BKL) vilket innebär att det inte finns lika mycket information om objekten och att risken endast bedömts översiktligt utifrån bransch. Av de objekt som är riskklassade har Norrtälje kommun 12 förekomster av objekt med riskklass 1 (mycket stor risk för människors hälsa och miljön) och 35 förekomster av objekt med riskklass 2 (stor risk för människors hälsa och miljön).

Miljöfarliga verksamheter

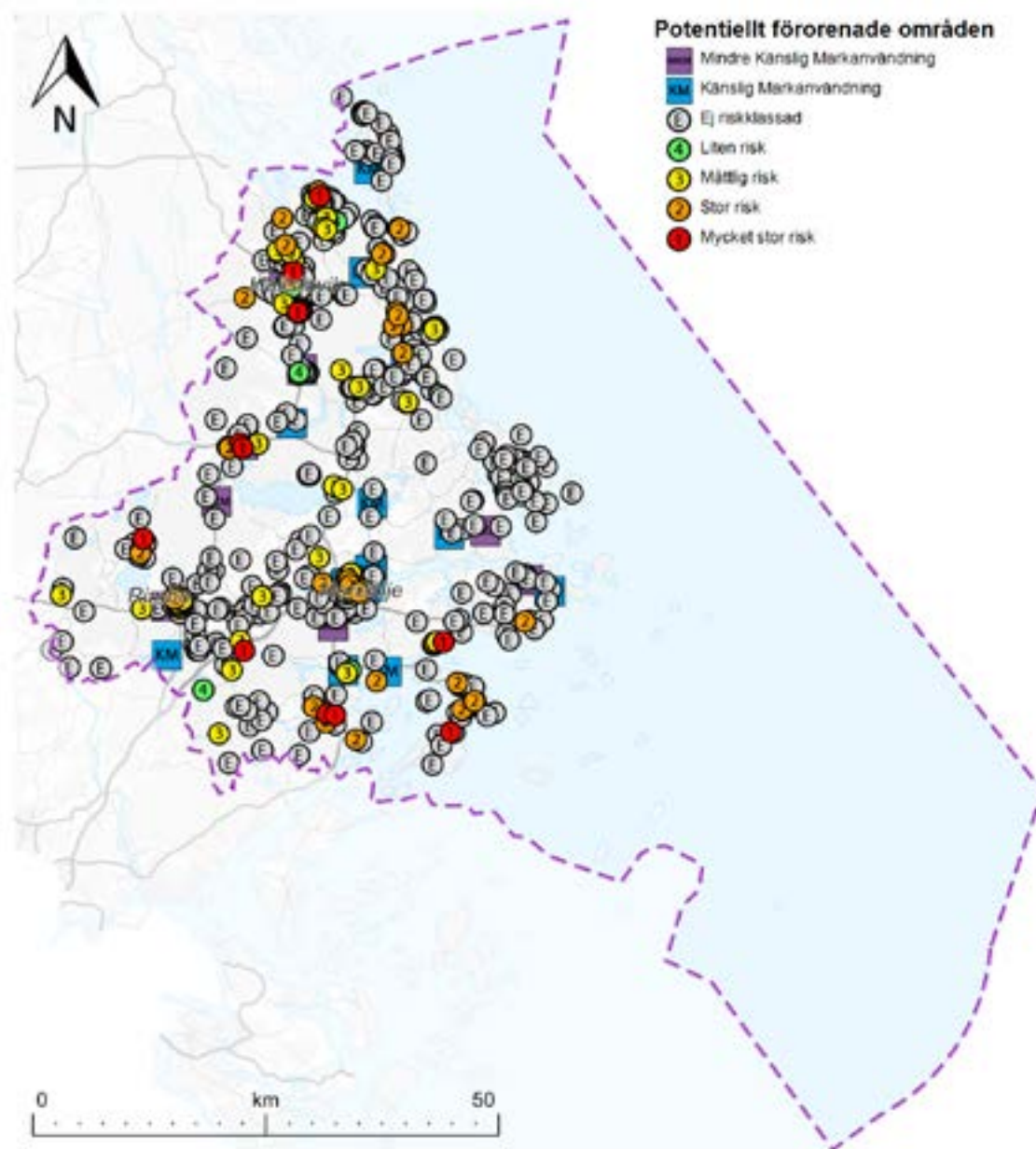
Vad som avses med miljöfarlig verksamhet beskrivs i 9 kap. miljöbalken (1998:808). Miljöfarliga verksamheter delas in i tre grupper: tillståndspliktiga (A- och B-anläggningar) och anmälningspliktiga (C-anläggningar).

Verksamheter som hanterar eller lagrar stora mängder av vissa kemikalier kan omfattas av Sevesolagen (1999:381). Syftet med lagen är att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor. Det finns två kravnivåer för Sevesoanläggningar. Den lägre kravnivån innebär att verksamheten är skyldigt att göra en anmälan med en beskrivning till Länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket hur företaget kan förebygga riskerna för en allvarig kemikalieolycka. Dessutom är företaget skyldigt att informera invånarna samt skapa ett handlingsprogram för att förebygga allvarliga kemikalieolyckor.

Kommunen arbetar med hantering av potentiellt förorenade områden antingen i form av egeninitierade eller händelsestyrda aktiviteter. Egeninitierade aktiviteter innebär att kommunen riskklassificerar objekt, utreder ansvar för objekt, utför undersökningar om objekt och hanterar åtgärder för objekt. Händelsestyrda aktiviteter är bland annat anmälan om avhjälpandeåtgärd av förorenade områden, granskning av detaljplaner och tillsynsinsatser vid grävarbeten som påverkar förorenade områden. De egeninitierade aktiviteterna fokuseras till de objekt med störst risk för människors hälsa och miljön, objekt med riskklass 1 och 2. Målsättning för arbetet är att vid år 2050 har alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön blivit åtgärdade, det vill säga områden i riskklass 1 och 2. Kommunen har en handlingsplan för förorenade områden som vägleder arbetet.

Risk/branschklass	1	2	3	4
Riskklassade	12	35	40	5
Endast branschklassade	23	269	311	84

En förändrad markanvändning kan göra att föroreningarna exponeras och sprids, vilket i sin tur kan leda till ökade risker. Inom ramen för arbetet med nya eller ändrade detaljplaner behöver därför frågan om eventuella markföroreningar utredas. Om det finns misstanke om att mark, grundvatten och/eller dricksvatten kan vara förorenade görs miljötekniska markundersökningar under planprocessen och föroreningssituationen bedöms. Innan startbesked för ny eller ändrad markanvändning tillåts inom planområdet ska området efterbehandlas om det finns ett sådant behov.

Djurhållning

Djurhållning är ett självklart inslag i Norrtäljes landskap och bidrar till att göra det levande och öppet. Samtidigt kan djur betyda olägenheter i form av exempelvis lukt, flugor, ljud, allergi med mera. Generellt kan man förvänta sig att djur finns i en lantlig miljö. Därmed är det rimligt att boende på landsbygden får acceptera en viss grad av påverkan från omgivande djurhållning.

Hästar är starkt allergena, vilket medför att risken för människors hälsa behöver beaktas vid planläggning av bostäder nära större hästanläggningar. Vid bedömning av lämpligt avstånd mellan hästhållning och bostäder ska avståndet räknas mellan stallområdet och grannes bostadshus. Riktlinjerna om avstånd ska inte tillämpas vid nybyggnation av hästhållarens bostad och stall. Med stallområde avses helhetsmiljön kring stallet, inklusive gödselanläggning och anslutande rasthagar. Beteshagar bedöms inte ha någon avgörande betydelse vid bedömningen av avstånd. Antalet hästar kan påverka de faktorer som är störande. Därför bör avstånden anpassas till hästhållningens omfattning. Den slutliga bedömningen ska alltid göras utifrån de enskilda förutsättningarna på platsen. Faktorer som kan påverka bedömningen är topografi, vegetation och andra fysiska barriärer, förhärskande vindriktning samt utformning av stall och stallområde, exempelvis gödselanläggningens läge. Generellt bör avstånd från bostadshus till stallområde vara minst 50 meter vid 1–15 hästar och 100 meter vid fler än 15 hästar.

Häst

Skred och erosion

SGU:s översiktliga underlag över erosionskänsliga strandområden visar förekomst av områden i näst högsta och högsta klassen i Norrtälje kommun. Högst risk för erosion hittas i utsatta lägen i ytterskärgården. Flertalet områden med skredrisk förekommer även i närområdet kring sjöar och kust. Skredkänsliga områden redovisas i hänsynskartorna.

Strålning

Radon

Radon är en radioaktiv gas som är lukt- och färglös. Den bildas naturligt genom att uran i jordskorpan sönderfaller. Radonet kommer in i våra bostäder antingen direkt som markradon eller indirekt via dricksvattnet eller byggnads-material.

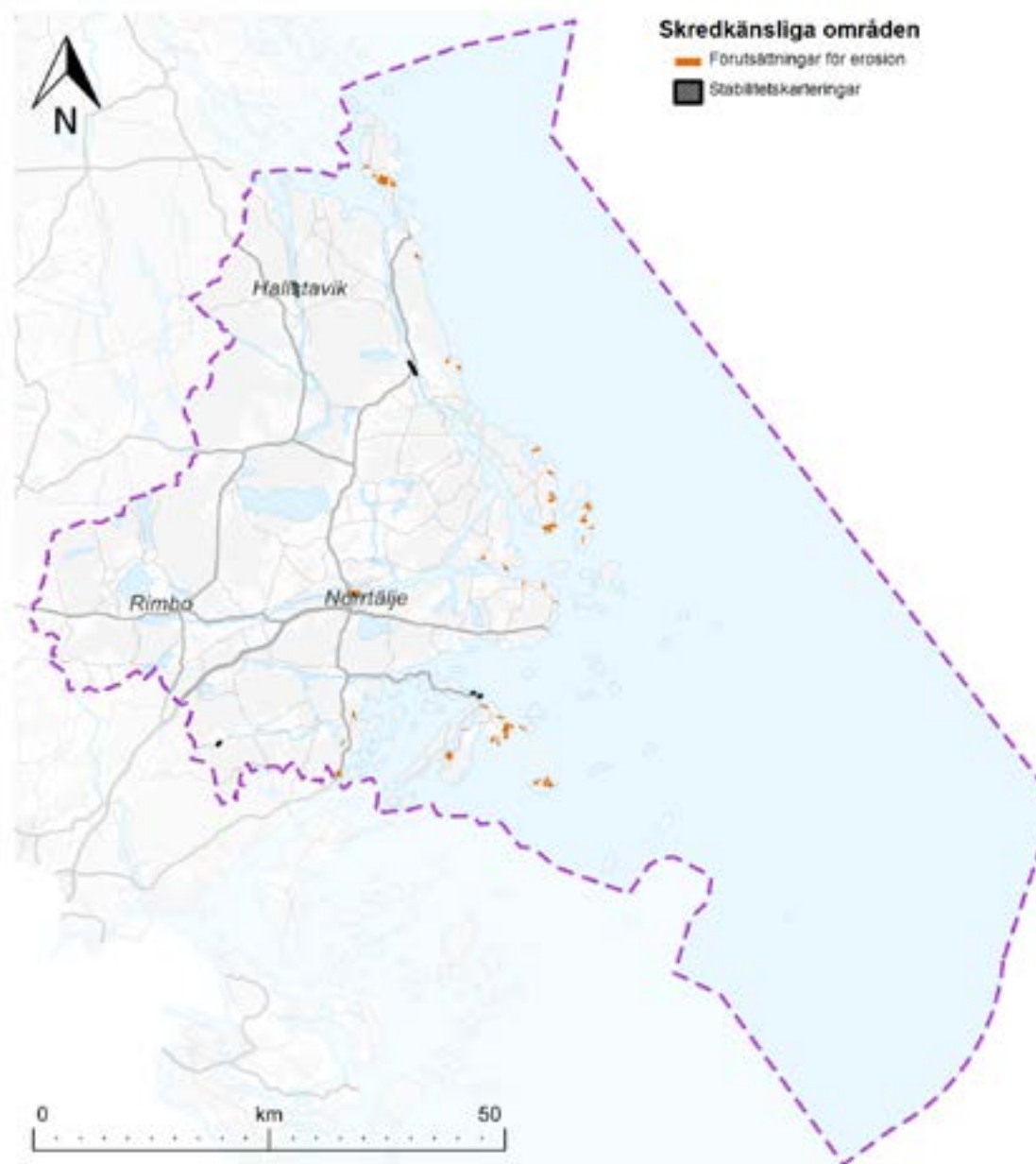
Gällande gränsvärde för radon i inomhusluften är 200 Bq/m³ i befintliga bostäder. Högsta radonhalt i nya byggnader får inte heller överstiga 200 Bq/m³. För arbetsplatser är motsvarande siffra 400 Bq/m³.

Höga och låga halter av radon i dricksvatten förekommer i bergboreade brunnar inom hela kommunen. Ingen del av kommunen är vare sig låg- eller högriskområde för radon i dricksvatten.

Kommunen har behov av att göra en kartläggning av markradon då sådan saknas idag.

Elektromagnetisk strålning

Elektromagnetiska fält från kraftledningar kan påverka människors hälsa. Gällande gränsvärde anger att magnetfältsnivån inte ska överstiga 0,4 µT på platser

där människor bor eller vistas varaktigt. Det innebär att större kraftledningar bör förses med skyddsavstånd gentemot bebyggelse, särskilt bostäder och lokaler där barn vistas. Nedgrävning av elkablar och markbundet bredband via fiber kan minska påverkan från elektriska och magnetiska fält.

Större kraftledningar redovisas i hänsynskartorna. Läs mer om kraftledningar i avsnittet Teknisk försörjning.

Beredskap och civilt försvar

Kommunernas förmåga att upprätthålla sin verksamhet under störda förhållanden och ytterst i samband med krigsfara och krig är av grundläggande betydelse för Sveriges förmåga att motstå yttre hot.

Inom det civila försvaret finns ett behov av att utveckla skydd av befolkningen, bland annat nya skyddsrumspplatser. Det civila försvaret bedöms få ytterligare fokus och ökad reglering inom de närmaste åren. Det är därför av stor vikt att ta hänsyn till civil beredskap i den fysiska planeringen.

Norrtälje kommun angränsar till Östhammar/Tierp kommun där Forsmarks kärnkraftverk ligger. De län där det finns ett kärnkraftverk ska arbeta med kärnenergi-beredskap. I arbetet ingår bland annat att arbeta fram beredskapsplaner och att ha en beredskapsorganisation för att hantera en olycka med utsläpp av radioaktivitet eller med risk för utsläpp. Under juni 2022 inrättades nya skyddszoner. Skyddszonerna bedöms inte påverka markanvändningen i Norrtälje kommun.

Teknisk försörjning

Teknisk försörjning med anläggningar för avfall, avlopp, vatten, energi och bredband är grundläggande infrastruktur som ska bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimat- och miljöbelastning. Kommunen ska sträva efter att ha god framförhållning vid planering och byggande för att skapa hållbara system för kommunikation, energi, vatten, avlopp och avfallshantering.

Vatten och avlopp

Omhändertagande och rening av avloppsvatten är viktigt för att minimera påverkan på recipient och öka skyddet för människors hälsa. Ett ökat uttag av dricksvatten kommer också kräva en högre tillgång på dricksvatten av god kvalitet. Översiktsplanen är en grund för va-planeringen då utpekade utbyggnadsområden visar var va-kapaciteten måste förstärkas. Genom en tydlig planering så kan begränsade resurser användas på ett smart sätt och ge en så stor nytta som möjligt.

Norrtälje kommun har stora utmaningar vad gäller vatten- och avloppsförsörjning och utbyggnad av vatten och avlopp. Det är brist på grundvatten i stora delar av kommunen, särskilt i kustnära områden. Det påverkar både enskilda brunnar och kommunens förutsättningar att säkerställa tillgång på rent vatten i det kommunala VA-nätet. Utbyggnad av vatten och avlopp är kostsamt och har långa ledtider vilket ställer krav på en konsekvent och långsiktig planering. Utbyggnad av vatten och avlopp och beslut kring enskilt vatten och avlopp har stor ekonomisk betydelse för fastighetsägare och exploatörer.

Den 1 januari 2023 träder en ny lag i kraft som syftar till att skapa förutsättningar för långsiktigt hållbara vatten- och avloppslösningar på landsbygden genom att behovet av en allmän vattentjänst ska kunna bedömas på ett mer flexibelt sätt av kommunen. Varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan som visar kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses och hur de allmänna vattenanläggningarna ska hanteras vid ökad belastning vid skyfall.

Kommunen ska ta fram en vattentjänstplan om hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses på lång sikt och hur de allmänna VA-anläggningarna ska hanteras vid ökad belastning med anledning av skyfall.

Norrtälje kommun har en VA-policy som anger strategiska vägval, riktlinjer och ställningstaganden i frågor som rör allmän och enskild vatten- och avloppsförsörjning. VA-policyn är ett viktigt styrdokument och utgångspunkt för den kommunala VA-planen. Översiktsplanens riktlinjer om vatten och avlopp utgår från kommunens VA-policy och VA-plan.

Riktlinjer vatten och avlopp

- Bygga ut vatten och avlopp i områden med bristfälliga VA-lösningar.
- Främja småskaliga VA-lösningar för att underlätta bostadsbyggande på landsbygden.
- Förnya och inrätta vattenskyddsområden för de vattenförekomster som är viktiga för vattenförsörjningen.
- Utredda möjligheten att nyttja Erken som resurs för dricksvattenförsörjningen.
- Utredda behov av reservvatten och förnyelse av ledningsnätet.

- Säkerställa tillräckliga ytor för rening och fördröjning av dagvatten. Prioritera lokalt omhändertagande av dagvatten.
- Utgå från ett ekosystemperspektiv där dagvattenytor ges många funktioner.
- Hantera dagvatten i befintliga bebyggda miljöer med bristfälliga system för dagvatten.
- Planera för ett nytt reningsverk som avlastar och på sikt kan ersätta Lindholmens reningsverk.

Dricksvatten

Det är angeläget att säkerställa en långsiktigt hållbar vattentillgång för såväl den allmänna vattenförsörjningen i kommunen, som vid bostäder och verksamheter som har enskilda vattenlösningar.

Vattenskyddsområden

I Norrtälje kommun finns 19 vattenskyddsområden för grund- och ytvattentäkter enligt miljöbalken 7 kap 21 §. Inom skyddsområdena gäller föreskrifter för bland annat hantering av brandfarliga varor, avloppsutsläpp, upplag, täkter samt schaktningsarbeten.

I kommunens tätorter försörjs 90 % av befolkningen med dricksvatten från ytvatten. Av de hushåll som förses med kommunalt dricksvatten är det ca 78 % som förses med ytvatten från Mälaren.

Regional vattenförsörjningsplan

Länsstyrelsen i Stockholms län har tagit fram en regional vattenförsörjningsplan för att synliggöra länets förutsättningar för utveckling och förhållningssättet till grundvattenförekomsterna. Flera vattenförekomster i kommunen har högsta respektive hög regional prioritet. Det innebär att de har bra egenskaper och stor potential

för dricksvattenförsörjning. Dessa vattenresurser ska säkerställas så att inte planering eller byggande försvårar eller omöjliggör framtida nyttjande av resurserna för dricksvattenändamål.

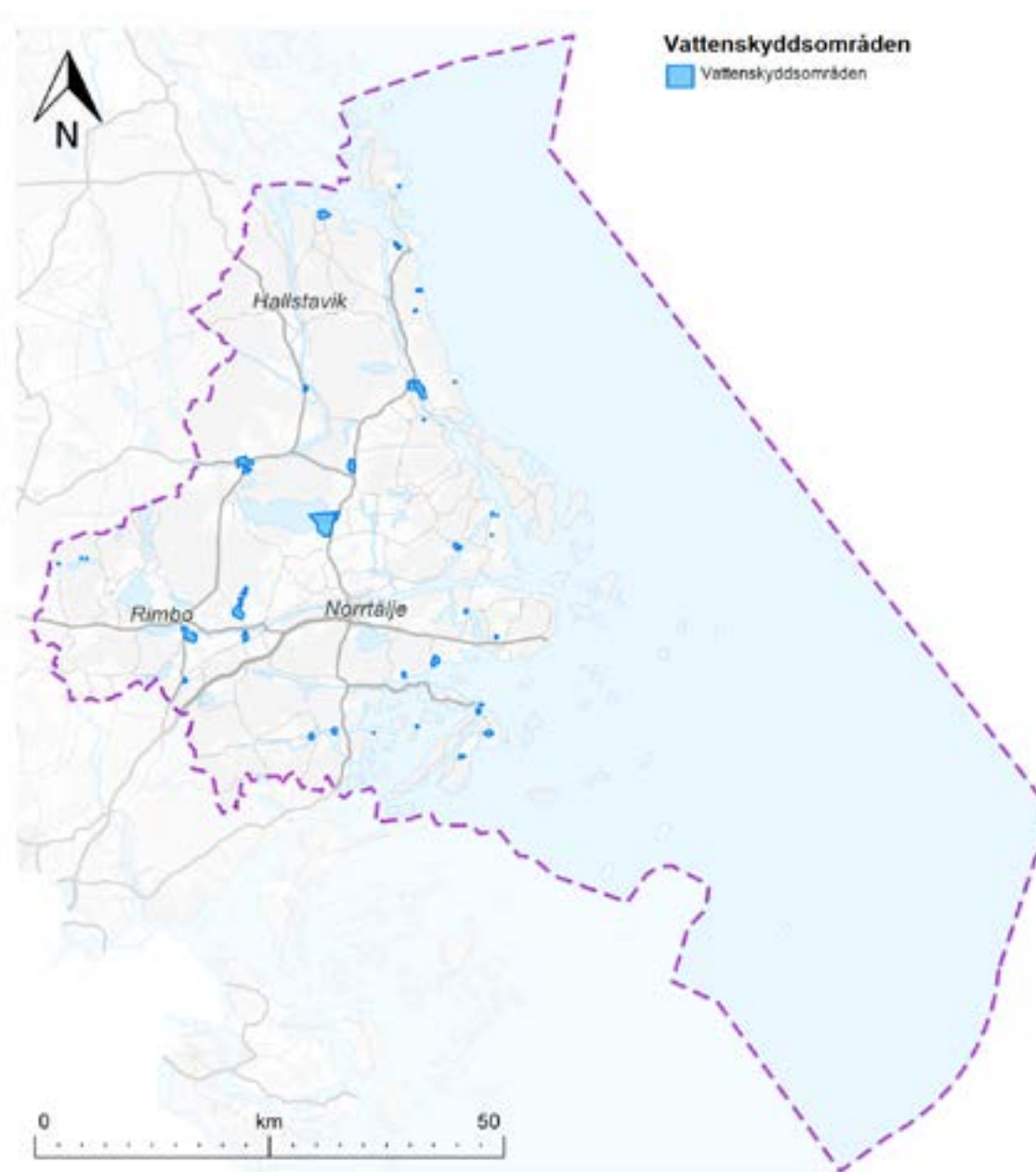
De prioriterade vattenskyddsområdena och dess föreskrifter är i behov av revidering vilket bör beaktas i form av extra försiktighet vid fysisk planering inom vattentäckernas tillrinningsområden. Länsstyrelsen i Stockholms län har bedömt behovet av revidering i den regionala vattenförsörjningsplanen.

Vattentäkter

Mälaren är den dricksvattentäkt som försörjer flest invånare i kommunen, liksom i en stor del av Stockholms län. Mälaren förser drygt 2 miljoner människor med dricksvatten samtidigt som den utgör recipient för utsläpp från bland annat båttrafik, industrier, åkermark, dagvatten och spillvatten vilket gör att vattenkvaliteten är sårbar. Det kommer krävas stora åtgärder för att upprätthålla Mälarens goda vattenkvalitet i takt med ökad påfrestning.

Vattnet från Mälaren renas i Görvälnverket i Järfälla kommun. En stark tillväxt i regionen medför att produktionskapaciteten i Görvälnverket kan komma att behöva utökas.

Kommunalförbundet Norrvatten producerar dricksvatten till 14 medlemskommuner med drygt 600 000 invånare i norra Stockholmsregionen. För kommunens norra delar, utanför Norrvattens distributionsområde, saknas reservvattentäkter och vid händelser som innebär utebliven vattenleverans finns endast nödvatten att tillgå.

Skeboåns råvattenkvalitet är bristfällig, vilket påverkar vattenförsörjningen i Hallstavik, Skebobruk och Älmsta. Förutsättningarna att använda Erken som ny ytvattentäkt för kommunens norra delar alternativt att använda vatten från Norrvatten bör därför utredas. Erken kan även vara intressant för reservvattenförsörjning för andra kommuner inom länet.

Kapaciteten i grundvattentäkten i Grisslehamn är begränsad och räcker inte för behovet. Belastningen är ojämn över året då tillresta turister och sommarboende periodvis kraftigt ökar behovet av dricksvatten. De senaste årens torra somrar har inneburit att problem med vattenförsörjningen har uppstått. Idag finns ett mindre temporärt membranverk, avsaltningsverk, i Grisslehamn för avsaltning av havsvatten från Ornöfjärden. För att

säkra tillgången på dricksvatten för befintliga och planerade bostäder planerar Norrtälje Vatten och Avfall AB att bygga ett avsaltningsverk med större kapacitet. Vidare utreds möjligheten/lämpligheten att även förse tätorten Herräng med dricksvatten från det nya verket i Grisslehamn. Vad gäller Hallstavik behövs vidare utredning om ortens framtida dricksvattenförsörjning då Hallstavik inte kommer förses med vatten från Grisslehamn.

I Drottningdal och Blidö är råvattentillgången och vattenkvaliteten bristfällig. I Drottningdal avses de två vattenverken läggas ner på grund av dålig vattenkvalitet och låg vattentillgång. Området planeras i stället att förses med vatten från Norrvatten. I Herräng behöver vattenförsörjningen utredas i ett större sammanhang

exempelvis med vatten från Erken, Norrvatten eller Grisslehamn. För Blidö har en bedömning gjorts gällande förutsättningar och kostnader för att producera dricksvatten av havsvatten. Det bör utredas vidare vad som krävs för att förse Blidö med vatten från Norrvatten.

Grundvattentillgång i kommunen

Kommunen har låtit utreda grundvattentillgångar i kommunen (Grundvattentillgångar i Norrtälje kommun, Tyréns 2022-03-31). Utredningen visar att det är brist på dricksvatten från små grundvattenmagasin i områden längs kusten där andelen fritidsbebyggelse är stor; i Herräng, Norra Väddökusten, Norra och sydöstra Vätö, Björknäs, Grovstanäs, Yxlan och Blidö. Bland mindre öar bedöms störst risk för vattenbrist finnas på Norröra, Söderöra, Svartlöga och Rödlöga. Inåt landet finns också några mindre områden med stor risk för vattenbrist; Sättra, området mellan Gottröra och Abrahamsby samt Sjöändan.

Bland de stora grundvattenmagasinen (där de kommunala vattentäkterna finns) är det framför allt stor risk för vattenbrist eller saltvatteninträngning i Herräng. Ytterligare fyra kommunala vattentäkter har också risk för vattenbrist; Grisslehamn, Edsbro, Södersvik och Blidö. Den begränsade vattentillgången i Herräng, Grisslehamn och Blidö är väl kända sedan tidigare. Problemen i Södersvik och Edsbro är däremot ny kunskap och beräkningarna är osäkra, framför allt avseende Edsbro. Vattenprovtagningar har visat en påtaglig saltvattenpåverkan i Edsbro vattentäkt under många år (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2006). Detta kan ha orsakats av vägsalt, tidigare vattenuttag, relik saltvatten eller att uttaget varit på gränsen till vad som är långsiktigt hållbart. Om vattenprovtagningar i dagsläget

Dricksvattenresurser med högsta regionala prioritet	Status vattenskyddsområde
Norrtälje Erken	I behov av revidering
Norrtälje Lohäradsåsen-Finsta-Kilen	I behov av revidering
Norrtälje Lohäradsåsen-Finsta-Norra	I behov av revidering
Norrtälje Lohäradsåsen-Västra Syninge	I behov av revidering

Tabell som visar dricksvattenresurser med högsta regionala prioritet samt status för vattenskyddsområde

Dricksvattenresurser med hög regionala prioritet	Status vattenskyddsområde
Norrtälje Lohäradsåsen-Malmby	I behov av revidering
Norrtälje Röåsen-Bergby	I behov av revidering
Norrtälje, Österåker Largen	Saknas

Tabell som visar dricksvattenresurser med hög regional prioritet samt status för vattenskyddsområde

visar på högre salthalt än på 90-talet och påverkan från vägsalt eller tidigare uttag kan uteslutas bedöms uttaget vara större än tillgångarna. I annat fall har sannolikt täktens tillrinningsområden som använts i beräkningarna underskattats.

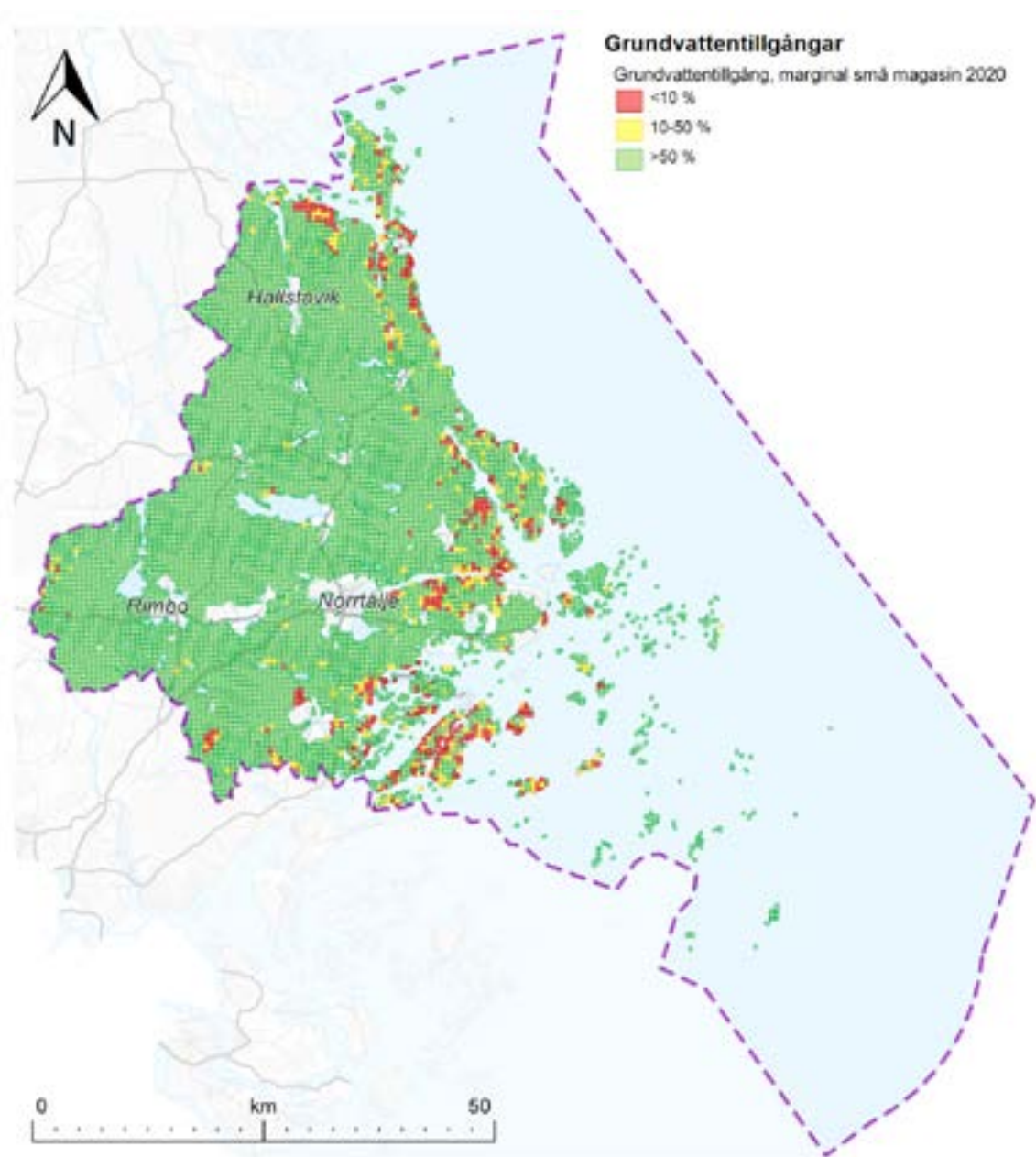
Även reservvattentäkterna Västra Syninge, Vagdalen och Finsta-Kilen har begränsad marginal. Men då dessa vattentäkter inte används regelbundet och enbart är tänkta att användas under kortare perioder bedöms risken för vattenbrist trots allt som låg där. Två grundvattenmagasin i Lohäradsåsen består till stor del av berg- eller grustäkter. Dessa är därför inte lämpliga att använda som vattentäkter.

Alla vattentäkter som är viktiga för vattenförsörjningen bör ha vattenskyddsområde. Det är särskilt angeläget att ta fram vattenskyddsområde för Skeboån, då det är en känslig och utsatt recipient med stor vattenmängd.

Dagvatten

Norrtälje är en stor kustkommun med över 300 sjöar och sju större samt flertalet mindre vattendrag. Många vatten är idag belastade av dagvatten från mänskliga aktiviteter på grund av bristfällig dagvattenhanteringen i befintliga bebyggelseområden.

Norrtälje kommun har antagit en fördjupad dagvattenpolicy som anger grundprinciperna för hur dagvatten ska omhändertas. Syftet är att uppfylla VA-planens mål att eftersträva en klimatanpassad och långsiktigt hållbar dagvattenhantering vid all planering för ny och befintlig bebyggelse. Kommunen har också tagit fram en dagvattenstrategi som ett hjälpmedel för att tillämpa dagvattenpolicyen.

Dagvattenhanteringen ska utredas tidigt i planeringsprocessen utifrån föroreningsbelastning, översvämningsrisker och recipientpåverkan. Det är konkurrens om markens användning, framför allt i Norrtälje stad, men även i viss mån i övriga tätorter i kommunen. Tillräckliga ytor behöver säkerställas för att avleda, rena och fördröja dagvatten. Ytliga avrinningsvägar vid extrem nederbörd behöver också säkerställas. Dagvattnet bör se som en positiv resurs som kan bidra till attraktiva och funktionella inslag i stadsmiljön i form av dammar, träd- och växtplanteringar. I fördjupningarna till översiktsplanen för Norrtälje stad och Rimbo markeras områden för dagvattenhantering. Mark- och vattenanvändningskartan är inte lika detaljerad avseende ytor för dagvattenhantering i resterande delar av kommunen, varför frågan måste studeras djupare i efterföljande planering. Läs mer om ytor för dagvattenhantering i förslagen till fördjupningar av översiktsplanen för Norrtälje stad och Rimbo.

Vatten följer inte plan- eller fastighetsgränser. Dagvattenutredningar i samband med detaljplanering kan därför behöva omfatta ett betydligt större område än den enskilda detaljplanen, ofta avrinningsområdet till recipienten. Vattnets väg genom landskapet är ett sammanhängande system, där förändringar kan ge effekter i andra delar av systemet. Det är viktigt att ta hänsyn till vattnets rörelse i geografin. Naturliga strukturer i form av lågpunkter och öppna markområden i terrängen ska nyttjas i största möjliga mån då nya är kostsamma och svåra att genomföra. Markens egenskaper gör att infiltration inte alltid är möjlig eller lämplig (exempelvis vid berg). Åtgärder kan behövas uppströms för att minska påverkan på recipienten.

Genom att omhänderta dagvatten lokalt kan avledning av dagvatten till annan plats eller en dagvattenanlägg-

ning undvikas. För att nå god vattenstatus och en hållbar dagvattenhantering behöver kommunen och VA-huvudmannen förbättra dagvattensituationen i många befintliga bebyggelseområden.

Spillvatten

Rening av spillvatten är viktigt för att minimera påverkan på recipient samt för människors hälsa. I takt med att kommunen utvecklas med fler bostäder och invånare ökar belastningen på spillvattennät och reningsverk. En större spillvattenmängd kommer ställa högre krav på en anläggning dimensionerad utifrån de nya förutsättningarna.

Ledningsnät

Delar av dagens spillvattennät har kapacitetsbrist genom att delar av nätet är fullt utnyttjat i dagsläget och då delar

av nätet är belastat av ovidkommande tillskottsvatten. Det innebär att det kan krävas utbyggnad av nya ledningar, ombyggnad eller omledning för att kunna medge ytterligare bebyggelse i området.

Reningsverk

Kommunens befintliga avloppsreningsverk för Norrtälje stad behöver byggas ut. Reningskapaciteten för spillvatten är otillräcklig redan i närtid. Kommunen har utrett hur kapaciteten kan utökas och landat i att Lindholmens avloppsreningsverk bör byggas ut för att klara högre kapacitet (från 34 000 till 50 000 personekvivalenter). En sådan utbyggnad kan vara klar 2026.

På sikt behöver dock reningskapaciteten för spillvatten utökas ytterligare och Lindholmens reningsverk behöver

Dagvatten

Med dagvatten menas vatten som tillfälligt avrinner från markytan eller från annan konstruktion, till exempel regnvatten, smältvatten, spolvatten eller framträngande grundvatten och som slutligen hamnar i vattendrag, sjöar, kustvatten eller grundvatten. Dagvatten från samlad bebyggelse är att betrakta som avloppsvatten enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

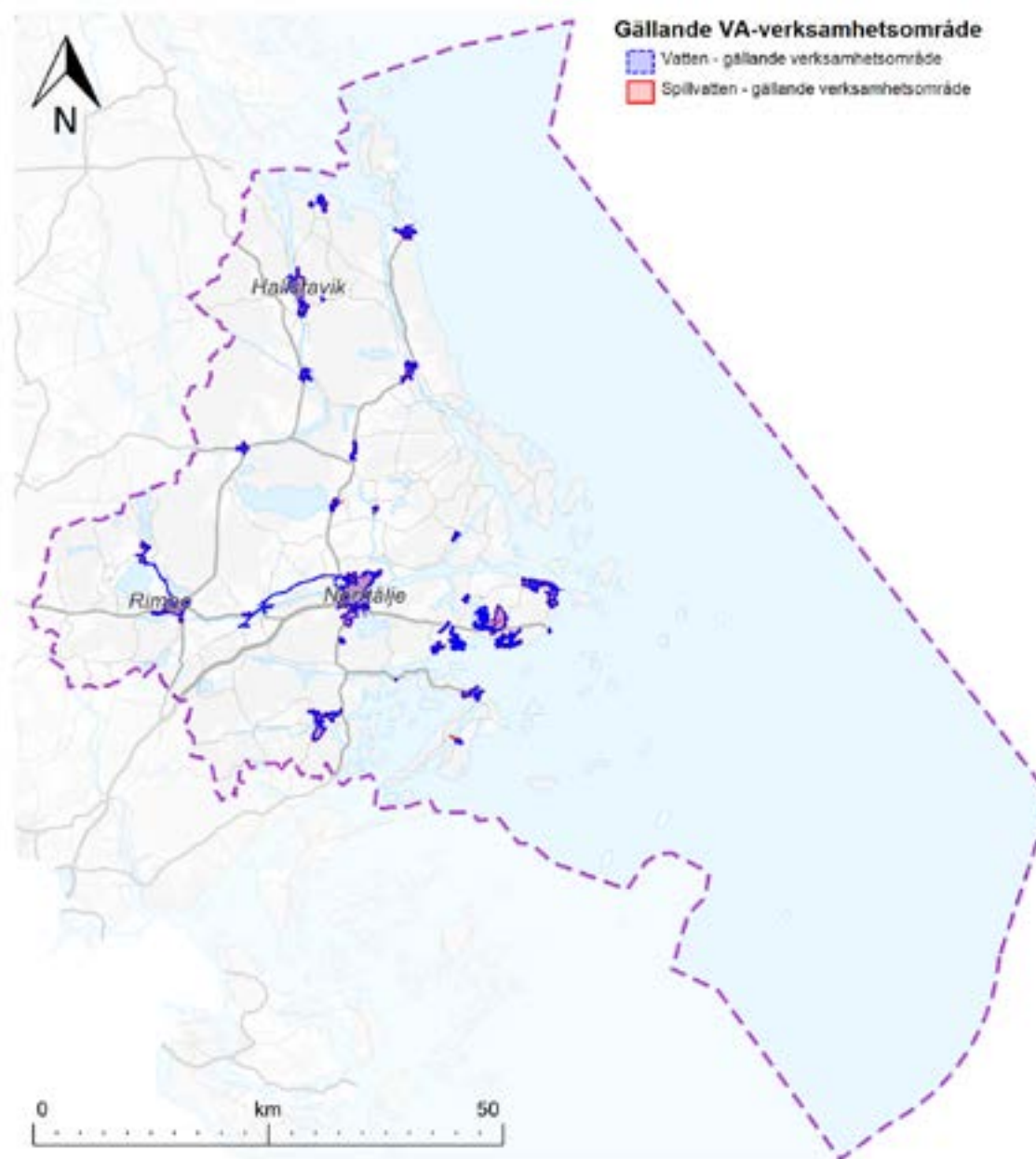
Lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) innebär att man tar hand om dagvattnet på plats. Man använder det för bevattning, låter det infiltrera i marken, fördröjer i damm eller leder det på ytan till en genomsläpplig mark längre bort.

då ersättas av ett nytt verk. Etablering av ett nytt reningsverk ska förberedas så att det kan stå klart när behovet för Norrtälje överstiger 50 000 personekvivalenter. Tänkbara platser för ett nytt reningsverk är Frötuna-Vreta eller Sika. Dessa alternativ kommer att utredas närmare i en recipient- och lokaliseringstudning. I den utredningen kan det visa sig att ytterligare alternativ plats kan bli aktuell. En sådan recipient- och lokaliseringstudning bör ha ett brett angreppssätt och belysa både ekonomiska, sociala och ekologiska aspekter såsom känslig miljö, påverkan på närboende, trafik, samordning med annan infrastruktur, investeringskostnader m.m. Planeringen av ett nytt reningsverk bör inledas i närtid även om behovet uppstår först på längre sikt eftersom planering och tillståndsgivning är komplex och tar lång tid. Det är viktigt att säkerställa god planberedskap och framförhållning.

Rimbo reningsverk har kapacitet som täcker planerade exploateringar i orten. Denna kapacitet kommer dock på kort sikt behöva tas i anspråk för att möjliggöra utveckling av Norrtälje stad innan utbyggnaden av Lindholmens avloppsreningsverk är färdig. Utbyggnadstakten i Rimbo och Norrtälje stad bör därför balanseras gentemot varandra de närmaste åren.

Grisslehamns reningsverk har, liksom övriga mindre reningsverk i norra delen av Norrtälje kommun, kapacitetsbrist för avloppsrening. Det är angeläget att utreda förutsättningarna för att ersätta befintliga mindre reningsverk till större och effektivare. Samordning bör ske med annan teknisk infrastruktur såsom energi och avfallshantering.

Kapaciteten i övriga orters reningsverk kommer att analyseras successivt.

Ett digitaliserat samhälle

I ett alltmer digitaliserat samhälle förändras de digitala tjänsterna ständigt och nya tjänster växer fram vilket gör att efterfrågan på överföringskapacitet är stark. God tillgång till ett väl utbyggt fiber- och mobilnät kommer vara betydande för framtidens digitala tjänster. För att möta efterfrågan på internetuppkoppling med hög kvalitet behöver kommunen ta hänsyn till detta i sitt planeringsarbete.

Riktlinjer och digitalisering

- Verka för utbyggnad av bredband i hela kommunen
- Verka för utbyggnad av det mobila 4g och 5g nätverket i hela kommunen.
- Underlätta tillståndsprocesser
- Aktivt söka finansiering för bredbandsutbyggnad i glesbygd och skärgård.

Tillgången till fibernätet är en viktig förutsättning för att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Det kan förbättra förutsättningarna för en levande landsbygd och skärgård samtidigt som samhällets klimatpåverkan kan minska genom ett minskat transportbehov. Förutsättningarna att kunna bo i kommunen och samtidigt arbeta i större städer ökar starkt genom en stabil internetanslutning, goda förutsättningar finns att deltidsboenden övergår till permanentboende med ökad population i kommunen som följd.

En stabil IT-infrastruktur är också en förutsättning för att klara den omställning och effektiviseringen av sjukvård och omsorg som behöver genomföras under kommande år för att möta den demografiska förändringen vården och omsorgen kommer att behöva utföras med stöd av

hemmonitorering och välfärdsteknik som kräver en god IT-infrastruktur.

Utgångspunkten är att marknadens aktörer ska tillgodose behovet av digital infrastruktur. Kommunen har ändå en stor roll för att underlätta och stimulera utbyggnaden genom exempelvis samverka med olika bredband- och mobiloperatörer samt lokala organisationer.

Andra viktiga åtgärder är att se till så att tillståndsprocesser är smidiga och genom att krav ställa till entreprenörer som får tillstånd att det alltid läggs ned tomrör för fiberkanalisering i nya områden eller i samband med omläggning av andra ledningar.

Laddinfrastruktur

Laddplatser behöver byggas ut över hela kommunen för att underlätta omställningen till elfordon. Det behövs

Ung tjej som studerar hemifrån

laddplatser vid alla typer av parkeringsanläggningar samt vid drivmedelsstationer och rastplatser längs med större vägar.

Riktlinjer laddinfrastruktur

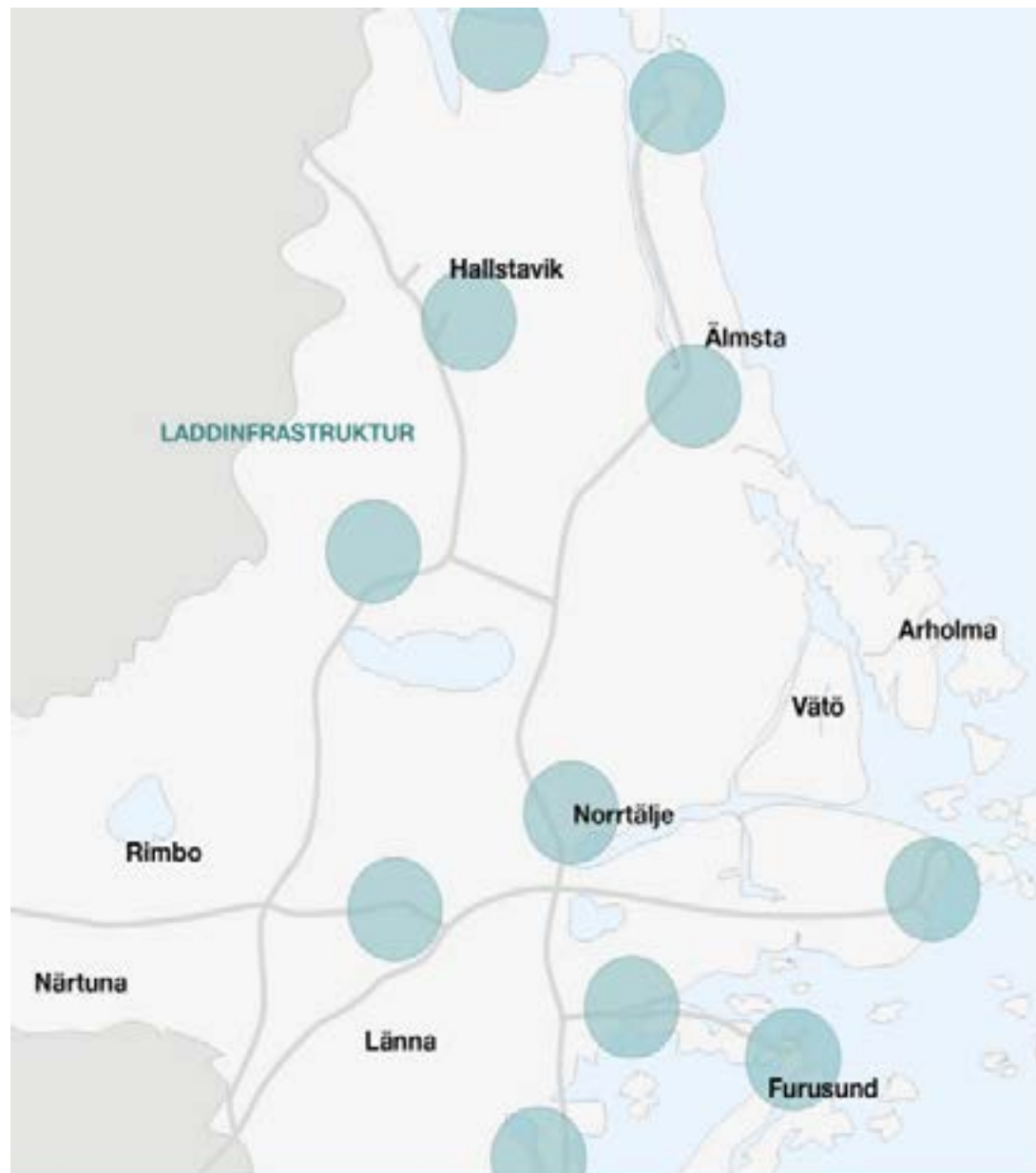
- Verka för utbyggnad av laddinfrastruktur för såväl personbilar som tunga transporter.

Laddinfrastrukturen förutsätts byggas ut av privata aktörer. Kommunen kan dock främja utvecklingen genom laddstationer vid kommunala verksamheter och genom att tillgängliggöra kommunal mark för etablering av laddinfrastruktur.

Laddinfrastruktur för tunga transporter bör styras till det övergripande, regionala, vägnätet samt i anslutning till industriområden i utkanten eller utanför tätorterna. I kommunens trafik- och mobilitetsstrategi anges strategiskt lämpliga platser för laddinfrastruktur på landsbygden.

Energiförsörjning

Det är angeläget att verka för en resurssnål produktion av värme, kyla och förnyelsebar el, samt effektiv energianvändning i bostäder och verksamhetslokaler. Utvecklingen mot allt fler eldrivna fordon innebär en stor utmaning för elförsörjningen. Fjärrvärmeverk kan utnyttja energiflöden och avfall som annars är svåra att använda. Fjärrkyla är ett miljöeffektivt sätt att tillhandahålla komfort hos invånarna. Biobränsle och rötning av slam eller andra restprodukter kan ge grön gas som drivmedel för fordon.

Strategiska platser för laddinfrastruktur på landsbygden, Trafik- och mobilitetsstrategi, Norrtälje kommun 2022

Norrtälje kommun bör vara föregångare när det gäller förnyelsebar energi och visa på goda exempel avseende byggande och förvaltning, transporter med mera.

Riktlinjer energiförsörjning

- Verka för att Norrtälje kommuns organisation, inklusive de kommunala bolagen blir fossilbränslefri senast 2030 och bidrar till netto-nollutsläpp till 2045.
- Placera nya bostäder eller andra byggnader där människor vistas varaktigt minst 45 meter från 70 kV ledningar och 80 m från 220 kV ledning.
- Eftersträva en samlad bebyggelse i de större orterna för att ge förutsättningar för utbyggnad av fjärrvärme samt främja lokal elproduktion för att minska belastningen på det regionala nätet.

Kraftledningsnät

Inom Norrtälje kommun finns ett stamnät med 220 kV ledningar i en slinga mellan Tuna – Gråska – Norrtälje och tillbaka till Tuna. Stamnätet ägs av Svenska Kraftnät. Väster om Norrtälje kommun, relativt nära kommungränsen, finns ett 400 kV stamnätsledningsnät mellan Forsmark och Stockholm. Den östligaste av dessa kraftledningar passerar transformeringen i Tuna norr om Almunge i Uppsala kommun. I huvudsak försörjs Norrtälje kommun från denna station.

Det finns ett väl utbyggt regionnät med i huvudsak 70 kV ledningar inom kommunen som Vattenfall Eldistribution AB äger. Det finns även en internationell likströmsförbindelse med sträckning från Senneby till Åland. Även lokalnäten inom kommunen domineras av Vattenfall Eldistribution AB men även Hallstaviks Elverk,

Norrtälje Energi AB och Ellevio innehar koncession för specifika områden.

Längs kraftledningsstråken gäller föreskrifter för starkström (Elsäkerhetsverket, 1995) vilket medför förbud mot att uppföra byggnader i en zon närmast kraftledningen. Enligt försiktighetsprincipen avseende strålning ska inte magnetfältsnivån överstiga 0,4 mikrotesla vid bostäder eller där människor vistas varaktigt. Svenska Kraftnät rekommenderar ett avstånd om 45 meter från 70 kV ledningar och 80 m från 220 kV ledning för att uppfylla denna försiktighetsprincip.

Transformatorstationer

Det finns ett fåtal större transformatorstationer inom kommunen för transformering från stamnätet till regionnätets spänningsnivåer. Transformatorstationerna är placerade i Malsta nordväst om Norrtälje och i Gråska väster om Hallstavik. För transformering till lägre spänningsnivåer finns mindre transformatorstiosker.

Transformatorstationer har tillgänglighets- och säkerhetskrav (Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄKFS 2008:1 med ändring ELSÄK-FS 2010:1.) Stationerna ska vara inhägnade och inget får placeras närmare än 2 meter från anläggningens stängsel, varken tillfälligt eller permanent. Detta omfattar förutom byggnader även träd, buskar och markförändringar. Tillfartsvägar till och från transformatorstationen ska ha god bärighet, tillräcklig höjd och får inte blockeras eller göras smalare. Det innebär till exempel att inga träd får planteras så att de kommer i konflikt med transportvägen.

Kraftanläggningar alstrar ljud, huvudsakligen buller från transformatorn. Undvik därför att lokalisera verksamheter där barn eller andra känsliga grupper vistas (såsom

förskolor, skolor, lekplatser, äldreboende, särskilt boende mm) nära transformatorstationer. Samråd med ledningsägare i tidigt skede av planeringen i närheten av större kraftledningar och transformatorstationer.

Planerade kraftledningsutbyggnader

På stamnätets nivå är mycket på gång i kommunens närhet. Svenska Kraftnät har ett omfattande "Nord-Syd-paket", som innebär stora förändringar för omgivande nät. Syftet är att bygga bort flaskhalsar i mellersta Sverige genom att förnya och förstärka stamnätets ledningar och tillhörande ställverk i regionen. Åtgärderna syftar bland annat till att öka kapaciteten i Stockholmsregionen. Detta är relevant för kommunens fortsatta elförsörjning och framtida tillväxt.

Fjärrvärme

Kommunen avser att bygga ut fjärrvärmenätet i de tätaste befolkade delarna av kommunen. Området vid Salmunge återvinningsanläggning kan utvecklas för att även rymma en större energianläggning. Platsen är strategiskt lämplig för att koppla ihop Norrtälje och Rimbo fjärrvärmenät.

Solenergi

Det finns stor potential för sol och solvärme i Sverige. Det kan tas tillvara genom att verka för solpaneler på större tak i fördelaktiga väderstreck och lutning, exempelvis på större industribyggnader. Det kan också tas tillvara genom att anlägga solcellsparkar. Solcellspark kan bland annat prövas vid Salmunge, i anslutning till framtida energianläggning för fjärrvärme.

Solceller på villatak

Vindkraft

Inom kommunen finns två områden som är utpekade som riksintresse för energiproduktion (vindkraft): Svenska Björn till havs och Varsvik på land (vid Höviksnäs). Vid Varsvik finns 17 befintliga vindkraftverk som bland annat försörjer Hallsta pappersbruk i Hallstavik med energi. Verken producerar totalt cirka 165 GWh per år. Varsvik lämpar sig väl för produktion av vindenergi tack vare bra vindförutsättningar och närhet till nätanslutning. Enstaka vindkraftsverk finns även öster om Rimbo, öster om Svanberga och vid Björköfjorden.

Läs om kommunens förhållningssätt till riksintressena under avsnittet Riksintressen.

Avfall

Avfallshanteringen i kommunen ska bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimat- och miljöbelastning. Det är därför viktigt med ett miljömässigt klokt omhändertagande av hushållsavfall där återanvändning och återvinning sätts i fokus. Det är viktigt med närhet till platser att lämna avfall på ett hållbart sätt.

Avfall ska tas om hand enligt EU:s avfallshierarki.

- I första hand förebygga att avfall överhuvudtaget uppkommer genom förbättrade produktionsmetoder och förändrade konsumtionsmönster.
- Det avfall som ändå uppkommer ska i första hand återanvändas, i andra hand återvinnas. Återvinning kan ske genom att materialet eller energin återvinns eller att näringsämnen går in i ett kretslopp. Bland metoderna för återvinning finns exempelvis biologiska behandlingsmetoder som kompostering eller rötning, materialåtervinning för sorterade avfall samt förbränning med energiutvinning i särskilt anpassade förbränningsanläggningar.
- I sista hand deponering.

Anläggningar för att hantera avfall är ofta en utmaning i samhällsplaneringen då de är störande för omgivningen samtidigt som de behöver ligga lättillgängligt och nära. Befintliga avfallsanläggningar bör därför värnas och ges förutsättningar att utvecklas på befintlig plats.

Riktlinjer avfallshantering

- Säkerställa de större anläggningarnas infrastruktur och utvecklingsbehov.

- Bereda plats för återvinningsstationer och fastighetsnära insamling av olika fraktioner vid planering och byggande.

Soptunnor vid skogsväg

Avfallsanläggning i Norrtälje

I Norrtälje kommun finns en större avfalls-/återvinningsanläggning vid Salmunge. Denna anläggning ska kunna utvecklas för att kunna fortsätta fylla en viktig funktion för avfallshanteringen i kommunen.

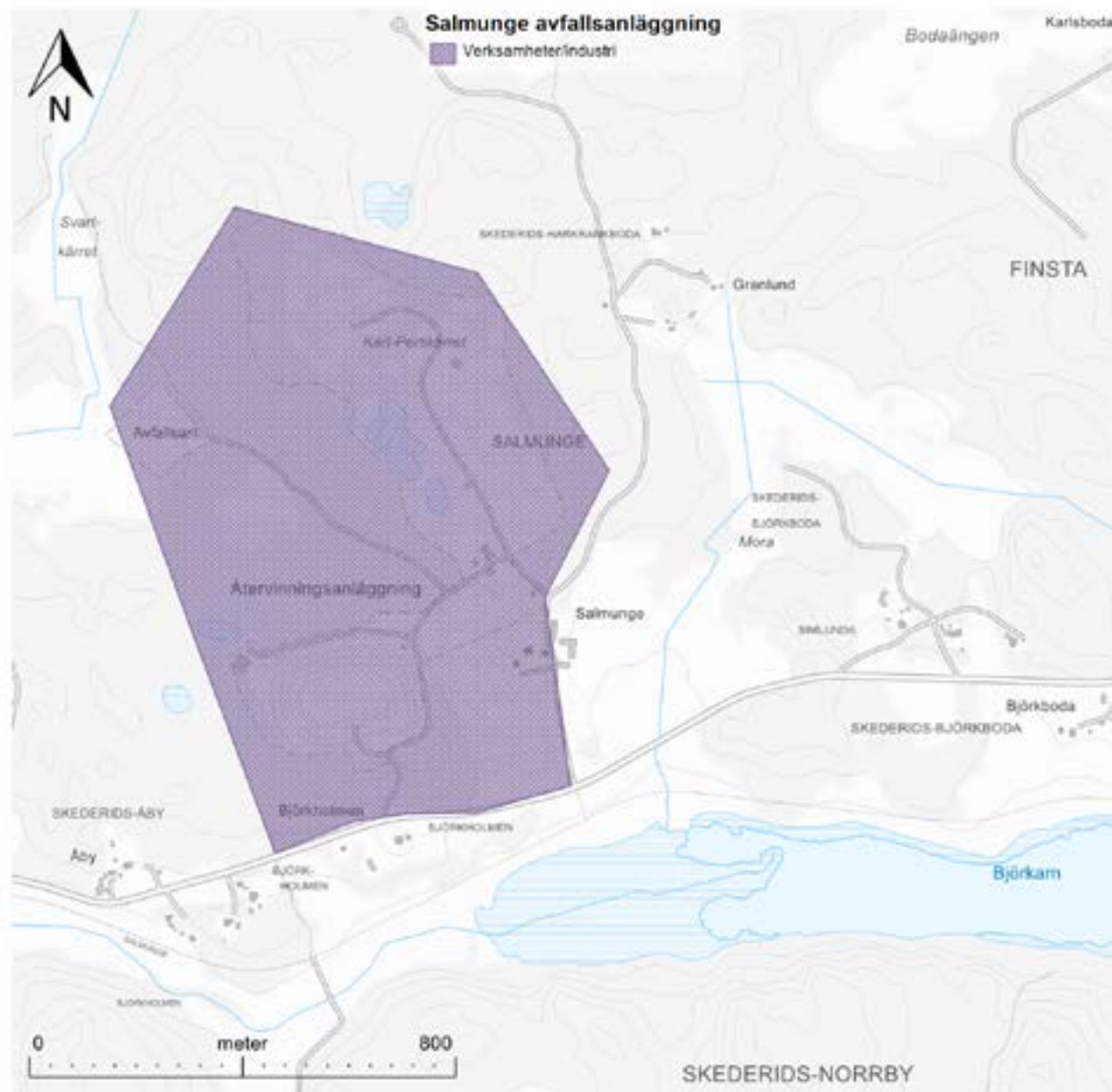
Området vid Salmunge kan även utvecklas för att även rymma en större energianläggning för fjärrvärme och eventuellt även en solcellspark. Platsen är strategiskt lämplig för att koppla ihop Norrtälje och Rimbo fjärrvärmenät. Läs mer om fjärrvärme och solenergi i avsnittet Energiförsörjning.

Fastighetsnära insamling

Fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper vid bostäder ska enligt riksdagsbeslut finnas vid alla bostäder senast 2025.

Detta utgör ett led i att förenkla för den enskilde att göra rätt. Insamling av hushållsavfall kräver ett vägnät med god framkomlighet för de fordon som normalt används, exempelvis avseende storlek, tyngd och vändradie.

Bostäder behöver därför utformas så att både boende och fordon lätt och säkert kan nå insamlingsplatserna för att lämna och hämta hushållsavfall. Vid komplettering av befintlig bebyggelse eller förtätning behöver frågan om avfallshandling vägas emot andra aspekter i en god gestaltad livsmiljö.

Regionala och mellan-kommunala intressen

Enligt 2 kap. 3 § första stycket plan- och bygglagen ska hänsyn tas till mellankommunala och regionala förhållanden vid planläggning. Detta innebär att kommunen inte bara ska ta hänsyn till förhållandena i angränsande kommuner utan också till behovet av samverkan och samarbete i ett bredare regionalt perspektiv.

Många av de frågor och de riktlinjer som beskrivs under respektive avsnitt under allmänna intressen har betydelse inte bara för Norrtälje kommun utan även för våra grannkommuner och ibland för en större region. Norrtälje kommun ligger i gränslandet mellan Stockholms län, Uppsala län och Östersjön. Kommunen omfattas av Stockholmsregionens RUF 2050, men berör och berörs av andra angränsande kommuner och regioner i lika stor utsträckning.

Norrtälje kommun ingår i Stockholm Nordost, ett kommunövergripande samarbete tillsammans med Danderyd, Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna. Syftet med samarbetet är en långsiktigt hållbar utveckling i regionen genom varierande stadsstrukturer, effektiva transporter, näringslivsutveckling och en utveckling av den regionala stadskärnan Täby-Arninge.

I detta avsnitt sammanfattas de frågor som har regional betydelse eller är av mellankommunalt intresse.

- Arbetsmarknad och näringsliv
- Bostadsförsörjning
- Grön- och blåstruktur (natur och friluftsområden, kust och skärgård)

- Transportinfrastruktur och kollektivtrafik
- Vattenförsörjning
- Energiförsörjning
- Avfallshantering
- Materialförsörjning

Arbetsmarknad och näringsliv

Norrtälje kommun har närhet till stora arbetsmarknader i Stockholm, Arlanda, Uppsala och Östhammar. Kommunens yta är stor, varför olika delar av kommunen har olika förutsättningar för pendling i olika riktningar. God kollektivtrafik till är en förutsättning för att pendlingen ska kunna ske på ett hållbart sätt. Pendlarparkeringar bidrar till att göra kollektivtrafiken tillgänglig för boende på landsbygden.

Inom kommunen finns mark som kan vara lämplig för transport- eller ytkrävande verksamheter. Sådana lokaliseringar är ofta svåra i storstadsregionen i övrigt.

Bostadsförsörjning

En väl fungerande bostadsmarknad är av avgörande betydelse för regionens fortsatta attraktivitet. Framför allt hänger Norrtäljes bostadsmarknad samman med angränsande kommuner i nordöstra Stockholmsregionen och Uppsala. En fungerande bostadsmarknad ställer krav på såväl utbyggnadstakt som en variation av boendeformer (pris, storlek och upplåtelseform).

Norrtälje kommun bidrar till regionens bostadsförsörjning genom attraktiva boendemiljöer i småstaden, den lilla tätorten, på landsbygden och i skärgården. Utbyggnadstakten balanseras mot stora investeringar, som utbyggnad av VA-kapacitet.

Bostadshus i Norrtälje stad

Grön- och blåstruktur

De gröna strukturerna bör ses i ett regionalt sammanhang och stråk med hög täthet av värdefulla områden bör ges förutsättningar att hänga samman och kopplas till värdestråk i angränsande kommuner för att säkerställa spridningskorridorer för växter och djur. Roslagens natur med kust och skärgård är ett stort regionalt besöksmål och viktig för det rörliga friluftslivet i regionen.

Transportinfrastruktur och kollektivtrafik

En regional arbetsmarknad ställer stora krav på transportinfrastrukturen och kollektivtrafiken för att pendling ska kunna ske på ett hållbart sätt. Norrtälje kommun ingår i Stockholm Nordost, ett kommunövergripande samarbete tillsammans med Danderyd, Täby, Österåker, Vaxholm och Vallentuna. Stockholm Nordost yttrar sig gemensamt i samband med framtagande av nationell infrastrukturplan, länsplan för regional transportinfrastruktur och andra beslut på nationell och regional nivå som nordostsektorn gemensamt påverkas av eller har intresse i.

Viktiga frågor för samarbetet är:

- Förbättrad regional tillgänglighet och kapacitet i kollektivtrafiksystemet genom utveckling av Roslagsbanan med dubbelspår, förlängning till Stockholm city via Odenplan och till Arlanda och Rimbo samt utveckling av Arninge station som regional bytespunkt.
- Utveckling av den regionala stadskärnan Täby centrum-Arninge samt förbättrade tvärförbindelser till och från andra regionala stadskärnor.
- Förstärkt framkomlighet på Norrortsleden,

Arningevägen och E18.

- Utveckling av regionala cykelstråk.

Norrtälje kommun är också berörd av transportinfrastrukturen i Uppsala län. Samarbetet om transportinfrastruktur och kollektivtrafik över länsgränsen bör utvecklas.

Vattenförsörjning

Mälaren är primär dricksvattentäkt i Norrtälje kommun, liksom i en stor del av Stockholms län. Vattnet från Mälaren renas i Görvålverket i Järfälla kommun. Norrtälje kommun är alltså till stor del beroende av dricksvatten och rening av dricksvatten utanför den egna kommunen. En stark tillväxt i regionen medför att produktionskapaciteten i Görvålverket kan komma att behöva utökas. Det kommer också krävas stora åtgärder för att upprätthålla Mälarens goda vattenkvalitet.

Flera vattenförekomster i kommunen har högsta respektive hög regional prioritet enligt den regionala vattenförsörjningsplanen. Det innebär att de har bra egenskaper och stor potential för dricksvattenförsörjning. Vattenskyddsområdena och dess föreskrifter är i behov av revidering.

Energiförsörjning

Energiförsörjning behöver ses i ett regionalt, nationellt och ibland även internationellt perspektiv. Inom Norrtälje kommun finns ett stamnät med 220 kV ledningar och väster om kommunen, relativt nära kommungränsen, finns ett 400 kV stamnätsledningsnät mellan Forsmark och Stockholm som försörjer större delen av Mälardalen med energi. En stor del av Norrtälje kommun försörjs via transformeringsstationen i Tuna norr om Almunge i Uppsala kommun.

En internationell likströmsförbindelse går från Senneby till Åland.

Norrtälje kommun strävar efter att minska belastningen på det regionala nätet genom att ansluta fler fastigheter till fjärrvärmenätet och utveckla mer lokal förnybar elproduktion.

Kommunen ska vara föregångare genom att vid kommunala nybyggnationer använda klimatkalkyl och välja uppvärmningssystem utifrån minsta möjliga utsläpp av växthusgaser.

Avfallshantering

Avfallshantering behöver ses i ett regionalt perspektiv för att bidra till ett hållbart samhälle med minskad klimat- och miljöbelastning.

Materialförsörjning

Kommunen strävar efter att skapa massbalans så lokalt som möjligt. Genom samverkan mellan olika aktörer ska massor som uppkommer vid exploatering så långt möjligt användas i närområdet för att minska mängden transporter. Exempelvis för att förlasta mark som står inför exploatering (belasta marken med massor för att få bättre byggbarhet), genom att skapa bullervallar eller spännande landskapsmodellering (när platsens förutsättningar så medger). Trots denna inriktning kan massor behöva ses i ett mellankommunalt eller regionalt perspektiv för att hitta lämpliga användningsområden eller platser att deponera massorna.

Kommunens bergtäkter används av flera kommuner i regionen.

Riksintressen

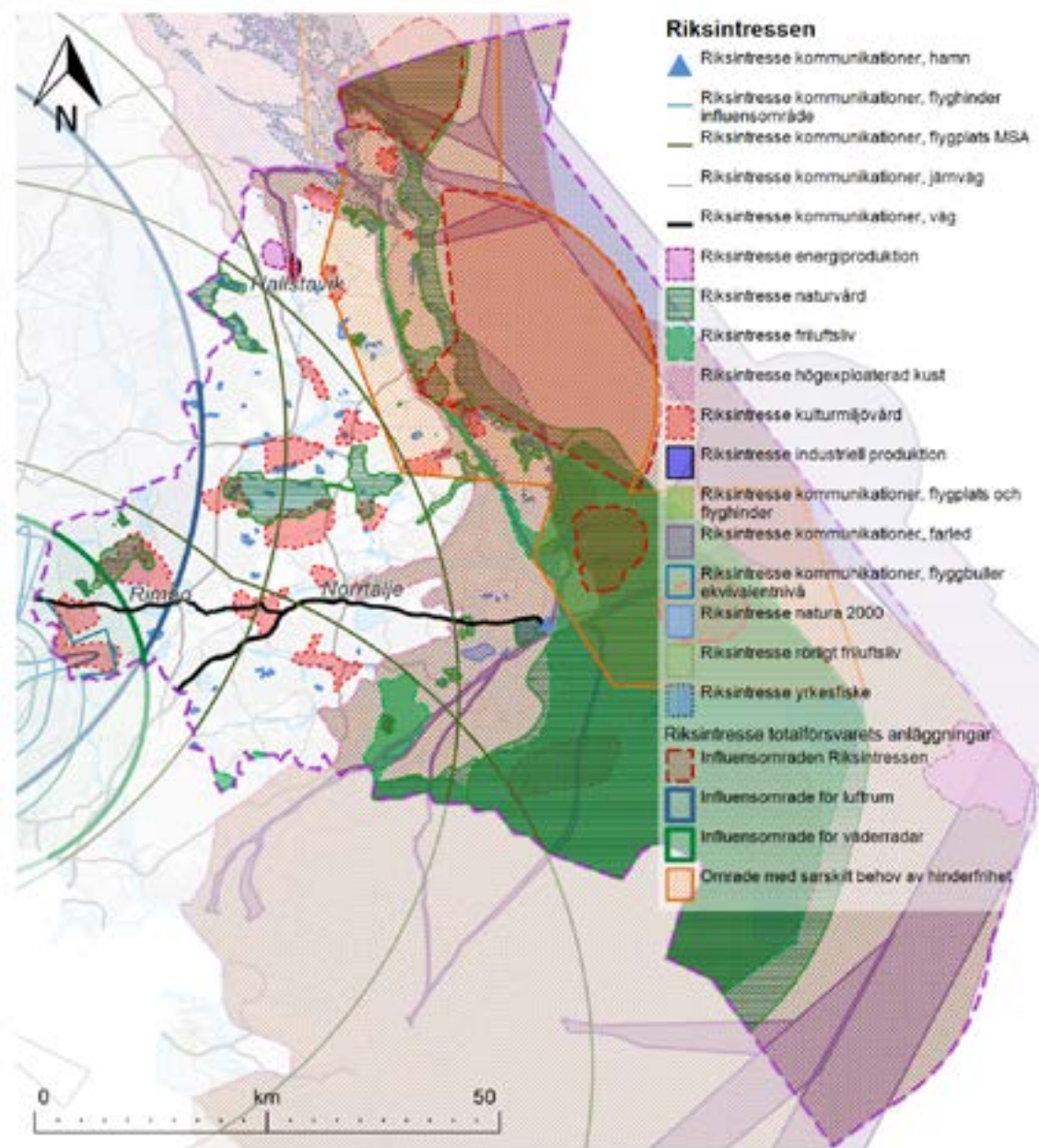
Ett allmänt intresse av nationell betydelse kallas riksintresse och definieras enligt 3 kapitel och 4 kapitel miljöbalken. De är särskilt värdefulla och betydelsefulla för hela landet och ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden eller påtagligt försvåra att använda dem för avsett ändamål. Staten, genom berörda centrala sektorsmyndigheter, lämnar uppgifter till länsstyrelsen om de områden de anser är av riksintresse. Att området verkligen är av riksintresse avgörs först i samband med ett rättsverkande beslut, fram tills dess är det bara ett anspråk som kan ifrågasättas.

Riksintressen och översiktsplanen

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska översiktsplanen visa hur riksintressen tillgodoses. Vid olika prövningar enligt PBL har riksintresset ansetts vara tillgodosett om riksintresset inte påtagligt skadas. Vid framtagandet av en översiktsplan har kommunen också möjlighet att i dialog med länsstyrelsen både ifrågasätta och ytterligare fördjupa och konkretisera anspråken som pekats ut.

Länsstyrelsens uppgift är att samordna de statliga verkens riksintresseanspråk och ge kommunen det aktuella planeringsunderlag som behövs för bedömningen. Vidare ska länsstyrelsen för statens del bevaka att riksintressena tillgodoses i planeringen på det sätt som lagen föreskriver. Om kommunen i översiktsplanen ger uttryck för en annan uppfattning än länsstyrelsen om tolkning och innebörd av ett speciellt riksintresse, uppmärksammas det i länsstyrelsens granskningsyttrande över planen.

Efter granskningstiden ska det alltså vara tydligt för kommunen om staten genom länsstyrelsen har några invänd-

ningar mot kommunens bedömningar i översiktsplanen, när det gäller hänsynen till områden av riksintresse. Om kommunen vidhåller sin uppfattning även vid antagandet av planen, redovisas det särskilt i planhandlingarna. Kommunens ställningstaganden i översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande är sedan vägledande för efterföljande beslut.

Om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål ska företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning av marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Behövs området för en anläggning för totalförsvaret ska försvarsintresset alltid ges företräde (miljöbalken 3 kap. 10 §).

Norrtälje kommuns förhållningssätt till riksintressen

I detta kapitel beskrivs på vilket sätt riksintressen inom Norrtälje kommun berörs av översiktsplanens förslag, hur de har tillgodosetts samt kommunens uppfattning i de fall den avviker från statens vad gäller specifika riksintressen.

Samtliga riksintressen redovisas i sin helhet i hänsynskartorna. Generellt bedömer kommunen att ett riksintresse är tillgodosett om översiktsplanen inte redovisar några anspråk på förändring inom eller i direkt anslutning till området. Skydd i form av exempelvis reservat eller detaljplan bedöms också vara ett sätt att ytterligare tillgodose riksintresset.

För att kommunen ska kunna bedöma hur riksintressena kan tillgodoses behöver värdebeskrivningarna vara tydliga. Med otydlig beskrivning av riksintressets motiv blir det svårare att identifiera relevant påverkan

och att utvärdera konsekvenser för riksintresset. Motiv till riksintresseanspråken och värdebeskrivningar finns tillgängliga hos respektive ansvarig myndighet. Flertalet av de riksintressen som pekats ut av sektorsmyndigheterna, tillkom redan under 1980-talet och har inte varit föremål för översyn sedan dess. Vissa myndigheter har dock gjort en granskning, men det finns ett stort behov av en total översyn.

I detta avsnitt redogörs för kommunens förhållningssätt till riksintressen i hela kommunen utom inom gränserna för fördjupad översiktsplan för Norrtälje stad och Rimbo. Se i respektive fördjupning hur kommunen förhåller sig till riksintressen där.

Riksintresse för kulturmiljövården 3 kap 6 § miljöbalken

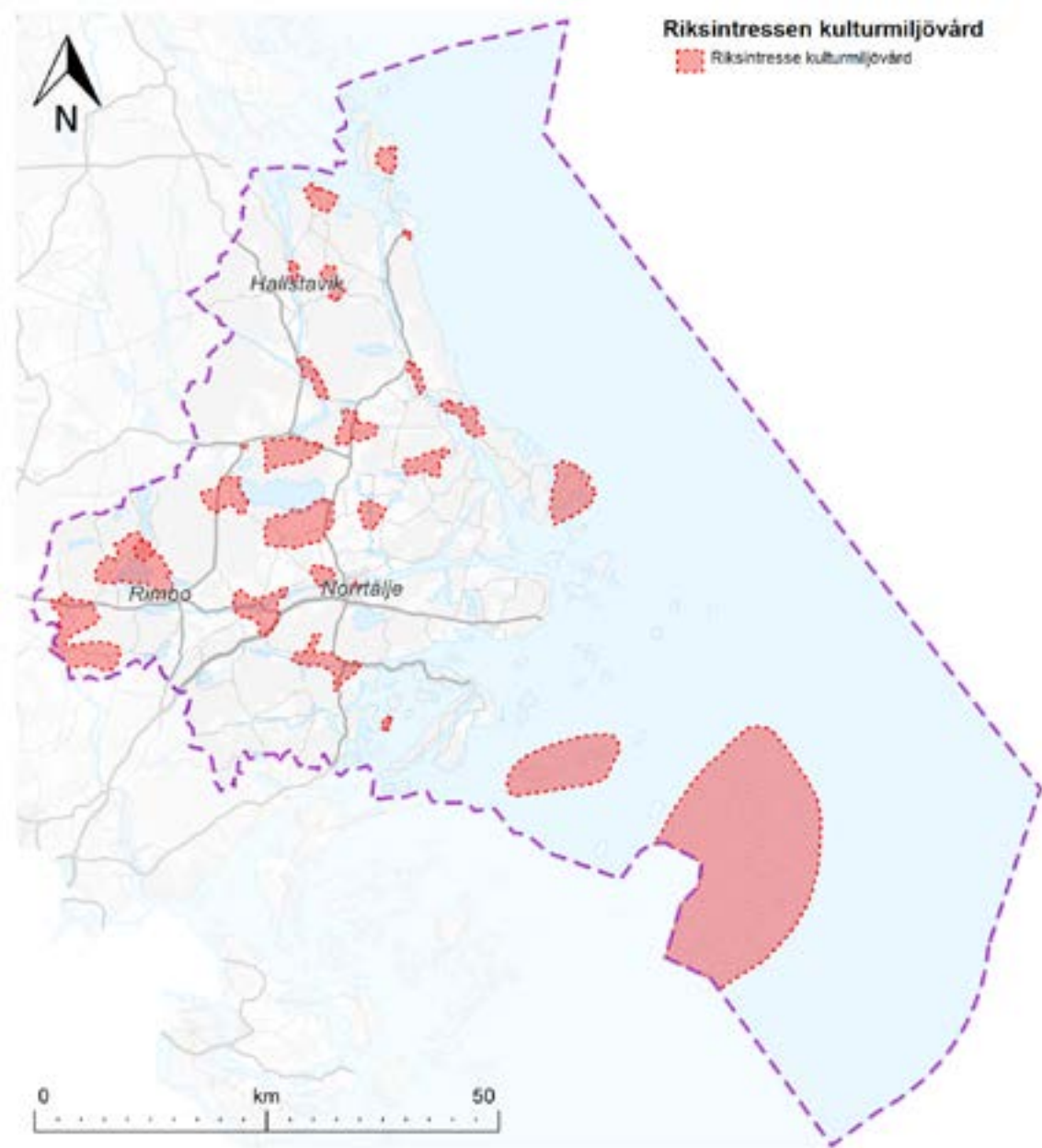
Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har reviderat tre områden av riksintresse för kulturmiljövården i Norrtälje kommun (2022-09-19); Herräng (AB97), Hallstavik (AB96) och Norrtälje (AB84). Områdena har utökats jämfört med tidigare avgränsning och fått ny värdebeskrivning.

Riksintresset i Herräng har utökats österut. Syftet med utökningen är att värna gruvhålen, inte att värna den bebyggelse som omfattas av utökningen. Riksintresset bedöms inte påverkas, då översiktsplanen inte redovisar några anspråk på förändring här.

Riksintresset i Hallstavik har utökats västerut för att innefatta Edeboviken samt något österut för att innefatta offentliga byggnader och gemensamma samhällsfunktioner såsom ungarshotell, skola, kyrka, badhus, idrottsplats och ishall. Hallstavik är även av riksintresse för industriproduktion och större delen av samhället är detaljplanelagt för industri.

Skebobruk herrgård

Utbyggnadsområde för bostäder och centrumändamål vid Vaddö kanal i Älmsta ligger inom riksintresse för kulturmiljövården enligt gällande detaljplan. Eventuell påverkan på riksintressets värden bedömdes i samband med detaljplaneprocessen.

Riksintresse för flera oförenliga ändamål

Om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt (3 kap 10 § miljöbalken).

Riksidressen för naturvård 3 kap 6 § miljöbalken

Utbyggnadsområde för bostäder i Svanberga och Väddö ligger inom riksidressen för naturvård. Kommunen bedömer att områdena kan utformas så att påverkan på riksidressens värden endast blir små.

Riksidressen för kommunikationer 3 kap 8 § miljöbalken

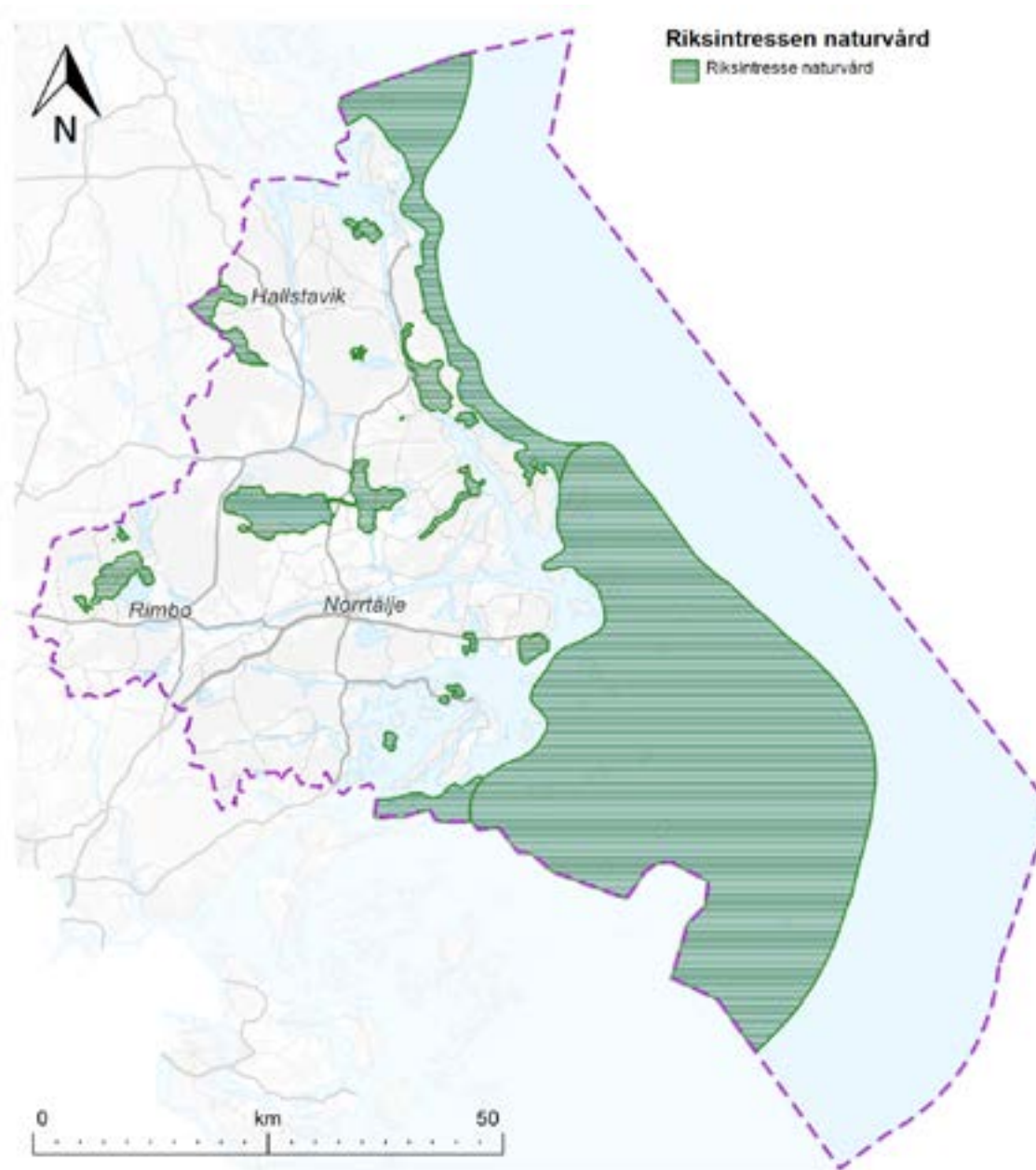
Kommunen anser att riksväg 77 ska vara av riksidressen då det är en viktig transportled för godstransporter till och från Kapellskär och då den binder samman europavägarna E18 och E4. Både Kapellskär och europavägarna ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) och är anläggningar av riksidressen.

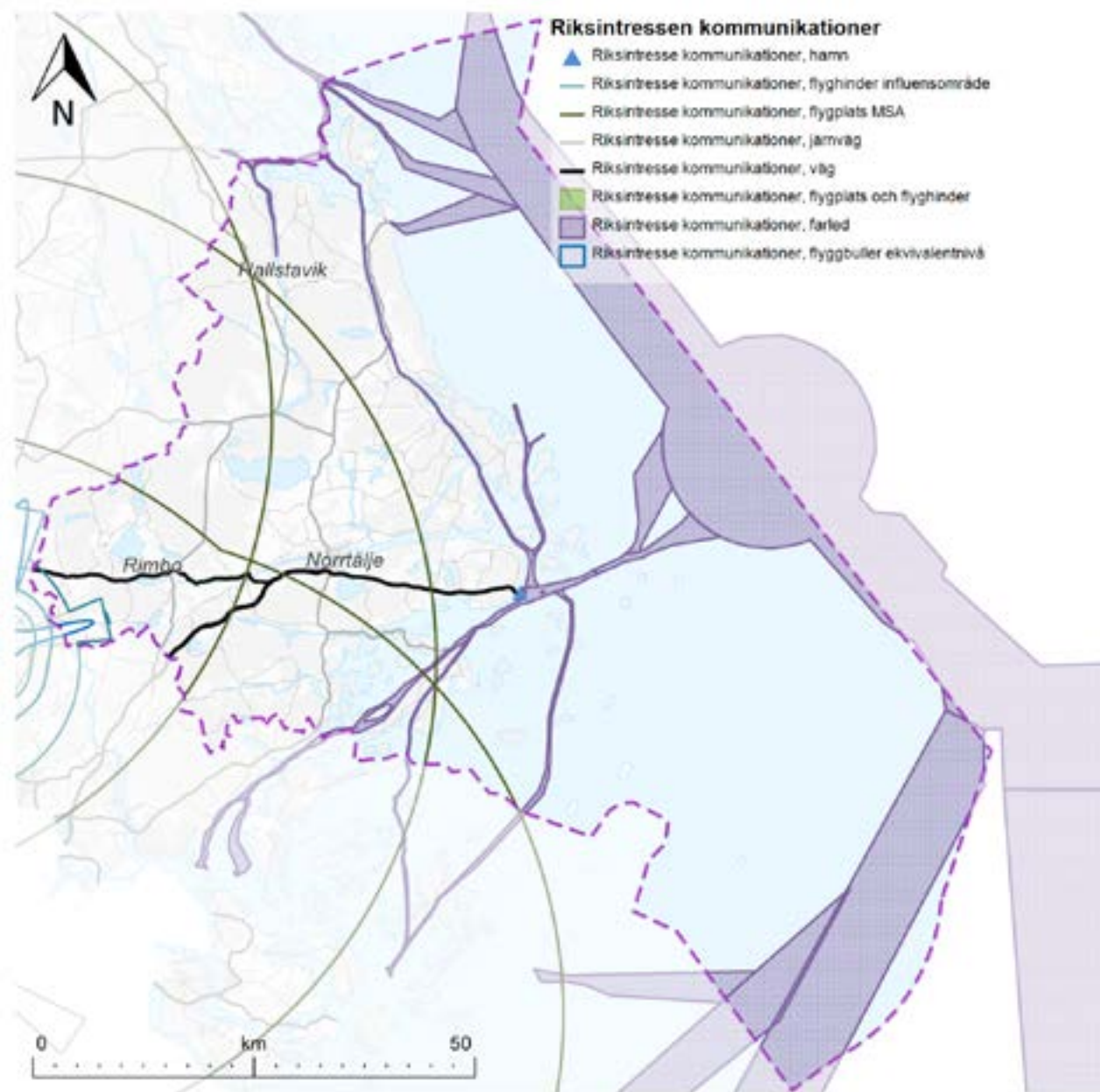
Riksväg 77 måste dras i en ny sträckning söder om Rimbo och Finsta för att skapa förutsättningar för centrumutveckling och säkrare trafiksituation i Rimbo. Riksväg 77 bör kopplas till trafikplats Rösa för att ge kortast färdväg och bäst restid för långväga tung trafik och för regional trafik. Kollektivtrafiken kan då utvecklas mellan Norrtälje stad och Arlanda/Märsta och stärka förutsättningarna för arbetspendling och övriga resor.

Norrtälje kommuns kopplingar österut mot de regionala stadskärnorna Arlanda-Märsta och Uppsala begränsas idag av undermålig standard vad gäller trafiksäkerhet och hastighet. Norrtälje kommun måste ges förutsättningar för utveckling genom förbättrad väginfrastruktur i detta stråk.

Riksidressen för energiproduktion 3 kap 8 § miljöbalken

Kommunen anser inte att området vid Svenska Björn bör kvarstå som riksidressen för vindbruk då den statliga

havsplanen anger att riksintresseanspråk för totalförsvaret och försvarsintressena ska ges företräde inom berört havsområde. Riksintresseanspråket för vindbruk och andra allmänna intressen av väsentlig betydelse bedöms inte vara förenliga med riksintresseanspråk för totalförsvaret. Kommunen anser att området vid Svenska Björn inte är lämpligt för vindkraftverk med anledning av höga naturvärden och sjöfartens intressen. Havsområdet ingår i ett större opåverkat område, naturreservatet Svenska Högarna, riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust samt farled. Vindkraftverk skulle kraftigt påverka områdets höga naturvärden och försvåra för sjöfarten. Området vid Svenska Björn redovisas som havsområde på markanvändningskartan. Allmänna intressen att ta hänsyn till framgår av hänsynskartan.

Utbyggnadsområde för verksamheter/industri väster om Hallstavik berör delvis riksintresse för energiproduktion. Kommunen bedömer att området kan utformas så att påverkan på riksintressets värden endast blir små.

Riksintresse för industriell produktion 3 kap 8 § miljöbalken

Riksintresset för industriell produktion, Hallsta pappersbruk i Hallstavik, saknar geografisk avgränsning och har enbart en generell sektorsbeskrivning. Tillväxtverket har påbörjat ett arbete med värdebeskrivningar, men områdesspecifik värdebeskrivning saknas ännu för Hallsta pappersbruk.

Kommunen föreslår att riksintressets avgränsning i stort ska sammanfalla med gällande detaljplan för utveckling av Hallsta pappersbruk (laga kraft 2008-12-09). Kommunen önskar respons från Tillväxtverket och

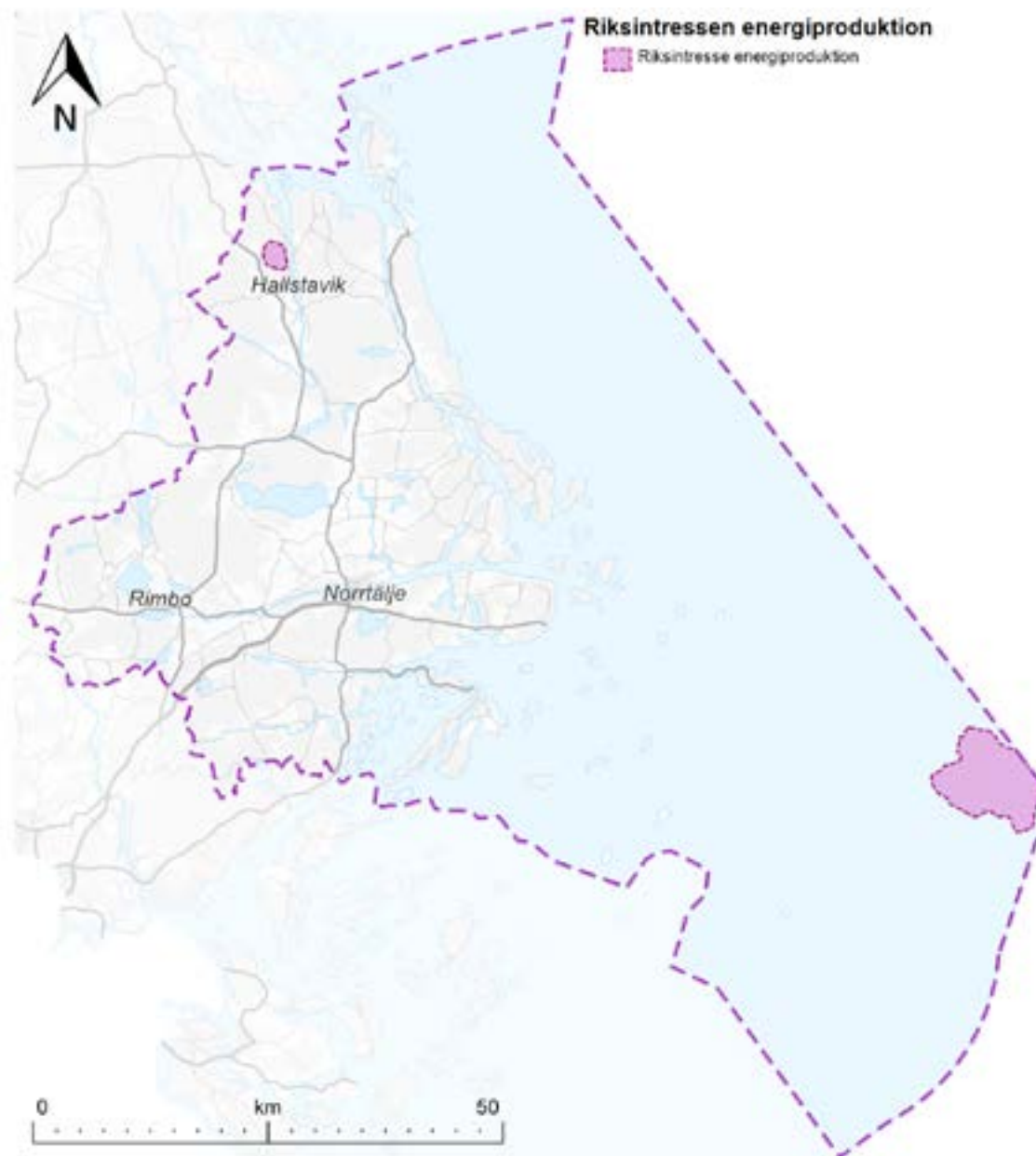
Länsstyrelsen om lämplig geografisk avgränsning av riksintresset. Det är angeläget att den geografiska avgränsningen speglar värdet som ska skyddas och avvägs mot riksintresset för kulturmiljövård som berör samma område. Avgränsningen bör därför avgöras samtidigt som Tillväxtverket tar fram värdebeskrivningen för området. Värdebeskrivningen kommer att underlätta bedömningen av påverkan på de båda riksintressena vid Hallsta pappersbruk.

Riksintresse för totalansvarets anläggningar 3 kap 9 § miljöbalken

Riksintresset för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet, i andra fall inte. Områden i form av övnings-, skjutfält och flygflottiljer redovisas på hänsynskartan, medan andra områden inte kan redovisas av sekretesskäl. De senare har ofta koppling till spaningskommunikations- och underrättelsesystem. Riksintresseområdena inom Norrtälje kommun är skjutfälten Roten, Väddö, Gisslingö samt Söderarm. Delar av kommunens västra delar berörs även av MSA-tytor till Uppsala flygplats samt influensområde till Arlanda flygplats.

Försvarets riksintressen har en omgivningspåverkan dels i form av buller och fara för tredje man, dels i form av krav på hinderfrihet. Krav på hinderfrihet finns bland annat för att det bedrivs målflygsverksamhet.

I övrigt kan riksintresset framför allt påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt som master och vindkraftverk. Höga objekt kan påverka både militär luftfart, övnings- och skjutverksamhet och olika tekniska system som är av riksintresse för totalförsvaret, till exempel radiolänk och radar.

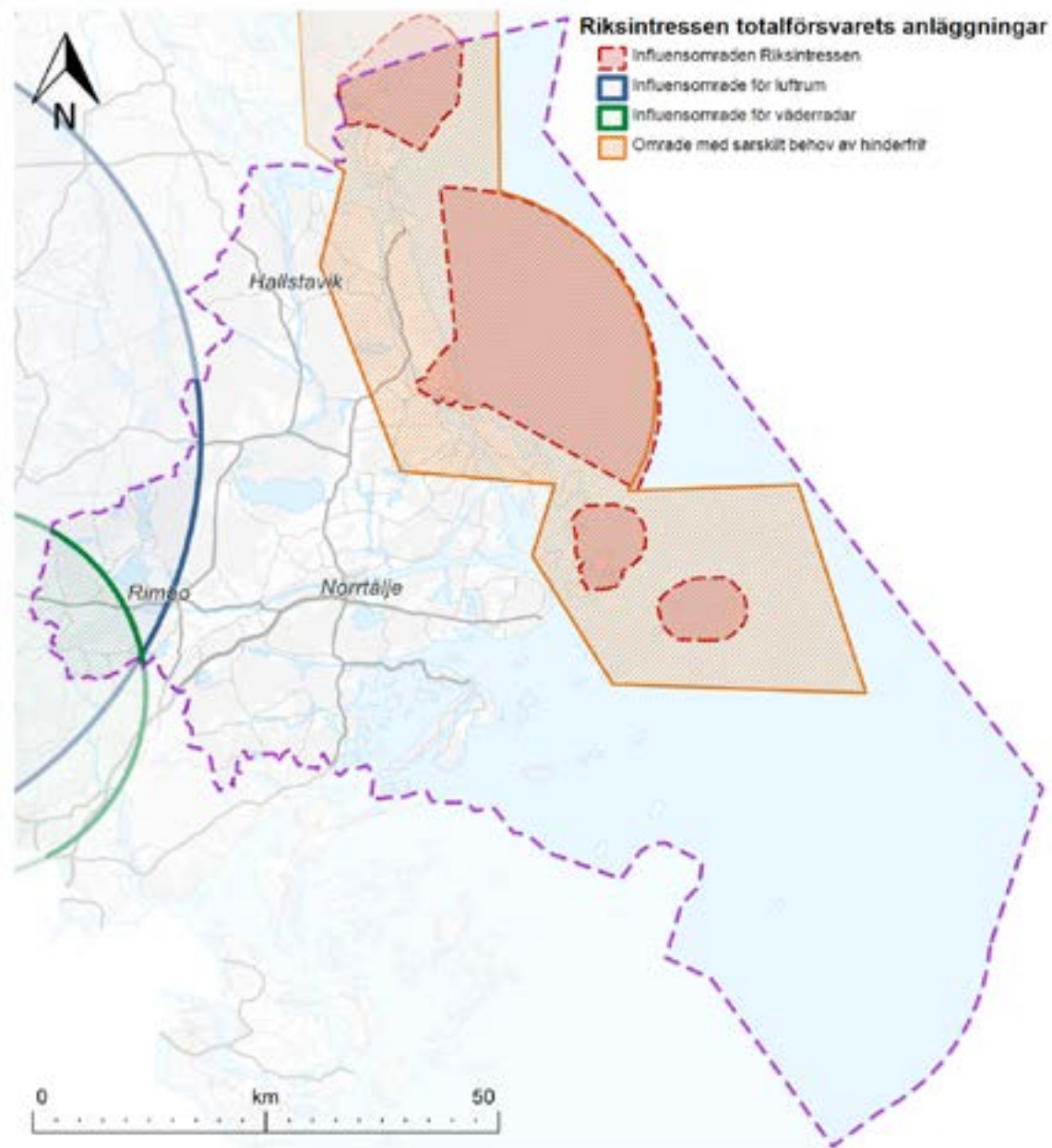
Försvarsmakten ska kontaktas i tidigt skede av plan-, miljö- och byggnadsärenden i områden som är av riksintresse, samt vid höga objekt i hela kommunen. Som högt objekt räknas byggnad eller anordning högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse (tätort) och 20 meter utanför tätort. Delar av Rimbo berörs av MSA-yltor till Uppsala flygplats och är därmed ett särskilt utpekad samrådsområde vid höga objekt.

Utbyggnadsområde för bostäder och centrumändamål vid Vaddö kanal i Älmsta, ligger inom riksintresse för totalförsvarets anläggningar enligt gällande detaljplan. Eventuell påverkan på riksintressets värden bedömdes i samband med detaljplaneprocessen. Områden för verksamheter i södra Älmsta ligger också inom riksintresse för totalförsvarets anläggningar (område med särskilt behov av hinderfrihet). Kommunen bedömer att områdena kan utformas så att påverkan på riksintressets värden endast blir små.

Riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust, 4 kap 2 och 4 §§ miljöbalken

Hela ytterskärgården, Norrtäljeviken, Vaddö kanal och viken in till Hallstavik utgör riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust (4 kap. miljöbalken). Riksintressenas västra gräns preciserades i Fördjupad översiktsplan för skärgården, antagen 2005. Dessa preciseringar har överförts till förslaget till ny översiktsplan.

Kommunen ser positivt på utveckling av befintliga orter i kustområdet. För att bibehålla en levande skärgård är det viktigt att möjliggöra för människor att bo och verka här. Bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken utgör inte hinder för utveckling av befintliga tätorter eller av det

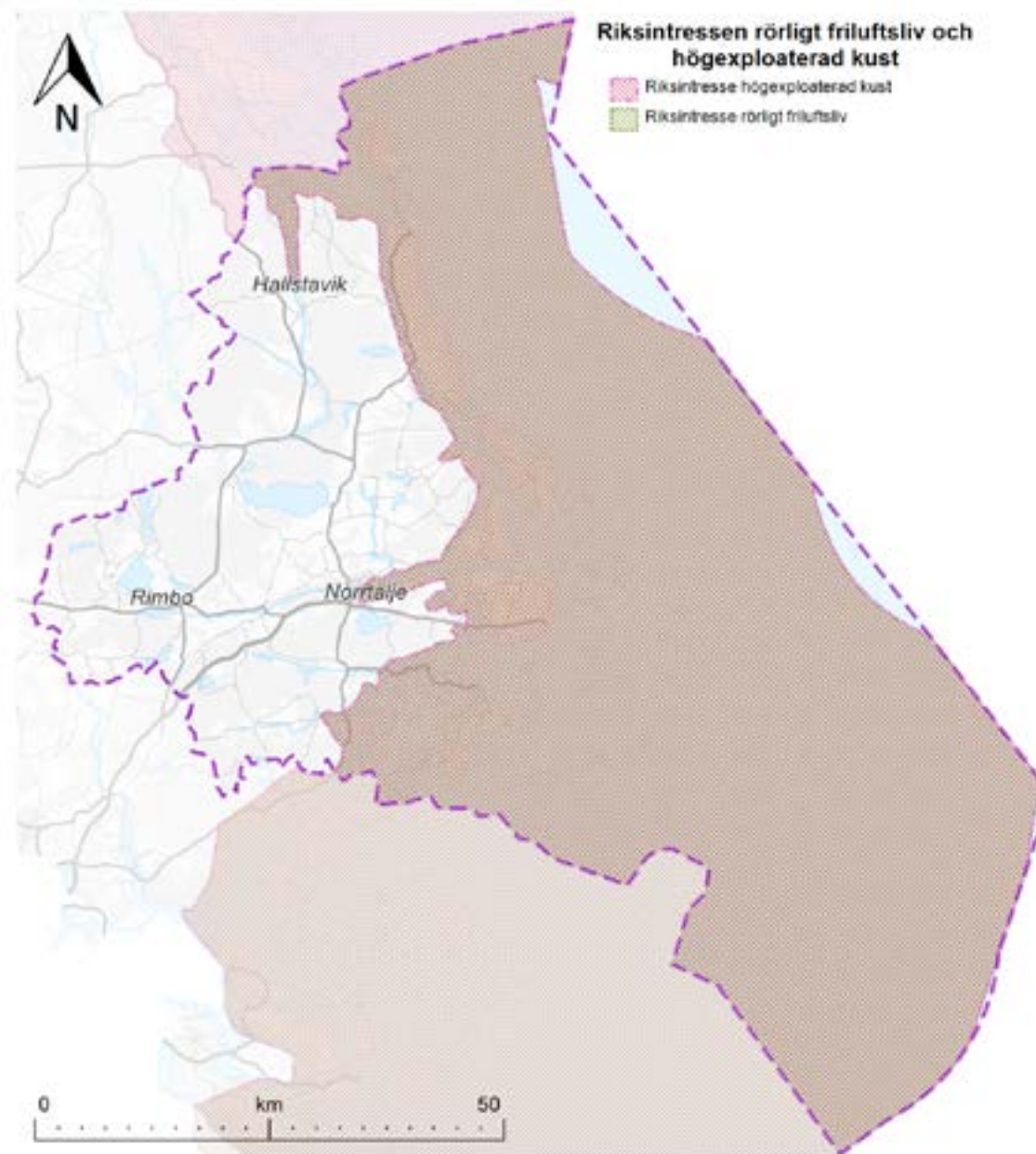

lokala näringslivet. Flera tätorter (enligt SCB:s definition) finns idag på Rådmansölandet, Blidö, Väddö, Grisslehamn och Herräng. Utöver dessa tätorter finns flera bebyggelsegrupper som är nära att definieras som tätort. Kommunens syn är att sådana småorter bör ses som tätort, särskilt om orterna har närhet till samhälls-service. Det handlar framför allt om följande orter:

- Furusund-Köpmanholm. Dessa orter fungerar i praktiken som en tätort då de endast delas av ett smalt sund med färjetrafik som sammanbinder vägnätet. Här finns samhällsservice i form av livsmedelsbutik och skola.
- Harg-Karlsängen på Vätö. Dessa orter fungerar i praktiken som en tätort då de ligger så nära varandra att de nästan utgör sammanhängande bebyggelse. Harg utgör en servicenod för Vätö. Här finns samhällsservice i form av livsmedelsbutik och skola.

Vid utveckling av tätorter och det lokala näringslivet inom riksintresse för högexploaterad kust och rörligt friluftsliv ska allmän lämplighetsbedömning enligt 2 kap. plan- och bygglagen tillämpas på samma sätt som i resten av kommunen. Tillgång på dricksvatten och förutsättningar att anordna en hållbar VA-lösning ska alltid säkerställas. Detta innebär en begränsande faktor för ny bebyggelse i skärgården.

Kommunens syn är att övrig sammanhängande bebyggelse i skärgården varsamt kan kompletteras och utvecklas utan att påtagligt skada riksintressenas värden. I första hand genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området. Prövning av ny bebyggelse som utökar det bebyggda området ska ske genom detaljplan.

Väddö kanal

Exploatering och andra ingrepp som inte rör utveckling av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet ska prövas gentemot påverkan på natur- och kulturmiljövärden för att undvika påtaglig skada. Turismens och det rörliga friluftslivets intressen ska särskilt beaktas. Även den kumulativa effekten ska beaktas vilket innebär en restriktiv hållning även för mindre ingrepp i naturområden.

Utbyggnadsområde för verksamheter och industri längs Rådmansövägen mot Kapellskär kan i viss mån komma att påverka riksintressenas värden. Kommunen bedömer att det är av stor vikt att ge förutsättningar för verksamheter med koppling till Kapellskärs hamn, nära hamnen, för att den ska kunna fortsätta utvecklas för godstransporter. Kapellskärs hamn ingår i det trans-europeiska transportnätverket (TEN-T) vars syfte är att skapa ett tillförlitligt transportnät av hög kvalitet som bidrar till en funktionell inre marknad inom EU. Tillgänglig verksamhetsmark med koppling till hamnen bedömer kommunen ligga i linje med syftet för TEN-T, och därav av internationell betydelse. Kapellskärs hamn är av riksintresse för kommunikationer vilket innebär att riksintressenas värden behöver avvägas mot varandra.

GENOMFÖRANDE OCH KONSEKVENSER

Genomförande av översiktsplanen

Genomförandet av översiktsplanen sker dels genom den efterföljande planeringen, dels genom att översiktsplanen följs upp och kontinuerligt hålls aktuell. Kommunen har många verktyg till sin hjälp, men flera aktörer behövs för att genomföra intentionerna i översiktsplanen.

Efterföljande planering

Översiktsplanen visar en önskad utveckling fram till 2050, och visar de fysiska möjligheterna för det. Den markanvändning som redovisas i planen möjliggör för nya bostäder, arbetsplatser, utvecklad infrastruktur och fortsatta rekreativmöjligheter. De viktigaste verktygen för genomförandet av översiktsplanen är:

- Mål och budget i den årliga budgetprocessen.
- Prioritering av inkomna planförfrågningar och framdrift av pågående planärenden.
- Löpande ärendehantering som rör användning av mark och vatten.

Bygglov, detaljplaner, planprogram och fördjupningar

Det viktigaste formella medlet som kommunen kan använda sig av för att genomföra översiktsplanens intentioner är detaljplanläggning. Kommunen har planmonopol enligt plan- och bygglagen.

Planprogram kan tas fram inför detaljplanering när det behövs för att ta ett större grepp om utvecklingen i ett område. Samma syfte kan också uppfyllas genom fördjupning av översiktsplanen. Planprogram eller fördjupningar kan underlätta efterföljande detaljplaner i

områden med högt utvecklingsstryck, i särskilt expansiv landsbygd som håller på att omvandlas till sammanhängande bebyggelse eller i områden där kommunen avser att planera för omfattande ny bebyggelse. Kommunen bedömer i varje enskilt fall vilket planinstrument som är mest lämpligt.

Översiktsplanen bedöms utgöra tillräckligt stöd för efterföljande detaljplaner och bygglov i områden där befintlig användning i stora drag förväntas fortsätta. På landsbygden sker utveckling av ny bebyggelse genom förhandsbesked och bygglov med översiktsplanen som stöd för avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen.

För att få till stånd omvandling av fritidshusområden till permanentboende eller utveckling av sammanhängande bebyggelse krävs i regel planläggning. Då denna typ av planer rör befintlig bebyggelse med många intressenter är det ofta en förutsättning att kommunen driver planarbetet för att få framdrift i processen. Samverkan med berörda vägföreningar och samfälligheter är nödvändigt för att hitta lämpliga och genomförbara åtgärder i form av ombyggnad av gator för att uppnå acceptabel standard, utbyggnad av vatten, avlopp och dagvattenhantering, utveckling av grönstruktur och mötesplatser med mera. Plankostnader tas då ut i efterhand i samband med bygglov för utökade byggrätter eller nybyggnationer i enlighet med planen. Medan arbetet med detaljplanen pågår beslutas i regel om anstånd för bygglovsansökningar, det vill säga att beslut om bygglov skjuts upp för att underlätta planarbetet.

Olika aktörer

En stor del av marken i kommunen är privatägd och vägnätet har ofta enskilt huvudmannaskap. Det innebär att genomförandet av översiktsplanens intentioner är beroende av privata markägare. Marknadsförutsättningar, beslut i vägföreningar och enskilda fastighetsägares vilja att utveckla sin mark är därför viktiga faktorer när det gäller vad som kommer att genomföras.

Även olika offentliga aktörer är viktiga för genomförandet. Trafikverket och Region Stockholm är viktiga i byggandet och förvaltandet av infrastruktur. Den senare styr också över utbudet av kollektivtrafik.

Kommunens rådighet

Kommunen är endast huvudman för allmän plats i Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik. I övriga delar av kommunen saknar kommunen egen rådighet över vägar och annan allmän plats. När nya detaljplaner tas fram regleras utformningen i planen, men vid utveckling av befintlig miljö behöver kommunen samverka med vägföreningar, samfälligheter och andra lokala organisationer för att genomföra översiktsplanens intentioner om utformning av gatumiljöer, anläggningar för dagvatten, tillgång till grönområden, lekplatser med mera.

Större anläggningar för dagvatten bör ligga på allmän plats för att säkerställa varaktig drift och underhåll. I de fall där kommunen inte är huvudman för allmän plats krävs att kommunen har ledningsrätt, nyttjanderättsavtal, servitut, ägande eller dylikt för att ha rådighet över anläggningarna.

Kommunen kan också påverka utvecklingen genom att förvalta sitt markägande och genom ägardirektiv till de kommunägda bolagen. Vid kommunägd mark kan kommunen markanvisa till de aktörer som vill utveckla området i enlighet med översiktsplanens intentioner.

Bryggor

Upprustnings- och nybyggnadsåtgärder på bryggor kräver ofta samverkan och en gemensam finansiering från flera parter; Bryggans ägare, hamnföreningar, kommunen, regionen eller Trafikverket.

Kommunens medverkan vid åtgärder på bryggor

Kommunen prioriterar arbetsinsatser och kommunala bidrag till bryggor som ingår i prioritetskategori 1 och 2. Om det finns särskilda skäl kan bryggor ur prioritetskategori 3 också komma i fråga. Bidrag bör inte beviljas till drift och ordinärt underhåll.

Kommunen kan medverka vid utbyggnaden/ upprustningen av bryggan eller hamnområdet medan den fortsatta driften och underhållet sköts av en lokal hamnförening. Om hamnförening saknas måste därför sådan bildas för att förvalta området över tid. Arbetet vid respektive brygga måste ske i nära samarbete med dem som ska nyttja anläggningarna, både öbor och fastlandsbor. Kommunen medverkar för att bevaka allmänintresset och för att agera katalysator i processen. Det är viktigt att öbor och allmänheten tillförsäkras långsiktig juridisk rätt att nyttja anläggningarna.

Markägoförhållandena måste ofta utredas, då flertalet bryggor och hamnområden utgörs av samfälld mark som ägs av olika föreningar. Ofta ägs marken av fastighetsägare på fastlandet medan det är öbor som

mest nyttjar platsen. Hur det framtida ägandet ska se ut måste avgöras i ett tidigt skede. Lösningen kan se olika ut vid olika bryggor. Äger kommunen marken tecknas avtal mellan kommunen och föreningen om den framtida driften.

Övriga aktörer för åtgärder på bryggor

Regionen har skärgårdsanslag ur vilka bidrag kan sökas för bland annat åtgärder på bryggor. Det avgörs i varje års budget om medel anslås och vilka kriterier som gäller för att erhålla bidrag.

Statliga bidrag från Trafikverket kan komma i fråga för bryggor som har båttrafik enligt tidtabell samt ordnad

huvudman. Förutsättningen är det finns fastboende på ön, ett visst antal fritidsfastigheter eller att bryggan har ett stort värde för det rörliga friluftslivet. De medel som finns att söka är dock små.

Stora investeringsbehov

Översiktsplanen innebär stora investeringsbehov som kan komma att påverka både skattekollektivet och VA-kollektivet (de som är anslutna till kommunalt vatten- och avloppssystem). Framför allt i form av utbyggnad av VA och dagvattenhantering, nytt reningsverk, transportinfrastruktur och ny energianläggning för fjärrvärme.

Svartlöga

VA-utbyggnad och dagvattenhantering

Översiktsplanens övergripande principer att hela kommunen ska växa och att tätorter, landsbygd och skärgård ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar, medför utmaningar avseende en hållbar VA-situation. Många områden i kommunen förutsätter utbyggnad av VA för att kunna utvecklas. Exempelvis krävs utbyggnad av det kommunala VA-nätets kapacitet i Älmsta för att klara utbyggnad enligt gällande detaljplan vid Väddö kanal.

Investeringar i VA-nätet behöver göras successivt över tid vilket innebär att angelägna åtgärder kan behöva skjutas på framtiden. I vissa fall är nödvändiga åtgärder samhällsekonomiskt orimliga, vilken dels kan medföra hinder för önskad utveckling av berörda områden, dels att den befintliga miljön inte förbättras trots angelägna behov.

Många områden med sammanhängande bebyggelse har idag en otillfredsställande dagvattenhantering som behöver förbättras för att vara hållbar i ett förändrat klimat. Kunskapsläget varierar mellan olika områden och det föreligger ett omfattande utredningsbehov för att klarlägga lämpliga åtgärder i olika områden. Det är ofta svårt att prioritera åtgärder i dagvattensystemet i befintliga miljöer innan situationen är uppenbart akut. Det är problematiskt i frågor som rör anpassning till ett framtida klimat där förändringen kommer smygande över tid. När frågan väl är akut kan handlingsutrymmet ha minskat så att möjliga åtgärder är kringskurna. Det är viktigt att dagvattenhanteringen beaktas i ett större sammanhang vid framtagande av enskilda detaljplaner. Läs om kommunens prioritering av åtgärder i VA-nätet i kommunens VA-plan.

Reningsverk

Lindholmens reningsverk behöver byggas ut så att det klarar motsvarande 50 000 pe för att täcka utbyggnadsplanerna för Norrtälje stad med omnejd fram till slutet av 2030-talet. Nuvarande tillstånd uppgår till 34 000 pe, vilket innebär att verksamheten behöver utökat tillstånd för att täcka kapacitetsbehovet redan på kort sikt. Parallellt kommer kommunen utreda förutsättningarna för ett nytt reningsverk som kan ersätta det befintliga reningsverket för en långsiktig hållbar lösning. En recipient- och lokaliseringstudering

kommer tas fram under hösten vintern 2022/2023 som ett underlag för kommande tillståndsprövning. En första etapp av ett nytt reningsverk kan stå klart som tidigast 2032. Det befintliga reningsverket kan avvecklas när hela det nya reningsverket står klart. Utbyggnadstakten av Norrtälje stad behöver balanseras mot utbyggnaden av nytt reningsverk.

Såväl utbyggnad av befintligt reningsverk som byggnation av nytt verk medför mycket stora kommunala investeringar som kan komma att påverka såväl skattekollektivet som VA-kollektivet.

Lindholmens reningsverk

Transportinfrastruktur

Översiktsplanens intentioner om utbyggd och förbättrad infrastruktur medför ett behov av investeringar i infrastruktur för såväl kommunen som Trafikverket och regionens trafikförvaltning. Kommunen kan också behöva samverka med enskilda vägföreningar då kommunen endast är huvudman för vägarna i Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik. Översiktsplanen medför i sig inga krav på någon extern aktör, utan tydliggör enbart kommunens viljeinriktning om hur mark och vatten ska användas. Kommunens förvaltningar kan använda översiktsplanen och kommunens trafik- och mobilitetsstrategi vid samråd med externa parter om lämplig utveckling av transportinfrastrukturen. Att finansiera infrastrukturobjekt genom den nationella eller regionala infrastrukturplanen sker i konkurrens med andra angelägna infrastrukturinvesteringar, varför nya objekt sannolikt kan finansieras först på mycket lång sikt. Det är därför angeläget att prioritera de åtgärder som ger störst nytta utifrån måluppfyllelse.

Översiktsplanen och kommunens trafik- och mobilitetsstrategi kan påverka hur utformningen av gator och andra allmänna platser utformas i detaljplaner oavsett vem som är huvudman för allmän plats. Det som lyfts fram i översiktsplanen och trafik- och mobilitetsstrategin kan påverka vilka objekt som kommer att ingå i kommunens investeringsbudget framöver.

Samhällsservice

Många förskolor och skolor i kommunen är i behov av omfattande renovering. Denna upprustning är ofta nödvändig i närtid och belastar kommunens budget.

Lännen förskola

Energianläggning

Den föreslagna energianläggningen för fjärrvärme vid Salmunge återvinningsstation innebär en större kommunal investering för att utöka kapaciteten i det lokala elnätet och därmed avlasta det regionala nätet.

Kontinuerlig och rullande översiktsplanering

Att ta fram en översiktsplan görs inte särskilt ofta. Översiktsplaneringen behöver dock hållas ständigt aktuell för att kunna vara till hjälp för den efterföljande planeringen. Plan- och bygglagen har nyligen reviderats i detta avseende, så att kommunen inom 24 månader efter ordinarie val ska låta kommunfullmäktige ta ställning

till en så kallad planeringsstrategi. Syftet är att den nya fullmäktigeförsamlingen ska bedöma om den gällande översiktsplanen är aktuell – om den fortfarande speglar kommunens intentioner och uppfyller lagens krav – dels redogöra för kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering. Planeringsstrategin ska vara mer framåtsyftande än den tidigare aktualitetsprövningen.

Då denna översiktsplan kommer att antas efter valet 2022, men innan hösten 2024, så kommer det troligtvis att dröja till år 2028 innan kommunen behöver ta fram en planeringsstrategi.

Hållbarhetsbedömning

Norrtälje är en kommun med stora natur- och kulturmiljövärden och ett varierat landskap. Den största delen av kommunens yta är skogs- och jordbruksmark samt skärgård. Det finns många riksintresseområden i kommunen, bland annat för friluftsliv, naturmiljö, kulturmiljö och energiproduktion. Närhet till noder i bland annat Stockholm och Uppsala samt kommunens stora natur- och kulturmiljövärden gör kommunen till en attraktiv plats för många att bo på. Norrtäljes befolkning har ökat de senaste åren och planförslaget tar höjd för en befolkning på 84 000–94 000 invånare år 2050. Den största befolkningstillväxten har historiskt skett på landsbygden.

Enligt planförslaget ska bebyggelse främst tillkomma i Norrtälje stad som är kommunens centralort. Ett stort antal bostäder ska även tillkomma i de två kommundelscentrumen Hallstavik och Rimbo samt de två landsbygdsnoderna Älmsta och Bergshamra. Därutöver ska övriga orter kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Kommunen är positiv till att ny bebyggelse utom plan ska kunna tillkomma i hela kommunen, där platsens förutsättningar så medger. Planen föreslår även sammanhängande bebyggelse i flera andra orter i kommunen samt bebyggelse i områden långt ifrån annan bebyggelse. Planförslaget lyfter dock att ny bebyggelse i områden med brist på dricksvatten, svår VA-problematik i övrigt och inom områden med skydd enligt miljöbalken ska undvikas, vilket medför begränsningar i var man kan bygga.

Det finns en motstridighet i planen då den övergripande strategin är att hela kommunen ska kunna växa och leva samtidigt som utvecklingsinriktningen anger prioriterade orter för var det ska ske. Detta medför en osäkerhet

kring var bebyggelse kommer att ske och en otydlighet i planens styrning. Den spridda bebyggelse som förslaget ändå innebär om det byggs ut i sin helhet kan motverka de positiva effekter som planen eftersträvar och riskerar att urholka den övergripande intentionen om en sammanhållen bebyggelse.

Planförslaget innebär eller riskerar innebära negativ påverkan för alla miljöaspekter. Områden med värdefulla natur- och kulturvärden föreslås byggas och investeringarna kommer innebära stora klimatutsläpp. Den ökande bebyggelsen kommer innebära en ökad påverkan på kommunens vatten.

För de sociala aspekterna har planen däremot generellt en positiv påverkan då den tillkommande mer koncentrerade bebyggelsen kan medföra ökade möjligheter att behålla eller utöka service på landsbygden samt till viss del underlätta för hållbara beslut i vardagen.

För de ekonomiska aspekterna bedöms planen medföra såväl negativa som positiva konsekvenser. Planen ger i vissa fall inte heller tillräckligt med underlag för att kunna göra en bedömning.

Planen har generellt en svag styrning och det finns för flera aspekter en otydlighet kring riktlinjer och ställningstaganden i löptext. Underlag för att kunna göra bedömningar saknas för vissa aspekter, vilket även kan innebära att information går förlorad i den kommande planeringen.

De negativa effekterna och konsekvenserna bedöms vara större i nollalternativet jämfört med det nu aktuella planförslaget eftersom nollalternativet bedöms ge en mer otydlig vägledning och medge en mer spridd bebyggelse än planförslaget.

Alternativ utveckling

Enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska en översiktsplan och fördjupning av översiktsplan bedömas utifrån vilka konsekvenser planförslaget ger på miljön. Konsekvenserna ska sammanfattas i en miljökonsekvensbeskrivning.

För detta planförslag har en hållbarhetskonsekvensanalys upprättats (WSP, 2022) som uppfyller kraven för miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL, men som även redovisar konsekvenserna för den sociala och ekonomiska hållbarheten. Analysen är utförd på tre scenarier:

Nollalternativet beskriver en alternativ tänkbar utveckling vid scenariot då planen inte genomförs. Nollalternativet baseras på att utveckling inom kommunen sker i enlighet med ÖP 2040.

Nuläget beskriver de förhållanden som råder idag.

Avfärdade alternativ beskriver vilka andra rimliga alternativ som av olika skäl avfärdats.

Sammantaget bedöms de negativa effekterna och konsekvenserna vara större i nollalternativet jämfört med det nu aktuella planförslaget eftersom nollalternativet bedöms ge en mer otydlig vägledning och medge en mer spridd bebyggelse än planförslaget.

Nedan sammanfattas bedömningen av planförslagets konsekvenser. Alla bedömningar är i jämförelse med nuläget och tar sikte på horisontåret 2050. Symbolerna

till höger redovisar vilka globala hållbarhetsmål aspekten relaterar till samt om aspekten finns med i miljöbalken.

Samlad bedömning

Avsnitt	Område	Samlad bedömning	Miljökonsekvenser	Relaterade globala hållbarhetsmål samt koppling till miljöbalken
6.1	Vatten		Planförslaget medför en ökad exploatering inom avrinningsområden till vattenförekomster. Den utbyggnad som sker till följd av planen påverkar ytvatten genom utsläpp av föroreningar och snabbare flöden av dagvatten till vattendrag och recipienter. Detta sker bland annat till följd av exploatering där naturmark hårdgörs. Kommunen visar stor medvetenhet kring brister och förbättringsbehov kopplat till blåstrukturen. Planförslaget lyfter att de stora belastningskällorna för ytvattenförekomsterna i huvudsak är påverkan från jordbruk och enskilda avlopp. Planförslaget poängterar att förutsättningar för dricksvatten och hållbara VA-lösningar kan utgöra begränsande faktorer för ny bebyggelse, och att tillgång till rent dricksvatten och hållbar avloppslösning ska säkerställas vid ny bebyggelse. Planförslaget saknar en tydlig vägledning i var det planeras för kommunalt VA och var det planeras för småskaliga VA-lösningar. De riktlinjer som presenteras i planförslaget ger till viss del en svag styrning men en generell prioriteringsordning saknas. För att säkerställa att kommunens vattenstatus inte försämras krävs tydligare och striktare riktlinjer. Sammantaget bedöms planförslaget medföra risk för måttligt negativa konsekvenser kopplat till aspekten vatten i jämförelse med nuläget.	
6.2	Natur		Planen medför bebyggelse i, eller i anslutning till, områden med höga naturvärden samt jordbruks- och skogsmark. En stor del av bebyggelsen kan även komma att ske utanför de utpekade bebyggelseområdena. Även om planen har goda intentioner kring att biologisk mångfald och naturvärden bör värnas, saknas vägledning för hur det ska säkerställas att naturvärden inte minskar i kommunen. Till exempel saknas ett kommunövergripande underlag som beskriver den gröna infrastrukturen. Det är positivt att kommunen pekar ut områden som bör utredas för skydd och att planen har övergripande goda intentioner om att stärka värden kopplat till natur. Dock saknas vägledning för hur detta ska genomföras i efterkommande planering. Det är även otydligt vilka områden som är särskilt prioriterade att genomföra förstärkningsåtgärder i. Sammantaget bedöms planförslaget innebära risk för små negativa konsekvenser för natur i jämförelse med nuläget.	
6.3	Bebyggelse, kulturmiljö och landskap		Kulturmiljövärden riskerar påverkas negativt vid flera utbyggnadsområden. I Hallstavik och Älmsta påverkas områden som är utpekade som riksintresse för kulturmiljö negativt. Vägledning för hur kulturmiljövärden ska värnas och hur de negativa konsekvenserna ska mildras saknas i planen. Planen har även brist på vägledning för var det är prioriterat att stärka landskaps- och kulturmiljövärden. Då det saknas underlag för att kunna bedöma var det är lämpligt att ny bebyggelse lokaliseras utan att påverka höga och känsliga värden, finns det en risk för att dessa värden urholkas. Sammantaget innebär planförslaget risk för måttliga negativa konsekvenser för bebyggelse, kulturmiljö och landskap i jämförelse med nuläget.	
6.4	Klimatpåverkan		Planen bedöms medföra ökade utsläpp genom ett ökat byggande, samt byggande på skogsmark. Koncentration av bebyggelse i strategiska lägen samt åtgärder för att öka andelen gång-, cykel- och kollektivtrafik kan mildra konsekvenserna av detta till viss del. Bilen ges dock en fortsatt viktig roll i trafiksystemet. Fortsatt bebyggelseutveckling på landsbygden innebär att flera områden fortsatt bedöms få ett högt bilanvändande i vardagen. Planen lyfter frågan om laddinfrastruktur och pendlarparkeringar. För en omställning av fordonsflottan från fossila bränslen till eldrift behöver elanvändning och produktion effektiviseras och produktionen öka. Planen pekar inte ut hur kommunen förväntas bidra till den utvecklingen. Planförslaget lyfter ambitioner om att minska miljö- och klimatpåverkan från byggandet, det saknas dock en tydlig systematik för att detta ska få genomslag och ge vägledning i kommande planeringssteg. Sammantaget speglar inte översiktsplanen till fullo klimatfrågans dignitet och den omställning i samhällets alla system som måste till om nationella och internationella mål ska nås. Den planerade utvecklingen bedöms medföra måttliga till stora negativa konsekvenser för klimatet i jämförelse med nuläget.	

Avsnitt	Område	Samlad bedömning	Konsekvenser	Relaterade globala hållbarhetsmål samt koppling till miljöbalken
Sociala konsekvenser				
7.1	Hälsa och livsmiljö		Utbyggnad enligt planförslaget kan medföra ökad biltrafik inom kommunen och speciellt i vissa orter, vilket medför ökade luftföroreningshalter och bullernivåer. Norrtälje är en landsbygdskommun som till största del har god luftkvalitet och bullernivåer i dagsläget. Den utveckling som planförslaget medger bedöms inte försämra det. Det bedöms dock finnas en risk för att negativa konsekvenser uppstår i vissa delar av kommunen där det exempelvis planeras för förtätning. Sammantaget medför planförslaget varken positiva eller negativa konsekvenser för luftkvalitet och buller i jämförelse med nuläget. Planförslagets eventuella påverkan på miljökvalitetsnormerna kan inte bedömas eftersom den framtida trafikökningen inte är beräknad samt utformningen av tillkommande utvecklingsområden inte heller är fastslagen	
7.2	Trygghet och tillgänglighet		Det bedöms som positivt att planförslagets intention är att planera för en sammanhållen bebyggelseutveckling i kommunens olika orter. Det kan verka trygghetsskapande att hålla ihop ortens olika delar genom att skapa sammanhängande stråk. Det saknas underlag kring om det finns platser eller områden som har problematik med trygghet, därav är det svårt att bedöma exakt vilka trygghetsskapande åtgärder det finns ett faktiskt behov av och huruvida de åtgärder och ambitioner som lyfts i planförslaget kommer ge effekt. Översiktsplanen har en del riktlinjer som berör aspekten tillgänglighet som ger viss vägledning för kommande planering. Det finns även en risk för att tillgängligheten blir sämre om planen medger en spridd bebyggelse på landsbygden. Sammantaget bedöms planförslaget medföra små positiva konsekvenser kopplat till aspekten trygghet och tillgänglighet i jämförelse med nuläget. Det finns dock potential att ta ett helhetsgrepp kring frågorna genom att till exempel integrera dem tydligare genom hela planförslaget, vilket kan leda till större positiva konsekvenser.	
7.3	Hållbart vardagsliv och levande samhällen		Planförslaget medför en tätare bebyggelsestruktur samt förbättrad tillgång till service i närområdet i Norrtälje stad, Rimbo och Hallstavik samt i landsbygdsnoderna vilket i kombination med hållbara resealternativ skapar förbättrade förutsättningar för ett hållbart vardagsliv och levande samhälle. På en övergripande nivå har planen ett stort fokus på att främja hållbara resor genom fokus på utveckling av tillgång till kollektivtrafik och utveckling av gång- och cykelvägnätet. Lokalisering av både offentlig service, personal- och besöksintensiva verksamheter samt ytor och lokaler för fritidsutövande ska prioriteras i goda lägen för kollektiv-, gång- och cykeltrafik. Sammantaget bedöms planförslaget medföra förbättrad tillgång till offentlig och kommersiell service, en ökad andel arbetsplatser, fortsatt god tillgång till närmatur för rekreation och förbättrade möjligheter att transportera sig med kollektiv-, gång-, och cykeltrafik vilket medför små positiva konsekvenser för möjligheten till ett hållbart vardagsliv och levande samhällen i jämförelse med nuläget.	
7.4	Inkludering och social sammanhållning		Den tillkommande blandade bebyggelsen som föreslås i flera av bebyggelseområdena kan vara ett positivt inslag som ger fler möjlighet att bosätta sig eller stanna kvar i kommunen. Det är även positivt att bebyggelsen koncentreras till centralort, kommunalsentrum och landsbygdsnoder och att planen har en intention att stärka kopplingar till angränsande kommuner samt förbättra förutsättningar för kollektivtrafik och gång och cykel. I och med planöverberedskapen samt kommunens positiva inställning till bebyggelse utanför planområden, finns det dock en risk att bebyggelsen blir utspridd samt att det blir en stor utmaning att tillgodose och planera för servicebehovet. Det saknas underlag för att bedöma barriäreffekter. Planen saknar även perspektiv om vikten av inkludering i planeringsprocessen för den kommande planeringen. Sammantaget bedöms planförslaget innebära små positiva konsekvenser för inkludering och social sammanhållning i jämförelse med nuläget.	
7.5	Risk och klimatanpassning		Planförslaget uppmärksammar ett antal risker som behöver hanteras i den planerade utvecklingen i kommunen. Det handlar bland annat om klimatrelaterade risker som ras, skred, översvämning vid skyfall, värmeböljor men också förorenad mark. Det finns generella riktlinjer som understryker att risker ska hanteras tidigt i planeringen, men det saknas tydligare vägledning som förklarar hur och var risker ska hanteras. Sammantaget bedöms planförslaget medföra en risk för att acceptabla risknivåer inte uppnås i jämförelse med nuläget.	

Avsnitt	Område	Samlad bedömning	Konsekvenser	Relaterade globala hållbarhetsmål samt koppling till miljöbalken
Ekonomiska konsekvenser				
8.1	Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt		Både jordbruksmark och skogsmark pekas ut för bebyggelse i planförslaget, men i relation till kommunens hela yta är det små ytor som tas i anspråk. Planens utvecklingsinriktning är att främst förtäta och bygga ut i tätorterna. Bebyggelse pekas dock även ut i mindre orter samt på platser med långt till närliggande orter. Det finns bra övergripande intentioner och ställningstaganden kopplat till hushållning med vatten. Dock saknas riktlinjer och tillräcklig vägledning för hur detta ska säkerställas. Då planen även har en större planberedskap än bostadsbehovet och kommunen är positiv till bebyggelse utanför plan finns en risk att många områden påverkas, att bebyggelsen blir utspridd och landskapet mer fragmenterat. Sammantaget bedöms planförslaget innebära risk för små negativa konsekvenser för hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt i jämförelse med nuläget.	
8.2	Kommunal ekonomi	 	Samtlig utpekad utveckling i enlighet med översiktsplanen kommer innebära stora och nödvändiga investeringar i teknisk infrastruktur, bland annat för utökad reningskapacitet i allmänna reningsverk för att möjliggöra den utveckling av bebyggelse som översiktsplanen tar höjd för. Utvecklingen av nya områden kommer också att medföra en mängd kommunala kostnader som inte kan hänföras till exploateringsprojekt särskilt för lokaler för vård, omsorg, skola och förskola, fritidsanläggningar samt för vägar, gång- och cykelvägar. En mer spridd bebyggelse på landsbygden kan också på sikt bli kostnadsdrivande för kommunens förvaltning i form av ökade kostnader för skolbuss och hemtjänst. På sikt bedöms kommunens skatteintäkter öka i takt med nyinflyttningen vilket ger positiva konsekvenser för den kommunala ekonomin. Sammantaget bedöms planförslaget medföra både små positiva och risk för negativa konsekvenser för kommunal ekonomi i jämförelse med nuläget.	
8.3	Förutsättningar för näringslivet		Planförslaget medger en god planberedskap för utveckling av nya och vidareutveckling av befintliga verksamhetsområden i goda kommunikationslägen. Planen har också ställningstaganden kopplade till utbyggnaden av viktig teknisk infrastruktur så som bredband samt pekar ut viktiga åtgärder för en förbättrad tillgänglighet till olika besöksmål i kommunen som kan gynna turistnäringen. Utifrån förslagen i plandokumentet är det svårt att göra en bedömning om åtgärderna i översiktsplanen ligger i linje med kommunens ambition om ett näringslivsklimat i framkant. Sammantaget medför planförslaget små positiva konsekvenser för näringslivets förutsättningar jämfört med nuläget.	

Läs mer på **norrtalje.se**

KONTAKTUPPGIFTER

Norrtälje kommun
Box: 800, 761 28 Norrtälje
Telefon: 0176-710 00
E-post: kontaktcenter@norrtalje.se

norrtalje.se

